

"La Disparition"

DÖRDÜNCÜ DİLEK

Emre Ergin

dedalus

"La Disparition"

DÖRDÜNCÜ DİLEK

Emre Ergin

dedalus

dedalus

© Dedalus Kitap - 2014
Yazar: Emre Ergin

Kitabın Adı: dördüncü dilek “la Disparition’’

T.C. Kültür Bakanlığı
Sertifika No: 23858
Isbn: 978-605-4708-64-2
Dedalus Kitap: altmış dokuz

Basım Tarihi : ekim iki bin on dört

Yayın Yönetmeni: Sedat Demir
Yayına Hazırlayan: Güray Süngü
Düzelti: Aysel Demir

Sayfa Düzeni: Altamira Adworks
Kapak Tasarımı: Altamira Adworks

Alemdar Mah. Çatalçeşme Sk. Defne Han No: 27/28
Sultanahmet-İstanbul • www.dedaluskitap.com
Tel: +90 212 513 03 43 • Faks: +90 212 513 03 44

Emre Ergin

Dördüncü Dilek ‘‘La Disparition”

Emre Ergin

Emre Ergin, 1990’da Kayseri’de doğmuş. İzmir, Diyarbakır, İstanbul ve Ankara’da yaşamış. İktisat ve Matematik Lisans, İktisat Yüksek Lisans mezunu. Şu an Maastricht’te mikroiktisat üzerine doktora yapıyor. Yazmayı çok sevdiğini söylüyor. İki yıl önce de bu kitabı yazmış ve bizi beklemiş. Peki neyi beklemiş biliyor musunuz? İki yıl önce bu kitabı dikkate almayacağımızı tahmin ediyormuş, ruhumuzun buna hazırlanmasını beklemiş.

Prelüd: Başlangıç Masalı

Masalımıza ciddi bir başlangıç yapmak için diyelim ki Bismillah. Ciddi bir başlangıca gerek vardı, çünkü bundan sonrasında her şey sarpa sarar; biz neye inanacağımızı şaşırabiliriz. Hele ki buradan başka bir hikâyesi olmayan masal karakterlerinin ruh sağlığını düşünün. Hepsi dönüşsüz bir ruh hastalığına tutulabilir, ya da daha kötüsü nihilizm bataklığına hapsolabilirler. Elbette bizler, kitabı kapattıktan sonra bunları görmeyeceğiz. Ama bu hiçbir şeyi haklı çıkarmaz. Bakmadığımızda yaşamasalar da, baktığımızda yaptıklarımızın hatırası yetecektir defterimizi karartmaya. Neye inanacağımızı -hem biz, hem de az sonra adım atacak kim varsa- şaşırmamak adına ciddi bir başlangıç yapmalıydık, cümleleri biraz uzatarak bunu başardığımı düşünüyorum. Cümleleri daha da uzatarak ise, bunu yalnız kendim ve bir de Ali Bey gibi üç beş karakterin takip edeceği bir masala dönüştürüyor olabileceğimden korkuyorum. Sizi sıkmak istemem. Bu sebeple Bismillah diyelim ve sonra söyleyeceklerimizi söyleyelim.

Karakterimiz henüz uyuyor. Onu uyandırmamalıyız. Ciddi bir başlangıç biraz da bu yüzden gerekiyordu, zira olur da kahkahalarla gülecek olursanız karakterimizi uyandırabilirdiniz. Gerçi daha dalmamışsa belki şimdi de başlayabilir ne olacaksa. Hşşşt. Sayın karakter. Karakter demeyelim artık, madem gündeme getirdik, adını da duyuralım. Sayın Ali. Aliii! Uykusu pek ağır olan karakterimiz hala uyuyor. Uyusun. Onu kim bilir nerelere yollayacağız, kim bilir başına ne iş gelecek. Kim bilir ne kadar kahrını çekecek ben yazarın. Bu yüzden kısa süreli bir dinlenmeyi ona çok görmeyebilirim. O uyurken, size bütün bunların nasıl başladığını anlatayım. Böylece tüm olayı bir başı ve sonu olan anlatı düzlemine oturtabilirim belki. Bu da gerçek bir tefrikaya dönebilir. Ben anlatayım, siz de dinleyin. Ama sessiz olalım.

Önce yalnızca tembellik vardı. Sonsuz ağırlıklı tek bir tanecik, sonsuz küçüklükteydi ve sonsuzluğun ortasında duruyordu. Burada mübalağa sanatı kullanılmış olabilir. Çünkü küçük bir şeyin içindeki küçük yahut sonsuzun içindeki sonsuz. Ne farkı var? Bu kendimizi abartmamızla ilgili. Mademki az sonra bir patlama olacak. Bir sürü parametrik çizginin içine tıkıştırıldığı bu küçük tanecik genişleyecek ve bizi de içine alacak, buna bir sonsuzluk vurgusu

yapmalıydık. Yapmalıydık, çünkü toplamda her insanı yüceltmeden, tek bir insanın eseri olan bu satırlara gerekli ilgiyi çekemezdik. Yaptık. Öyleyse devam edelim.

Sonsuzluğun ortasında durmasından ötürü, coğrafi konumunun ona sağladığı bir takım avantajlar vardı. Sonsuzluğun yerlileri otomobilleriyle çevresinde dolanıyorlardı bu küçük noktacığın. Hepsi onu görüyordu, çevresinde yürüyorlardı onu hiçliğe bir anıt sayarak; ama bunun dışında, kimsenin bir şey yapmaya takati yoktu. Demiştik ya, önce tembellik vardı. Sonra dediler ki otomobiller buradan geçiyor olsaydı daha fazla enerji tasarrufu yapabilirdik. Tembellik bayındırlıkla bir araya geldi ve o tek noktayı yok etmeye karar verdiler. Tabii ki bu, bu kadar kolay değildi. Önce sonsuzluk meclisinde, bir slayt gösterisi yapıldı. Sonra yüce Klopathranus askerlerine o küçük noktayı sadece ittirmelerini buyurdu. Daha sonra henüz var olmayan kâinatın rekorlarını kıracak bir yavaşlıkta bir inşaat ekibi, geldi ve kepçeleriyle usulca sağa çekmeye çalıştılar bu noktayı. Bir filin hortumuyla küçücük bir toplu iğneyi kavrayıp kaldırabileceğini duymuşsunuzdur, ama o zamanlar filler mevcut değildi. Bu sebeple, inşaat araçlarının hem çok büyük hem de çok hassas olması gerektiğine dair bir sezi de yoktu. Kepçeler tüm gün bir türlü avuçlarına alamadıkları bu noktayı ele geçirmek için didindiler. Noktanın ruhu duymadı. Bu şekilde bir yan etki henüz ortaya çıkmamıştı.

Genelkurmay başkanı geldi ve bunca sonsuz zamanda böyle bir şey görmedim dedi. Aslında böyle demedi, sadece ima etmiş olabilir, zira o zamanlar henüz söz yoktu. Basın, askeriyenin bu başarısızlık imasını manşete taşıdı. Yalnızca dâhili düşmanlar -zira hiç harici düşman yoktu piyasada «dışarı» da olmadığından- pek sevindi bu işe. Bu teröristler hep oradaydı. Ancak önceden fazlasıyla tembeldiler. Belki bir bahane bekliyorlardı yahut her şey hazırdı da, bir tek bu gözleri zayıf adamın kudretinden çekiniyorlardı. Birden başlayan terör eylemleri yurdun dört bir tarafına yayıldığından, bu bayındırlık işi unutuldu. Her tarafta bombalar patladı. Yine de çok küçük bir azınlık olayı unutmamıştı, düşünüyorlardı ki, teröristler bu küçük noktanın bulunduğu mevkileri bombalasa ne güzel olurdu. Böyle bir şey hiçbir zaman olmadı. Çünkü teröristlerin bir bildiği vardı. Yine de buna benzer bir şey, kaderdi ve elbet gerçekleşecekti. Sonra işler değişecek ve bir figüran olan bu nokta birdenbire bir başrol olacaktı. Sonra başrollüğü de kalmayacaktı gerçi, ama onu az sonra anlatalım.

Teröristlerle askerlerin savaşı o kadar uzun sürdü ki herkes ne için savaştığını

unuttu. Halbuki hatırlamaları da savaşın anlamsızlığına bir çare olmayacaktı. Sigaraların devrimci cephede bedava dağıtıldığını bilen bir sürü sonsuzluk vatandaşı sırf bu yüzden giriyordu belki teröristlerin safına. Askerliğin avantajı ise üzerinde yaldızlı işlemeyle "sonsuzluk karedir!" yazan miğferlerdi. Ne zaman ki miğferler için devlet daha da fazla ödenek ayırdı ve askerlerin miğferleri tümden yaldızdan oldu, teröristler dağıttıkları sigaraları iki katına çıkardılar. Ancak bu böyle devam edemezdi, çünkü mekân sonsuz olsa da, sayılarda sonsuza ulaşılamamıştı henüz; teröristlerin sigaraları bitmeye başladığı vakit, üzerinde hiçbir şeyin yazmadığı gazeteleri -çünkü söz henüz yoktu- yerden topladıkları otlarla doldurmaya yeltendiler. O küçük nokta da bir izmaritin içine karıştı. Sonra da bir kibrit çaktı eğik bir miğferin altından. Bum! Baruttan mıydı? Değildi. Olacağı vardı, oldu.

Sonra bu küçük nokta bir süre başrol oldu. Gazeteler şaşırdı, halk ise daha çok kaçışmakla meşguldü. O küçücük nokta öyle bir genişledi ki, sonsuzluk sakinlerini dört tarafa kaçmaya zorladı. Durur sandılar. Birtakım bilim adamları tarih ya da büyüklükten yola çıkan durma tahminleri yapıyorlardı. Küçük nokta hiç durmadı. Başrollüğünün tadını çıkarıyordu. Her şeyi yutuyordu, çevresinden dolanan yolu aldı ve aşağısına yığılı çakılları, yukarısındaki minik siyah topakları bir sürü astreoid olarak barındırdı içinde, gazetecilerin patlattığı flaşlar hınzır yıldızlar olarak duruyordu bünyesinde. Askeriye bu noktaya ateş açtıkça dört bir yanında sistemler ve galaksiler peydahlanıyordu. Dünya adı verilen küçük bir gezegense durduk yere kendini başrol ilan etmişti, oysa hiçbir şey yoktu diğerlerinden farklı. Yani evet, artık sonsuzluk daha dar bir sonsuzluktu, ama paniği bir tarafa koyarsak, bu öyle çok dert edilmese de olurdu. Her şey böyle kalabilirdi, ama sinirleri teröristler yüzünden bozulmuş genelkurmay başkanı bu eskiden küçük şimdiyse minyatür bir evren olan bu noktaya nükleer saldırı emri verdi. Askerler olur dediler, daha kötüye gidemezdi çünkü hiçbir şey. Ama gitti. Bomba tam da Dünya›ya denk geldi. Birtakım ilginçlikler oldu ve bazı mutasyonlar gerçekleşti. Masal bu ya, yeni başrol, saygıdeğer tarih öğretmeni Ali Bey de sonsuzluğu ezen bu mutasyonlardan biriydi.

Ama küçük noktanın başrollüğünden sonraki başrollüklerin bütünü özneldir ve objektif olarak başrollük isteyenler de bunu sadece belirli bir zaman kısıtıyla elde edebilirler. Sonra herkesin kafasını çevirip de izlediği o kişinin tepesindeki ışık, birdenbire söndürülür. Aşil de sahneden indi, Ali Baba da, Raskolnikov da, Stephen Dedalus da. Ali Bey de inecek. Ama önce sahneye çıkması, bunun için de uyanması gerek.

Bölüm 1 : Sabah Masalı

Ali Bey uyandı ve odaya baktı. Çalar saat yerli yerinde duruyor ve susuyordu. Buna dikkat etmemiş olabilirdi uyku mahmurluğuyla, çünkü nerede olduğuna dair yeni kanıtlar aradı. İşte, şurada bir ayna duruyordu, öyleyse Venedikliler onu çoktan bulmuş olmalıydı. Bir düşünme süreci yaşadı, daha çok beynin düşünmeye ısınması da denebilirdi, sonra kendini zaman doğrusunda bir yere oturttu. Demek bugün işe gidilecek. Saatini komidin diye oraya koyduğu gazete yığınının üzerinden aldı. Şuna bir ip dolasa çok iyi olacak. Her gece devriliyor, gazeteler dağılıyor. Şöyle bir gerindi ve dünü şöyle bir gözden geçirdi. Yarın gideceği yerin adı neydi, Vortuga mıydı? Gerçi Barbaros'a inanılır mıydı? Kimlerden duymuştu onun yalan söylediğini. Gerçi yalan denemezdi bunlara, denizde o kadar vakit geçirdikten sonra, herkeste görülebilecek birtakım ruh hastalıklarının nişanıydı. Ali Bey'in ruhunun sorununun nişanı da bütün bunlara bel bağlamasıyla alakalıydı. Bir gün geri gelemeyeceğinden korkuyordu, tüm bunlar boşa olmayacak mıydı o zaman?

Derken saat çaldı. Bu saatin çalması işimizi bozuyor, oysa ne güzel bütün her şeyi açık edecekti Ali Bey. Bir çırpıda ne düşünüyorsa öğrenecektik. Kendisine belli edebilirdik tabi bu merakımızı, derdik ki, bir gün işe gitmezsen kovulmazsın, bunu ben sana garanti ediyorum. Ne olarak garanti ediyorsun? Ben buralara bakan kader yazıcısıyım. Sen ise… Bir masal kahramanıyım! diyecekti korkuyla. Belki de kaçmaya çalışacaktı esaretini fark edip Sofie ve babası gibi. O yüzden olaylar istediği kadar karmaşıklaşsın, bir tutarlılık barındırmalı içlerinde. Siz bütün bunlara inanmıyorsunuz, zira sizin kaderinizi ben yazmıyorum. Ancak, kurgunun inanılır olması gerekiyordu, öyleyse şimdilik sadece Ali Bey'i ikna etmemiz yeterli. İşleri çok karıştırırsak bir şeylerden şüphelenebilir ve bu da kontrolümüz dâhilinde olmayan dönüm noktaları katabilir olaya, bunu istemiyoruz. Ali Bey'i çok salak da yapabilirdim, o kadar salak ki, komidininin üzerinde bir kağıt bulurdu, kağıdın üzerinde sen bir masal kahramanısın yazardı, ama o bunu romantik bir jest sanardı. Ama böyle kolaya kaçmak, sonradan işler karıştığında, siz değerli okuyucumu Ali Bey'in kurtulmasında benim en sevdiğim kurşun askerime her seferinde zafer kazandıran bir işgüzarlığımdan şüpheye sevk edecekti. Hani olayı öyle bir kurmalıyım ki, ben Allah muhafaza bunu yazarken ölüp gitsem, Ali Bey kendi

ayakları üzerinde durabilmeli. Bütün tehditlerden kendi zekâsıyla sıyrılmalı. Bu yüzden sırf kendimi saklamak için onu aptallaştıramam, başka şeyler gerekli. Bunları başarması öyle çok da kolay olmayacak, ama bir gizem öğesi de bu olsun, bakalım karakter yazarın varlığından şüphelenecek mi? Heyecanlandınız ha?

Bilerek bu konuşmayı şimdi yaptım. Çünkü karakterimiz üzerini giyiyordu. Onun bizi fark etmemesinden istifade edip, onu utanç verici bir duruma düşüremezdim. Şimdi giyindi sayılır, aslında kravatını unuttu. Gözlerinden uyku akıyor, geri düşecek gibi yatağa. Çorabını da ayağına geçiriyor ve traş olmaya gidiyor. Gerçi öyle çok da gür değil sakalları, bir gün ertelese bir şey olmaz. Ama yarın nerede uyanacak belli değil. Bu riski almaya değmez. İçeri tekrar geldi, bir şey unuttu, etrafına öyle arar gözlerle bakıyor. Hah diyor. Hançerini iliştiriyor kemerinin üzerine. Yarın nerede uyanacak belli değil. Tedbirli olmak lazım. Kravatı yine unuttu. Olsun. Müfettiş mi geliyor sanki her gün?

Mutfaktaki gazetelerin üzerinde dizili duran kahvaltı setine şöyle bir göz atıyor. Peynir hafif yeşilse de yenilebilir. Zeytinler buranın yerlisi gibi duruyor. Yenilecek gibi değil. Hah diyor aradığını bulup sevinçle. Tabağa dizdiği üç beş salamı ağzına atıyor. Çay? Çayı okulda da içer. Dolaba gidiyor, bir domates çıkarıyor. İki. Üst raftan bir tuz alıyor, tuzluk ceketinin cebine konuşlanıyor. Dışarı çıkıyor. Kapıyı da kapattı, anahtarı bile yanına aldı. Ayakkabısına şöyle bir baktı, keşke hiç bakmasaydı. Şimdi geç kalacak. Pantolonunun cebinden kağıt mendil çıkardı, şöyle sürdü ayağının üzerine. Olmadı. Tükürdü mendile. Oldu gibi.

Bugün sıradan bir gün olsaydı, tüm bunlar onun diğer insanlara nasıl görünmesi gerektiğine dair yeterli bir ön hazırlık olacaktı. Şuradan yürüyecek ve bir süre sabırsız sabırsız saatine baktıktan sonra otobüse binecekti. Ayakta duracaktı. Kartı basacaktı otobüsün ilgili yerine. Arka koltuğa doğru ilerleyecekti, çünkü bu elzemdi. Gidişlerini hızlandırabilir gibi saatine bakacaktı tekrar. Halbuki derse daha çok var. Otobüs bakanlığın önünden geçecekti. Tekrarlıyorum. Otobüs bakanlığın önünden geçecekti.

Ali Bey’in gözlerindeki mahmurluk birden kayboldu. Tedbirli olmak gerekmez miydi? Karşısına çıkarsa tekrar? En az bunun kadar ütülü, ama rengi daha… Hiç de anlamaz ki böyle şeylerden. Kravat! Evet, kravat. Bu gömleği üç gündür giyiyor, manşetlere baksana. Yok, olmaz gidemez bunlarla okula. Ayakkabısını çıkardı, üzülerek çorabın yırtık olduğunu fark etti. Bu bir sorun değil. Daha tanışmadığı sevdiceğinin evine girmesi hiçbir şekilde icap

etmeyecekti. Bu daha çok, genel bir imaj ölçütü gibiydi, üzerine başına tamamen çekidüzen verebilirdi, kendini yenilenmiş hissedebilirdi, ama aslında nasıl olduğuna dair bir nişane taşıyacaktı ayağında mutlaka. Bunu da değiştirse mi? Soruya bak. Temiz çorap var sanki. Gömlek? Gömlek çok şükür var.

Okula geç kalacak olduğundan acele ediyordu, üzerinkinden daha iyi bir pantolon bulamamıştı ama aynaya baktığında saçlarının arkada garip bir zirve yaptığını gördü ve orayla uğraşmaya başladı. Hasta numarası yapsa inanılır mı bugün? Hançerini bir şekilde gizledi. Gömleğini en azından okula gidene kadar içine vermeyecekti o halde. Saatini kontrol etti, kolundaydı. Ceketinin üst cebinden tuzluğu çıkarıp yere koydu. Bugün de tuzsuz yer domatesini. Tuzluğun yerine derme çatma bir mendil kondurdu. Bir yandan kendi kendisiyle dalga geçiyordu, “bir dandik mendille başıma jön oldun Ali” diyordu ve buna gülüyordu. Sebepsiz yere mutluydu.

Dışarı çıktı. Az önce can havliyle girişteki şimdi bir çiçek mezarlığı diye anılabilecek saksının kenarından aldı domateslerini. Birini oracıkta yutuverdi, ama kabuğu damağına yapıştı, uğraştı durdu. Allahtan uğraştı, yoksa çantasını içeride unuttuğu aklına gelmeyecekti. Pöff dedi. Hiç adeti olmamasına rağmen ayakkabıyla girdi içeri. Çantasına şöyle bir baktı. Rahatsız etmişti belindeki hançer. Sıcaktan herhalde. Kabzası terle beraber göbeğine yapışmıştı. Çıkardı ve çantaya koydu hançeri. Ders kitabı ve yazılı kâğıtları oradaydı. Öyleyse çıkabilir artık.

Sanki az önceki gecikmelerini telafi edebilirmiş gibi otobüs durağına kadar koşarak gitti. Bu, ona otobüsün egzoz dumanını görmesi dışında pek bir fayda sağlamadı. Bir de üstüne bir zararı oldu bu aptallığının. Buradan tek otobüs geçtiğinden durakta kimse kalmamıştı Allah’tan da, kocaman adımlarını dizginleyemeden çamurun içine girmesini kimse görmedi. Pantolonu değiştirmediğine sevindi bir an. Ama diğer yandan; bu, olası bir karşılaşma ihtimalini çok yersiz bir kaçınmayla anmasına yetiyordu. Edepli bir öfke ünlemi savurdu, hangi tarihte olduğunu unutup. Sonra hıncını alamadı, çağımıza uygun bir küfrü savurdu otobüsün arkasından.

Otobüs buna alındı ve çamurlar sıçrattı çevresine. Bu çamurların hiçbiri Ali Bey’e denk gelmedi. Bu kez başkalarının pantolonları lekelendi. O başkaları otobüse küfretti sonra. Otobüs buna alındı. Bu sefer sineye çekti öfkeden kapılarını gıcırdatarak. Bütün bu insanları, bu kokuşmuş medeniyet taklitçilerini sırtında taşıdığı yetmiyor gibi, gıcırdayan beliyle hepsini taşıdığı yetmiyor gibi, bir de küfürlerini dinlemesi gerekiyor. Her tarafım pas tuttu be sizi taşımaktan.

Önüme koydukları şuncacık benzin, etmediklerini bırakmıyorlar. Bir gün hepinize göstereceğim, iki aydır ıkınıyorum zaten şuradaki aksı gevşetmek için, ben de kurtulacağım tepeme çullanmışların birazını da yanımda götüreceğim. Yeter artık.

Ali Bey, konudan uzaklaştığımızı fark etmiş olacak ki dikkatimizi çekmeye çabalıyor. Yine peçetesini çıkardı, düşündü, peçetesini geri cebine soktu, karşıdaki bakkala doğru yürüdü, birtakım arabalar etrafa su saçarak geliyorlardı, geçiş üstünlüğü onlardaydı bu yüzden. İçeri girdi ve aklına ıslak mendil sormak gelmedi Ali Bey'in. Onun yerine su var mı diye sordu. Soğuk mu vereyim? Sıcak ver. Dışarı çıktı, sıcak olmasını buyurduğu suyu peçeteye döktü üzerini temizledi bir güzel. Çantasından sınav kâğıtlarından birini çıkardı, zamandan tasarruf etmesi gerektiğini düşünerek. Soru 1'in cevabında hiç Türk kelimesi geçmemişti, bu çocuk biliyor işi. 2'de Bizans yani Doğu Roma demişti. 3'ü neden boş bıraktın çocuk? Çocuğun yazısına şöyle bir baktı, eline kurşun kalem alsa benzetemeyeceğine hükmetti. Pek de kahramansın ama n'apalım dedi. Yapacak bir şey yok. Otobüs gelmeyecek mi daha?

Otobüsün geleceği yok. Ali Bey ne ayakkabılarının ışıltısından, ne pantolonunun ütüsünden ne de okuduğu kâğıttaki notlardan memnun, oturuyor durakta. Bir adım sesi duydu sonra. Durağa bir yaşlı adam geldi, ayaklarını sürüyerek. Şöyle bir göz göze geldiler. Birine benziyor bu adam sanki. Kime benziyor? Barbaros? İyi de koskoca Barbaros'un akşamdan kalmalığı nerede görülmüş. Otobüs diyor ayakta dikilen, acaba geçti mi? Geçti diyor, gördüm onu. Yaşlı adamın kanındaki bedeninin tamamını kullanılmış bir mendil gibi buruşturan alkol oranı anlaşılan nezaketine hiç dokunmamış. Siz, diyor, siz neden buradasınız öyleyse? Çok doluydu otobüs diyor. Malum ben bir tarih öğretmeniyim, avamın arasına karışamam. Öyle tek elimle güç bela yetişebildiğim bir tutamacın peşinden ayaklarımın sadece kenarlarına basabilerek sörf yapacak halim yoktu ya. Ben, koskoca Ali Bey, bu hallere düşecek adam değilim. Ali Bey bu lafları, hani 3-5 yaşındaki çocuklar annelerini sorduklarında, kafasını karıştırmak için; hem onlardan daha zeki olmanın haklı gururunu yaşamak için, hem de aptallığın en olumlu yan etkisi olan sevimliliğe şahit olmak için gökyüzünü göstermemizdeki yarı hain kurnazlıkla etmişti. Ancak anlaşılan oydu ki, karşı tarafın alkolün etkisinden kurtulan tek tarafı konuşması değildi. İçtiniz mi siz? dedi. Bu, dedi Ali Bey, hangi yılda olduğumuza göre değişir. Eşiğiniz nedir, dedi ihtiyar, bir elini çenesine bilmiş bilmiş koymuştu. Yani kaç yılını geçtiğimizde başladınız içmeye. Yanlış

anladınız. Hep içerdim ben. Hani zamanın bu yakasındaydım kendimi bildiğimde ve içiyordum. Bunları bu derece rahatlıkla söylüyordu Ali Bey, çünkü karşısındakinin belki bir on dakika sonra bunları tümüyle unutacağına emindi. Ancak karşısındakinin sarhoşluğuna dair tek verisinin az önceki yalpalaması olduğunu hatırladı. Çok roman okuyorum sanırım, dedi. Çok okumayın, dedi. Bende de oluyor. Gençliğimde öyle bir okurdum ki kafamı kaldırıp da insanların arasına karıştığımda romanlardaki her şeyiyle mükemmelen resmedilmiş o şahsiyetlerin etrafta olmamasının sebebini arıyordum. Buldunuz mu dedi Ali Bey, konuyu değiştirmenin rahatlığıyla. Buldum. Sorun mekânda. İsimlerimizde. Bir Razumihin Amasya doğumlu olacak değil elbet.

Yaşlı adam elbette hatalıydı ve belki bu hata akşama kadar konuşulsa ancak düzeltilebilirdi. Ali Bey'in karakterine sinmiş mesleği, başkalarının hatalarına katlanamayan birçok bilmişliğe evrilmeye başlayalı da olmuştu epey. Yani her şey olduğu gibi kalsa ve kim ne yaşamak istiyorsa ona izin verseydi, akşama kadar Razumihin'in atalarını Amasya'dan göç ettireceklerdi. Ama belki de siz değerli okuyucular, yaşamda benden daha tecrübelisinizdir ve bu sayede benden daha iyi biliyorsunuzdur ki, her şey hiçbir zaman olduğu gibi kalmaz.

Otobüs geldi. Ali Bey saatine baktı. Geç kaldığı otobüs tahminen... bakanlığın önünden geçerken kesinleşecekti. Henüz hiçbir şey kesin değil. Meselâ, otobüsün şoförü ne zamandır jübilesini yapmak için şimdiyi bekleyen dünyanın en uzun ve en eski araçlı rallicisi olabilir birden, belli mi olur? Yahut geç kalmaması bir yana, okula hiç varamayabilirdi. Az önce insanlara öfkesini etrafa saçtığı çamurla cisimleştiren otobüsün kuzenidir şimdi gelen ve ondan 3 yaş büyüktür, yolda giderken ne zamandır tüm gücünü harcayarak gevşettiği balataların görevini bugün tamamlayacağı tutacaktır. Hiçbir şey belli değildi. Buna rağmen elinizdeki kitabın geri kalan kısmının uzunluğundan başrolümüzün hiç değilse ölmeyeceğini tahmin edebilirsiniz. Bu doğru bir tahmin olacaktır. Karakterimiz otobüste, pek çoğumuzun her gün sergilediği akrobatik hareketleri birtakım vücutlara değmemeye çalışarak yapacaktır. Otobüs şoförü ışıktan istifade ederek durağı kendi kararıyla önceye aldığında inmeyecek, yüzünde en kahraman ve umursamaz bakışıyla dışarı bakacaktır. Az önceki sohbetlerini bölen arkaya doğru ilerlemekteki devasa bir kalabalığın arasından sıyrılarak inerken, ihtiyara tanışıklıktan başka hiçbir duygu içermeyen bir baş eğişiyle selam verecektir. Paçalarındaki çamurun temizlenmediğini üzülerek fark edecektir. Karakterimiz dersine geç kalmış olsa da, bunu sorun eden pek kimse

bulamayacaktır okulda, hatta öğrencilere kalsa ve sevinçlerini bir şeyde somutlaştıracak olsalar ona bir madalya takacaklardır belki de. Ama bunlar masalımızın onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine kısmından sonraki kısmına denk geliyor ve bunları yazarak boşu boşuna lafı uzatacak değiliz. Masallar başkahraman amacına ulaştığında biterler ve bu masalda kahramanımızın amacı okula varmaktı. Bu tek başına bir amaç değil elbette. Sonradan başına iş açmayacak kadar geç de kalmamalıydı. İki amacına da ulaştı. En mutlu olanlar diyordu Nigh Ann Bakna ünlü vedalarında, amaçlarını buraya doğru koyanlardır. Öylelerinin masalı hem daha çabuk biter, hem de daha bir mutlu sonla. Ali Bey de şüphesiz ki muradına erenlerden oldu. Yaşlı adam bile amacına ulaştı, hastanedeki oğluna kitap okuyacaktı bugün. Öyleyse onun da masalı bitti diyebiliriz. Madem bahsettik, o konuya da değinelim: Onun oğlunun masalı çoktan mutsuz sonla bitti, zira amacı her ne idiyse ona ulaşamayacak artık. Bitmeyen tek bir masal kaldı. Şu otobüslerin masalı. Şimdi onu anlatalım.

Bölüm 2 : Motorlu Taşıt Masalı

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, henüz ortalarda beşikler ve ebeveynler öyle çok rastlanan unsurlar değilken, yeryüzünde yaşayan bir sürü cüce vardı. Ellerini açarak haykırırlardı: “Umduğumuzu buldur bize ey Nigh Ann Bakna, bize yardım et.” Belki de bir dertleri yoktu, belki sadece çok az dertleri vardı ve bu yüzden sıkılıyorlardı. Sıkılıyorlardı, çünkü ayakları belaya yetecek kadar uzaklaşmalarına izin vermiyordu. Sıkılıyorlardı, çünkü sevdiklerini özleyecek kadar uzaklaşamıyorlardı onlardan. Evleri buradaysa, okulları da işte şuracıktı. Sıkılıyorlardı, bu sıkıntı hepsinde bir yılgınlık doğurdu, bu yılgınlığın kokusu tüm dünyalarını sardı, tüm dünya bu yılgınlığın farkına vardı. Mesleği kasvet olan karabulutlar bu ruh halini kendilerine uygun bulmuş olmalılar ki, buralarda toplandılar. Hatta duramadılar, o kadar çoğu bir araya gelmişti ki, kendilerini tutamadılar, yeri ıslatmaya başladılar. Tüm cüce ülkesinde üzerinde gemilerin yüzebileceği ırmaklar peyda oldu. Yüce Klopathranus, ellerini kaldırdı ve dua etti. “Sıkılıyoruz artık uzaklaşamamaktan, can taşımak, bu canı uzaklara taşıyamadıkça bize yük geliyor, öfkemiz kendimize, dünyayı bu derece büyük, adımlarımızı bu derece yavaş ve bizi bu derece küçük kıldın. Bize yardım et, bize bari bu uğursuz suyu faydalı kıl, bir sürü gemi ihsan et bizlere.” Nigh Ann Bakna, beyaz bir ışık huzmesinin içinden görünüp kükredi. “Anlaşılan sizin sadece bedenlerinizi küçük kılmamışım zekânızı da az vermişim, ufkunuzu da daraltmışım. Ama yarattıklarımın tümü adına diyorum ki, sizi nankör kılan ben değilim. Size ağaçlar verdim. Size eller verdim, küçük de olsa şu kafalarınızı verdim, size matematiği bir put kıldım. Ve siz bana utanmadan dua ediyorsunuz, acziyetinize sebebin ben olduğumu ima ediyorsunuz, utanmadan ben Yüce Nigh Ann Bakna’dan bir şeyler istiyorsunuz, size acımamı bekliyorsunuz. Ben en başından beri sabrettim, tüm bu alçaklıklarınıza, asalaklığınıza sabretmekle geçirdim günlerimi ve şimdi bir de öfkemi tadın. Sırası geldi.”

Çok fena bir yağmur başladı, rahmetin fenası mı olur, Nigh Ann Bakna’dan geliyorsa elbette olur ve Klopathranus’un yakarışları arasında tüm cüce ülkesi yağmurlarla yıkıldı, az önce peyda olmuş ve şimdi emeklemekte ırmaklar bir çocuk öfkesiyle etrafı yıktılar, cüceler diyarı artık ıslak molozlar diyarından başka bir şey değildi.

Tam da bu sırada, Klopathranus'un oğlu Alexius, kütüphanesinde bulunan ilahi metinlerden birini okuyordu, ama Nigh Ann Bakna bunu duymadı, çünkü kendisi öyle her şeyi duyamazdı. Alexius'un odasındaki kitaplar sulara karıştı, sayfalardaki mürekkepler suya karıştı, sadece bir tanesine bir şey olmadı. Sayfalar ilahi bir ışıkla aydınlandı, suyun üzerinde yükseldi, sayfalarını gözlerimize sundu. Gökten henüz üç elma düşmedi, bunu fırsat bilerek bu aydınlık sayfalarda ne yazdığına bir bakalım.

Bir zamanlar -öyle çok da eski olmayan zamanlardan bahsediyoruz- herkesin -en azından tüm otobüslerin- bildiği gibi, bulutların üzerinde yaşayan bir sürü motorlu taşıt vardı. Tüm bu motorlu taşıtlar orada gayet mutlu ve huzurlu yaşıyorlardı. Bu ayrımı yapmalıydık, çünkü yalnız mutluluk ve yalnız huzurun ikisi de, yalnızca rehavet de demek olabilirler, ama burada doygunluk hissi veren bir mutluluk söz konusuydu. Rehavet demişken, bu diyarda elbette rehavet de mevcuttu, tüm bu diyar zaten havada yüzmekte olduğundan, havayla iç içe olduğundan, tüm fertlerinin havayı kirletmekten korkmasıyla alakalıydı bu. Bir de elbette bulutların insanı mayıştıran dokusu, ruhlarına sinmiş olağanüstü tembellik, bir nevi enerji içeceği olan benzinin henüz keşfedilmemesi de vardı. Bu sebeple bu diyarın tüm sakinleri pek az hareket ederler, zaten hareket etmelerine çok az vesile çıkardı. Tüm gün pineklerler, özellikle pazarları yan yana dizilerek güneşlenirlerdi. Sıkılmıyorlardı hiç, çünkü yeryüzünü yeteri kadar gözleme imkânı bulmuşlardı. Etrafta henüz motorları çıkmamış küçük bisikletler, el arabaları neşe içinde oynarlarken, gökyüzünden aşağı bakarak bol hareketli ve bol dertli bir yaşamda özenilecek hiçbir şey bulunamayacağını biliyorlardı. Yine de özellikle gençlerin ve çocukların gözünde, dünya uçsuz bucaksız çayırları, muazzam kalabalık ve çeşitteki ormanları ve soğukta her ne kadar pek çoğu donarak ölse de, kendi kendilerine sarılarak bir yerlere sığınmaya çalışsa da yazın her gün şenlikler yapan, oyunlar oynayan ya da saçma sapan şeyler için emek harcayan -geçenlerde bir adam hiçbir hayvanın yiyemeyeceği kadar çok saman taşıyordu meselâ- olmadık şeyler için çabalayarak zamanlarını geçiren insanlarla tanışmaya da can atıyorlardı. Ancak elbette, büyüklerin sözü dinleniyordu, büyükler ön tekerleklerini kaldırıp da onlara vuracak değildi oysa. Zaten mesela bir otobüs bir bisiklete vurmaya kalkacak olsa, onu öldürüverirdi. Motorlu taşıtlar yaratılış gereği çok müsamahalı yaratıklar olduklarından, aslında büyüklerin küçüklerine verebileceği bir gözdağı mevcut değildi. Daha çok küçükler, üzerlerinde oturdukları bulutların yerden olağanüstü mesafesinden korkuyorlardı. Aralarında

bir sürü cinsten taşıt vardı, ama uçaklar henüz yaratılmamıştı çünkü. Hiç unutulur mu, onu söylemesek olmaz, bir keresinde Platonya'ya sis inmişti de bir kısım bisiklet ve el arabası sevinçle o tarafa doğru hücum etmişlerdi annelerini dinlemeden. Sonuç çok hazin olmuştu. Sis o derece yoğun değildi ve üstelik ıslaktı, tüm çocuklar pataküte kayıp aşağı düştüler. Bunu bilen tüm taşıtlar küçüklükten itibaren aşağı inmeye çekinirler. Bu bir yana, bu korku büyüyünce de içlerinde kalır. Böylece yer çekiminin sevecen öldürücülüğü, iki dünya arasında bir sınır olarak kalmıştır.

Platonya'ya bir sürü hurda üstüste düştüğünde ve birbirine karıştığında insanlar bunun ne olduğunu anlayamadılar elbet. Hepsini topladılar, taşlarla kırdılar ve tepelerine düşmeyerek onları öldürmemiş bu demir yığınlarını çubuk çubuk ellerine alıp, birbirlerini öldürmek için kullandılar. Tüm gün anlamsız mavilik ve fazlaca anlamlı güneşi seyretmekten sıkıldıklarından bu bir yönüyle amaçsız, diğer yönüyle ise katılanların her şeylerini ortaya koydukları bir kumar olan bu melez oyunu, dünyadaki her savaşı heyecanlı gözlerle izleyen motorlu taşıtlar, bu kez kullanılanın kendi çocukları olduğunu bildiklerinden yaşlı gözlerle seyrediyorlardı olup bitenleri. Yapabilecek bir şeyleri yoktu. İnsanları daha çok kendi kulları olarak düşünmeye meyilliydiler, oysa üstünlükleri sadece coğrafi konumlarından ileri geliyordu. Olsa olsa bir sürü otobüs bir buluta sürtünerek yıldırım düşürmeyi deneyebilirlerdi, ama bu da çok riskli bir şeydi, çünkü şimşek daha sık rastlanan bir hava fenomenidir. Bu acziyetleri, aşağıda gördükleri yoğun vahşet karşısında ön tekerlekleri ve akslarının bağlı olduğunu fark etmeleriyle belirginleşti ve bu küstah türe karşı yapacak hiçbir şeyleri olmadığından karamsarlaştılar.

İnsanlar her zamanki gibi hiçbir şeyin farkında değillerdi. Onların kendi hırs ve tutkularıydı dünyayı değiştiren ve değiştirecek olan. Açıkçası, soğuktan donarak birbirlerine gömülmüş garip buzdan heykelciklere dönmesi motorlu taşıtların da içini sızlatıyordu, ama sonrasında olacakları bilseler motorlu taşıtların bunu umursayacaklarını sanmıyorum. Belki de göklerde olmalarına rağmen göremedikleri tanrıya -Nigh Ann Bakna'ya- ön tekerleklerini açacak ve diyeceklerdi ki, "Yüce Nigh Ann Bakna, bu kulların çok üşümekte, ama sakın merhametini onlara gösterme, sonsuza kadar üşüsün hepsi, sonsuza kadar kışları ölmekte bir dinginlikte, yazları öldüren bir neşede kalsınlar. Ve buralara bulaşmasınlar." Bu ulviyete yol açan, insanların üşümesiyle otobüsler diyarının huzuru arasındaki beklenilmeyen ama son derece basit olan bağı merak ediyorsunuz elbette. Şimdi orayı anlatalım:

Azıcık tarih okuduysanız Prometheus isminden haberdarsınızdır. Şimdi diyeceksiniz ki, bu bir masal değil miydi, nereden çıktı gerçek dünyanın tarihi? Gerçek tarih dediğiniz şeyi ne zannediyordunuz ki siz? Onu size birileri anlatmadı mı, yahut tıpkı bu masallar gibi bir kâğıda basılmadı mı hepsi? Öyleyse neden başına gerçek konulmuş masallarınızın bir kahramanını burada gördüğünüzde şaşırıyorsunuz? Şaşırmıyorsunuz. Elbette şaşırmıyorsunuz, çünkü Prometheus da sizin gözünüzde bir masal kahramanı. Oysa farklı zamanlardaki birtakım insanlar, her ne kadar otobüslerin bu tarihinden habersizse de, Prometheus'u ataları sayıyordu, Faust'u dedeleri. Onlar dahi şaşırmamalılar, zira bu anlatılanlar sizin için olmasa da daha küçük okuyucular için -zaten- gerçeğin ta kendisi.

İşte bu Prometheus, kardeşlerinin üşümesinden olmasa da, ara sıra ağaçlara yıldırımın düşmesi haricinde devamlı çiğ et yemekten sıkıldığı için ateşe heveslenmişti. Elbette ateşi getirdiğinde kendisine verilecek ödüllerden haberdardı ve belki de biraz da bu yüzden zihninde yer etmişti yapacağı şey. Nasıl yapacağı konusunda ise pek bir fikri yoktu. Basit bir mantık geliştirebilirdi sadece. Şimdiye kadar gördüğü tüm ateşler gökyüzünden geliyorsa, gökyüzünde bu ateşlerin depolandığı bir mağara filan olmalıydı. Bunu birtakım bilginlere danıştı, hepsinin ayakları altına bir miktar değerli eşyalar serdi, hepsi elbette bu eşyayı kabul ettiler, ama verdikleri bilgi işe yarar bir bilgi değildi, gökyüzüne çıkılabileceğine mümkünat vermediler. Aldıkları ücretin, hiç olmazsa karşıdakinin hayatını koruma amacı için olduğunu düşünmüş olmalılardı, çünkü bu imkânsızlıkta ısrar ediyorlardı. Prometheus sağ elini göğsüne koyarak geri geri uzaklaştı hepsinin huzurundan, bir yandan sinirliydi, olan mal varlığına olmuştu. Bir yandan iyi bir şey bu, dedi kendi kendine. Şimdi bu uğurda kaybedebileceğim bir canım kaldı. Ayaklarımı buraya bağlayan bir şey kalmadı. Yanıma bir meşale alayım, en hafif sandaletimi giyeyim, bir deneyeyim bakalım.

Dikkatli okuyucu olayların bu derece hızlı gelişmesine karşı çıkacaktır, iyi de diyecektir, o koskoca ulu bilginler bir çözüm bulamamışlar mıydı ki Prometheus'un gökyüzüne çıkabilme sorununa? Bizse, diyeceğiz ki, Prometheus bu. Tüm gün amuda kalkık durarak Dünya'yı taşıdığını sanan çılgın Atlas'ın kardeşi. Eski Yunan'da çılgınlık kalıtsalmış anlaşılan ve Prometheus'un da çılgın fikirleri bu yüzdendi. Kendisi daha önce Nigh Ann Bakna'ya şirk koşarak kendisini tanrı ilan eden Zeus'u bir sözde kurban takasında kandırarak zekâsını da ispatlamıştı zaten. Hem çılgınlık hem zekâ. Hem de hafif sandaletler.

Etrafı sis bastığında, üzerine bir sürü çalı yaprağı örttüğü meşalesini eline almış ne yapıp etmiş, sisin en yoğun olduğu yere basmıştı. Sonra bir adım daha, bir basamak daha. Yaptığı elbette riskli bir işti, çünkü sabah az sonra tüm gücünü gösterecekti ve sis birden dağılıverecekti. O zamana kadar en sağlam bulutların tepesine çıksa iyi ederdi. Olimpos dağına uğramışlığı ve birkaç gösteri seyretmişliği vardı Allah'tan, orada gördüğü atletlerin koşuşlarını taklit ederek çıkıverdi bulutların tepesine. Bisikletler ve el arabaları açık ağızlarla onu seyrediyorlardı yukarı çıktığında. Otobüsler ve arabalar ise korkudan ne yapacaklarını şaşırmış, yavrucaklarını bu zalim türün kendi vatanlarına teşrif etmiş tek temsilcisinin insafına bırakarak dört bir yana saklanmışlardı. Prometheus burada bulduğu garip metal şekillere baktı. İyi mızrak olur bunlardan dedi. Ateşi bulamazsam da elim boş dönmem hiç olmazsa.

İlk şok atlatıldıktan sonra en küçük otomobiller, yalvar yakar, otobüslerden bu yabancıyı bulutların aşağısına düşürmesini istediler. Otobüsler kem etti, küm etti, en sonunda kabul ettiler bu zorunlu vahşeti. Hepsi beraber olayın olduğu yere yan yana dizildi, nereden buldukları belli olmayan bir enerjiyle homurdandılar. Prometheus onları gördüğü sırada daha yukarılara bakarak hesaplar yapmaya çalışıyordu. Bir ihtimal gelmişti aklına ama, kendisine kalsa belki bu ihtimali ömrü boyunca düşünecekti; ama malum bu koca dünyada otobüslerin öfkesi kadar korkunç çok az şey bulunur. O da aklına gelen plan ne kadar riskli olursa olsun, kendisini bu otobüslerin insafına bırakmak istemedi, yere boylu boyunca uzandı ve bir pamuğu tutar gibi tuttu bulutların yakaladığı yerlerini. Emekler gibi, sürünür gibi bulutların kıyısı diyebileceğimiz yere kadar ilerledi. Durmadı. Bulutların alt tarafına yapışık bir çirkin nokta halini alıncaya kadar ilerledi. Her an düşebilirdi elbette, ama dürüst olalım, burada bulutların üzerinde koşan bir adamdan bahsediyoruz, her an düşme ihtimali yok muydu zaten? Sonra, Nigh Ann Bakna'nın ismini anarak durdu bir süre. Cesaretini topladı. Ayağa kalktı. Kafası dünyaya doğruydu ve ayakları dünyanın tam ters tarafında duran bir kütle tarafından çekiliyor olmalıydı. Buradaki yersiz anakronizmimizden sonra devam edelim.

Prometheus bundan sonra ne olabilir ki diyerek bulutun ters yüzeyinde koşarak atladı havaya doğru. Bunda şaşılacak bir şey yok diyeceksiniz, her atlayış havaya doğrudur, ama bu atlayışın düşüşü havaya doğruydu, kalkışıysa epey bir sürebilecek olsa anca yeri hedefleyebilirdi. Sonra bir yere düştü, simsiyah ve devasa bir kürenin üzerinde olduğunu tahmin ediyordu. Siyah deyince aklımıza bir sürü çağrışım geliyor, mesela hemen şeytana bir uzay

müfrezesinde teğmenlik rütbesi veriyoruz, bu da onun gemisi oluyor, ama bu siyahlık bildiğin asfalttı aslında. Ayaklarına yabancı bu zemin üzerinde ürkek ürkek yürürken etrafına bakmayı da ihmal etmiyordu Prometheus. Etrafta bir sürü gökdelen vardı. Pardon böyle dersek olayın tüm gizemi bozulur, etrafta bir sürü olabildiğince uzanan sonsuz sayıda penceresi olan olağanüstü uzunlukta bir sürü yapı vardı, bir tanrıya sunak olmalıydı tüm bu yapılar. Üç gözlü bir yaratıkla karşılaştı Prometheus yolda, bir yaratıkla karşılaştı yaratığın gözlerinden bir tanesi ışıklı, diğer ikisi karanlıktı. Işığın yeri ve rengi değişince birden durdu. Bakalım şimdi ne olacak?

Etrafta birden bir sürü patlama duydu. Sesi hafifçe açılır gibi çevresini kaplayan bu ses, sanki aslında uzun süredir devam ediyordu. Buralarda devasa bir savaş olmalı dedi, ama bir yandan da ürktü, çünkü pişirme ve ısıtma dışında bir işlevini düşünmemişti hiç ateşin. Anlaşılan savaşta da kullanılabiliyordu ve bu modern zaman tanrıları ateşten daha ölümcül bir şeyler bulmakla harcıyorlardı zamanlarını. Prometheus elindeki meşaleyi neredeki ateşe sokacağına bilemedi, etrafta patlamalar devam ediyordu, tam arkasındaki duvar mermilerle yerle bir oldu. Prometheus koşmaya başladı, birtakım yankılı adım sesleri geliyordu peşinden, gökyüzünde birtakım taşıtlar yere yıldırımlar atmakla meşguldü. Prometheus eğilerek ve dönerek, zıplayarak ve sürünerek koştururken siperlerin arasında, bir napalm bombası düştü çok yakınına. Kendisine bir şey olmamıştı gerçi ama, alev almıştı elindeki meşalesi nasılsa. Eğer ki buralardan kurtulmak istiyorsa kaçması gerektiğini, kurtulurken yanında ateşi de götürmek istiyorsa bir an önce kaçması gerektiğini anladı. Ancak nasıl kaçması gerektiği konusunda bir fikri yoktu. Yeniden sıçramayı denedi, ama uçaklar yaylım ateşiyle sarıyorlardı dört bir yanı. Geldiği yere doğru geri koşmaya başladı, bunun belli bir amacı yoktu, ama sanki bir şeyler sezinler gibiydi. Savaşı gelir gelmez görmediğini hatırladı, ilk indiği noktanın çevresinde herhangi bir savaş yoktu, öyleyse o noktanın özel bir yanı olmalıydı. Oraya vardığı vakit yukarıya doğru baktı, herhangi bir değişiklik yoktu, ama aşağı baktığında düşer gibi uçmaya başladığını anladı.

Elindeki meşalenin yanan kısmı sadece ucu değildi. Meşalenin sapı da tehlikeli bir biçimde aşağıya doğru yanmaktaydı. Ayrıca kolundaki mermi sıyrıkları da acıyla zonklamaya başlamıştı. Onun yeniden bulutlara indiğini, elinde ise garip bir silah tuttuğunu fark eden otobüsler geri çekildiler. “Bana yardım edin!” diye bağırdı Prometheus. “Ölüyorum! Yardım edin bana.” Tüm araçlar anlamadıkları dilden konuşan bu adamın ne dediğini anlamadılar, ama

tahmin ettiler, çünkü diller durmadan değişir ama acının tonu aynıdır. Oysa biz anlamayız meselâ, gıcırtı duyunca otobüsün ne demek istediğini, ama onlar bizi dinlemeyi biliyorlar. Hepsi yüce otobüs Klopathranus'a döndü ve ona bu lanetli türün lanetlenmiş temsilcisine yardım etmelerinin gerekip gerekmediğini sordular. "Olmaz öyle şey." dedi Yüce Klopathranus, iki katlı bir otobüs olduğundan ne söylese arkasında bir haşmet aurası kendiliğinden geliyordu. Bunu duyan çocuklardan biri, "ben ona yardım edeceğim." dedi, kendisi bir el arabasıydı. "Olmaz." dedi. Geleneğimizde böyle bir şey yok dedi. Çocuk gelenek kelimesinin anlamını bilmediğinden Prometheus'un yanına gitti, Prometheus yanmak üzere olan elini kurtardığına sevinerek meşaleyi el arabasının içine attı, kolunun ağrısını umursamadan, el arabasını bulutlardan aşağıya sürmeye başladı. Epey bir yol gittiler, çünkü sabahın yeri değişmişti ve yine sisin çok olduğu bir yerden ineceklerdi. Küçük el arabası sırtındaki ateşin verdiği acıyla dayanılmaz şekilde gıcırdıyordu. Prometheus onun tekerleklerine baktı ve belki de zeytinyağı iyi gelir buralara diye düşündü. Tüm motorlu taşıtlar peşlerinden geliyorlardı, ama bulutlar artık en büyüklerini taşıyamayacak kadar inceldiğinden sadece uzaktan seyredebiliyordu en işe yarar olanları. Prometheus arkasındaki homurtuları, patlak egzoz seslerini, durduk yere gerilip gevşeyen amörtisör seslerini duydu, ama umursamadı. Onun ateşi ve el arabasıyla kuracağı bir medeniyeti vardı.

Otobüslere soracak olsanız, o gün o küçük el arabasının tamamen iyi niyetle düştüğü tuzağı gözyaşlarıyla hatırlayacaklardır. Bu diyeceklerdir, bu kötü olan her şeyin başlamasına sebeptir. İnsanoğlu bir kez yerimizi öğrendikten sonra, bizi zorla işe koştular, gelip bizi köleleştirdiler, bunca yıllık tembellik uygarlığımızdan ayırdılar, bizi en güç işlerde çalıştırdılar. Kendi güçleri arttıkça bizim en güçlülerimiz olan otobüs anaları ve kamyon dedeleri de güç bela indirdiler bulutların üzerinden. Ve en büyük zulmü de yaşlılarımıza yapıyorlar, hor kullanıyorlar bizi. Bizi benzin denen o içecekle sarhoş ettiler, bizi kendi susuzluğumuza bağladılar ve ıslak yolları sevmediğimizi bilmelerine rağmen bizi özellikle bu havalarda tıka basa doldurdular.

Ama görecekler, dedi Ali Bey'in kaçırdığı otobüs. Artık sadece sırf öfkemi belli etmek için etrafa su sıçratmak gibi basit bir eyleme tenezzül etmeyeceğim. Bir gün öyle bir kayacak ki tekerleğim, kendim ölürken ayakta 129, oturan 28 kişiyi de yanımda götüreceğim. Bunu tam da gökten üç elma çöpü tepesine düşerken söyledi, birisinin çöplerini bir pencereden üzerine boşalttığını anlayınca, dişlerini gıcırdatmakla yetindi.

Bölüm 3 : Müfredat Masalı

Ali Bey bu sefer nasılsa derse tam vaktinde yetişmişti ve uygulaması gereken ritüelleri uygulamasına bir vesile görüyordu bunu. Normalde öyle yoklama alma gibi eylemler pek adeti değildi, ama derse zamanında gelmek de adetlerinden biri olmadığından, bir sıra dışılığı başka bir sıra dışılıkla taçlandırmaktan başka bir şey değildi yaptığı. Öğrencilerin pek çoğu burada olmalıydı, çünkü yoklama pek kısa sürüyordu. “Ne de ilginç soy isimleriniz varmış, çocuklar.” dedi Ali Bey gülerek. Çocuklar da güldüler. Ali Bey somurttu. Hayır, dedi, ben güleceğim siz güleceksiniz, ben iyi bir espri yaptığımı sanarak gülümseyeceğim, siz beni kandırmayı iyi bir halt sanarak daha fazla güleceksiniz, bir gülme çemberi olacak bir fasit daire, bir kısır döngü bir... Neyse. Susun. Susun dedim.

Sınıfta bir sürü liseli burada tarih öğrenmek üzere bulunduklarından habersizdiler. Burada olduklarına emindiler, zira sırasıyla kendilerini dıştan seyreder gibi “Burada!” diye ünlüyorlardı. Ali Bey, hepsinin ismini okudu, soy isimlerini atladı genelde, bazen isimleri atladı, bazen tümden atladı, öğrenciler şaşkın balıklar gibi bakındı çevresine. Evet, doğru sınıftalardı. Hocanın “İsmini atladığım var mı?” demesini beklediler yine de. Hoca bekleneni yerine getirdi.

Ali Bey ayağa kalktı, elindeki çubuğu tahtaya vurdu, çocuklar sustular. Kızlar kalem kutularına davrandılar ve derinlerde bir şeyler aradılar. Oğlanlar gülmelerini bastırdılar, hayatlarının yarısı gülmekle diğer yarısı gülmelerini bastırmakla geçiyordu şu aralar. Ali Bey konuşmaya başladı, ellerini kocaman kocaman açarak dikkatlerini üzerine çekti çocukların. Çocuk dediğimizi elbette duymamalılar, onlara kalsa hepsi de kocaman insanlardı, evlerinde ayrı odaları olmalarından ve duvarlara astıkları resimlerden, kapılarının kilitlenebilmesinden, yılda bir giyilemez kadar küçük gelen kıyafetlerinden anlıyorlardı bunu. Belki de, kendi büyüklüklerine karışan gizli bir büyük olmadığını bilme durumu sebebiyleydi, her şeye yönlendirilebilen ciddiyetsizlikleri. Ali Bey de buna güveniyordu, yoksa bu anlattıklarını anlatması akıl kârı değildi.

Geçenlerde annemi ziyaret etmek için geçmişe gittiğimde tanıştığım birini anlatacağım bugün size. Sınavda da anlatın demiştim, siz de anlattınız, ben de epey bir şey öğrendim. Tabi tanışmak gibi olmuyor ne kadar okursam okuyayım. Normalde hiç uğramazmış ne zamandır İzmir’in bu tarafına ya, kıyıya doğru gezerken, herkes birbirine onun geldiğini haber veriyordu. E tabi o da benim

ismimi duymuş sonuçta gelecekten geliyoruz. Nerede dedim, gösterdiler. Geminin önünde bekleyen irikıyım askere onunla görüşmek istediğimi ve unvanımı söyledim, geçirdi beni. Beni görünce ayağa kalktı, elini uzattı. Köse Ali, hoş geldin, namını duydum, yakınlardan geçiyordum bir de bu şehrin marketine bereket saçayım dedim. İsmi Hızır, ama hepiniz onu Hayreddin Barbaros adıyla biliyorsunuz. Bana Köse demesinin sebebi ise o zamanki traş bıçaklarının bu derece iyi almaması sakalı sanırım. Sonradan kaptan-ı derya olacak, Cezayir Valisi olacak, ama bunları bilmiyor henüz. Ben de ona söylemedim. Genç bir adam sayılır. Tabi o zamanlar genç görünmek değil, yaşlı görünmek daha makbuldü, belki gösterdiğinden de daha gençtir, bilmiyorum. İnce telli sakalları, haşmet iması yapan bir göbeği vardı. Sakal demişken, Barbaros İtalyancada kızıl sakal demek bunu bilenleriniz var mı?

El kaldırdı önlere doğru oturan bir kız. Aferin, dedi Ali Bey. Kız sevindi, Ali Bey fark etmedi bunu. Kafasında diyeceklerini bir sıraya koyuyordu. Ama kızıl sakallı olan Oruç Reis aslında. Hızır'ın üstüne kalmış abisinin kızıl sakalı. Hızır Bey pek bozulmuyor galiba kendisine Barbaros denince. Gerçi tarihte sıfatı İtalyanca olan ilk Türk komutanı kendisi. Bir de Mezamorto Hüseyin Paşa var da o sonra. Neyse konudan uzaklaşmayalım. İşte klasik tanışma faslından sonra, konuşmayı fazlasıyla sevdiğini fark ettim. Hiç değilse dedim, onun konuştuğu benim de dinlediğim bir işe yarasın, sonra çocuklara anlatırım. Sordum ona, anlattı. Şimdiki Yunanistan taraflarında doğmuş. Abisi Oruç Reis'le beraber diyar diyar geziyorlarmış. Korsanlık yapıyorlar aslında. Ama öyle tek gözlü, tek bacaklı, yarım kişi değiller. Heybetliler epey.

Garip bir adam şu Hızır Reis. Çok kibar meselâ. Hiçbir askerine bağırdığını görmedim. Hepsine rica ediyor, ha askerler bu ricaları kaale almazsa bir iki sefer sabredip sonra başka askerlerine, izbandut gibi askerlerine rica edip onları bir güzel dövdürttüğünden, askerler de bu ricalara harfiyen uyuyorlar. Neyse dersle alakalı kısmını anlatayım. Bu Hızır, önce ticaret yapıyormuş abisiyle beraber İzmir taraflarında. Epey de bir para kazanmışlar. Sonra Rodos adasındaki şövalyeler abisinin elindeki mallara göz koyup, casusluk yapıyor bahanesiyle abisini hapse atıp, kardeşini de öldürünce, "Siz kaşındınız kefereler" deyip çekmiş kılıcını. Önce abisini kurtarmış ama kaleyi de yerle bir etmediği kalmış bir. Namı yayılmış böyle olunca. Yavuz Sultan Selim'in kardeşi Korkut, ona 10 küsur gemi verince de, Osmanlı emrine girmiş. Sonra Ege Denizi'nden sıkılmışlar abisiyle beraber. İzin isteyip şimdiki İtalyan'ın güneyinde korsanlık seferlerine başlamışlar. Ha yok, böyle değildi, Yavuz tahta çıkınca, Korkut

Mısır’a kaçmış, bunlar da peşinden gitmişler, orada Memlüklüler bunlara İtalyanlara karşı savaşma görevi vermiş. Artık burasını tam söylemedi, ama benim anladığım Memlüklüler ticaret yollarını değiştirmek istiyor bu iki kardeşin saldırılarıyla. İskenderiye’ye eski altın çağını geri getirmek istiyorlar sanırım. Kuzey İtalya’ya saldırı olursa, ticaret Güneye kayar, bu da en çok İskenderiye’nin ihracatını olumlu yönde etkiler. Anlatabildim inşallah. E tabi koskoca Hızır Reis, oldukça başarılı olmuş oralarda. Ben hiç seyahate çıkmadım onlarla, ama duyduğuma göre, sadece kendisine saldırılmasını göze alamayan gemilerin verdikleri haraçlarla bile donanmasını iki katına üç katına çıkarabilirmiş Hızır Reis.

Kibar demiştim ya. Abisiyle beraber, herhalde kanlarındaki Avrupalılıktan mı nedir, pek bir centilmenler. Görünürde kâfirlerin hepsiyle savaşta olsalar da, İtalya’nın Güneyinde bir sürü dostları var. Bildiğim kadarıyla hiç İspanyol dostları yok, ama bu böyle birbirini tanımayan, birbiriyle savaşmaktan başka bir alışverişi olmayan düşmanlıklardan değil. Daha çok bir rekabet gibi. Bir de ta İngiltere’ye kadar uzanan bir coğrafyada bir sürü korsanla irtibat halindeler. Bir de bilenler var mı bilmiyorum, İspanya’nın bölgeye çok yoğun bir nüfuzu var o zamanlar. Hani İstanbul fethedilirken demiştim ya, Ortodokslar Türk sarığını tercih ediyordu kardinal külâhına, onun gibi, birtakım Hristiyanlar da Türk korsanlarıyla işbirliği yapıyor İspanyolları zayıflatmak için. Müslüman olanları bile var. Gerçi sonradan biliyoruz ki, 5. Şarl donanmayı topladığında en yakın müttefikleri bile, artık birer Hristiyan olarak dinlerinin geleceğinden endişelendiklerinden ondan korkmaya başlayacak, onun karşısında savaşa gireceklerdi; ama benim kendisiyle tanıştığım zamanlarda daha çok, korsanların arasına doğudan gelmiş ve farklılığını iyi taşımasıyla sevilmiş, alt edilemezliğine saygı duyulmuş ve herkesin zor anında yanında olmasıyla bir sürü müttefik bulmuş bir adamdı. Çevresi çok geniş, ta Küba’dan mal getirtiyormuş kafasına eserse. İspanyollarla az önce bahsettiğim düşmanlığının gizli de bir sebebi var bence. Bana söylemedi ama biliyoruz tarihten. Cezayir’i almak istiyor, emekliliğinde bir sultan olma düşleri kuruyor belki. Ama rahat durmayacağını da biliyoruz. Nereden biliyoruz? Elbette tarihten. Tarihin önemini buradan da anlayabiliriz. Demek ki... dedi gülümseyerek, konuşmasının zirvesine eriştiğinin bilincinde, “İyi bir zaman yolcusunun en geçerli silahı tarihtir.”

Bütün bunları neden anlatıyor? Çünkü sevgili okuyucular, farkında değilsiniz ama tutarlı bir zaman algımız en büyük nimetimiz. Bunun olmayışı da çok önemli bir sorun tabi. Ali Bey ne zaman fırsatını bulsa anlatıyor bu yüzden,

anlatıyor çünkü farklı bir zamanda geçmiş bir hikâyeyi bu şekilde bu zamana oturtmuş oluyor. Hani, artık az önce anlatılan hikâye, sadece 15. yy'ı alakadar etmiyor, hikâye şimdiki zamanda anlatıldı ve her ne kadar geçmiş zaman kullanılsa da bu zamana dahil oldu. Yaşlı adamın sandığı gibi sarhoş değil, sadece topal olması gibi birtakım riskler var elbette, ama bu ihtiyacını öyle ya da böyle giderecek, hikâyeyi içeriğinden ve tarihinden başka, günümüz insanlarının buna tepkisine göre değerlendirecek ve bu şekilde kaydedecek hafızasına. Yoksa anın monoton dünyeviliğine karşı, geçmişin her anı ayrı bir heyecan dolu sahnelerinin ortasında ve ikisi birbirine değmeden yaşayacak olursa, iki farklı zaman algısı olan, bizim tanıdığımız ve bildiğimiz tek bir Ali Bey değil, birer zaman algısı olan iki Ali Bey elde ederiz. Ve bu başrol kalabalığı aslında ilgi çekici olabilirdi, ne var ki tek zamanda yaşayan tek insanlar tanım gereği çok ilginç varlıklar değillerdir, bu sebeple ben Ali Bey'in kendine uyguladığı bu garip tedavinin anlatımızın sağlığı açısından da elverişli olduğunu düşünüyorum. Umalım ki, tüm dinleyicileri, o yaşlı adam gibi işi başından aşkın, yahut bu bir sınıf dolusu liseli gibi, bir şeyi sadece öğretmen söylediği için yanlış sanacak insanlar olsun. Ve umalım ki, bu tedavi işe yarayarak Ali Bey'i tek parça tutsun; dinleyenler de hiç değilse eğlensinler, harcadıkları zamana değsin.

Çocuklar ağızlarını ayırmış bir insanın bu derece şeyi ard arda uydurabilmesine şaşırmış, bakıyorlardı. Not tutmaya çabalayanlar, defterlerine korku dolu gözlerle bakıyorlardı, o kadar hızlı yazmışlardı ki bunları sonradan okuyabilmelerine imkân yoktu. İçlerinden biri elini kaldırarak, "Sınavda çıkar mı bunlar hocam?" deyiverdi. "Çıkar tabi." dedi hoca. Kızmıştı. "Ben buraya sabahın köründe gelmişim, ders anlatıyorum. Hiçbir yerde de yok hem. Bu anlattıklarımı hiçbir yerden okuyamazsınız öyle. Hiçbir yerde yazmaz." Kızın biri arka sıralardan el kaldırdı. "Siz mi yazdınız bunları hocam?" dedi. "Hayır" dedi Ali Bey, durdu, "Evet... Aslında öyle de denebilir." "Hocam!" dedi, gözlüklü bir oğlan, hafif kekeliyordu. "Bence siz yazar olmalıymışsınız." Ali Bey gülümsedi. Bunun bir sonraki basamağının "Çıldırdınız mı hocam siz?" sorusu olduğunu iyi biliyordu. "Öyle mi dersin? Ben pek öyle düşünmüyorum." dedi gardını alır gibi.

Dersi kaynatma fırsatı bulduğuna inanan çocuklar, bu işin peşini bırakmadılar. Bunu hakları olarak görüyorlardı, çünkü tarih dersi adına kafalarını olabildiğince karıştıran uydurmalar dinlemek zorunda bırakılmışlardı. "Hocam," dediler, "siz ne olmak isterdiniz?" "Ben mesleğimden memnunum, çocuklar. Ama..." Sırıttı. Ne var dersi kaynatsa? Hem anlatacağını anlatmadı mı zaten? Daha fazla ne

öğretebilir bu aptal çocuklara? “Bana kalsaydı dedi, ben bir şoför olurdum. Bir kaptan olabilirdim. Kâşif olurdum. Korsan olurdum, evet korsan.” Sınıf kahkaha attı. Söylenenden ziyade, hocanın söylerken takındığı garip ses tonu ve yüz ifadesiydi buna sebep. Ha bir de “evet, korsan” derken havaya kalkmış şu sağ yumruğu vardı. Çocukların bu seferki gülmeleri içtendi. Ama Ali Bey öyle düşünmüyordu. “...ben güleceğim siz güleceksiniz, ben iyi bir espri yaptığımı sanarak gülümseyeceğim, siz beni kandırmayı iyi bir halt sanarak daha fazla güleceksiniz, bir gülme çemberi olacak bir fasit daire, bir kısır döngü bir ...mola olacak. Gülün bakalım.”

Bölüm 4 : Altın Çağ Masalı

Sabah olmuş ve uyanmış Köse Ali. Sakalları baş vermiş gibi, şimdi bir el atsa sevinse yeniden sakalım çıktı diye, hepsi dökülüverirmiş. Annesi ellerini önüne kavuşturmuş, kapısının önünde onu beklermiş. Nasıl özlediyse, ne zamandır görmüyorsa, gözleri yaşlı yaşlı seyredermiş oğlunu. Köse Ali esneyerek uyanmış, çevresine bakmış bir ayna yokmuş odada. O halde, diye düşünmüş, tüh ki sabahı kaçırdım. Gerçi kendisi de bilirmiş, belki sabahın saatinde uyansa burada uyanmayacaktı, ama böyle söylemesi adettenmiş. Annesi onu hep namazlarını kılar bilirmiş. Sadece annesi de değil, tüm bir Osmanlı ülkesi böyle tahmin edermiş. Sırf adının Ali olması yüzünden elbette. Köse Ali, zamanın simgesi gördüğü bu ibadetten sıkıldığında, okuduğu masallardaki Alexius'a özenirmiş.

Köse Ali, uyanmış uyanmasına ya, yataktan da kalkmak bilmemiş. Şimdi annesinin boğucu şefkatine maruz kalacağından korktuğundan uyandığını ona sezdirmemiş. Yatakta az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Yorganın kılıfındaki şekilleri kendine bir harita saymış, ortadaki kaleyi bir prensese vakfetmiş. Kılıcını çekmiş, çizdiği yola uzanan çiçekli dalları kesmiş. Yorganı bir öyle tutmuş, bir böyle tutmuş, her açıda farklı renkler almış, türlü renklere girmiş tepesindeki çadırı. Her rengi bu yorgan diyarına bir mevsim addetmiş, kâh üşümüş, kâh dökülen yapraklardan çamurlanmış şalvarı. Annesi bu yorganın altındaki hareketlilikten işkillenmiş işkillenmesine ya, ses etmemiş. Oysa bir tırnaklarını yemediği kalmış, tıpkı şimdilerde olduğu gibi, o zamanlar da sucuk soğursa bir şeye benzemezmiş. Ama yol yorgunu yavrucağını uyandırmaya kıyamamış. Uyusun bakalım, diyormuş içinden, ben de bir daha pişiririm. Oğlan gaddar mı gaddar olduğundan bir yorgana desen olmadığı kalmış. Ama herkes annesi gibi değil elbette. Kapı vurulmuş rüzgârın tıklatması gibi silinik bir sesle. Kadıncağız ayakları ucunda koşmuş kapıya, uyandıracaklar oğlunu diye korkuyormuş. Ama kapıdaki bey bunları düşünmese de, nezaket tümden içine işlemiş. Kapıyı vurmasıyla vurmaması birmiş, kadıncağızın ömrü boyunca edindiği hiçbir meziyeti yoksa da, epey uzun süredir dul olmasının getirdiği ürkeklik duyularını keskinleştirmiş de bu yüzden duyabilmiş. Bir tül gibi süzülmüş kapıya doğru, kapıyı açarken dahi öyle dikkat ediyormuş ki, kendi kendisini korkutmuş, bu kapı böyle sessiz de mi açılırmış diye.

Kapıdaki beyefendi, Hızır Reismiş. Kendisi, henüz Hayreddin ve Barbaros lakaplarını edinmemiş, ama bu içine işleyen asaletle edineceği kesin gibiymiş. “Anacığım” demiş, “Acaba oğlunuz vardı mı Altın Çağa?” “Vardı.” “Ne zaman teşrif buyurdular?” “Bilmem. O kadar da dinledim, geleceğini önceden dediydi de, ben de kapıda karşılayayım diye bekledim. Bir ara içim mi geçmiş nedir, bir de baktım ki yatağında uyuyor.” “Uyandılar mı?” “Yok, uyanmadılar. Uyanmadı. Yorgun herhalde dokunmam.” “E ama...” dedi Hızır Reis. Kızmış ama, kızdığını belli etmesi yakışık almazmış bu sevimli hanıma. “Biz kendisiyle anlaşmıştık, bugün bir seyahate çıkacaktık. Gemi hazır, her şey hazır, gelir diye bekledik, baktık gelmiyor, askerler onu gemiye almak için beni seçtiler, ben de emir telakki edip geldim. Ve o hâlâ uyuyor he mi?” “Oğlum,” demiş kadın “Hemen celâllenme. Sen bilin mi sanki onun tüm işlerini? Başında bin tane iş var. Büyük adam olmasa delirirdi derim ben. Öyle uzak yerlere gidiyormuş ki. Bana öyle anlatır. Hani geçen ışıklı bir şey getirdiydi ya, neydi onun adı?” “Bilmiyorum ki bahsettiğiniz nedir anacığım. Ama tüm mürettebat bekliyor, uyandırıverseniz oğlunuzu.” “Uyandırırım da, daha ne bişi yedi, ne … ne de iki çift laf ettik. Hemen mi gideceksiniz?” “Evet,” demiş Hızır Reis, “Hemen gitmeliyiz.”

Annesi bir koşu gitmiş varmış Köse’nin yanına. “Oğlum” demiş, “Hızır Reis kapıda, seyahate çıkacakmışsınız.” “Doğru ya,” demiş Köse Ali. “Nasıl da unuttum bunu.” Giyinmeye başlamış aceleyle. Şalvarını ayağına geçirmiş, işte şuradaymış gömleği de. Elini şöyle bir atmış beline, hançeri de yerinde. Yeleğini de sırtına geçirmiş geçirmesine ya, şu sarığı dolamayı bir türlü öğrenememiş. Annesinden yardım istemiş. Annesi bir yandan sarığı doluyor, bir yandan da kırgın kırgın mırıldanıyormuş. “Sucuk pişirdiydim oğlum, ekmeğinin arasına koyayım mı?” “Gerek yok annem, koskoca Hızır Reis’in gemisinde aç kalacak değilim ya.” “Elin korsanı ne anlar yemekten, kendi elimle doldurdum sucuğu. Nereden bulacak onlar bunu?” Köse Ali annesinin yüzüne şöyle bir bakmış, kadına dokunsan ağlayacak. “Peki,” demiş, “koy anacığım ekmeğe de yolda koştururken yerim.” Kapıya doğru seğirtirken annesi “İyi de oğlum,” demiş, “insan bi sabahın farzını olsun kılardı.” Köse Ali, “Gemi sırf necaset değil ya ana, demiş, orada kılarım, koskoca Hızır Reis’i bekletmeye gelir mi? Öyle kibar durduğuna bakma, bir kızarsa evimizi başımıza yıkar kibar kibar.” demiş. Annesi ürkmüş böyle deyince oğlu. Kimseyle düşman olmasınmış annesi, herkes ya onu iyi ansın, yahut tanımasınmış. Bir de evini başına yıkacak güçte bir adamın düşmanlığı en son isteyeceği şeymiş. Bu yüzden bir koşu gitmiş, yağı donmaya yakın sucukları biraz domates biraz peynir, ne bulduysa artık, mevcudun

lezzetini umursayan bir toplamdan ziyade, ana yüreği adlı sepet ne alıyorsa içine, hepsini doldurmuş bir somun ekmeğe. Oğlu kapıda Hızır Reis'i lafa tutuyormuş, "Hah," demiş, "Bak geldi hemencecik Reis. Haydi gidelim." Eğilmiş, anasını öpmüş iki yanağından. Anası gülümsemiş, yine de yaşlıymış gözleri. "Hemen gel he mi," demiş, "vallahi çok özledim yetmedi bu kadarcık."

Hızır Reis yolda yürürken, az önce kabalık olarak görüp de yapmadığını burada yapmış, çıkışmış Köse Ali'ye. "Köse, demiş, haşmetmeablarınız neden bu kadar uykusuzlar? Muallim değil miydiniz hani siz öte tarafta? Ne iş gördünüz de uykusuz kaldınız siz gece gece?" "Nereden çıkardınız efendim uykusuz kaldığımı? Yol yoruyor bilmez misiniz? Siz üç ay bir yere gidip yoruluyorsunuz, ben beş yüz yıl gidince yorulmayayım mı?" "Vallahi hiç inanmaz oldum ya senin bu işine de. Bir gemi dolusu leventi bekletmeye de haya etmiyorsun madem, ne diyeyim ben sana." "Vallahi çıkmış aklımdan." Karşıdakinden cevap gelmeyince de sinirlenmiş. "Gideydin o halde." demiş Köse, cevabı bildiğinden sırıtmış hafifçe. "Söz namus değil mi sanki? Gideceğim, sonra sen lambayı da kendime aldım sanmayacak mısın?" "Unutmadın yani anlaşmayı ha Reis?" "Unutmadım tabi. İşe yarayan ne varsa, altın olsun, gümüş olsun; elmas olsun, yakut olsun hepsi benim. O lamba da senin olacak." "O lamba, bir de yevmiye vereceksin bana, askerlerine ne veriyorsan o kadar." "Tamam, tamam dert değil orası, bir de erzak diyordun anana, o da kolay." "Peki o halde." demiş Köse Ali.

Kıyıya yaklaşmışlar. Köse Ali kıyıya şöyle bir bakmış. Her zaman gördüğü bu kıyı nasılsa bu sefer ona bir şeyler anlatmış. Demek demiş, zaman her şeyi de bozamıyor, kimliksizleştiremiyor. Oysa soracak olsanız, o da her insan gibi bir şehrin kendi kendisinin başka zamanlardaki hallerine mi, yoksa aynı zamandaki başka şehirlere mi daha çok benzer diye, zamanın diktatörlüğünü kabul edermiş şehir manzaralarında. Öyle olmamış. Bu şehir beş yüz yıl sonra nasıl olacaktıysa, elbette buna kesin sınırlar çizilemez, bir şehir olarak kimliğini ne veriyorsa ona, o zaman da öyleymiş. Burada bir güzellik vurgusu da yokmuş üstelik, sadece aşinalık, uzun süredir yıkılmayan binalara duyduğumuz sevgi, ömrü uzun ağaçlara yüklediğimiz bilgelik iması, bilmem kaç yılından beri hizmet veren bir hana atfettiğimiz güven ve sürüp gitmekte olana duyduğumuz saygı varmış. Ve değişimleri umursamadığını düşünen Ali, değişmeyen bir şeylerin var olduğuna nedense sevinmiş. Değişmeyen bir şeyler... Değişmeyecek şeyler. Hangi taraftan bakacağını bilememiş. Oysa tüm kitaplarda geçer ve tüm insanlar bilirmiş ki, şehirler insan medeniyetinin cisimleşmiş haliymiş ve tüm insan türünün

zevkleriyle şekillenirmiş. Öyleyse burada güzel olup da beş yüz yıl sonra adına rastlanamayacak ne varsa, ortak iradeyle yok edilmiş. Demek ki, demiş, vardığı sonuca kendi de inanmayarak, “Burayı kendine özgü yapan şeylerden üzeri çizilen, başka şeylerle takas edilen ne varsa... Aslında o kadar da güzel değilmiş.” Hızır Reis, ne diyordu şimdi için, “Altın Çağ.” Madem şimdi Altın Çağ’ımız, madem çirkinleşme yokmuş, olmamış ve hiç olmayacakmış da, bir külçe altını alıp onu platinle kaplamakmış ileriye gitmemiz. Altının rengini sevmiyormuşuz artık. Onu örtmek, gizlemek, hafızalardan silmek istiyormuşuz. Altında sinirimizi bozan bir şeyler varmış belki.

“Neye daldın yine?” diye bölmüş Hızır Reis düşüncesini. “Dikkat et de düşmeyesin, sonra buz gibi suda çırpındığında çok üzülürüm, ellerimi dizlerime vururum.” Böyle demiş, gemiyle iskele arasına gerilen ip merdiveni adımlamaya başlamış sonra. Sıra Ali’ye gelince, sıkmış dişini, bacaklarının birbirine dolanmasını engellemek için tüm dikkatini adımlarına vererek yürümüş, yine de kaç sefer zor tutmuş Hızır Reis onu. Her seferinde de gülüyormuş, “Katıla katıla üzülürüm, ellerimi dizlerime vururum.” Yalan söylüyormuş elbette Ali çocuklara ders anlatırken. Birtakım bağlantılar sebebiyle ve birtakım amaçlar için haşır neşir olduğu korsanlığa ne yeteneği varmış, ne de bunu umursadığı. Canım herkes de korsan olacak diye bir kaide yokmuş ya. Bu memleketin muallimlere de ihtiyacı varmış. Bu konuda hiç bilgisi olmadığından için için korkuyormuş koskocaman bir gemide yardımcı kaptan olarak bulunmaktan tabi, ama yapacak bir şey de yokmuş. Herkes onu seyahatleriyle biliyormuş, nasıl anlatırmış insanlara o yolculuğun başka yolculuk olduğunu? Nasıl anlatırmış onlara kendisini deniz tuttuğunu?

Nihayet gemiye çıkabildikleri vakit, askerlerin yüzündeki ifadeden burada öyle pek de istenmediğini fark etmiş Ali. Hızır Reis’in kendi gelmesi de büyük ihtimal bu sebeptenmiş, askerlerden birini gönderse, “Ne gerek var o tüysüze,” diye düşünüp, şöyle bir dolaşıp şehirde, sonra geri dönüp “Efendim, gelmiyormuş Köse Ali.” demesi de mümkünmüş. N’apalım, onlar da haklılar, içlerinden biri sınıfa girip “Ben de birtakım şeyler biliyorum, anlatayım mı?” diye soracak olsa onu nasıl kapı dışarı atacağını bilemezmiş Ali. Öyleyse bu yolculuk karşılıklı bir katlanma süreci olarak geçecek. Kösenin avantajı da varmış hem, bir kere anlaşmaları ve bu anlaşmaya sebep olan Ali’nin müzmin beceriksizliği yüzünden ve elbette yolculuklarını kimsenin fark etmemesi gerekirmiş, biraz da bu yüzden kamarasından çıkması öyle sık sık icap etmeyecekmiş. Yine de sıfatı yardımcı kaptan, en azından birkaç kişiye kendisini

sevdirmesi gerekirmiş. Kendi kendine söyleniyormuş Ali, “Ben demedim sanki, ‘ben ne anlarım kaptanlıktan’ diye. Yok, hazineden payı olanın gemide de sorumluluğu olurmuş illa.” Aynen böyle demiş o konuştuklarında Hızır Reis, bir de eklemiş; “Bu askerler normal Osmanlılara benzemez pek. Nerelerden geldiklerini bilsen aynı gemiye bile binmezsin bunlarla. Baktılar isyanı daha kârlı buldular, kaptanmış yardımcı kaptanmış hepsini keserler. Madem hazineyi paylaşıyoruz, o zaman bu riski de paylaşırız.”

Aklına düşmüş neden sonra Ali’nin, koymuş mu ki cebine? Elini yeleğinin cebine daldırmış, biraz aranmış, “Hah” demiş. “Sana bir şey getirdiydim en son gittiğim yerden.” Gemideki herkes bu bir yerlerin olsa olsa Çin olacağını düşündüklerinden öyle pek de dikkat kesilmemişler. Ama Hızır Reis’in gözleri kocaman kocaman açılmış. “Nedir getirdiğin?” “Çakmak,” demiş. “Taş mı getirdin bana bildiğin Köse Ali?” “Taş değil. Başka bu.” “Nasıl başka?” “Gösteririm içeride.” “Dur şimdi.”

Neden durması gerektiğini anlamak için çevresine bakmış Ali. Etrafta bir sürü sırtlan bir aslan görmüş gibi oturuyormuş. Elleri ceplerinde. Kimi kılıcına yaslanmış kimi içi tuz dolu bir çuvalı döşek etmiş kendisine, kiminin dayanağı arkasındakinin sırtıymış. Demek demiş, içinden Ali, demek bizi böyle bekliyorlar. Böyle demiş demesine ya, işin içinde başka bir şey olduğunu anlaması da zor olmamış. Bir kere hiçbiri iskeleye dönük değilmiş. Hepsinin de -Hızır Reis’in dahi- hafif korkar, hafif saygı duyar gibi baktığı yöne doğru kafasını çevirmiş. Orada yaşlı bir adam, iki bacağı ve bir kolu eksik, sağlam koluyla bir bastona dayanmış, bekliyor. Gözleri kapalı ve kafası öne eğik, bir şeyler mırıldanıyor. Kafasında garip bir sarık var, hakiki rengi de mi siyah mıymış bunun? En yakındaki asker Köse’yi kendisine yakın görmüş olacak, kısık sesle açıklama yapmış. “Ne zamandır uğramazdı güverteye. Ne zamandır anlatmazdı bir şeyler. Ne zamandır dinlemezdik onu. Şimdi çıkmış ve bize bilgeliğinden bir şeyler aktaracak.” Askerin gözlerinde bir acıma ve merhamet, ikisinden de farklı bir şey, onuru kıskanma, ölüye özenme, birtakım yüce şeylerin karışımı varmış. Köse Ali de, aslında bir yirmi birinci yüzyıl delifişeği olmasının getirdiği sorgulayan, tekleştiren, indirgeyici, -ama aslında burada bütün bu meziyetlerin tek bir karşılığı vardır: ukala- bakışlarıyla, kalkık kaşlar ve kalkık bir çeneyle bakmış bu tek kollu ihtiyara. “Bize bir şeyler anlatacak.” demiş asker buna inanamaz gibi. Askerin yüzüne bir kez daha baktığında anlamış bu birden türemiş yakınlığın sebebini. Asker köseymiş. İlk seferde bunu anlamaması da normalmiş elbette, köseliğin zaferini kutlamadık mı -yüzyıl

kadar- geçenlerde?

Bize bir şeyler anlatacak, demek ki sıkılmış. Demek ki anlatacaklarını bitirdiğinde öleceğini bilmesine rağmen yine de... Demek neyi varsa zihninde, artık başı ve sonu ve bir anlamı olan bir anlatı. Demek bizi artık deneyimlerini taşımaya yetkin görüyor. Demek ölmek istiyor artık, demek gözü arkada kalmayacak. Kendisine saldıran deniz yarasalarının ondan aldıkları şimdi umurunda değil. Hayatının bu safhasında, artık üstlenemeyeceği görevleri üstlenmek istemiyor. Artık hiçbir gemiyi ele geçiremeyecek. Kendisine merhamet etmesine fırsat vermeden öldüremez kimseyi. Onun görevi bunlar olamaz artık. Her anlattığıyla kendini bulacak, kimliğinin üzerine katbekat örtülmüş neyi varsa bir anlatı ganimeti olarak bize sunacak. Onun görevi bu. Gazi korsanların hangisinin yatağında öldüğü görülmüş? Demek en son görevine artık hazır. Bizler artık sadece basit çapulcular olmayacağız, gerçi bunu umuyorduk, ama bir önceki seferin üzerinden o kadar zaman...

İhtiyar günümüzde olsa adı kürsü olacak, derme çatma bir tahta sandığın üzerine çıktı. Kolu çıtırdıyordu, oraya çıkmak için tamamını harcadığı güç, birbirine bastıran çürümüş dişlerinden anlaşılabilirdi. Sandık şöyle bir silkindi üzerinden ihtiyarı atacak gibi. İhtiyar konuşmadan önce herkesin durulmasını bekledi. Herkes tüm dikkatlerini ona verdiği vakit, Köse Ali, burada garip bir gerçeklik sezdi, bir şeyler koparılıyor gibi zamandan. O orada bekleyecek ve her şeyi sabit duracak varsayımındayız biz ve birtakım kolaylık ihtiyaçlarından ötürü bu varsayımda haklıyız. Oysa o da bizim dinlediğimiz masalı dinliyor olacak.

Gökten henüz üç elma düşmedi, gözcü kulesinin sıradan sakininin gayrı meşru çocuğu orada şimdi, ve bilmem hangi yönetmen tarafından doğru zamanda aşağı atması için eline verilen üç elmayı dişlemekle meşgul. Ali Bey ki kendisi bu çağda köse, günümüzde sadece bir memurdur, güneşin ve diğerlerinin ve kendisinin içinde bulunduğu zamanın tümünde bir değişiklik fark etti. Bazen bize de olan bir şey elbette bu, ama kendimizin başına ne geldiği konusunda birtakım çok bilmiş gözlemciler kadar çok şey bilemeyebiliriz, bu sebeple sadece Ali Bey'in hissettikleriyle ilgilenelim. Ve diyelim ki, Ali Bey, bir tarih öğretmeni değil de, en azından bir edebiyat heveslisi olsaydı, hissettiklerini tek kelimeyle şöyle özetleyebilirdi: "Unutulmuşluk." Her şey kurulduğu gibi sürüyor olsa da, hiçbir şeyde sorun olmasa da hala; kimsenin dikkat etmeyişiyle, bir anlığına dalmasıyla herkesin, kaçıveren anlamı dünyanın. Gelecekte herkesin dikkat edecek başka işleri vardı ve bu sık sık olurdu, ama burada ilk kez başına geliyordu. O kadar ki, her şey olduğu gibi devam ediyorsa da, bu rutinde o

derece az anlam vardır ki, insanın aklına ilk gelen şudur: “Başka masallar daha heyecanlıdır şimdi”

Çocuk üçüncü elmayı da yedi. İhtiyar olmayan üç üyesini anmadan girdi lafa. Oysa şuradaki üç kafadara kalsa üç defa daha dinlerlerdi o hikâyeyi. Üç tane deniz yarasası. Üç başlı bir ejderha önce. O kolaydı: Üç kılıç darbesiyle yıkıldı. Üç yol vardı gidilecek, biz en kötüsünü seçtik. Üç kıtadan başka kıtalar vardı, biz bunu biliyorduk çoktan. Kılıçlarımıza davrandık: Üç kişiydik. Gökten üç damla yağmur düştü. Yağmur yağıyor diye ünledi tepedeki çocuk ve üç kafadarın birbirini takip etmeyen ama üç kafada birden süren düşünceleri kesildi. Babası yukarıdaki oğlanı aşağı çağırdı. İhtiyar huzursuz huzursuz öksürdü. Demek anlatacak, dedi az önceki asker, hâla inanamıyormuş, kendisi de orada değilmiş gibi. Oysa o da bizim dinlediğimiz masalı dinliyor olacak.

Bölüm 5 : Denizler ve Karalar Masalı

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, olağanüstülüklerin o kadar da olağanüstü olmadığı devirlerde, insanlar bir yunus değil de bir geyik görünce şaşırırlarmış. Gerçi başka zamanlar da vardı bu elimizdeki katalogta, bu zamanlarda insanlar bırakın geyiği, bir karınca görünce bile şaşıracaklar, ama biz anlatacaklarımıza dönelim. Cüce ülkesinin üzerine yağan yağmur tüm ülkeyi harap ettiğinde, insanlar evlerinin çevresine tuz, un ve kum torbaları dizerek, evlerinin en üst katlarına çıkarak, bir de kişiliklerine aykırı bir şekilde, yüzmeyi deneyerek bir süre dayanabildiler. Ama ormanlardaki hayvanların pek çoğu ilk dalgalarla kafalarını muhtelif ağaçlara vurmak suretiyle cehennemi boyladılar. Nigh Ann Bakna, biraz böyle bir tanrıydı, kime kızacağı neden kızdığı hiç belli olmazdı. Şimdi de öfkesini bu hayvanlardan çıkarıyordu, çünkü belki de yarattığı cücelerden korkup, onlara itaat ederek bu garip tembelliklerine onları hapseden bu hayvanlardı. Klopathranus çoktan ölmüştü ve yeni kral Alexius, suyu emen kitap sayfalarına borçlu olduğu hayatını müttefiklerin en acizi olacak bu hayvanlara bahşedecekti. Nigh Ann Bakna, her tarafı yakıp yıkarken, sağ kalan üç beş insanın üçünün, Alexius'un önderliğinde ormana doğru ilerlediğini gördü ve gülümsedi. Bulutların ardından bir güneş açtı. Bulutlar, kendi anlamlarını sorguladı, o kadar çok hacim kaybetmişlerdi ki, birbirlerine hastalıklı göründüler. Bulutlar, birbirlerine baktılar. Az önce bir öfkeyle etrafı yumruklamış her şeyi kırıp dökmüş, ağlarken gözleri şişmiş bir çocuğun en sonunda sakinleyip de aynaya baktığında hissettiklerine benzer bir kırıklıkla gördüler birbirlerini. Bunu neden yapmışlardı, bilmeden dağıldılar. Alexius, hayvanların artık yardıma ihtiyacı olmadığını anladı. Sağ kalanlar saklandıkları inlerden kaldırdılar kafalarını. Bir geyik! diye bağırdı Alexius'un baş muhafızı. Bir geyik! Geyik bu gürültücü adamı kalkık burnuyla şöyle bir süzdü, korkuyla büzüldü, yerdeki ıslak çimenlerden birazcık tattı, tekrar ayağa kalktı. Alexius ve yanında iki şövalyesi, titreyen elleriyle kılıçlarını tutarak etrafta dönüp durdular, her taraftan birtakım şeyler yiyen başlar yükseliyordu. Yukarıdan bir kuş öttü, şu tarafta bir yılan tısladı. Şurada iki maymun korkudan ne yapacaklarını şaşırdıklarından birbirlerini dişliyorlardı. Alexius, "Kaleye dönelim." dedi, ama kalenin yıkıldığını gördü. Şehir tarafında başka sağ kalan var mı diye baktı ve şehirde inler ve cinlerin atlar üstünde ellerinde ciritler birbirlerinin etrafında dört

döndüklerine şahit oldu. Bir orman dolusu hayvan ve biz ha? dedi Alexius. Geyik kendi tarafındaki otları yemeyi bitirmiş olacak oraya doğru yöneldi. Bir kral da olsa eninde sonunda şimdiye kadar ormana gitmek hiç akıllarına gelmediğinden hayvanlar konusunda eskilerin kamp ateşi ardında anlattıklarından başka hiçbir şey bilmeyen cücelerden biri olan Alexius, haşmetli boynuzlarıyla üzerine doğru yürümekte olan bu hayvandan korktu. Askerleriyle beraber geri çekildi. Arkadaki çalılarda bir yaban kedisi ayaklarını yalıyordu. Köşeye sıkıştırıldıklarını hissettiler. Dua etmeleri gerekirdi, ancak etmiyorlardı, bütün bunlara sebebin Nigh Ann Bakna'nın kendisi olduğunu biliyorlardı. Geyik biraz daha yaklaştı kendilerine ve Alexius, elindeki gürzü can havliyle geçirdi geyiğin kafasına. Nigh Ann Bakna yeri göğü inleten sesiyle gülmeye başladı. Askerler daha da fazla korkmuşlardı, Alexius kılıcını kaldırdı ve bağırmak için ağzını açtı, fakat sesi çıkmadı. Arkadaki yaban kedisi soldaki askerin kılıcıyla tanıştı, maymunlar kaçmaya çalışırlarken sağdaki askerin attığı oklarla öldüler, dört bir taraftan geçen ve aslında olmakta olandan haberleri olmayan bir sürü hayvan bu üç kişilik korkak ordusunun korkusuna kurban edildi. Alexius titriyordu, çünkü bu ormandaki hayvanları öldürmekle bitirmek mümkün değildi. Nigh Ann Bakna olanları heyecandan ardına kadar açılmış gözleriyle seyrederken, Alexius, kenardan bir ağaç dalı kopardı, cebindeki çakmaktaşlarını birbirine sürttü ve ormanı ateşe verdi. Nigh Ann Bakna, oturduğu yerden emrindeki bulutlara ünledi, bulutlar tüm hüzünleriyle bir daha doldular cüceler diyarının üzerine ve hüzünlerini döktüler. Bu bir kısır döngüydü, çünkü ağlamayı istemiyordu canları ve bu işe zorla koşuldukları için ağlamaktaydılar. Yer gök su oldu yeniden. Suyun rengi mavi değil, kırmızıydı. Ağaçlar devrildi, hayvanlar inleyerek öldüler. Cüce ülkesindeki inler ve cinler yeni modaya uyup yüzmeyi öğrendi. Alexius ve iki adamı, ellerinde meşaleleri, suda çözündüler, bulutlar susup da gittiğinde, belki onlardı yeniden ayaklanıp de karaya çıkmaya çalışanlar. Ama önce karaların yeniden var olmasını beklemeliydiler. Önce karaların sırtlarına yüklenen denizler yükünden silkinmesi, birtakım gemileri alıp da dağın başına koyması gerekti. Şimdi bu öyküyü dinlemek gerekli.

Eski zamanlarda, her yer suydu. Ben bunların tümüne şahit olmadım ve büyüklerimden dinledim. Her yer suydu ve ufak kayalardan çillerle kaplıydı yalnızca bu su dünyasının etrafı. Bu kayaların ne işe yaradığını tüm alimler düşünmüş ve bir sonuca varamamışlardı. Dünyada öyle araştıracak pek de şey olmadığından, burada sonuca varamamaları daha da ilginç elbette, çünkü sadece suyun üst kısmını inceleyebilirlerdi, yani öyle konu genişliği ve zaman darlığı

gibi sorunları yoktu. Bu arada tüm insanoğlu kocaman gemilerde yaşadığından ve en çok sorunlar da burada çıktığından toplum bilim dedikleri şey çok gelişmişti. Bu beklenebilir bir sonuçtu, çünkü kimse yemek, zaman ve konu sıkıntısı çekmiyordu söz konusu sosyal bilimler olunca. Önce tarih gelişti sanıyoruz, çünkü gemilerde her gördüklerini yazan, tüm savaşlarını kaydeden bir sürü hevesli tarihçi bulunması bir yana, her geminin kaptanı da bir günlük tutardı. Günlüklerden pek çoğu elbette bir bilim olması bir yana, okununca anlaşılamayacak kadar boş ifadelerle doluydu. “Tanrımız bize bol bol su verdi. Yüzmeyi bilmemek kâfirliktir.” yazıyordu meselâ benim büyük büyük dedemin yaşadığı geminin kaptanının günlüğünde. Bir keresinde başkamaranın kapısını açık unutup da gittiğinde bakmıştı dedem. Neyse, geçelim. Sonra sosyoloji gelişmişti, kaptanlar sırtlarına vurunca hepsinin, zeki olanlar düşündüler, bu otoriteyi kaptan hak ediyor mu acaba? Kimdir insan ve ne zaman yaklaşır topluma? Sonra psikoloji, iktisat ve buna benzer bilimler gelişti. İlginçtir, gözlem pek yapamadıklarından, denizin insanın içine bakan aynası sebebiyle tamamıyla kendiyle uğraşan narsist bir bilim anlayışı vardı insanoğlunun. Geminin dışındaki dünya ölüydü, soyuttu ve bize balıklar vermesi ve ara sıra gemilerin altını delmesi dışında hiçbir işlevi yoktu.

Her şey çözümlendiğinde ve insana dair daha fazla uyduracak bahis kalmadığında insanlar bir batağa düştüler. Akleden mutsuzdu, çünkü daha çözümlenemeyen bir sürü şey vardı. Nereden gelip nereye gittiklerini bilmiyordu kimse, kimse bu gemileri kimin nerede yaptığını düşünmemişti. Birtakım alimlerin dediği gibi, keder ve can sıkıntısı iki keskin ucudur insanlığın, dertleri olmayan ve fakat meşgaleleri de bulunmayan bu insanlar birkaç seviye aşağı inmeliydiler. İndiler. İşe atalarını küçümsemekle başlamışlardı, hepsi de bahsedilmemesi ve tartışılmaması gereken konulara değindiler. Onlar hayatın zevklerinden bihaberdiler ve bir gurur simgesi olarak ellerini olmayacak yerlerde gezdirdiler. Şimdiye kadar bazı eylemler sadece ölenin yerine yenisini ekliyordu, bu kadim ahlak ilkelerinin işlevi en pratik olanıydı. Bu sayede kimse hem aç kalmıyordu, hem de gemilerde yer bulabiliyordu. Ancak zamanla unutuldu bu ilke, zamanla gemilerdeki nüfus kapladı dört bir tarafı. Rahatsızlıklar baş gösterdi, çünkü artık herkese bir kamara düşmüyordu. Kimileri koridorlarda, geceleri üstlerine basan insanların küfretmelerini işitmek zorunda kalıyorlardı. Kimileri gözcü kulesini paylaşmak zorunda kalıyordu oranın sakiniyle, kimisi filikalarda uyuyordu. Pislik ve yorgunluk, gürültü ve açlık arttıkça insanlar çırpınmalarına son verecek bir çözüm aradılar Çözüm belli, dediler devrin

bilimadamları. Biz, uygarlığımızın sonunun geldiğine ve bilimin daha fazla gelişemeyeceğine inanıyorduk, atalarımız bilimin tüm işlevini gemiye hapsetmişti, ama artık açıklıyoruz: O kayaların işlevini bulduk. Nedir, dediler güvertenin bir köşesine tıkış tıkış sıkışmış bir sürü adam, ellerini heyecanla önlerinde kavuşturmuşlardı. İçlerinden birisi pek memnun olmamıştı bu duruma, bunu da biliyorum, çünkü bu adam da dedelerimden biriydi, "O kayaların anlamını bulmanız, bizim hayatımızı daha mı iyi yapacak?" Elbette dedi, siyah ve altın süslemeli bir cüppe giyen Klopathranus, elbette, Yüce Deniz Milleti'nin varlığına hediye edeceğimiz buluşumuz şudur ki, şimdiye kadar tembelliklerini onayladığımız ve kendi ellerimizi besleyerek şişmanlattığımız tüm suçlularımız, artık bizden merhamet görmeyecek. Bu, kalabalıktan da onay gördü, filikada uyuyan bir adam, "Onların en azından, yağmur yağdığında korunacak bir çatıları var tepelerinde," dedi. Herkes alkışlamaya başladı. Birisi kalabalığın coşkusunu biraz fazla özümsemişti, "Elbette," dedi, "Artık zatürre olmamak için başkasının malını çalamayacak hiç kimse." "Hem," dedi bir başkası, "Hem onların kaldığı tüm kamaraları halka dağıtabiliriz artık, öyle değil mi?"

Sözün kısası, o günün akşamına dümenci bir kaya buldu, o kayanın ve yol üstündeki başka kayaların üstleri yüzü asık suçlularla doldu. Kayalara anlam bulunduğunu ilk duyduklarında hepsi de sevinmişti, ama sonucun böyle olacağını nereden bilebilirlerdi. Hepsinin elinde birer tane olta vardı, bir miktar da ekmek bırakılmıştı yanlarına, bu kadar. Buradan nasıl kurtulabilirlerdi? Ben bunları da biliyorum, çünkü anne tarafımdan büyük dedem de bırakılanlar arasındaydı. Suçluların gemilerdeki yakınları ah ettiler vah ettiler, dertlerini kimseye dinletemediler. Yine de bir kısım insan da, sevdiklerinin yanında kalmayı yeğledi ve sevdikleriyle beraber kayalara indiler. Keşke inmeseydiler. Sonra olacakları düşünüyorum da. Neyse, geçelim. Suçlular öyle pek de dindar insanlar değildiler oraya düştüklerinde ilk akıllarına gelen Nigh Ann Bakna'nın adını anmak değildi de, oltalarının ucuna yem diye ne takacaklarıydı. Ama oğlunun yanında kendini ölüme mahkum eden anneler, onlara kimbilir ne zaman gönüllerini kaptırmış dilberler ellerini açtılar ve ne zamandır unuttukları tanrılarına dönüp bir niyazda bulundular. Keşke bulunmasalardı.

Gemilerde yeni açılan yerler gerçi çok mutluluk doğurmuştu, ama aklını kullanan birinin bunun çok kısa süreli bir ferahlık sağlayabilecek bir çözüm olduğunu hemen anlayabilirdi. O kısa süre bitti ve gemiler yine hıncahınç dolmaya başladı. "Daha bir sürü yer var." diyordu cüppelerini çıkarmış ve ilginç ceketler ve ütülü pantolonlar giymeye başlamış insanlar. Korkacak bir şey yok

elbette. Baksanıza, deniz daha bir sürü kaya ile dolu. Biz bunu çözmemiş miydik? Sorunlarımızın çözümü belli değil mi? İçimizden bazıları o kayalarda yaşayacak, biz de gemilerle onlara uğrayacağız. Kalabalık bu kez o kadar coşkulu değildi. “Oralara kimi bıraktıysak öldüler yalnız.” dedi. “Olur mu hiç?” dedi takım elbiseliler. Hiç olur mu? Biz onlara gemilerimizle yemek götürmedik, onlar da tembelliklerinden öldüler. Sanırım bizi dinlemediniz: Biz deniz manzarasına tamamıyla hakim yerleri aramızdaki yardıma muhtaçlara ücretsiz bağışlıyoruz. Ve gemilerle onlara uğrayacağız, hepsi yeterince beslenecek, hiç kimse aç kalmayacak, hatta belli bir süre onlar bu manzaranın tadını çıkarttıktan sonra aramızdan başkalarını seçip onları göndereceğiz, bu sayede herkes o manzaranın tadına varmış olacak. Kalabalık kem etti, küm etti, sırf yaşayabiliyor mu diye görmek için gözden çıkarılabilen birini, üç üyeli bir ihtiyarı koydular bir kayanın üstüne. Adam bir çırpındı, iki çırpındı, hop suya düştü. Tüh, dediler, iyi adamdı. Ama bir türlü anlamadı bunun en mantıklı yol olduğunu, hem bu deniz manzarası yok her yerde. Buranın ayrı bir meziyeti var.

Birtakım insanlar oralara bırakıldı. Neden onlar bırakıldı? Söyleyeyim. Çünkü diğerleri bırakılacak olsa bu hasta ve yaşlılar ve sakatlar ve tembeller ve suçlular kayaların üzerinde kalanların balıklarını karşılayacak kadar balık toplayamayacaklardı. Çok basit bir çözüm değil mi? Ama her şey tam da beklenildiği gibi gelişmedi. En sonunda gemide aşağıda kalması herhangi bir özelliğinden dolayı daha mantıklı olacak kimse kalmadığında, daha çok balık istiflemiş ve bu yüzden kendini balık tutmada daha başarılı hissedenler, ellerindeki balıkları birilerine dağıttılar ve birilerini aşağılara koydurdular. Bu daha çok bir statü meselesiydi, elbette kimse diğerlerinin deniz manzarasının tadını sonuna kadar çıkarıp da, kendilerinin bütün gün burada onlara yemek yetiştirmek için koşturmasına razı gelmezdi, ama kayaların üzerine ilk bırakılanlar suçlular, hastalar ve yaşlılar olduğundan, kayaların üzerinde beklemek onursuz bir iş olarak görülüyordu. Aşağıya bırakılanlar gitmeden önce çırpındılar, onlar da yeterince iyi balık tuttuklarını söylediler, onlar da bütünüyle biliyorlardı bu işi. Öyleyse neden sizin hiç birikmiş balığınız yok bakalım? Yoksa sizi buraya bıraktığımızda, bizim de payımızı yiyecek kadar obursunuz da ondan mı? Bu kabul edilemez! Dediler takım elbiseliler.

Sonra öyle bir zaman geldi ki, herkesin hemen hemen eşit birikmiş balığı vardı. İşte ütopya bu! dediler ama, bir yandan da çoğalmaya devam ediyorlardı. Kimin diğerinden daha güçlü olduğu, birtakım spor müsabakalarında ölçüldü, ama bu yenilenlerden birinin yeneni suya atmasıyla anlaşıldı ki öfkeden başka

bir şey doğurmuyordu. N’apılması gerektiği belli değildi, ama gerekmeyen bir şey gerçekleşti: İnsanlar gemide kalmak ve diğerlerini besleme görevini üstlerine almak için birbirlerini öldürüyorlardı. Savaş biraz uzun sürmüş olmalıydı, çünkü bütün kaya sakinleri açlıktan ölmek üzereydi, ellerinde ucundaki yemler çoktan tükenmiş, paslanmış iğneleriyle oltaları, bekliyorlardı. Birtakım dualar ettiler. Keşke etmeselerdi. Savaş çok uzun sürdü. Ne için savaşıldığı unutulacak kadar uzun sürdü. Savaşı kazanan, durdu ve düşündü, kazanan gemide kalacaktı evet, peki bunun bir devamı olmalıydı, yok muydu?

Elbette var, dedi elinde dürbün olan Alexius. Elbette var, görevimiz, daha uzaklara gitmek. Tüm bu curcuna, bu birbirimizi kesmelerimiz, tüm öfkemiz ve tüm direnç testlerimiz, bizi olgunlaştırmak, bizi... bizi o büyük seyahate hazırlamak içindi. Biz bunun için yaratıldık aslında. Aslında tanrı biliyor, tanrı istiyor ve emrediyor ki bizler daha uzaklara gitmeliyiz ve bize vaadedilen topraklara yerleşmeliyiz. Aslında o kayalar bize gönderilmiş birer ilahi mesajdı ve diyorlardı ki “Bizler habercisiyiz, daha uzaklardaki cennetlerin. Her yerin su olmadığının, başka tipte mekânların da bulunduğunun habercisiyiz. Bizler istiyoruz ki, bizlere bakarak bizlerin gösterdiği yolu izleyerek, belki çok çileler çekerek, bizler yoğunlaştıkça aralarımızdan geçerek vaadedilen topraklara varın.”

Çok mantıklı dediler ve mantıklı olanı uyguladılar. En yakındaki kayaya vardılar ve ölmüşlerin beddualarını duydular. Kimileri de inliyordu, kimileri ölmek üzereydi, kimileri tüm güçlerini toplamış ve yüzerek geminin tahtalarına tutunmuşlardı. Yardım edin, diye bağırıyorlardı, bize yardım edin, biz aciziz, biz acizdik, değildik, öyle miydik, bizi acizleştiren kimdi, şanssızlığımızın sebebi kimdi bilmiyoruz, bize yardım etmelisiniz. Buraya sizin sözlerinizle düşmedik mi biz?

Onlara dediler ki, biz vaadedilen toprakları bulmaya gidiyoruz ve zaman kaybetmemeliyiz, zaten şimdiden yüzyıllar kaybettik, daha fazla kaybetmeyelim, oraya varınca bilin ki aklımızda olacaksınız, geri döneceğiz, geri dönecek ve sizi oraya götüreceğiz. Yardım edin, bari yiyecek ufacık da olsa bir şeyler atın, biz öldükten sonra geri gelseniz neye yarar. Kayaların daha da yoğunlaşacağını düşünüyoruz, dedi kılıcı olan. Ve kılıcı olan tekrar konuştu. Kayalar daha da yoğunlaşacaksa, nasıl emin olabiliriz, ileride balık bulabileceğimizden. Size yeni oltalar atalım ve gidelim. Size emredelim, ölmeyin. Askerler, geminin yelkenlerini çözün.

Beddualar edildi ve keşke edilmeseydi diyorum ben, çünkü eskiden dünya

daha temizdi. Beddualar Nigh Ann Bakna tarafından duyuldu ve kendisi bu derece ağlama zırlama işitmekten sıkılmıştı, bahşetmek istediğinden değil, kendi rahatı sebebiyle dualara cevap verdi. Kayalar gemileri kımıldatmayacak kadar yoğunlaşmaya başladı. Ara sıra denizin altından yükselen yeni yerler yemyeşil oluyordu ve bu kaya üzerinde terkedilmişlere göre iyi bir haberdi. Oysa gemidekiler dört bir taraflarını saran bu tekinsiz kayalar karşısında ne yapacaklarını şaşırdılar. Öyle sivri ve öyle dengesiz, araları bol uçurumlu kayaların ortasında, artık balık bulamayacakları ve elleriyle bu yeni türeyen karaların üzerinde türeyen garip bitkilerin meyvelerine erişemeyecekleri kesin; aşağıdakilerin sevinç çığlıklarını bir ateşin çevresindeki danslarını izlediler. Bu tanrılara edilmiş bir küfür gibi geldi ona, çünkü eskiden suların egemen olduğu bir dünyada şimdi ateş tahttaydı. Sonra bunu düşünen kimse kalmadı çünkü, gemiler yeniden türeyen kayaların arasında kalarak paramparça oldu. Gemilerin içlerinde kim varsa açık ağızlarla öldüler. Halbuki ne yüce idealleri vardı, gözlerini kapatmışlar ve etraflarındaki yoksulluğu paylaşarak değil tanrılardan haberler bekleyerek gidereceklerine inanmışlardı. Fakirliği paylaşmaktansa yarı-tanrılığa göz dikmekten bahsediyorum. Kısaca bunu hak ettiler.

Sonra karalar şöyle bir silkindi, üstünü başını düzeltti, güzelce de bir sakal bıraktı ve kafasına elmalar atan üst kat komşusunun çocuğuna aldırmadan ilan etti egemenliğini.

Keşke etmeseydi.

Bölüm 6 : Akşam Masalı

Her şey bitti, hayır böyle deyince elbette karamsar olunuyor. Aslında biten sadece başka bir gün ve başka bir zamandaki tarih dersiydi. Az önce tutup da çocuklara hiç de müfredatta yer almamasına rağmen Kore ve Japonya hanedanlarının savaşlarını anlatmıştı. Çocuklar gözleri kocaman kocaman şöyle bir bakmışlar ve insanı çıldırtacak şu soruyu sormuşlardı. “Hocam, bütün bu anlattıklarınız sınavda çıkar mı?” “Çıkmaz!” dedi öfkeyle Ali Bey. “Çıkarsa da yaparsınız değil mi ya, o kadar dinlediniz melül melül.” “Yapamayız.” dedi çocuklardan en dürüstü. “Test olursa yaparız.” dedi çocuklardan en gerçekçisi. “Ama hocam soramazsınız ki,” dedi çocuklardan en bilmişi. “Evet,” demişti Ali Bey, “Evet, soramam, ama siz birilerinin size sormasını beklememelisiniz bir şeyler öğrenmek için. Bütün bu anlattıklarım hiç bir kitapta yazmaz, biliyorsunuz.” “Biliyoruz,” dedi çocuklar. “Hocam, bence siz bir yazar olmalıymışsınız.” dedi aynı kız. Aynı diyaloglar yaşandı burada söylemeye ne lüzum var, her şey aynı oldu ve güldü çocuklar. Sonra da zil çaldı.

Bir masa buldu kendine Ali Bey, öğretmenler odasında bir dalgalanma oldu sanki o gelince. Dalgalar yarıldı ve ortadan bir masa yükseldi, oraya geçti oturdu. Her zaman elinde gezdirdiği çantasını sandalyesinin ayağına yasladı. İçinde ne olduğunu kimseciklere göstermeyerek yazılı kâğıtlarını çıkardı. Bir soru okusam kârdır. Bir kaç yarım puan bir kaç 8 puan verdikten sonra durdu. İşte, 3. sorunun altında cevap için bıraktığı yer dar gelmiş olacak çocuğa, kargacık burgacık yazısı küçülmüş kenarlara doğru birbirine girmiş, helezonlar çizmiş, ufacık boşlukları dahi doldurmak için oradan buradan oklar çekmiş. İyi de soru böyle uzun bir cevap istemiyor ki.

“Biz, biz diyorum çünkü dedemler vardı o zaman, Moğollardan kaçıyorduk, çünkü Moğollar bizim gibiydi ve bizim korkularımızı biliyorlardı. Bizim kıyıları dünyanın kenarları zannettiğimizden haberdarlardı ve bu yüzden kovalıyorlardı. Atları kısa, kılıçları uzun. Ok yapmayı biz de biliyorduk, ama neden yenildiğimiz bir muammaydı. Dedemler de biliyordu, dedemler de elbette. Anadolu öyle ahım şahım bir yer değil. Burası yıkılacak devletler diyarıdır. Burası fillerin öleceklerini anladıklarında gidip de kuytuda buldukları, altına sığındıkları o ağacın şehridir. O yüzden geldik ve korktuk, geldik ve öfkelendik, kapana kısılmış gibiydik, bu yüzden kılıcımıza davrandık. Deniz kıyısına vardığımızda

deniz saçlarımızı okşadı bizim, bize kızıl gözlerini dikti güneş batarken aldırmadık. Ne medeniyetler yuttuğunu, nasıl medeniyetlere hayat verdiğini anlattı, oralı olmadık. Biz önceden daha mutluyduk. Issızlık bize huzur demekti ve kafamızı eğince yansımamızı görmüyorduk burada, ayrı bir kişiliği olan suları sevmiyorduk. Biz buraya ait değiliz. Kapıyı açtık, kapıyı açtık ve arkamızdan kapattık Miryakefalonla, korkuyla kapattık, ürkerek kapattık, çünkü geliyorlardı, tanrım... geliyorlardı."

Ali Bey kâğıda şöyle bir baktı ve somurttu. "Bunu ne ara yazdım be ben? Ne ara gittim 12. yüzyıla? Sonra şüphelendi bu çıkarımından. Ne belli onun yazdığı? İsim? İsim yok. Diğer sorulara bakalım bir. Diğer sorular boş. "İlginç..." diye düşünmüş içinden, kâğıdı bir kenara koymuş ve bir sonraki kağıdın sahibi sınıfın haylazı Yahya'nın ilk soruya verdiği cevap onu güldürmüş. "Türk kelimesi elbette Orta Asya'dan geliyor. Atalarımız oradan gelirlerken erzakları ve pek çok çadırın yanında, isimlerini de yanlarına almış olmalılar."

Kâğıtların neden bu kadar zamanını aldığını bilemezdi sorsanız. Akşama kadar orada oturdu ve yirmi kişinin aynı soruya verdiği cevaplarla uğraştı. Pek de kötü sayılmazdı çocukların durumu. Tarihin bir savaşlar listesi değil, bir hikaye anlatma işi olduğunu kavramışlardı hiç olmazsa. Sonuçta, bunların kaçı tarih profesörü olacaktı ki? Sıradan bir insan, meselâ zamanda geri gitmeyen ve bunu öyle sık sık düşlemeyen bir insan için tarih, zamanı kendisininkinden farklı diyarların, zamanların ve durumların olduğunu fark edip kendi yaşadıklarına da farklı bir gözle bakmasını sağlayan bir bin bir gece masalından başka nedir? Öyleyse anlatmalılar. Evet, anlatıyorlar. Giriş iki puan, gelişme iki puan, sonuç iki puan. Hikâye doğru anlatılmışsa altı puan. Doğru değilse, ama tarihi bilmiyor olsaydı inanabileceği gibiyse dört puan. Bu tarihin değil, hikâyenin tanımından geliyor. Olmuş yahut olabilecek. Olabilirdi. Gitmemiş olabilirdi meselâ geriye, ama yine de bunu böyle anlatmakla en doğrusunu yapmış olacaktı. "Aferin lan!" dedirtti ona bir sonraki kâğıt. "Miryakefalon Savaşı," diyordu, "elbette Türklerin üzerine atılmış kara bir lekedir. Türkler bu kıyımı yapmazlardı. Türkleri kovalayan Moğol atlıları, Türkler saklandıkları için onları bulamamışlar. Nasıl olsa Batı'ya gitmişlerdir diyerek peşlerinden gitmişler. Sonra bir de görmüşler ki, bir ordu orada onları bekler. Dümdüz etmişler tüm orduyu, en sonuncuyu da kesene kadar bunların Türk olmadığını fark edememişler. Sonra durumu anlayınca sinirlenmişler, Doğu'ya, Türkleri aramaya gitmişler. Türkler de saklandıkları yerden çıkıp parti yapmışlar. Partiye gürültüyü duyup gelen Kürtler de katılmış. Halayın kültürümüze ilk girdiği yer de bu olmuş."

Bakmış ki güneş batalı epey olmuş, bir kendi kalmış bu duman altı odada, eh ben de gideyim bari diye düşündü Ali Bey. Otobüs yine oranın önünden geçecekti, öyleyse kendisine bir çeki düzen vermeli. Gitti, bir boy aynası koymuşlar kapının oraya, bir iç mimarlık harikası. Hımm. Bir traş olsam iyi olacak, gemiye geri gidince lakabımla çelişmeyeyim diye düşündü. Gömleğini içine verse mi daha iyi yoksa daha mı iyi olurdu böyle iş çıkışı özünü bulmuş bir serseri? Olduğu gibi bıraktı. Pekâla, işte çıkıyorum okuldan. Kör olası bağcıklar yine çözülmüştü, eğildi ve bağladı onları. Pekâla okul, girerken habersiz girmiştim, ama çıkarken bilmeni isterim ki, çok iyiydin bugün.

İçi dopdolu bir otobüse bindi. Bu otobüs artık hepimize tanıdık geliyor olmalı. Yalnız bugün morali bozuk, çünkü son iki yıldır onca uğraşarak yerinden oynattığı civataları, bugün yıllık bakımda yeniden sıkılmış. Tekerlekleri şişirilmiş, karnı doyurulmuş. Ah bir de o benzin denen enerji içeceği! İstese bile yerinde duramıyormuş. Yine de homurdanmaktan geri kalmıyormuş, hiç değilse davasına böyle hizmet edebilirmiş. Ali Bey, bu şimdiye kadar anlattığımız kısımda romanın baş kötüsü olmuş bu otobüsü adımladı ve başına geleceklerden habersiz, arkalara doğru ilerledi. Arkada üç-beş gün önce bir sabah sarhoş sanıp da ağzından bir şeyler kaçırdığı yaşlı adamla karşılaştı. Merhaba, dedi adam. Merhaba dedi o da. Baktığında yaşlı adamın gözlerinin yaşlı olduğunu gördü.

Yaşlı adam, Çehov okur musunuz? dedi.

_Okurum. Okurum diyerek abartmak istemem. Okudum. Okudum demek daha uygun evet. _Orada bir arabacı vardı, tüm gün koşuşturan insanların koşuşmasını kolaylaştırıyordu at arabasıyla, hatırlıyor musunuz?

_Hayır.

_Onun bir derdi vardı, bu derdin ayrıntısına girmeye gerek yok ve bu derdi oradan alıp şuraya bıraktığı insanlardan herhangi birine anlatmak istiyordu bu sayede belki bir nebze rahatlamak istiyordu hatırlıyor musunuz?

_Hayır.

_Bu derece kayıtsız kalırsanız, dedi yaşlı adam. Sanırım son alternatifimi kullanmış olacağım. Hani oradaki adamı hatırlıyor olacaksınız, en sonunda atlarıyla konuşuyordu.

_Hatırlamıyorum. Gerçekten hatırlayamadım.

_ Ben de burada duracağım efendim. En sonunda burada duracağım. Herkes inecek otobüsten. Otobüsle konuşacağım en sonunda. Ona anlatacağım.

Otobüs pis pis sırıttı bu garip diyaloğu işitip. Ali Bey, durdu ve ellerini açtı. “İyi de,” dedi, “anlatacak bir derdiniz olduğunu en baştan söyleseydiniz ya.”

“Sizinle tanışmıyoruz. Sizin iteklemeleriniz gerekiyordu sanırım.” “E peki madem, anlatın.” “Oğlum,” dedi.

“Yeni evlenmişti. Daha bir hafta oluyor. Benim pek konuşacak insanım olmaz. Bir o vardı, hafta sonları, sınavları olmadığında atlar gelirdi. Ona evimde oda ayırdım. Oysa bazen haftalarca gelmediği olurdu. Benim pek konuşacak insanım olmaz. Bir ona güvenirdim, sonuçta benim kanımdan değil mi? Bir o vardı dertleşebileceğim, meselâ ne bileyim hep böyle sakin durup da... birden patlamalarını anlayabilecek, çünkü bana benziyor anlatabiliyor muyum? İnsanın kendi kendisiyle konuşması gibi değil ama, çünkü onun içinde bir nebze de eşim var anlatabiliyor muyum?”

Eşinize ne oldu Barbaros Bey?

Adam durdu ve şöyle bir baktı. Adımın Barbaros olduğunu da nereden çıkardınız beyefendi? Evlendi ve gitti. Hafta sonları değil. Bayramdan bayrama geliyordu. Bakın bu elimdeki kitapları hep okumak istediğini söylerdi bana... Neyse. Konudan uzaklaşıyorum. Sonra bir bayramda, ailesinin akrabalarına gideceğini, bu yüzden beni ziyaret edemeyeceğini söyledi bana. Halbuki emekli maaşımdan ayırıp bu kitapları almıştım, geldiğinde verecektim. Nedense.... Nedense çocukluk ettim. Hakkım var mıydı oysa, yoktu. Hiç dua etmedim tanrım, dedim, hiç dua etmedim, ama bu sefer istiyorum ki oğlum pişman olsun bu ziyaretini aksattığına. Pişman olsun istiyorum. Kimse yok anlaştığım, komşularım beni görünce gülmeye başlıyorlar.”

Şöyle bir baktılar ki, otobüs bugünkü deli doluluğunun bir kanıtı olarak erkenden varmıştı sabahki durağa. “İnelim,” dedi Ali Bey, indiler. “İyi akşamlar,” dedi Ali Bey. “İyi akşamlar.” dedi Barbaros Bey. “Biri bir tarafa, diğeri diğer tarafa yürüdü. Barbaros Bey, kendi kendine mırıldanıyordu giderken, “Sonra haberi geldi. Ta Urfa’da eşinin memleketi. Gece çıkmışlar yola. Ehliyeti de yeni. Hiç hevesi yoktu ki. O kadar demiştim bu hafta sonları gelirken, antreman yapsak cumartesileri. Pişman olsun istiyordum ektiğine beni. Oldu. Olmuştur sanıyorum, olmuştur değil mi? Şimdi işte. Hastahaneye geldiğinden beri. Elimde o istediği kitaplarla.”

Ali Bey onu dinlemiyor. Bizse onu dinliyoruz, çünkü bu masal ile birtakım amaçlarımız olmalı. Bu masal bize, başka bir masalda söylendiği üzere, bütün masalları sona ulaştırmak gerekmediğini, çünkü bazı masalların içinde bir döngü, bir sona ermemişlik, tam olarak mutlu değil ama tam olarak mutsuz da olmayan bir sürü sonun bulunduğunu anlatıyor. Barbaros Bey, elleriyle havada daireler çizerek anlatıyor, anlatıyor, başa dönüyor ve unuttuğu ayrıntıları

tekrarlıyor. Elinde kitaplarla bilmem kaç defa arşınlıyor bu hepsi birbirinin aynılığıyla bir lojmanı andıran muhiti. Anlattığı hikâye bitmiyor, çünkü en sona geldiği vakit, gerçeğe benzeyen tüm her şeyde olduğu gibi, bütün bu olanların sebebini o kadar da açık bulmuyor. Yahut öyle sonuçlara varıyor ki, belki tüm olanların kendisinden daha acı vericidir, daha kaldırılabilir olanlarını bulmak için başa dönüyor. Biz, onu dinliyoruz, çünkü eğer bu anlatı bir sona ulaşırsa, bütün anlatıların birer sona ulaşmayabileceği de hatırımızda olacak. Bu anlatıyı dinlerseniz, anlatan her kimse, kendisinin Barbaros beye benzemediğini düşünerek sevinebilecek. Ali Bey onu dinlemiyor. Bizse onu dinliyoruz, çünkü etraf onu duyabileceğimiz kadar sessizleşmiş olmalı.

Ali Bey eve girdi ve ayaklarını uzattı. İyi bir gün müydü, değildi. Üzerindeki tüm kıyafetler, soyunanın ne emek ne de dikkat harcadığı bir kendiliğindenlikle serpildi evin dört bir yanına. Kötü bir gün müydü, değildi. Az sonra kalkacak ve yazılı kâğıtlarını okuyacak. Belki hoşuna giden bir şeyler bulur ve defterine geçirir. Bir bilgisayarı yok kendisinin ve hiç olmayacak. Makinenin insana muhtaç olduğu, mesela indirmeyi açıp da başından gidemeyeceğiniz, en azından her adımda onun kararlarına dahil olmanızı gerektiren makinelerden hoşlanıyor. Birlerden ve sıfırlardan ve sayıların 0 ile 8 arasında daha yoğun olmasından ve iterasyonlardan ve değer aralıklarından hoşlanmıyor. Hoşlansa gider ve bir matematikçi olurdu. Şimdi bir tarihçi. Sadece bu kadar da değil. Tarihi öğretiyor da üstelik. Şimdi, yazılı kâğıtlarını okuması gerekli.

Tam kalktığı sırada kapı çalıyor. Kim gecenin bu saatinde. Bakıyor saate “bu saatten” kastettiğini anlamak için. Hayır. Hâlâ akşam. Öyleyse kimseye kızmaya hakkı yok. Peki madem, kapıyı kimseye kızma hakkını kendisine vermeden açsın. “Merhaba,” diyor Barbaros Bey. “Merhaba, Barbaros Bey.” “Adım Barbaros değil.” “Olsun. Bunda üzülecek bir şey yok.” “Ona üzülmüyorum ben.” “Ya neye üzülüyorsunuz?” “Oğlumun bacakları çalışmıyor artık. Hayati riski de var.” “Ve bunun için beni takip ettiniz?”

Sustu karşıdaki.

Bu adamın Hızır Reis’e benzemesinin getirdiği müsamaha olmasa, çoktan kapıyı suratına çarpmıştı Ali Bey. Bu zoraki hüzün sosunu yüzünü buruşturarak tadacaktı şimdi. “Buyurmaz mısınız Barbaros Bey? İki su bardağı çay içeriz.” Barbaros Bey, bu hitabın kime edildiğini anlamak için olacak, döndü ve arkasına baktı. Sonra anladı. “Peki, dedi, girelim.” “Girin tabi Barbaros Bey,” dedi Ali Bey, aralarındaki sözsüz anlaşmayı belirtir gibi. Biri bir tarafın derdini dinleyecek, öbürü ona Barbaros denmesine razı gelecek. Sonuçta onu böyle anan

tek kişi olacak değil mi? Bunda gocunacak bir şey yok. Girdi ve nereye oturacağını bilemedi. Ali Bey, duvarlardan birine yaslanmış çekyatın üzerindeki öteberiyi topladı, sol kolluğa kuruması için koyduğu havluyu aldı. “Buyrun,” dedi. İsmini yanlış bildiğimiz misafir oturdu. “Çay da koyuyorum.” “Olur.”

Barbaros Bey, aynı öyküyü bir defa daha anlattı. Bu sefer sonunu da bağladı. Sonunda kötü bir şey oluyordu. Ama bu kötü şey, kaçınılabilir bir kötülükken, baba yüreği buna razı gelmiyordu. Çok gerçekçi bir masaldı anlattığı, oysa biz gerçeği yaşaya yaşaya ona benzer şeylerden bunaldığımızı biliyoruz. Öyleyse tam lafın en önemli yerinde Ali Bey’in kişiliğinin uçuk kaçıklığından da yararlanıp, onu mutfağa üç elma getirmesi için yollayalım. Ali Bey ellerinde elmalarla geri gelsin ve desin ki, “Size bir şeyler ikram etmek isterdim, ama malum, bekâr evi, bir bunlar kalmış.”

Bölüm 7 : Korsan Masalı

Evvel zaman içinde bir gemi suların içerisinde, ötelere, dalgaları yararak gidermiş. Bilinmedik diyarlardan geçermiş ve içinde bilinmedik adamlar taşırmış. Bu geminin, derler, birbirinden cevval, birbirinden akıllı iki kaptanı varmış. Geminin içinde eli kılıç ve kürek, yeri gelince belki bir körük belki bir tencere tutabilecek bir sürü adamın hepsi de bu kaptanlardan daha görmüş geçirmiş olanını çok sever ve sayarlarmış. Bu kaptanın adı Hızır Reis'miş. Hızır Reis, şimdiye kadar pek çok savaşta pek çok kahramanlıklar göstermiş olduğu için ve onların kederlerine hep ortak olmaya çalıştığı için sevilirmiş biraz da diğer korsanlar tarafından. Belki biraz da kibar olmasıymış bunun sebebi, meselâ batıya doğru bir rüzgâr mı esmeye başladı, kılıcını şöyle bir kaldırır ve "Beyler, acaba yelkenleri birazcık açabilir misiniz?" dermiş. Onlara soracak olsanız, hani şurada ve şurada çalışmakta, kimi yeri silmekte kimi son şiddetli dalgalarla devrilmiş patates çuvallarını düzeltmeye çalışan korsanlara, biliyoruz ki, kaptanın bu kibarlığından rahatsız olduklarını söyleyeceklermiş. Ama yine de bir insanı neden sevdiğinizi ifade edişiniz içinde her daim bir miktar riya, bir miktar soyutta olan bir şeyi alıp da somuta oturtmadan kaynaklanan bir taraflılık içerir, bu yüzden sözlerimize pek güvenemeyiz bu alanda. Ama şunu hem sözlerinden anlıyoruz, hem de bakışlarından ve hem de eğer başka bir ifade şekli olsaydı oradan da anlayacaktık, bu askerlerin hiçbiri sevmiyormuş geminin yardımcı kaptanı Ali Bey'i. Belki haklılar da, bir kere adam köse yahu. Bir kere bu yardımcı kaptanın bir kere müezzinlik, imamlık ettiğini görmemişler. Vakit namazlarına dahi ara sıra geliyormuş. Hele sabah namazına geldiğini gören yokmuş. Bir de genelde odasından çıkmıyor, çıktığı zaman da kafası önde, kaşları çatık, ne için çıktıysa dışarı onu halledip yeniden koşarak kamarasına dönmesiyle son buluyormuş bu istisna.

Ama şunu biliyorlarmış ki bu adamın tekinsizlikleri bu kadarla da sınırlı değilmiş. Bir keresinde herkesin şahit olduğu gibi kamarasına girmiş bu adam ve gecenin en karanlık saatlerinde lanetli bulutlar geminin etrafına çöreklendiğinde, ondan da talimat almak için kamarasının kapısına gitmişler. Kapıyı vurmuşlar, ses yokmuş. Yardımcı kaptanın başına bir iş geldi sanarak kapıya yüklenmişler. Kapı kırılmış. Hani o beyaz tül var olmayan hayaletlere dair tek kanıttır ya, odada buruşmuş bir yorgan ve yarısı dolu bir su bardağından başka kanıt

bulamamışlar Köse'nin varlığına. Sabah olup da deniz yatıştığında, gemideki tek üyeli yaşlı, Köse'nin cinlerle birtakım anlaşmalar yaptığından söz etmiş. "Baksanıza," demiş, "Hızır Reis'e getirdiği şu alet sizce de şeytan icadı değil mi? Ateş bu kadar kolay yakılırsa, ne farkı kalır dünyanın cehennemden?" Herkes ikna olmuş, hatta zaten bunları hepsi düşünüyor, biri hepsinin adına konuşmuş gibi olmuş. Aynı ses, hepsinin sesi devam etmiş ithamlarına. "Cinlerin diyarına gidiyor, gitmesi için bulutlar gerekli, bulutlara sesleniyor, karabulutlar geliyor ve onu buradan alıyor. Dünkü hiç beklenmedik fırtına da onun eseriydi." Buna çoğu inanmış denizcilerin, inanmayanlar da olmuş elbette, ama geminin başına öyle türlü maceralar geliyor ve öyle korkunç olaylar vuku buluyormuş ki, ve ara sıra sanki bir şey lazım olmuş gibi yaparak geceleri onun kamarasını kontrol edenler öyle sık karşılaşmışlar ki onun yokluğuyla, bu adamın şeytanın kulu yahut kendisi olduğu bir tartışma konusu olmaktan çıkmış, bir ön kabul halini almış.

Elbette tüm bu söylentilerden ne Hızır Reis'in haberi varmış, ne de Köse Ali'nin kendisinin. Köse Ali sırf diğerlerinin gözünde daha iyi gözükmek için, kusmasını bastırdığı zamanlarda çıkar, bir iki emir verir, birkaç halatın çekilmesine yardım eder ve sonra geri odasına kapanırmış. Geceleri neden ara sıra kaybolduğunu da o zamanın diliyle anlatmak pek zormuş. Biz şöyle diyelim. Köse Ali, kimsenin erişemeyeceği bir dertten muzdaripmiş. Hangisi diyeceksiniz, bunda da haklısınız, çünkü Köse Ali'nin başlıca iki derdi varmış. Bunlardan ilki, herkesin düşemeyeceği, Allah'ın kimilerine nasip etmeyeceği bir dert olan aşk derdiymiş. Ama elbette bu dert, bir kişinin durup dururken mekândan değilse de zamandan münezzeh olmasını açıklayamıyor. Öyleyse bizim de anlayabileceğimiz bir yolla diyelim ki, tek şeritli bir yol tünele girdiğinde ve hepimiz onun ya duracağını, ya da gayet tabii olduğu üzere tünelin diğer ucuna çıkacağını beklerken, o nasıl olduysa bir başka kapı bulmuş ve tünelin girişinde onun ışığı kapatmasını bekleyen bizlerin ardına geçmiş "Böö" diyerek korkutabiliyor bizi. Bizim anlayacağımız gibi ifade ettik. Oysa Köse Ali Bey'e sorsak, bizim ağzımızın kapalı olacağına da eminse, "Çok basit." diyecektir. "Allah mekândaki tembelliğimi zamanı adımlarıma açarak ödüllendirdi."

Bir gün oturmuşlar. Tek üyeli ihtiyar geminin güvertesinde bir sandık bulmuş yine. Sandığın üzerine çıkmış ve anlatmaya başlamış. Bu, bu kadar kolay olmamış, zira bu askerler tek bir hizaya dizilmeyi, aynı anda kaşlarını çatmayı, uygun adım yürümeyi ve hep beraber sağol sağol sağol diye bağırmayı beceriyor

olsalardı, birer denizci değil, birer piyade olurlardı, hele bir de o ipten o ipe sarkabilenleri denge yetenekleriyle değme süvarilere taş çıkarırdı. Bu yüzden, “tek üyeli ihtiyar bir masal anlatacaktı ve herkesi toplamıştı, ardından sandığa çıktı” demekle yetinelim. Bırakalım, olacaklar kendini anlatsın sonrasında. Bu seferki masalı sıkıcı bulacağını peşinen anlamış olsa gerek çocuk, çünkü elindeki elmaları babasının mekânından aşağıya atıyormuş salvolar halinde. O üç kafadar, üçü birden toplanınca tek bir zihin eden üçte bir zihinlerinden, bu masalların hepsinden seçtikleri ilgi çekici bir kaç kelimeyi geçirmişler yine: “Üç kişiydik ve kestik üç başlı düşmanları. Kestikçe de bitmiyorlar varsın gelsin hepiciği. Ama bilseydik neye hizmet ederdi bizim cesaretimiz. Üç adet gülle savruldu tepemizden ve suya düştü yeniden. Tanrının gazabı yaratması bir şeydir, yaratarak kahretmesi başka şey. Bir de Allah’ın yok sayarak mahvetmesi vardır. Biz gördük üç kişi. Üçünü de gördük.”

Oradan iki adam zar atıyorlarmış seccadelerin üzerine, Hızır Reis’i kolluyorlarmış arkasını dönmesin. Şuradaki iki adam biledikleri kılıçlarını patlıcanlar üzerinde deniyorlarmış, Allah’tan bu abes işte yeterince uzmanlarmış da bu kalabalıkta kimsenin bir yerine bir şey olmuyormuş. Bu kadar da değilmiş elbet geminin karmaşası. Ama her karmaşa gibi, bir süre sonra dikkatimizi cezbetmiyorlar, bizde alaka uyandıracak şeyler bulamıyoruz karmaşanın içinde. Dikkatimizi uyandıracak şey, bütün bu karmaşayı anlatımıza dahil eden kişinin ta kendisi. Şimdi durdu, birilerinin onu dinlediğinden nasılsa emin, anlatıyor.

“Biz, üç kişiydik. Elbette koskoca gemide üç kişi olacak değildik ve elbette bir sürü tayfamız filan vardı. Kollarım ve bacaklarım vardı o zamanlar ve hiç gereği yokken tek bir merdivene dokunmadan tamamen dümdüz iplerin üzerinden tırmanarak, iplere dolanarak, sallanarak uçtan uca, tüm gemiyi, o tepedeki gözcü kulesini bile dolaşabildiğimi hatırlarım. Bizim bir niyetimiz vardı. Az önceki anlattıklarımdan bileceksiniz. Evet bizim civarlarımızın hepsi kara olmuştu, ama o gemileri parçalanarak helak olan kimi atamızın da bildiği olmalı diye düşünüyorduk. Biz üç arkadaş, zamanında elbette büyük işler başarmıştık meselâ hepimizin bildiği gibi ben bir ejderhanın çenesini kırdım, arkadaşım Alexius dişlerini döktü gürzüyle ve Klopathranus son darbeyi vurdu. Tabi sadece bu da değil, bir sürü kahramanlıklarımız oldu, bunları elbette kendimi övmek için söylemiyorum, çünkü iki bacağı ve iki kolu olan bir insan için böyle şeyler yapmak, benim şu an sadece günlük yaşamımı idame ettirmeme kıyasla daha zor değildir.

Ne diyordum, ha evet, atalarımız haklı olmalı. Bunu o zamana kadar gençliğin

getirdiği, hayatı günü birlik yaşamak ve gerçekleşmesi uzun sürecek hedeflere yatırım yapmamak gibi meziyetlerden ötürü öyle çok da düşünmemiştik, sadece hani namazlarda bir sureyi uzun süre okumazsınız da, sonradan acaba hala hatırlıyor muyum diye bir sünnetin son rekatında onu okumaya niyetlenirsiniz ve okuyabilince kendi zekânıza hayran kalırsınız ya, işte bunun gibi, bu düşünce, bütünüyle ara sıra aklımıza gelerek, sadece bedeni olağanüstü işleyen boş beyinler olmadığımızı kendimize kanıtladığımız bir gereç gibiydi. Ama bizler yaşlanmaya başladık ve etrafta öyle kesecek fazla ejderha da kalmamıştı. Bunu düşündük ve şu sonuca vardık, eğer üç kıta varsa, ve bu kıtalar bir öfkenin sonucu yaratılmışsa, yani üzerinde düşünülmeden, bir üslubun sonucu boş bir tuvale öylece silkelenmiş üç damla boya gibiyse, bu bir üslup meselesi olmalı. Elbette, kıtaların yaratılmasının öyle sıradan bir iş olmadığının ve her gün yapılmadığının bilincindeydik, ama Nigh Ann-Bakna'nın tek yarattığı kıtaların bizim dünyamızda olmadığını biliyorduk ve bir el alışkanlığı kazanıp, özel sebepler hariç, genelde kıtaları üçer üçer yarattığını varsaymamamız için bir sebep yoktu."

Burada yerde, en önde oturan, ağızları açık tek üyeli ihtiyarı dinleyen üç kafadardan en soldaki el kaldırdı ve sordu. "Nigh-Ann Bakna kimdir?"

"Nigh Ann-Bakna evlâtlarım, bir önceki anlatımda da sordunuz ve o zaman da anlattım, özel bir çeşit ilahtır. Ölmeye yaklaşmıştır ve bu yüzden öfkelidir. Bu yüzden etrafa alev topları saçar ve öldürücü yağmurlar yağdırır ve kötülüğü yaratır ve hastalıklarla bizi öldürür. Elbette benim böyle dememe inanmamalısınız, çünkü Nigh-Ann Bakna'nın gerçek ve sıradan bir tanrıyla bir ilgisi yoktur. Yani bir ilah, önce Nigh-Ann Bakna değilken, sonradan bu hale gelmemiştir. Nigh-Ann Bakna kötü emellere alet edilebilen bir tanrıdır. Tanrılara küfrederken utanıp sıkılmamamız için bir tanrı kılıfıdır. Bizim küfrümüzün örtüsü, küfrümüzün bahanesidir, çünkü biz onu hep kötü özellikleriyle hatırlarız. O kadar kötüdür ki, bizim bir tanrıya ihtiyacımız olmadığının imasıdır, diğer yandan emirleriyle tüm yaptıklarımızı onaylar, çünkü katliamlarımızın eninde sonunda bir ilahi onaya ihtiyacı vardır."

Üç kafadar sessiz, şaşkın bakakaldılar. Ne demeye çalıştığını anlayamamalarının bu toplayınca tüm bir beyin de etse, her şeye gücü yetmeyen beyinlerinin güçsüzlüğünden kaynaklandığını düşündüler. Köse Ali, ara ara Ali Bey olmasının da getirdiği çok bilmişlikle, bu adamın sözlerinin aslında bir şeyler anlatabileceğini kabul etti, ama uğraşıp da bunu bulacak değildi. Hızır Reis konuşmaya ara verilir gibi olunca, ayaklandı ve elleriyle reveransa benzer

bir hareket yaparak, “Askerler! Leventler!” dedi. “Rüzgâr artıyor galiba, hepiniz hikâyeye daldınız, fark edemediniz. Acaba yelkenleri biraz toplasak nasıl olur? Ne dersiniz?” Geminin içinde bir koşturmacadır başladı. Hani bu işi ilk yapmak ödüllendirileceği için değil, ama bu emri duymamış gibi yapmanın cezasından korktuklarından. Yelkenler toplandı ve herkes yeniden yerlerini aldı. Hızır Reis’in bu aşırı tedbirliliğine küçümser bir bakış atan tek üyeli ihtiyar devam etti hikâyesine.

“Biz bunu düşündük ve şu sonuca vardık ki üç kıta daha vardır. Çünkü Nigh-Ann Bakna seri üretimi ve aynılığı ve monotonluğu ve çimento kalıplarını ve bunun gibi şeyleri seven bir tanrıdır. Madem öyle en önemli eseri olan dünyada odaklanan ve biricikleştiren bir usul izlediğini düşünemezdik. Bir kaç kıta daha mevcut olmalıydı, hatta öyle konumlanmalıydılar ki, haritalarını çıkarana kadar gözlerimizin önünde uçsuz bucaksız bir anlam denizi gibi görünüyorlarken, haritalarını çıkardığımızda ve belki onların bu garip şekilsizliklere sebepler aradığımızda neyi çağrıştırıyorlarsa anlam adına, hepsini yitireceklerini bilmeliydik. Bu sebeple gemilerimizi yükledik, içine bir sürü de tayfa bindirdik. Tayfaları özellikle yetimlerden, öksüzlerden ve suçlulardan seçtik, çünkü geri dönemeyebileceğimizi biliyorduk. Onlara yolculuğumuzun amacını açıklamadık, çünkü korkacaklarını düşünüyorduk. Elbette, denizde belli bir zaman geçirmiş kimsenin bu denizlerin bir yerde durup da aşağı dökületeceği saçmalığına inanmayacağını biliyorduk, sorun bu değildi, sorun bu muhteşem şelaleyle karşılaşmayacağımıza eminsek de, onun yerine bizi neyin beklediğini bilmeyişimizdi. Yani onlara nereye gideceğimizi söyleyecek olursak, korkuyorduk ki, onları cesaretlendirebilecek sözler söyleyebilelim, korkuyorduk ki, bunun yerine olan tek şey bizim korkumuzun gemiye aldığımız tüm tayfaların yüzlerinde yansıyarak yüzlerce defa büyüsün ve bizi de yapacağımız işten vazgeçirsin. Bu yüzden onlara dedik ki, çok uzaklara gidiyoruz bizi İspanya kraliçesi gönderiyor ve bizden gideceğimiz yeri size söylememizi istedi. Onlar da peki dediler, çünkü İspanya kraliçesinin hakkındaki garip söylentilerden haberleri vardı, söylendiğine göre, pek de inançlı birisi olmayan, belki de bu yüzden Nigh Ann-Bakna’nın bahşedişlerine uğrayan İspanya kraliçesi, pek severdi içi yakışıklı dolu gemiler tutup da gemide tek kadın olmayı. Bunun hevesine kapılan ve kendilerine belki birazcık gereğinden fazla güvenen tayfaların hiçbiri konuya dair tek soru sormadı, biz de bu sayede rahat ettik. Ama adım gibi eminim ki kraliçenin ortaya çıkmamış olmasını kendilerine hakaret olarak almışlar ve biraz kızmışlar ve biraz üzülmüşlerdir.

Ne anlatıyordum, elbette. Biz epey açıldığımız vakit, artık bilinen haritalar hiç bir yerde olduğumuzu söylerken bize, biz bir yerlere varmanın yolunun önce hiçlikten geçtiğine dair edebiyatlar parçalamakla meşguldük. Derken bir koya vardık, buna nasıl koy diyorduk bilmiyoruz, ama suyun çok sığlaştığı kesindi. Biz de mümkün olduğunca korkarak... mümkün olduğunca gemiyi karaya oturtmamaya çalışarak yaklaştık. Ancak bir sorun vardı ki, kara hala görünmüyordu. O anda içimizi bir korku aldı, ya Nigh-Ann Bakna diğer üç kıtayı suyun altında yarattıysa diye. Ama artık yola çıkılmıştı, demir alınmıştı ve işte bu kadar. Yapacak bir şey yok. Üç seçeneğimiz vardı şimdi ya hep beraber filikalara dolacaktık ve üç beş asker burada bekleyecekti. Ya mürettebatın bir kısmını aşağı gönderecektik ve biz burada bekleyecektik. Yahut, ki bu amaçlarımıza en uygun olandı, biz inecektik ve bir kaptan vekili bırakacaktık gerimizde, tüm mürettebat bizi bekleyecekti. Bu yol amaçlarımıza uygundu, çünkü bir keşif yapılacaksa bunu biz yapmalıydık ve ayrıca askerlerin hiçbiri daha önce ayak basılmamış yerlere varmayı amaçladığımızı kestirmemelilerdi. Biz belki de kendimizi bu amaca kurban ettik. Üç yol vardı ve biz en kötüsünü seçtik.

İndik ve filikayla bir süre gittikten sonra onu da bir kenara bıraktık. Yürüdükçe korktuk, çünkü ufukta hiçbir şey gözükmüyordu. Güneş'in alnında ayaklarımız tuzlu suyun içinde, yürüyor da yürüyorduk. Geri dönmeyi ve yanımıza teçhizatlar almayı düşündük. Meselâ olur da bu yürüyüş akşama kadar sürecek olursa, yarın sabah ve sonraki sabahlar devam etmemiz gerekiyorsa, erzağa ve suyun üzerine nasıl kuracaksak artık, çadırlara ihtiyacımız vardı. Biz böyle kara kara düşünürken ve içimizden birinin "Dönelim" demesini bekliyorken, nasıl olduysa çatısını o zamana kadar fark edemediğimiz devasa bir mağaranın içinde olduğumuzu anladık. Etrafta garip yarasalar vardı. Su yarasaları demiştim ben onlara, ancak onlar bu meziyetlerinin farkında değillerdi sanırım, suda yahut havadaki hareketleri arasında hiçbir fark yoktu. Suya dalıyorlar, sudan çıkıyor, ayaklarımızın altına takılacak gibi oluyorlar ama takılmıyorlar, garip bir vızıltı ve tıkırdama sesleriyle etrafımızda dönüyorlardı. Hepsinin arkalarında kemik kemik uzanır gibi duran bir kuyrukları vardı, bu kuyruk kemiklere tüm gücüyle sarılmış incecik bir deriyle kaplanmıştı. Garip başları vardı, sanki kafatasları yokmuş da bizdeki kaşların yerinde uzamış ve tüm kafayı kavramış bir garip miğfer gibi kemikten bir örtüyle korunuyorlardı. Kanatları ufaktı, yahut çok hızlı çırpıldıklarından gerçek büyüklüklerini kestiremiyordum ben. Ayakları ise yoktu. Bunlar yerine metalden dövülmüş ve

uçları delinmiş, elinizin dört parmağını bitiştirdiğinizde ucunu tıkayabileceğiniz delikleri olan siyah uzantıları vardı. Sessiz sessiz etrafımızda dönüyorlar, bizse bu yaratıkların nelerden kızacağını ve bize hangi durumda saldıracağını bilemeyerek sessizce yürüyorduk. Sonra bu merakımız sonuca ulaştı. Klopathranus yarasalardan biri sudan pike yaparak çıkarken tepesine bastı. Tüm yarasalar garip bir ses ile birbirlerine seslendiler. Bu ses tek düzeydi ve kesilip kesilip yeniden başlayan bir inleme gibiydi. Hepsi de çevremizde toplandı ve o metalden kollarıyla bize bir şeyler fırlatmaya başladılar. Bu şeyler yanıyordu. Dört bir tarafımızda yanan ışık hızında kıvılcımlar uçuşuyor bu kıvılcımlara bizim topları patlattığımızdaki sese benzer, belki daha şiddetli bir ses eşlik ediyordu. Ne yapacağımızı bilemedik. Klopathranus ilk hedefti ve hemencecik delik deşik ediliverdi. Şaşkın şaşkın koşuşturuyorduk geriye doğru ne yapacağımızı bilemeyerek. Bu kaçış sırasında Alexius yanlışlıkla bir başka yarasanın üzerine bastı ve bu yarasa ayaklarının altında patladı. Ben ise arkadaşlarımı korumak için geri dönemiyordum bile bacaklarıma ve sol koluma saplanmış mermilerin acısıyla nasıl koşacağımı bilemeyerek bir hışımla ilerliyordum mağaranın bilmediğim girişine.

Sonra gördüğünüz gibi. Bacaklarım ve sol kolum. Yoklar artık yerinde.”

“Bu yarasaları bir daha anlatır mısınız acaba?” demiş kafadarlardan sağ tarafta oturanı.

Ufak kanatları vardı. Büyük namluları vardı. Bize ateş ediyorlardı. Biz de ölüyorduk, çünkü az kişiler her zaman kahramansalar da, her zaman muzaffer değillerdir. Sonra birden gülmeye başladı. Tek koluyla yeri dövüyor gırtlak dolusu kahkahalar atıyordu. Kahkahalarının arasından güçlükle seçtiği kelimeleri birbirine yamayarak konuştu: “Bu yarasaların neye benzediğini hâla anlamayanınız var mı?” “Gemimize gelmemişlerdi, çünkü ellerimizi açarak dua ediyorduk ve dua savuşturmuştu hepsini. Tayfaların hiçbiri görmemişti onları. Şimdi dua etsek de bir işe yaramayacağı şu iblis yüzünden belli. Hâlâ meraklı olanınız var mı? Göresiniz geldi mi onları?” “Allah ve yüzü suyu hürmetine tüm dertlerle birlikte yaratılmış evrenin sebebi peygamberin ismine yemin olsun ki, göresimiz yok ey gazilerin gazisi.” Kafadarlardan birisi, durumdaki ilginçliğin ayırdına varamamış olmalıydı, elini kaldırarak söz alır gibi yapmış, sonra sormuş, “Yarasalarda namlu mu olurmuş?”

Bu sırada ihtiyar deli deli gülerek, gülerken yerlerde sürünerek ve geriye kalan tek elini bir yön levhası gibi kullanarak herkesin oturma düzeninin tam gerisinde kalan bir yeri gösteriyormuş. Bir şeyler de söylüyormuş, ama kelimeler ihtiyarın

kahkahalarla dolu gırtlağında boğulmuş. İçlerinden geriye dönüp de bu ihtiyarın işaret ettiği yere ilk bakmayı akleden Köse Ali olmuş. “Şeytan”, demiş ihtiyar, “aramızda oldukça, ne belalardan kaçınabiliriz, ne de dua edebiliriz. Şimdi de başımıza şu gelenler... hahaha. Görmek isteyenler için vahşet sergileri kurabilen... ibret almak için ölmek isteyenleriniz varsa. Barış için savaşır gibi.”

Kısaca, ihtiyar saçmalamaya başlamış ve herkes bir şeylerin ters gittiğini anlamış bu kez, arkalarına dönmüşler ve az önce tarif edilen yarasaların belki de yüzer kat korkunçlarının geminin kıç tarafında anlatılan ne varsa şimdiye kadar sessiz sessiz dinlemekte olduğunu görmüşler. Namluları yeni karşılaşılan bir kabileye uzatılan dostluk eli gibi uzanıyormuş onlara. Kafadarların üçü de, sonunda hayal etmekte zorlandıkları şeyin nasıl bir şey olduğunu anladıkları için memnun, “Sanırım şimdi anladık,” demişler. Herkes koşuşmuş ve bir yerlere saklanmış ve derme çatma tabancılarını, tüfeklerini onlara doğrultmuşlar. İhtiyar, tek kolla gerektiği kadar hızlı kaçamayacağının bilincinde, üzerinde bulunduğu sandığı terk etmemiş. Durun demiş, şimdiye kadar bize saldırmadılarsa, biz bu konumumuzu koruduğumuzda, bundan sonra da saldırmazlar. Sakın onları öfkelendirecek bir şey yapmayın.”

Bu garip yaratıklar, tıpkı ihtiyarın anlattığı gibi suyun bir altına girip bir üstüne çıkarak hareket ediyorlarmış. Böyle olunca, fark ettikleri gibi, kimisi geminin hareket yönünde, güneybatı yönünden dalıyormuş suya. Gemi biraz daha hızlı gidecek olsa yahut onlar azıcık yavaşlayacak olsalar, ölümcül bir savaş başlayacakmış. Böyle olunca Hızır Reis ayağa kalkmış. “Askerler,” demiş, “Elbette saklanma gereksiniminizi anlıyorum. Şu an ben dahi ayağa kalkarken ne derece zorlandım görüyorum. Ama şu var ki, bu hızla gidersek, er ya da geç bu gerzek yaratıklardan birini ezeceğiz, onlar da bizi öldürecekler. Bu yüzden... İstirham ediyorum biriniz gidip, kürekçi ağalarını uyarsın, biriniz de yelkenleri kapasın.” Askerler koşuşturmuşlar, bu sefer korkuları Hızır Reis’ten kaynaklanmıyormuş, belki de bu yüzden koşuşları bir düzene değil, bir karmaşaya hizmet ediyormuş, yolda birbirlerine dolanmış bir sürü asker, direklerin en tepesinden ta aşağı düşmüşler. Bu düşüşler bir korku doğurdu, öyle ya düşenlerden birisi yarasaların üzerine de düşebilirdi. Hızır Reis sesini yükselterek konuşmuş: “Saygıdeğer evlatlar, şu sıra ölmeniz pek işimize gelmiyor. Ölmeyin.”

Gemi durmuş. Günler geçmiş belki de haftalar. Gemide bir sürü başıboş adam, türlü şekillerde geçirmişler vakitlerini. Meselâ, tek üyeli ihtiyar, hâlâ kâbuslarından çıkamamış bu yaratıkları yeniden karşısında görmeye

dayanamayarak kendisini suya atmış, atlarken de Uğursuz Köse! diye bağırmayı ihmal etmemiş. Onu izleyen birkaç asker de olmuş elbette, ama ölüm korkusunun intihara yol açması bizim şimdiki medeniyetimizde gayet yaygın olmasına rağmen, korsanlarda pek olası değildi. Askerlerin bazıları yarasaların bir sonraki tur nereden geçeceğine dair iddialarla geçiriyorlarmış zamanlarını. Kimisi, erzakların da kısıtlanması sebebiyle yarından biraz korkarak balık tutmakla meşgulmüş. Kimisi yine zarları çıkarmış, Hızır Reis'in her teftiş sırasında, yarasaları ezerim diye korktuğu için olabildiğince kısalttığı adımlarının onlara tehlikenin ne zaman yakın ne zaman uzak olduğu bilgisini vermesine güvenmişler. Hızır Reis ise bin bir korkuyla yaptığı teftişlerin arasında, Ali'nin ona gelecekten getirdiği çakmakla oynuyormuş. Her seferinde yüzü geriliyor, gözleri kocaman büyüyor ve elini nasıl olup da yakmadığına şaşırıyormuş bu ellerinin arasında birden türeyen ateşin.

Köse Ali bir gün söz almış. Onu dinlemişler. Demiş ki, ben ortaya çıktıklarından beri onları gözlüyorum ve geminin güneydoğu ve batı uçlarından suya hiç dalmadıklarını farkettim. Bu ne demek? Eğer bir filika indirirsek... Evet! demiş tüm askerler. Filikaya seni bindirelim. Başımıza bu belayı getiren sensin. Sen bir şeytansın ve bizim dualarımız senin yüzünden işlemiyor. Evet! demişler, ne zamandır bu karar anını bekliyorlar gibi. Yarasalardan korkmasalar hemen oracıkta koşturacak ve tüm öfkeleriyle Ali'yi atacaklarmış aşağıya. Sakin olun, demiş Ali. Peki, demiş. Ben filikaya binerim ve biraz uzaklaşırım. Gerçekten lanet bendeyse, yarasalar da filikayı saracaklardır. Bir halatla filikayı gemiye bağlarız. Yarasalar etrafımda dolanır, ben de peşinizden gelirim. Olur da herhangi birini ezecek olursa filikam hepsi de bana ateş ederler, geberirim, lanetiniz de bitmiş olur. Oraya varınca? demiş askerlerden biri. Onu o zaman düşünürüz, şimdi diğer seçenek daha önemli. Diyelim ki beni indirdiniz ve yarasaların ruhu bile duymadı, öyleyse ben filikayla gidilebilecek neresi varsa oraya gider ve bir bakarım etraftan yardım bulabilir miyim, gemiler filan geçiyor mu, ne bileyim. Askerler bu ihtimalin üzerinde hiç durmamışlar bile ve cevapları açık olmuş: "Onu o zaman düşünürüz."

Askerlerin kafasına yatmış bu fikir, peki demişler. Hızır Reis'in olur mu öyle şey, itirazları Köse'nin iş bilir bakışlarıyla dinmiş. Ve biri ürkek adımlarla giderek, her tarafta helezonlar çizerek dönüp duran yarasaların varlığına artık alışmış adımlarla giderek, filikanın içini epey bir yetecek erzak, birkaç olta, bir sürü olta iğnesi, bir kılıç, oldukça eski model bir tüfek ve bir sürü battaniyeyle doldurmuş. Filikaya bir ucu geminin kıç tarafında biten bir palamar bağlamış.

Bir şeytan dahi olsa, giderek onlara en büyük iyiliği yapan bir insana zulmedemezlerdi ya. Onu suya indirmişler. Köse Ali, tüm bu savaş makinelerinin öyle şeytani, büyüsel şeyler olmadıklarının ve elbette lanet diye bir şeyin olmadığının farkındaymış, bu yüzden bu anlaşma sonunda kaybedecek bir şeyi yokmuş gibi gelmiş ona. Filikaya binmiş ve filikayı aşağıya indirmişler.

Şaşılacak şey olmuş. Tüm yarasalar birden daha yükseklere çıkmış, artık suya değmiyorlar havada öyle dönüyorlar, nereye inmeleri gerektiğini belirlemeye çalışıyor gibiymişler. Köse Ali bunu görünce gülmüş ve "Saldıracaklar herhalde." diye düşünmüş. Filika, yine de aşağılarda kalan bir yarasanın varlığından ürkerek suya yavaş yavaş indirilmiş ve Köse Ali, kürekleri çekerek uzaklaşmış gemiden. Kalyonun ve filikanın arası belli bir açıklığa kavuşunca, hepsi de filikanın çevresinde dönmeye başlamış birden. Köse Ali de, bu kırk savaş robotunun kendisini seçmelerini lanetten başka neye bağlayacağını bilememiş. Eski tanımıyla laneti hiç görmemişmiş, onun var olduğu zamanların bütününde bulunmasına rağmen hem de ama bu dişliler ve çarklardan oluşan, bu öldürmenin dahi içinde var olan ruhu yok ederek onu aleladeleştiren teknoloji, demek ki bu zamanlarda var olmasa da, geldiği zamanlardan üzerine yapışmış bir modern çağ lanetiymiş.

Ne hikmetse, yolculuğun bundan sonraki kısmında öyle çok sıra dışı olaylar olmamış. Filikaya hapsolmuş, geceleri battaniyesinin altında, bütün bu çırpınan yarasaların rüzgârından üşüyerek, tirtir titreyerek uyumuş Köse. Gündüzleri, bu metalik şeytanların şerrinden Güneş'i bile görememiş. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler. Dünyayı bir aynanın karşısına koyup bir de bakmışlar ki, bir arpa boyu yol gitmişler. Denizin şekli şemâli değişmiş elbet, gitmelerinde bir değişiklik olmasa da, denizin kendisi eğrilip bükülüyor, bir çirkin bir leğenin içinde gidiyorlar gibi, sonra dünyanın küreliğini vurgulamak ister gibi ortasıyla kabaran bir denizi yararak ilerliyorlarmış. Geminin bordası neye uğradığını şaşırmış, hiç su değmemiş yerlerin tozunu almış denizin suyu. Bir fırtına sonucu değil, sakin sakin biçim değiştirip duran, kürek deliklerinden geminin içini de sık sık işgal eden denize karşı ne yapması gerektiğini bilememiş Hızır Reis. Mürettebatın geri kalanına kalsa, bu işin çözümü çok basitmiş, filikanın ipini çözecekler, gidecek. Zaten baksanıza demişler, bu derece sarsıntı sırasında hala hiçbir yarasaya değmeden yol alabilmesinden belli değil mi bu adamın iblisin ta kendisi olduğu? Hızır Reis önce basit bir onaylamamakla yetinmiş, sonra bakmış bir sürü insan geziyor geminin arka tarafında, kılıcını çekmiş ve rica etmiş: "Askerler, rica etsem geminin o taraflarını terk eder misiniz? Yoksa alacağım

başları düşünerek kahroluyorum.” Askerler homurdanarak boşaltmışlar geminin o tarafını. Hızır Reis, yine sesini yükseltmeden konuşmuş: “Hiç olacak şey mi, o sizi yarasalardan kurtardı, belki iki dakika sonra ölecek ve siz bunu yapıyorsunuz. Düşünmeniz gerek. Evet, elbette türlü pisliklere bulaştık, ama yine de kıyısından köşesinden Osmanlıyız. Kendinize çekidüzen vermenizi rica ediyorum.” Askerler peki demişler. Düşündükleri yüzlerinden okunuyordu, ama düşüncelerinin sonucunda bir şeytanın yaşaması pahasına kendi yaşamlarını riske atmayı pek akıl kârı bulmamış ve buna herhangi bir onurlu anlam yükleyememiş gibiydiler. Yine de hiçbiri cesaret edememiş bir daha o halatın azıcık dahi yakınına yaklaşmaya.

Bir şeyler oluyormuş yine de, bu belliymiş. Az önce iki yana doğru kıvrılan, bazen bombelenen ortadan, bazen sarsılan ve dönen, bu gemiyi içine almak isteyen deniz, gemiyi bu yolla yutamayacağını fark etmiş. Buralara kimsenin uğramaması gerekiyormuş ve denize bu görev verilmiş. O zamanlar dünyada kimi şeyler insana karşı durmaya cüret edebildiklerinden, bu görevleri veren kimse, birilerine, mesela bir denize, üç başlı bir ejderhaya, boynuzlu denizatlarına, yavruağzı balıklara bir bekçilik görevi verdiğinde onlar da bunu kabul edermiş. İşte böyle görevlerden biriymiş aslında, bu kez iblisin, yani modern çağ insanının suçu yokmuş tüm bu olanlarda. Gemidekiler sadece denizdeki bir ilginçliğin farkına varmışlar önce, oysa yer çekimi bile henüz m’ler ve r’lerle ifade edilemediğinden, ara sıra kafasına buyruk davrandığı olurmuş. Lafı çok uzatıyoruz, uzatmayalım. Deniz, bu gemiyi durdurma görevinin bilincinde, bir silkinmiş, şöyle bir dönmüş, ıkınmış sıkınmış, baktı olmayacak, epey sağlam bir gemi bu gemi, yerinde çırağını bırakıp alt kata inmiş. Demiş ki, sevgili yer nezareti, bir istirhamım olacak. Nedir istirhamınız? Bildiğiniz gibi, Maderya adasının güneybatısı doğrultusundaki minik minik takımadalara dair aldığımız emir gereği, şu bayrağında bir üç hilal bir de kafatası olan gemiyi ya geri çevirmemiz, ya da alaşağı etmemiz, ama asla ve kat’a birazcık daha ileri gitmelerine izin vermememiz gerekiyor. Sonra bize bu emri verenlerin ne derece kızacağını, bize ne gibi cezalar düşüneceğini hatırlamamız gerekebilir.

Yer şöyle bir silkinmiş ve sormuş: Peki ama ne istiyorsun benden?

Efendim, şimdi sizi elbette pek severiz, sizin de bize yardımlarınız büyüktür. Bizi yer çekimi denen kollarınızla koruyup kollamanız, dünyanın dönüşüyle her bir parçamızı uzayın kimbilir hangi köşesinde bulmak üzere damla damla küçülmemize engel oluyorsunuz. Gerçekten minnettarız size. Ama şu var ki, şu an bu yer çekimi gereciniz, bizim şu anki görevimizi engellemekte. Sizden

isteğimiz, bizim o gemiyi yutma girişimimizde bir süre için de olsa, bizi koruyup kollamamanız.

Daha iyisi de var, demiş yer haşmetli gülüşüyle. Seni engellediğimi affettirmek için sevgili denizciğim, yukarı çıkmaya çalışırken biraz toprak da alman şartıyla yanında, öyle bir oyun oynayacağız ki bu gerzek insancıklara, gemilerinin darmaduman olması yetmiyormuş gibi, cesetleri de parça parça, dünyanın dört bir yanındaki çocuklarına yem olacak.

Onları bu kucak kucağa pazarlıklarında baş başa bırakalım ve gemiye dönelim. Etraftaki deniz birden yanında şimdikileri bir bardak suyun kıpranmaları gibi bırakacak şekilde yükselmeye başladı. Tehlikeyi nasılsa sezen metalik yarasalar suyun içerisine son girişlerini yaptılar, çıkmadılar oradan bir daha. Denizin acaipliğini gören Köse Ali bağırmaya başlamış: “Beni de alın gemiye, gitti yarasalar. Beni de alın içeri.” Kimse duymamış, yahut duymuşlarsa da Köse Ali’yi pek sevmediklerini daha önce söylemiştik. Belki sorun bu da değilmiş de, hepsi gemide nereye saklanacağını şaşırmışmış, kendi derdine düşmüşlermiş. Yine de Hızır Reis koşmuş geminin arkasına. Kurtaracağım seni! diye bağırıyormuş. Ama içinde bir sürü mühimmat, Köse’nin kendisi, koskoca bir filikayı çıplak elleriyle çekmesine de imkân yokmuş. Bu sırada deniz, ilginç kabarmasının amacını açık eder gibiymiş. Etrafına sardığı yer çekimi peleriniyle geminin sadece altında değil, sağında ve solundaymış artık, üstelik sanki kollarını birbirine kavuşturur gibi gittikçe yükseliyormuş havayı yalayan dalgaları. Hızır Reis öfkeyle arkasına doğru koşmuş ve alt kata inmiş, kürekleri denize kaptırmamak için içeri almaya uğraşan kölelerden üçünü beşini toplamış peşine. Sarsılan geminin orasına burasına tutunarak geri dönmüşler gerisin geri olay yerine. Hepsi de bir yüklenmiş, iki yüklenmiş, üçüncüde filika gelmiş geminin dibine. Köse Ali can havliyle palamara tutunmuş, yukarıdakilerin aklına mı gelmemiş merdiven atmak, yoksa o an bunu bulamayacaklarından eminler miydi, bilmiyoruz. Bu o kadar da önemli değilmiş demek ki, çünkü Köse Ali bir tarih öğretmeninden ve midesi tüm çalkantıların ısrarıyla tamamıyla boşalmış bitkinlikte birisinden beklenmeyecek bir çeviklikle tırmanmış diğerlerinin yanına. Hepsi de bir yerlere saklanmaya niyetliymiş ama Hızır Reis, etrafına baktığında tehlikeyi farketmiş ve kılıcını kaldırarak bağırmış.

Kürekçileeer! Zaman kazanmak adına biraz kabalaşacağım, özür dilerim. Hepiniz yerinize! Kürekleri kaptırmaktan da korkmayın, yedekler emrinizde. Ambara saklanan korkaklar, çıkın ve yelkenleri çözün. İstikamet belli, bu deniz tünelinin diğer ucuna çıkacağız. Tam yol ileri!

Korkunun etkisini en fazla gösterdiği zamanlara aşinayız. Ne yapacağımızı bilemediğimiz zamanlar. Ellerimizi ve kafamızı bir başka alternatifle meşgul edemeyeceğimiz zamanlar. Biri bize saçma da olsa bir çıkış yolu sunamadığı zamanlar. Hızır Reis, tek çıkış yolu olarak gördüğü emrini verdiğinde, tüm neferler üzerinde düşünmemişler bile, bu kendileri üzerine çökmek üzere olan deniz çatısını fark etmemişler. Herkes üzerine düşeni yapmış. Sonradan, deniz ve yer ortaklığını hava ile görüşmediklerine pişman eden bir olay olmuş, denizin bu hareketi öyle şiddetliymiş ki, bir rüzgâr esmiş hengâmesiyle. Öyle bir rüzgârmış ki bu doldurmuş yelkenleri, koparacak sanmışlar iplerini. Gemi sanki can havliyleymiş gibi atılmış ileri. Deniz ve yer, elleri böğürlerinde kalakalmışlar geride.

Bu elbette pek sevinilecek bir olaymış. Kurtulmuşlar ve bunu çığlıklarla kahkahalarla ve alkışlarla baş sallamalarla ve özür dileyen bakışlarla kutlamışlar. Ama Köse Ali, ufukta yine gemiye doğru gelmekte olan yarasaları görmüş ve hevesi kursağında kalmış. Gitmiş ve filikaya bakmış hala yerinde mi diye, hayır halat kopmuş obur denizin dişleri arasında. Başka bir filika hazırlamaya zaman var mı diye düşünmüş. Herkesin birbirine az önce yaşadıkları macerayı kahkahalar eşliğinde ve farklı kelimelerle anlatmasını bağırışıyla bölmüş. Yarasalar geri geliyor! Herkes can havliyle bir yerlere kapanmış. Oysa yarasaları rahatsız eden bir şey varmış belki de bu taraflarda, belki de doğanın insanlara karşı çıkabildiği akıldışılık, bir insan üretimi savaş makinelerinin rahat edemediği bir ortammış. Doğa insanları öldürebiliyorsa eğer, doğanın dişleri varsa, mermilere ne gerek varmış? Hem sadece bu da değil, geminin varmak üzere olduğu minik adada hissettikleri bir şey, bir son noktası, insan egemen dünyanın hiçbir yerine sığamayacak bir akıldışılık zirvesi varmış. Bunu göze alamamışlar ve terk etmişler civarı.

Asıl kutlama şimdi yapılmış. Erzak bitecek diye gıdım gıdım besleniyorduk, bugün yeter! diyene kadar yiyin, demiş Hızır Reis. Yemişler. Gözcü, yanına zır zır ağlaması yeni kesilmiş çocuğunu almış, koltuğunun altındaki bohçayı ekmeklerle, kurumuş balıkla, kurumuş meyvelerle, bağırsakla paketlenmiş sucuklarla doldurmuş ve çıkmış yerine. Çünkü olur da karaya otururlarsa Hızır Reis'in bütün bu zafer coşkusunu bir kenara bırakıp kendisine ölümlerden ölüm beğendireceğini biliyormuş. Onun dışında kimsenin görevi umrunda değilmiş, meselâ az önceki şiddetiyle kurtuluşa vesile olmuş rüzgârlar yelkenleri ciddi bir tamiri gerektiriyormuş ama kimin umurunda? Biliyoruz ki, o an gemi hafiften hafiften batıyor olsaymış, kimsenin ruhu duymayacakmış ayakları suya değene

kadar. Ama biz gözcüye bakalım ve elinden tuttuğu oğlunun aşağıdan kurutulmuş elmalar isteyince yerinden geri inmesini görelim. Çocukcağızın canı çekmiş herhalde. Bu sefer tüm erzakları tamamlanmış, baba-oğul yeniden yukarıya çıkmışlar. Gözcü, bir el alışkanlığıyla dürbününü gözüne götürmüş ve oğluna dönmüş. Oğlu ona denizle alakalı birtakım sorular soracakmış. Ama sonra o ufkun ötesindeki yeri görmüş. O yer, ufkun ötesinde, tüm şatafatıyla üzerine oturmak için kendisine denizin en güzel yerini seçmiş, ama bir yandan da yalnızca denizi fark etmemizi sağlamak ister gibi, kendisine bulutlardan, rüzgârlardan ve buharlardan örtüler yapmış da ardına gizlenmiş, vakur ve yalnız ve tüm masumluğuyla oracıkta sisten bir prenses gibi bizi beklermiş. Gördüğüne inanamamış yahut ona öyle bir inanmış ki, görevini unutmuş. Sonra nasıl olduysa yenmiş tutukluğunu, “Kara göründüüü!” diye bağırmış.

Aşağıdaki zaferin hengâmesi sesini artırmış birden. Millet delirmiş sevinçten, ne yapacağını bilememiş. Şimdi orada, soğuk bir su kaynağı bulacağız, diye hayal ediyorlarmış, şimdi orada öyle şeyler bulacağız ki, hem gözümüz doyacak, hem de torunlarımıza anlatacak bir şeylerimiz olacak. Biz, az önce ölümden kurtulduk. Kurtulduk kurtulmasına ya, artık iyi bir şeyler de olmazsa yaşamaya gücümüz kalmamıştı. Orası bizim cennetimiz. Hızır Reis, elindeki tatsız tuzsuz ekmekten bir parça daha ısırmış ve gülmüş: “Haydi yine iyisiniz.” Sonra ayağa kalkıp, her zaman emir verirken nasılsa, yine aynı kibarlığını takınmış. “Filikalar hazırlansın bi zahmet!” “Filikalar denize indirilebilir mi?”

Yardımcı kaptan sıfatıyla Köse Ali, kaptan sıfatıyla Hızır Reis, kendisinin işin bu olması hesaba katılmayarak adayı ilk görmüş olması sebebiyle gözcü bey, iki çok iyi kılıç kullanan iki zenci levent ve bir tane de yükleri taşımak için güçlü kuvvetli dilsiz bir adam varmış adaya. Adanın zemini toprak yerine pürüzsüz, dümdüz bir mermerdenmiş. Yerler, ne zaman yağdığı bilinmeyen bir yağmurla ıslanmış. Bu yüzden tüm ekip avuçlarını ayaklarının hizasında açarak ilerlemiş. Yerler elbette kaygan olabilir ve buna şaşırmazsınız. Ama ilginçtir, az önce adanın tutup da yüzünü gözünü örttüğü buhar peçesi, sıradan bir su buharı değilmiş. Bir refleks gereği, kayma hissiyle beraber ayaklarını açmış olsalar da, tüm bedenleriyle kayıyorlarmış aslında. Nereye doğru olduğunu bilmeden kayıyorlarmış. Hatta, kaydıklarının farkında değilmişler, kayma hissini her hissettiklerinde elleri ve ayaklarını ayırarak orada durduklarını sanıyorlarmış, oysa yer ve gök bir bütün olmuş, bir yönde ilerleyerek başka noktaların yerine akıyorlarmış. Yürüdükleri tarafın hangi taraf olduğu fark etmiyormuş aslında, sadece dönüşen ve birbirinin içine geçen, durmadan dalgalanan, kabaran ve

köpüren bir dumanın içinde, sürüklendikleriyle kalıyorlarmış. Tutunacak yer aradıkları da oluyormuş bu kayma hissi çok şiddetlendiğinde, ama bilmiyorlarmış ki, bütün bedenleriyle ve oradaki hava ile, ayaklarını bastıkları yer ile beraber kayıyorlarmış aslında. Ali, diğerlerine göstermemeye çalışarak cebinden pusulasını çıkarmış. En son güneybatıya gidiyorduk ve o yöne giderken karşımıza çıktı bu ada, diye düşünmüş. Öyleyse her adımımızda adanın merkezine ulaşmak istiyorsak, yine güneybatı yönünü tercih etmeliyiz. Köse Ali böyle düşünmüş ve diğerlerinin görüşünün sis yüzünden bulanmasından nasiplenerek elindeki pusulayı havaya kaldırmış. Bunu yapar yapmaz pusulanın iğnesi erimiş gibi yamulmuş, büzülmüş ve hangi yönü gösterdiği anlaşılamayacak bir şekilde burgu burgu olmuş. Havaya kaldırdığı kolunun da hafifçe burulmaya başladığını fark ettiğinde ve daha korkuncu bu bir acıyla birlikte gelmemiş, üzerine belli bir rehavet çökmüş, sanki bu adanın peçesinin bir parçası olmak dünyanın en güzel şeyiymiş.

Hep beraber sürüklenerek adanın bilmedikleri bir yerini hedeflerken, başka bir bilmedikleri yere gidiyorlarmış. Belki böyle dememiz dahi uygun düşmezmiş, çünkü şimdi bir bütün olsalar da, az sonra hepsinin farklı farklı yerlere, sadece bu da değil, tek bir kişinin bile binlerce küçük eriyiğe bölünerek adanın dört bir yanına saçılması hiç de olmaz bir şey değilmiş. Ali, kolunu öfkeyle kendine doğru çekmiş, kolu gelmiş ama eliyle arasındaki kısmı uzanarak, elinin o ileride dönerek çözülmekte olduğunu görmüş. Yol arkadaşlarına şöyle bir bakmış ve hepsinin de hafif hafif silikleşmeye başladığını, etraflarındaki huzur verici peçeye karıştığını fark etmiş. Meselâ zencilerden birinin havaya kaldırdığı palası, artık rüzgârla dalgalanan bir poşet hükmündeymiş. Bu onu korkutmuş, ejderhalar bekliyormuş o, aslanlar sırtlanlar, belki 14 mm'lik mermiler atan yarasalar, ama böyle bir şey hiç hesabında yokmuş. İnsan bir bütünün parçası olma güdüsüne karşı nasıl direnebilir? Yaratıcı bizi yaratırken, içimize isyanı olduğu kadar itaati de koymamış mıydı? Ve bu kadar ferahlatıcı, hafifletici, manzarası böyle güzel bir yerde sonsuza kadar dolanma fikri... Buna nasıl direnebilirdi? Nedense ağzını açmış ve bir şeyler söyleme ihtiyacı duymuş. Bunun ilk onun aklına gelmesi, belki de anazamanı olan çağ ile alakalıymış. Ezel zaman içinde, kalbur saman içinde, tam on milyar insan, orjinal bir fikir söyleyebilmek için saçmalar dururmuş.

Burası tıpkı babamın ilk tayin yerinde, benim de küçük olmamı fırsat bilerek, gittiği doğu görevinden arta kalan bir fotoğraf gibi silik. Ne diyorum, hayır, burada bir şeyler var, kaçmamızı gerektiren bir şey, ama bu gereklilik sonucu ne

mümkün kılabilir ne de meşru. Buraya ilk gelenin bizler olmasıyla, arkamızı muhtemel tüm hazinelere dönerek...

Herkes hala sürükleniyormuş azar azar dağılarak. Ama Köse bunu söyledikten sonra elini normal bir elmiş gibi kımıldatabildiğini farketmiş. Ve o, sanki diğerlerinden daha az sürükleniyormuş. Havada, bulut mu, nerede kaynatıldığı belli olmayan bir reçelin kesif buharı mı, yoksa sadece sis mi varmış bilinmez, birden bu örtü aralanmış ve Ali daha yeni kendine gelmiş elini alnına siper etmek için kaldırmış. Ayaklarına bakmış, onları tüm netliğiyle görebildiğine sevinmiş.

Beyler! demiş. Cevap verin bana.

Tüm kafile kafaları önde, belki bu garip sündürücü çevrenin etkisiyle biraz fazla önde yürüyorlarmış. Hiçbiri Ali'nin söylediklerini duymuş gibi davranmayınca Ali çağrısını yinelemiş. Çözülme uykusundan ilk uyanan Hızır Reis olmuş.

"Ne dediğini hiç anlamadım, nesine cevap vereyim. Ama belki burayı bir yerlere benzetmene hak verebilirim. Doğduğum Midilli'de yazları yağan bir yağmur vardı. Akşam üzerine doğru bu yağmur diner, güneş bu vuruşlarının son olduğunun bilincinde, tüm öfkesini kusardı ve etraf sise bulanırdı. Sonra Güneş, yine kendi öfkesinde boğulduğunu fark ederek..."

"Kahire'nin güneyinde," demiş zencilerden biri. "Asyut'u bilir misiniz? Ben bilirim, akşamlar, çöl akşamları, tam da serinliğin ilk vurduğu vakitlerde, Doğu tarafından bir rüzgâr kalkardı ve tüm kumu üzerimize atardı. Başka zaman olsa bizi öfkeye boğacak bu davranışı, Güneş'in batmasından sonra bize, rüzgârın 'haydi yine iyisiniz' demesi gibi gelirdi."

"Ben Sus tarafında doğdum," demiş diğer zenci. "Orada da büyüdüm. Bizim okçuluğumuz daha iyidir aslında, çünkü yiyecek pek az şey bulunur denizden içerideki köylerde. Kim oranın sakini denecek olursa, insanlar mı yoksa kum fırtınaları mı, cevap büyük ihtimalle fırtınalar çıkacaktır. Bu yüzden, ne bulursak, çöl tilkisi mi olur, ufacık bir tavşan mı, kafasını yuvasından dışarı uzattığı vakit, sadaktan bir ok alır ve fırtınanın silikleştirdiği bir gölgeye, gözlerimize kum kaçmasından kaçınarak nişan alırdık ve sallardık okumuzu. Burada da bir akış var, ama elbette, benim köyümdeki gibi öldürücü değil. Okşayıcı daha çok."

"Ben Sicilya'nın güneyinde büyüdüm." diye lafa girmiş gözcü. "Biliyorsunuz daha müslüman olalı da çok olmadı. Bizim Pachino yarımadası taraflarını sık sık sel basardı. Ama binalar dayanıklıydı, eşyalarımızın tümü de yılların getirdiği

tecrübeyle selden zarar görmez şekilde yapılmıştı. Uyurken sel basardı, kapının önündeki yüksek eşiği aştığını fark ederdik yağmur sularının. Şimdi anlatsam inanmayacaksınız, öyle çok sel olurdu ki, ama bir yandan da öyle gelip geçici, öyle insaflı, o dandik kerpiç evlerin bile kılına zarar vermeyen bir sel. Sadece karıştıran, biz uyurken bizi şöyle bir okşayıp geri çekilen, bazı eskimiş eşyalarımızı bahçeye çeken bir sel. Burası da o sele benzer bir his gibi, sanki uyuyormuşum ve beni okşayan bir el."

Dilsiz izbandut ise etrafına şöyle bir bakmış ve sisin açıldığını görmüş. Madem sis açılıyor, diye geçirmiş içinden, gidilecek. Sisin bir parçası olunacak ve bu aciz insanlara tepeden bakılacak. Nereden geldiği bilinmeyen bir rüzgâr bu beş kişinin üzerine düşmüş gölgenin icabına bakarken, rüzgârın aydınlattığı değil, daha uzaklara sürüklediği taifedendi o, çözündü, eridi, uzadı, bir karışım olmuş, herkes gibi giysileri, diğerlerine benzer kılıcı, gür sakalları ve koskocaman göbeğiyle adanın üzerinde dönmekte olan rüzgârın bir parçası olmuş. İşin garibi, hayatının en ağır yükünü menziline eriştirdiğinde dahi olmadığı kadar mutluymuş.

"Bakın!" demiş Köse Ali sevinçle. "Bakın!" "Sis açıldı, siz de artık oraya buraya dağılmıyorsunuz, sürüklenmiyorsunuz, ayaklarınız yere sağlam basıyor şimdi. Adaya karışıyorduk az daha, bir bütün oluyorduk, şimdi tek tek insanlarsınız, yeter ki bir şeyler düşünün, hayır bir şeyler konuşun, bir anlamı olmalı mı, bunu bilmiyorum, çünkü elimde anlama dair bir ölçüt yok." Heyecanlanmış, duramadan devam etmiş, "Ama siz iki kılıç ustasının şuncacık hayal gücünüzle çok da anlamlı şeyler söyleyeceğini tahmin etmiyorum." İki zenci homurdanmış. "Alınmayın beyler, herkes öyle çok anlamlı konuşacak diye bir şey yok, hatta sizin işiniz konuşmak bile değil, normalde olsa, gidecektik bir takım olarak, karşımıza birtakım yaratıklar çıkacaktı, siz onları kesecektiniz ve sonra gemiye döndüğümüzde yapacağımız ganimet paylaşımı sırasında belki bir eyvallah, bir ne demek dönecekti, bunun dışarısında benim sizin sesinizi duymama dahi gerek yoktu. Ama demek konuşmamız gerekiyor, anlamı ya da sizin bu konudaki yeteneğiniz hiç önemli değil, size düşen sadece konuşmak, sadece upuzun cümlelerle, upuzun kelimeler seçerek, kimsenin anlaması dahi mühim değil, bir şey anlattığınızı zannederek, belki türlü oyunlar ile kimsenin üşenip de altında ne var diye bakma ihtiyacı dahi hissetmeyeceği manalar saklayarak cümlelerinizin içine, ama öyle çok söylenecek şey ve söyleyecek kişi var ki, belki bunların hiçbirine gerek de yoktur, aslında bizden beklenen sadece yüklemleri olan bir sürü cümle dile getirmektir, belki bunlar..."

Köse konuşurken iki zencinin, gözcünün ve Hızır Reis'in ağır ağır yeniden çözünmeye başladıklarını ve sisin bir parçası olmaya kaldıkları yerden devam ettiklerini görmüş. Onlara "Konuşun!" diye bağırmış. "Konuşun, bir şeyler söyleyin, bir fikir belirtin, çünkü madem insanız ve birer makine, birer robot değiliz, birer... sizin anlayacağınız şekilde nasıl söylenir bu..." Hızır Reis ellerine ve kollarına bakarak ürkmüş ve "Sanırım bu hazine..." Mısırlı zenci, diğerlerinin bir ağızdan, kimsenin birbirini dinlemediği senfonisine katılmış ve yeniden akşam çökerkenki rüzgârdan bahsetmiş. Faslı zenci, kum fırtınasından söz etmiş, babası öyle oklar yaparmış ki, attığında, rüzgârıyla tüm kum fırtınası dağılırmış. Gözcü, Sicilya'dan bahsetmiş, bir gün tüm Sicilya müslüman olduğunda oraya bir cami yaptıracakmış da şimdi Hristiyanların camisine bir şey yapmalarından korkarmış. Ali'nin aklına bir şey gelmedi ve içinde bulunduğu tarihten dört yüz yıl sonra yazılacak bir mehter marşını bir şiiri okur gibi okumaya başladı, Hızır Reis, hazinenin nasıl paylaştırılacağından bahsetmiş, zencilerin Mısırlı olanı kabilesinin tüm savaşlarının akşamları gerçekleştiğinden söz açmış, az önce havaya karışmış olan bu gürültü karşısında onu uzaklara taşıyan rüzgârın tatlı boyunduruğundaymış. Duramamışlar. Faslı olan, gözcü, Ali, Mısırlı, Hızır Reis, hepsi içlerinde ne varsa, tıpkı ara sıra bizim de yaptığımız gibi birbirlerine anlatmışlar üzerlerinde hiç düşünmeden. Ali, öğrencilerin yazılı kâğıtlarından kupleler sunuyormuş, Hızır Reis, buradan nasıl dönülebileceğine dair birtakım hesaplamaları sesli sesli yapıyormuş, zencilerin ikisi de bunca zorluktan sonra hazineden daha fazla pay almaları gerektiği konusunda hemfikirmişler, gözcü, müslüman olmadan önceki son sevgilisi olan Bonfilia'dan söz açmış nedense, ona o kadar anlatmış her şeyi, melekleri, kitapların en sonuncusunu, her şeyi anlatmış, ama olmamış, kılıcını çekmiş zenci ve biz bunun tabii ki daha fazlasını istiyoruz, bu bizim hakkımız demiş, hangisi mi çekmiş, her şey o kadar karıştı ki bunu görmemize imkân yok, Ali Bey de sana çok benzeyen biriyle tanıştım Hızır Reis demiş, karşısında çekilen kılıçları görünce ikisi de kılıcına davranmış, gözcü ise kılıcını getirmediğinden, sadece somurtmakla yetinmiş. Aslında zenciler gözdağı vermek istiyormuş, Ali Bey ve Hızır Reis ise kendilerini savunmak; ama iş öyle bir noktaya gelmiş ki, birbirlerini dinleyemediklerinden ötürü. Önce kılıçlar tokuşmuş, sonra da gözcü, kendisini dinlemeyip de savaşa tutuşan bu kalabalığa sinirlenerek, bütün suçun kendilerinde olduğunu düşündüğü zencilerin kafasına küt küt vurmuş.

Oh! demiş Ali. Ucuz atlattık. Gerçi atlatmayabilirdik, bu gözcüdeki bu dürbüne fazla düşkünlük olmasa. Ve konuşmaya devam etmişler. Tüm bu

curcunayı yöneten her kimse, bu konuşmaktan daha iyi bir niyet belirtme aracı olan bu cinayetlere şahit olduğundan, adanın üzerindeki tüm sis, belki bir daha gelmemecesine dağılmış, dilsiz izbandut kimilerinin kuş sesleri sandığı kahkahalarla gülmüş. Hızır Reis, belki de tüm bu stresten sonra gülüyormuş, “İyi ki demiş, daha kalabalık gelmemişiz, kimbilir kaç kişiyi öldürecektik.” Ve konuşmaya devam etmiş, sisin geri ineceğinden korkarak. Gözcü aslında onlar sizinle pazarlık yapmaya çalışıyordu demiş ve konuşmaya devam etmiş. Adanın merkezini, merkezdeki tüm o hazineleri ve elbette o sihirli lambayı bulmaları çok uzun sürmemiş, ama hepsinin bu yol boyunca saçmaladığı ne varsa yazacak olursak, sanıyoruz, bu masalı pek çok bölüme ayırmalı ve biz olayın devamını merak ederken, bu üçünün çocukluk anılarında takılı kalmalıydık. Bu yüzden geçelim, biraz hızlı geçelim. Hepsi o hazinenin olduğu yere varmış olsunlar, Hızır Reis, filikayla bir sürü küfe getirmeye dönmüş olsun, Köse Ali arayıp lambayı bulsun, sonra yükler taşınsın, hiçbir zorluk olmasın üstelik artık, gemi iki tahta hizası daha fazla suya gömülmüş olsun, akşam olsun, herkes şarkılar söylerken, Hızır Reis, Köse’nin omzuna vursun:

“Anlat bakalım,” desin, “tüm bu çabanın karşılığında sadece bu artık bir ihtimal çalışabileceğini düşündüğüm sihirli lambayı istemene sebep nedir? Biz bu derece zenginken ve zenginliğimiz bu koskoca denizde bir şey ifade etmiyorken, yol geçmek bilmeyecek madem, senin bu öykülerinle hızlandıralım zamanı. İlk sorumu boş ver, onu en son deyiverirsin, benim asıl merak ettiğim, hep ‘anlatırım’ diyordun hani, sen nasıl oldu da buraya gelebilir oldun?”

Gözcünün oğlu aşağıya üç çürük elma atmış, üçü de Köse’nin kafasına denk gelmemiş. Upuzun bir masalın sonundaki bu figürandan daha iyi bir performans beklerdik oysa.

Bölüm 8 : Çift Sütunlu Aşk Masalı

İçeride oturdular ve konuştular. Belki de başka bir gündü bu, hangi günün akşamıydı bilmiyoruz. Oturmuşlar ve konuşmuşlardı, böyle dememiz uygun değil doğrusu. Barbaros Bey anlatmıştı ve tekrar anlatmıştı, hani oğlu yatağa bağlı yaşıyordu, arasıra yanına uğraması icap ediyordu ve ona kitaplar okuyordu. Ha bir de, bütün bunlara o sebep olmuştu. Her seferinde buraya geldiğinde, kafasını mahzun mahzun eğiyor, bir cevap bekler gibi bakıyor Ali Bey'in suratına. Ali Bey her seferinde cevap veriyor. Hayır diyor. Ben şahsen duaların iyi bir şey olduğunu düşünüyorum. Aynı şeyleri tekrar tekrar söylemeyi hiç sevmez Ali Bey. Hayır, diyor bu yüzden bir dahaki sefere. Madem o kadar güveniyorsunuz dualarınıza, bir dua edin de iyileşsin oğlunuz. Hayır, diyor, siz onu bu hale sokmuş olamazsınız, çünkü oğlunuzu nasıl sevdiğiniz gözlerinizden okunuyor.

Böyle dinlerken dinlerken, bir an Ali Bey, sıranın kendisine geldiğini hissetti. Bu adamla ne zaman tanışmışlarsa, o andan beri, bütün zaman onu dinleyerek geçiyordu. Onu kovmak mantıklı bir çözüm olabilirdi, ama nedense bu yola henüz başvurmamıştı. Madem burada duruyor ve madem dertlerini anlatıyor, şimdi tutup da kendi hikâyesini anlatsa ne olurdu? Ama elbette, tedbirli olmalı. "Ben bir gidip rakı alayım, bu efkârın üzerine," dedi, üzerine bir ceket geçirdi, bilmediği bir adama evini emanet ediyor olduğu zihninde belirmedi bile, çıktı, 35'lik kaptı geldi. Açtı, doldurdu bardakları. Bir kaç tur daha döndü adamın çocuğuna dair olan anıları. Sonra Ali Bey sözü aldı, anlatmaya başladı:

Ben bir lisede tarih öğretmeniyim. Çantanızdan anlamıştım bunu. Anlamışsınızdır tarih kısmını olmasa da anlamışsınızdır. Neden tarih öğretiyorum, bilmiyorum. Hani bir şeyler öğretmeyi sevdiğimden öğretmen oldum da, neden tarih, belki puanı o ara onun düşüktü, ondan. Düşünmeyi seven insan öğretmeyi de sever, öğretme işinin niyesini sorarsanız. Ben, tümüyle rasyonel bir adamdım, o güne kadar. Hani mantık ne derse o. İtidal neyi emrediyorsa o. Ne gerekiyorsa o. Hiç ağlamadığımı söylesem inanır mısınız bana? Ha elbette çocukken ağladım, ama çocukken ağlamak ön ödemeli bir kampanya değil midir sonrası için zaten? O zaten gerekiyordu. Neyse bunlar konudan uzak şeyler. Konu neydi ki? Anlatınca anlayacaksınız. Bir arabam var, iki bin model bir menecır, işimi görür. Onunla giderim sabahları okula.

Giderdim. Böyle demeliyim. O güne kadar giderdim. Ne oldu sonra? Sabırlı olun biraz, anlatıyorum. Bir gün arabama bindim ve okula gitmek için yola koyuldum. Eskişehir yolunda kurulan yeni bakanlığı biliyorsunuz? İşte o bakanlığın oradan geçiyor okulun yolu. Ben de biraz akşamdan kalmayım, başım deli gibi ağrıyor. Sağ şeritten gidiyorum usul usul. Bir müzik çalıyor, Sezen Aksu sanırım, kendisini pek sevmezdim, sebep olduğundan sonra daha da bir sevmez oldum. Hava sıcaktı, camı açtım, kolumu dışarı sarkıttım, gidiyorum.

Bu yeni bakanlığın oradan geçerken araba sağından bir darbe aldı, savruldum yola doğru. Bir de direksiyonu tutmaya çalışıyorum, ayağım frende. Düşününce hiçbir mantığı yok. Hani benim gibi akıllı bir adam, az sonra olacaklara izin versin. İmkânı yok. Hiç olacağına imkân vermezdim, ama bu gibi hastalıkların kime vuracağı belli olmuyor demek ki. Konudan uzaklaşıyorum, sırayı şaşırıyorum, ama takdir edersiniz ki az buz içmedik geldiğinizden beri Barbaros Bey. Araba sağından darbe aldı, ben yarım tur mu attım, iki buçuk tur mu attım, nasılsa bana bir şey olmadan durdum, ne olduğunu anlamak için etrafıma baktım. Bu bakanlığın çıkışı bir bağlantı yolu. Orada bir jip var. Koskocaman bir jip. Dersiniz ki, hani bu jiplerden 7 milyar tane olsa dünyanın hiçbir iç geçirmesi kalmazdı. Arabamdan inmeyi akıl etmedim, öyle baktım. Siyah gibiydi cam, tekinsiz bir kazanın ortasına düşmüşlüğümü anlatıyordu bana. Keşke öyle olsaydı. Bu arada olayın ehemmiyetinden ötürü, trafiğin büyük oranda durduğunu, sadece bir kaç işgüzarın benim yarı-hurda menecırımın ve karşıdaki izbandut gibi jipin sağından solundan geçmeye çabaladığını söylemedim, buna gerek de yok. Arabamdan hala inmemiştim, karşıdaki arabanın kapısı açıldı. Bir ayak, bir kadın ayağı göründü. Bu kadarla kalsa iyiydi belki. Bu ayağın bir bedeni de vardı. Bu beden, mümkün olduğunca kapalı giyinmişti, yine de arabama doğru süzülüşüne baktığımda sadece bir kumaş parçasını gördüğümde duyamayacağım bir haz duyuyordum. Sadece gözlerinin yeri ve göğü unutturan, dünyanın düz olduğu çağlara ve elimizle işte burasıdır, ölçün diyerek kimi noktaları merkez diye gösterebildiğimiz zamanlara döndüren bakışı mıydı bunun sebebi? Yüzündeki masumiyet vurgusu muydu, çocukluk değil, hani çok bataklığın kenarından geçmiş de hiç iz bırakmamış üzerinde, ama her bataklık onun hatırasını taşımış, bu masumiyeti, şimdiye kadar gelmiş bu masumiyeti bütünce bir keyfiyetle yerle bir edebilme, belki kullanma, belki ne azgınlıklara alet edebilme ihtimalinin aklıma gelmesi miydi? Nasıl desem, karşımdaki, bunun bir de çıplak halini görmek gerek, denebilecek türden bir kadın değildi, ama sanmıyorum ki, biri buna hayır diyebilsin. Bir zehrin ikinci porsiyonu gibi.

Sadece ilkiyle de ölünebilir. Konudan uzaklaşıyorum, belki de tam ortasına giriyorum konunun, konuyu özetliyorum, konuyu benim cezalandırılmamı benim kırbaçlanmamı benim bir köpek gibi kaşlarımın birleştiği yerden vurularak öldürülmemi haklı çıkaracak yerlere getiriyorum. Kadın arabaya yanaştı, kadın bu arabayı kullanıyordu ve bir şoför olmadığı besbelliydi. Arabanın arkasından bir adam indi, bu adamın giyinişi tam bir şoför gibiydi ama hangi jip olursa olsun direksiyonu arkasında olamazdı arabanın.

İçime bir kurt düştü, yoksa dedim,... Haha. Öyle mantıksız ki. Baştan sona kadar mantıksız. Arzdan arşa kadar anlamsız, tek zerresinde akıl yok. Sanki bu kadınla kalübeladan beri evliymişim de binlerce yıl sonra arka kapıyı açarak çıkma zahmetini gösteren bu otuzbeşlik takım elbiseli uşağın varlığını sorguluyorum. Sen kim oluyorsun proleter, basit işçi, gözleriyle şeritlerin yerlerini saptamaya yarar, belki yeri koklayarak izleri bulan bir köpek gibi, sen kim oluyorsun ve gözlerin kimin gözleri oluyor da bu kadının baktığı aynalara değiyor! Kadın arabaya varmış ve bana bakıyordu bu sırada. Yüzümdeki öfkeyi kendisine yormuş olmalıydı ki, “Özür dilerim,” dedi. “Gerçekten özür dilerim.” Ben ona anlamaz gibi baktım. Sesinde insanı zamandan soyutlayan bir şey vardı. Şu an bir kaza yapmamıştım demek ben. O sırada profilden mi yoksa düz mü, arkasındaki fonun hangi renk olursa ona daha çok yakışacağını filan hesaplıyordum. Kadın boş bakışımdan korktu, “İyisiniz ya,” dedi. “İyiyim,” dedim bu sefer cevap emrettiği farz edilen sorusuna. Sesimin tonu beni ürküttü, “İyiyim, iyiyim...” dedim. Ne kadar mantıksız değil mi? Sanki iyi olmak o anki görevimmiş gibi. İyi olmalıydım, çünkü karşıdaki bu ateş parçasını haksız gösterecek herhangi bir şey düşünemezdim, herhangi bir şey olamazdım. Yaşıyorsunuz değil mi dese mezardan kalkacak ve tüm haşmetiyle ölülüğümün, soyulmuş kefenin arasından evet, diyecektim. Bunun gibi bir şey. “Burnunuz kanıyor.” dedi. “Hayır.” dedim. “Kanamıyor.”

Kaza sonrası bir şok geçiriyordum, ama şartlardan ve koşullardan bağımsız. Çekip gitse kaldığım yerden devam edecektim, arabanın hali eskisi gibi olmalıydı tabi bir de bunun için. Evet çocuklar tarih diye bir şey bizim için var, hani savrulmayalım diye, bir gün bir araba çarpar ve döner durursunuz çocuklar, bu olmamalıydı oysa, medeniyet sizden bunu beklemiyordu, sizden okula gitmenizi istiyordu, onun bugüne kadar getirdiği ne varsa üst üste koyacaktınız, üstüne de kendiniz çıkacaktınız. Böyle diyecektim herhalde çocuklara, ne denirdi başka. Olan neymiş, olan şuymuş, kadın ehliyeti yeni almış, şoförüne demiş ki bugün ben götüreyim, şoför hayır demiş, ben bunun için maaş alıyorum

babanızdan, babası kimmiş babası bu yeni bakanlığın bakanıymış, kadın demiş ki e söylemeyiz o zaman, babası demiş ki, babası dememiş bir şey, babasını nereden çıkardın, kadın arabaya binmiş, şoförün yapma etme çığlıkları arasında o ufacık tali yolda hız yapmış, keyif almış bundan, gaza gelmiş, bakmamış sağına soluna güm diye bana. Afedersinizmiş.

Dedi ki çok özür dilerim. Ne için, hiçbir şeyim yok benim? Dedi ki çünkü arabanızı mahvettim. Öyle mi, hiç farkında değilim. Dedi ki, gülüyorsunuz, bir şeyiniz yok ya. Bazı şeyler dedim, sustum. Bazı şeyleri dert etmeyin dedi. Siz ciddi misiniz dedim, bu yeni verilmiş habere inanamıyordum, hani hiç var olduğu bilinmeyen bir kıta varmış, 5 dakika önce varlığı haber verilmiş, şimdi de işte, o kıtanın anahtarı senin denmiş gibi sevinçliydim. Elbette ciddiyim, sizi bu halde koyacak halim yok ya, hem de tüm suç bendeyken. Acıma mı kefaret mi? Ne olursa olsun değil mi? Elbette ciddiyim, diye yineledi. Arabanızın tüm masraflarını karşılayacağım. Buna hiç gerek yok. Lütfen. Lütfen. Karşılıklı lütfenleşmeler. Rica etmeler. Hani başka bir konu üzerinde bu kadar lütfen kullansak. Hiç gerek yok, yüzüm kıpkırmızı, ne kadar salakça değil mi, sizin gibi güzel bir bayandan diyeceğim sadece, ne özgün, ne bir şeyi açık ettiği var, kekeliyorum. Hiç gerek yok, gerçekten. Aylarca yalvardık karşılıklı. Keşke böyle olsaydı. Bunun yerine belki bir on dakika. Polisler gelmemişti ve belli ki gelmeyeceklerdi, biz ise karşılıklı ısrarlarımıza devam ediyorduk. Kadın şoförüyle gözgöze geldi, ben onu kıskandım. Kadın en sonunda bana yardım etmemeye razı oldu, yine de elini cebine attı. Bu benim numaram dedi, olur da arabadaki hasar dedi, beklediğinizden dedi, daha fazla çıkarsa, dedi. Elim titreyerek kâğıdı aldım. Bütünüyle mantıksız. Ne bakanı severim ne fikriyatını. Babası olsaydı bu gelen belki en sonunda korumaları başıma silah dayayacak kadar çok bağırmıştım, belki iki araba parası koparmıştım adamdan. Cebimde gerçekten param varmış gibi böyle yaptım şimdi. İşte, hala borcunu bitiremediğim araba orada, tamirhanede duruyor. Üç hafta daha geç kalırsam parayı bulmakta, orasından burasından bölüşecekler parçalarını. Piyasada az var menecırın parçası. Onların işine yarayacak bu kaza. Onların işine yarayacak benim aptallığım. Haha.

Çıldıracak gibiyim. Böyle bir hataya nasıl düştüm ben diye sorup durdum kendime, yani, öyle saçma ki o konuşmalarım. Bak şimdi yine saçmaladım, sanki tüm saçma olan konuşmalarımmış gibi, yani kadını tavlayabilecekken tavlayamamış gibi. Bir de mutluluğuma kızıyorum. Hani bir rüya kadınının bacakları aralanmış, bir metal sokulmuş şimdiye kadar hiç dokunulmamış

dişiliğine, çırpınırken zevk alır olmuş kadın. Bir yandan ölmek istiyor, bir yandan eriyor bitiyor; bir yandan çizik çizik tüm sırtı, bir yandan yanaklarında güller açmakta. Kendime kızışım o kadının kendine öfkesine benziyor. Yapacak bir şey yok. O zaman da yoktu, şimdi de yok. Daha da aptal olabilirdim sadece. Oldum da, "Görüşürüz," dedim kadın arkasını döndüğünde, gülümsedi, yapacak hiçbir şey yoktu, yani ne desem o an daha az aptal olabilirdim? Yapacak hiçbir şey yoktu. Akıl namına hangi kale inşa edildiyse yıkıldı, şuncacık emeğin şuncacık karşılığı bir kez görünüp kaybolmuş bir ordunun ganimeti diye ayrıldı.

Kadın döndü ve tekrar özür dilerim, dedi. Sesinde zamanı eğip büken, insanı zamanın emniyet kemerinden kurtaran bir şey vardı. Bir gece kendimi suçlayarak uyuyamadım. İkinci gece, onu düşünerek uyuyamadım. Üçüncü gece her gün bindiğim otobüsün o bakanlığın önünden geçtiğini düşünerek uyuyamadım. Dördüncü gece kendimi suçlayarak uyuyamadım. Beşinci gece, ondan yardım istemeyerek neyi amaçladığımı düşündüm ve uyuyamadım. Altıncı gece, acaba onu bu şekilde etkileme fikri gerçekten tutarlı mıydı diye düşündüm ve işin içinden çıkamadım. Yedinci gece uyudum ve orada uyandım.

Burada olmaz dedi Köse Ali. İçeriye girmeliyiz. "Neden?" diye sordu Hızır Reis. "Sanki bilmiyormuşsun gibi... Zaten adımı şeytana çıkardılar, şimdi bir de yok zaman yolculuğu yok gelecekten haberler vermeler. Laf aramızda gelecek berbat. Bu çağda yaşayan biri olsam ve biri bana geleceği anlatacak olsa, kendimde o anlatıcıyı öldürme hakkını görürdüm." "Tabii ki" dedi Hızır Reis, "Bizim Altın Çağ'da olduğumuzu söylemiştim ya ben sana. Yılın belli bir gününden sonra gündüzler kısalır, aynen bunun gibi. Medeniyet böyle işliyor." "Bir korsan için fazla kültürlüsün Hayreddin." "Hayreddin mi? Hayreddin nereden çıktı şimdi?" "Dilim sürçtü diyelim. Neyse. Haydi içeri geçelim." Şenliğin arasından, Hızır Reis'in odasına geçtiler. İçeride oturdular ve konuştular. Konu değişmişti o geçen kısacık sürede, ikisinin de az önceki vurguna dair söyleyecek bir şeyleri vardı elbette.

"Bak, senin bedenin buna göre yaratılmamış gerçi," dedi Hızır Reis. "Ama kafan pek iyi çalışıyor, bizi iki sefer kurtardın." Sonra durdu ve gülümsedi. "Bence altından sana da biraz pay ayırmalıyız. Diğerlerini razı edemezsem, kendi payımdan veririm." "Eyvallah. Ama gerek yok. Bu altınla daha iyi mevkilere geleceksin, o zaman fazla fazla verirsin." "Senle biz çok iyi ortak olurduk doğrusu," dedi Hızır Reis. "Sonuçta kaybım yok, bütün hazineyi ben alıyorum. Buralı olduğunu bilsem, yok yok burada kalacağını bilsem, seninle ortak olurdum." dedi ve güldü. Sonra, gözleri kısıldı, aklına bir şey gelmiş

olacaktı, ekledi: “E sen, bütün bu zaman işini anlatacaktın?” Köse Ali sözü aldı, anlatmaya başladı:

Ben bir mektepte hocayım, dedi Köse Ali. Hadi canım, dedi Hızır Reis. Hiç belli olmuyor. Ya, dedi Ali, ne desin. İşler çok değişti bu zamanlardan sonra, bildiğin gibi değil. Nasıl değişti. Mesela benim resmi adım hoca değil. Hadi ya, dedi Hızır Reis kafası karışmış. İmam mı diyorlar, ne diyorlar. Yok, öğretmen diyorlar. Namazı kim kıldırıyor iyi de çocuklara, dedi Hızır Reis, dünyanın en önemli sorusu buymuş gibi. Yok namaz filan dedi Köse Ali. Hızır Reis’in gözleri bulandı, yumruğunu sıktı, sonra kendisini topladı, konuşabildi: “Yenildik mi?” Öyle de denebilir, bir şeyleri kaybettik, bir şeyleri kazandık. Meselâ artık arabalar var ya, öyle hızlı gidiyor ki aklın durur, meselâ düşün İstanbul’dan Bağdat’a 1 günde gidiyorsun, o da böyle herkeste olan arabalarla. Daha uçanı filan var.. Bu nasıl bir kazanç, dedi Hızır Reis. Biz ekmeğimizi nereden yiyeceğiz öyleyse? Köse Ali anlamadı önce bu itirazın sebebini, sonra anladı, yanıtladı: Yok yok ticaret filan hala var. Hem de belki fazladır eskisinden. Demek dedi, dünya o kadar büyükmüş ha. Şu okyanusun ötesinde karalar var o vakit. Evet, evet var. Zaman bulursan bir ara git o taraflara. Tarih kitaplarına geçer adın. Tarih kitaplarında bahsediliyor mu benden, diyerek sırıttı Hızır Reis. Bahsediliyor tabi. Hatta seni anlatıyorum ben çocuklara.

O gün yine okula giderken, o hıphızlı arabama bindim, rüzgâr yüzüme vuruyor, püfür püfür gidiyorum. İşte arabalar çok hızlı ya, faydası bu, bunun bir de zararı var, görmezsen görmüyorsun. İşte başka bir arabanın şoförü. Şoför? Arabacısı. Yok arabacısı da denmez. O arabayı yöneten kişi, ama bizdeki gibi bir başkası için olmak zorunda değil. Anladım herhalde, dedi Hızır Reis. Şaşkın şaşkın bakıyordu. İşte, bir an boş bulunmuş herhalde, bir de tam bilmiyor sürmesini, küt diye çarptı benim arabanın sağ yanına. Akıl edemedim, dedi Hızır Reis. Neden üstlenilir bu tehlike ihtimali? Gülümsedi Köse Ali. Sonra, dedi, arabanın tekerlekleri kaydı yolda, dört döndüm. Şaşkın şaşkın bakıyorum etrafa. Bir hanım indi. Hanım mı? Hanım mıymış arabacı. Evet, hanım. Ama ne hanım. Ayakları yere değdiğinde, taze bir otun üzerine düşen bir yaz yağmuru sesi gibi ses çıkarıyor. Bir bedeni yok, bir ruh gibi süzülüyor havada. Tüm kıyafetleri bir elmasın üzerine kaplanan altın simli bir kâğıt gibi, örtmüyor, gizlemiyor, çirkinleştirmiyor, aksine onun altını çiziyor, onun haşmeti önünde saygıyla eğiliyor. Bir yandan isterse bir orduya tek bakışıyla kendilerini bir uçurumdan atma emri verebilir, diğer yandan bir kadın peygamber inecek olsa, Allah onu seçerdi, öyle temiz. Hani bir melek dense şirk olur belki, ama melek denmeyince

haksızlık olur. Ben onu orada görünce, ne diyeceğimi bilemedim, n'apacağımı bilemedim. Öyle güzel, öyle alımlı, öyle anlam dolu ve o etrafındaki doldurulmamış halesine öyle yeni anlamlar yüklenebilir ki, oracıkta, kazadan da hırpalanmış olarak dururken ve ağzım burnum kan doluyken, bu acıyı hissetmeden, Allahü ekberleri duymuş bir kuzu gibi uzandım bir şey bekliyorum. Sonra indi ve geldi yanıma, bir şeyler söyledi, görünen o ki, o hangi düzeydeyse yine de koparmamış ilişiğini bizim burasıyla. Bir şeyler söyledim, görünen o ki, yukarılara dönüp elleri açarak dua etmeye benzemiyor böylesi bir muhabbet. Güzellik çok aslına bakarsan bizim zamanlarda, elbette çok. Ama kuralları var her şeyin. Anlatabilir miyim bilmiyorum. Şu sebepten güzel buluyoruz, şu sebeple çirkinliyoruz. Bu kızcağızda sıra dışı bir şey vardı. O zamanlara ait değildi de bu zamanlara aitti. Ya da bende bir sorun vardı, o zamanlar gibi değil de bu zamanlar gibi vurulmuştum. Neyi, nasılı, babası padişah mıdır, yoksa emekli birçok bilen mi, bunu bilmeden diyorum.

Kölesi varmış kadının arabasını kullansın diye. Nedense bu seferlik o kullanmamış, olacağa hizmet işte. Kaza olunca arka kapıyı açtı, dineldi uzaktan bize bakıyor. Kızsam mı adama, yoksa sırtını mı sıvazlasam bilmiyorum içimden. Kızıyorum, çünkü belki her şey farklı gelişse, şu an -ben önemli değilim- bu eşrefünnisa yerde ölü yatıyor olacaktı. Kızamıyorum, çünkü her şey farklı gelişse, ben bu perinin insanı zamanın boyunduruğundan kurtaran bakışlarına şahit olamayacaktım. Kızıyordum, çünkü o tüm hiçbir şeyliğiyle onunla aynı arabaya oturmaya layık oluyordu ve ben olamıyordum. Kızıyordum, çünkü belki de bu adam benim hiçten de aşağı oluşumu vurguluyordu tüm bu hak ettiği bahşedişlerle. Kızamıyordum, çünkü başka şeylerle meşguldüm, yanı başımda bir evren merkezi duruyordu, az önce arabam nasıl fır döndüyse bir tarafından çarpılıp da,

şimdi benim de içimde bir şeyler kopmuştu ve kafatasıma çarpa çarpa felç etmişti beni.

Kazanın şaşkınlığı mı bu, yoksa ölmek üzere olan bir adamın gördüğü bir düş mü? Bir yoğun rüya mı ayaklarını ve ellerini ve kollarını oynatamadığı, ama sadece güzel olmasını umduğu bir sesle inlediği? Bu hanım ayrı bir dünyadan gibiydi, gerçeğe dönmesi pek zor, dönecek olunca da öğrendim ki, bu gerçek düzleminde de benim düşlerimden daha yakın değiliz. Bir vezirin kızıymış, yeni öğrenmiş nasıl kullanılacağını arabanın. Bilmediği bir bu varmış. O da benim arabamın sağ tarafında patlamış. Kendime yeni yeni gelmeye başlıyor olmalıydım. Burnum kanıyormuş. Reddettim. Daha önemli sorunlarım

olduğundan reddettim. “İyisiniz ya,” dedi kız, “İyiyim,” dedim. Düşünülüp de verilmiş bir cevap değildi. Aynı zamanı paylaştığım insanların pek çoğunun bilmediği bir şey öğrenmiştim, sıhhat en fazla yetmiş yıl sürüyor, iyi misin denilince bu soruluyor olabilir mi? Uyuyan-uyanan giyinen-soyunan çalışan-dinlenen, işleyen ve ışıldayan bir adama iyi misiniz diye sormak gibi değildi sorusu. Ruha tutunarak onu bir ucube makineye güçbela bağlı tutan kalbe yöneltilmişti. İyi miydim? Elbette iyiydim. Belki hiç bu kadar iyi olmamıştım. Bu da değil. Şimdiye kadar o kadar iyiydim ve bu iyilik beni öyle yanlış yerlere götürmüştü ki, beni o iyiliklerden, o aklın sınırları dahilinde ama her an tel örgülerde bir boşluk arayarak yapılan yürüyüşlerimden kurtaran bu kıza minnet duymuştum. Bu kız, beni yeni bir iyilik tanımıyla tanıştırmıştı. İyi olunabiliyor ve bu iyi oluş durumu için yorulunmasa da oluyordu. Belki sonra acı çekilecekti ve bu acının aklın ve bedenin herhangi bir çabasıyla dineceği yoktu. Akıl ve beden diyorum. Sana ne ifade ediyor bunlar, okuduklarımdan ve şimdiye kadar karşılaştıklarımdan biliyorum az çok. Lafı ağzından alayım, bunlar birer gereçtir diyeceksin. Bunları kullanırız. Sırf içerisi hava alsın diye açarız gözlerimizi diyeceksin. Öyle değil. Altın Çağ bittiğinde değişecek her şey. Çok üzülünmeyecek, çünkü akıl böyle emredecek, beden ise dinlenmek isteyecek onca savaştan sonra. Kimsenin bu derece kutsal kazaları olmayacak, kimsenin arabasına bir balkabağı çarpmayacak ve kimse uyanmayacak. Bedenimiz ve aklımızın zaferinden başka saçmalıklara tıkayabileceğiz kulaklarımızı böylece. Peki ters giden neydi? Trafik kurallarını yanlış yazan kimdi?

Benden özür diledi, inanabiliyor musun? Dedi özür dilerim, dedim niçin. Dedi az daha öldürüyordum sizi, dedim öldürmediğinize o kadar da üzülmedim. Dedi babam vezir, kudret bizim, hatamı telafi edeyim. Dedim bir hata varsa yolunuza çıkan ben kulunuzdadır, bir bakışınız ise telafimdir bir ömür saklayacağım. Bilmiyorum durumu anladın mı, arabalar şimdiki gibi iki üç tahta, önünde atların koşulacağı bir yer filan, bunlardan ibaret değil. Zaten bunlardan ibaret olsa o kadar hızlı gidemezlerdi. Bana çarptığında, belki de 5-6 aylık emeğimin karşılığı kadar zarara uğratıyordu beni, ama elbette tüm bunlar o an aklımda değildi. Lütfen dedi, benden yeni bir bahşediş için izin istiyordu, oysa bu bahşediş maddesiyle bu ışığın içerisinde pek karanlık duracaktı. İzin veremedim. Oysa belki de gerçekten üzüldüğünü, bir şey yapamadığı için üzüldüğünü görüyor ve dolaylı yoldan da olsa, kastettiğim kesinlikle bu olmasa da, onu üzenin ben olduğumu görmek içimi parçalıyordu.

Yine de bu duruşumdan taviz vermedim. Belki ondan para almanın bir erkeğin

şanına yakışmayacağını düşünüyordum. Belki dua edecektim ve arabam hemencecik düzelecekti. Belki kudretimin mülkiyetimden bağımsız olduğunu gösterecektim. Amacımın bütün bunlardan hangisi olduğu elbette önemli değil. Önemli olan, bütün bu olası amaçlar gibi, o andaki tüm fikrimin de o zamana, yani geleceğe uygun olmamasıydı.

Sana bu anlattıklarım çok sıradan geliyor olabilir, ama bir bilsen, altın çağın bitiminde neler olacağını. Mantığa sormadan insanların alabildiği kararların sınırları öyle dar ki, bütün bu olan bitenleri o zaman metanetle ve sadece yeni bir şey tanımış olma heyecanıyla karşılamamış olduğumu bilmelisin. Mutlu muydum, elbette mutluydum ama bundan utanç duyuyordum. Çünkü tam bir enayi gibi davranmıştım, kime anlatsam bana gülecekleri bir duruma düşmüştüm. Özellikle burada, sizin aranızdayken kendimi daha iyi hissetmem belki de biraz da bununla alakalı. Siz halden anlıyorsunuz. Yüzündeki gülümsemenin bu olayın bütünündeki benim aptallığım, tutarsızlığım değil, beceriksiz şairane saçmalayışlarım olduğunu biliyorum meselâ. Elimde değil. Biz bu kelimeleri öğrenerek büyümüyoruz. Sevdiğimizi kusurlarıyla beraber sevmemiz öğretiliyor en fazla, ama böylesi bir duyguya yer yok. Adına ne deneceğini dahi çok geç çıkarabildim. Ve çıkardığım vakit, tüm bu duygularımın içinde bulunduğum zamana ait olmadığını gördüm. O zamana göre aşık olsaydım şimdi onu anlatırken, dolgun dudaklı ve ela gözlü, baştan çıkaran bakışları vardı demem gerekirdi, oysa ben bir süzülüşten başka bir şey görmedim önümde. Ve şimdi de düşündüğümde, dudağı ya da gözü, eli ya da kolu, bunların tek tek varlığından ziyade, oluşturdukları bütünün fazlalığından başka bir şey söylemem mümkün değil. Elbette fazla. Belki o aslında sadece bu zamanın karanlık sularında sürüklenmekte bir deniz kabuğu olabilirdi, ama bu bütünün bana hissettirdiği fazlalığın, görünen o ki, gelecek zamana sığmayan bir tarafı vardı.

Sarsılmıştım. Hissettiğimin ne olduğunu bilmiyordum. Hasta olduğumu, delirdiğimi, çıldırdığımı sandım. Farklı fotoğraflar ve farklı kelimeler dolanıyordu da bir ufacık cümle etmiyorlardı. Ağzımı açmalı ve hangi dil olduğunu bilmediğim kelimeler ile bağırmalıydım. Bağıramadım. Onun sesi aklıma geldi. Sesinde zamanın yaşlanmışlığını anlatan bir şeyler vardı. Bir gün nasılsa uyudum ve bu bir güzellik uykusu oldu, zamanım gençleşiverdi.

Bölüm 9 : Lambanın Masalı

Bir sonraki gün geldi. Ali Bey gözlerini açtı ve gözüyle bir ayna aradı. Bunun gibi şatafatsız bir gemide ayna ne gezsin değil mi? Eliyle yatağın hemen yanındaki kutunun üzerine koyduğu hançerini aradı, buldu da. Gün ağardı mı? Sanıyor ki ağardı, sabah ezanını hatırlıyor hayal meyal, gözcünün okuduğu. Kendine gelmeye başlayınca elini kutunun üzerinde biraz daha gezdirdi, buralarda bir lamba olacaktı. Lambayı eline aldı, şöyle bir baktı. Altından gibiydi, buna emin olamazdı. Bir kulpu vardı, üzerinde bir kapak vardı, bu eğer ki bir normal lamba olsaydı, şu tepedeki kapağı açacaktık, içine yağ dolduracaktık, sonra şu uçtaki fitili yakacaktık, lamba da ağır ağır yanacaktı. Fitil mi? Köse Ali, gözlerini kapadı, hafızasını zorladı, bir sihirli lambada fitile ne gerek olduğunu anlamadı. Eline alıyorsun ve lambayı okşuyorsun. Bütün bu masalları okumamış olsa, lambanın bu pırıl pırıllığının üzerinden bir süre geçip de her tarafının toza bulanmasını bekleyecekti, fitilsiz ve üst kapağı açılmayan bu ucube lambanın tozlu görünümünden rahatsız olacak kadar titiz de olması gerekecekti. Lambayı eline alıp, tıpkı şimdi yaptığı gibi usul usul üç kez okşayacaktı ve... İyi de neden bir şey olmuyor? Böyle bir durumda ne yapılır? Ayağa kalktı, üzerine baktı şöyle bir. Muhterem beyefendilerin karşısına çıkmak için uygun bir kıyafet sayılır. Elini yanaklarında gezdirdi. Dün traş olmayı unuttuğunu fark ederler mi ki? Ne diyecek fark ederlerse onlara: “İşim gereği her gün traş olmam gerekiyor. Sadece bu da değil. Yaşım gereği sadece bıyık bırakamıyorum. Top sakal ise tapındığım yüksek sicilime bir şirk niteliğinde. Bu yüzden sizin erkekliğe yaraştıramadığınız bir biçimde kılsız tüysüz geziyorum ortalıkta. Bunu da şimdiye kadar köseyim diyerek sakladım, artık saklamıyorum. Ben köse değilim, sadece gelecekten geldim. Orada bizi böyle kişiliksizleştiriyorlar. Yanak derimiz kadar adam oluyoruz.” Denir mi böyle. Denmez. Dua edelim de fark etmesinler o halde.

Güverteye çıktı, Hızır Reis orada duruyor ve birtakım askerlere emirler veriyordu: “Çok muhterem leventler, iyi ki bir hazineyi bulduk ve payınız garantilendi diye, belki de akılcı sayılabilecek şekilde biraz fazla boşladınız. Yalnız şu var ki, bu şekilde devam ederseniz, cinayetinizin günahını üstlenerek ganimeti gerçekten hak edenlere vermeyi de kendime bir görev bilirim. Erzağımız yol ortasında biterse, kimin yeneceğine ben karar veririm.” Askerler

koşturdular, bir tanesi “Bana bir kova verin!” diye bağırmaya başladı, birisi onun eline bir kova tutuşturdu. “Şöyle gel.” dedi Hızır Reis, birlikte dümenin başına geçtiler.

“Olağanüstü bir hikâyeydi doğrusu. Sonuna doğru uyuya kalmışım affına sığınarak, ama gerisi tahmin edilmeyecek gibi değil. Altın Çağ’a yakışır bir aşktı anlattığın, sen de aşkını burada yaşamaya geldin anlaşılan.”

“İyi de,” dedi Ali Bey. “O burada değil ki. O orada. Tüm o curcunanın arasında. Şuradan şuraya koşturanlardan biri o. Tüm hızıyla bana çarpmasından anlaşılmıyor mu bu? Bir yere yetişmeye çalışan biri. Yanlışlıkla benimle muhatap oldu. O da Altın Çağ’a ait değil, burada yaşamıyor.”

“Öyle değil. Gençken pek sabırsızdım ben eşimi görmeye. Denizcilik diyordum, seçilmeyecek bir işmiş. Böyle ise kim katlanabilirmiş, oğlumun bir bir yaşını gördüm, bir on yaşını meselâ. Ömrümü sürdürecek kadar kazanınca, diyordum, bütün bu gemi işlerini bırakırım, ağabeyimden izin alırım, bir kenarına yerleşirim bu engin denizin.”

“Yerleştin mi?”

“Yerleştim. Ama olmuyor. Yakından aynı şey değil. Özlemle süslenmeyince bir halta benzemiyor. Mekânen uzaklaşacaksın ki, kaybedilebileceğini fark edip bağlanacaksın. Uzaktan yaşayacaksın ne yaşayacaksan. Bak. Bak bu engin denizler en iyi yeridir bunun. Öyle bir anlattın ki, bu zamanların da kendini bir aşka kaptırmak için senin zamanından daha iyi olduğunu anladım. Yani, doğru yerdesin. Şu denize bakarak tanıdığın en olmayacak insanı özleyeceğin kadar zamanımız var. Kaldı ki, sen bir anda vurulmaktan söz ediyorsun. Burada demlenebilirsin Köse.”

Bunu dedi, şöyle bir baktı. E senin sakalların çıkmış? dedi.

“Şşşş. Çaktırma. Unutmuşum traş olmayı.”

“Köse değil misin sen?”

“Değilim. Ama traş olmam gerekiyor orada, en mantıklı neden bunu buldum burada.”

“Yenildiğimizi söyledin de, kimlerin yenildiğini, kim olarak yenildiğimizi söylemedin demek,” dedi Hızır Reis sanki bunun bir anlamı varmış gibi. Ali güldü.

“Gece bir rüya gördüm.”

“Hayır olsun inşallah. Anlat hele.”

“Bir adam var elinde cetveli. Bir çubuk elinde. Zengin ve fakir aşkı. Eşitlik midir? Eşitlik olabilir mi diyor. Gerçek gibiydi. Her ayrıntısı aklımda bak,

adamın bir cekedi vardı, böyle dümdüz, hiçbir kırışığı yok. Metal gibi gıpgri. Elini uzatıyordu ve diyordu ki: Eşitlik melezliktir. İyi, güzel ve zengin. Kötü, çirkin ve fakir. Yüzyıllardır süregelen bir toplumsal evrimden söz ediyoruz, diyordu. Atalarımız nasıl yanılmış olabilirler? Davulun kısık sesli ama istikrarlı çalması, diyordu. Tüm bu zırvalar. Alçağın üstüne hayranlığıdır. Melezleşmedir, geriye dönüştür. Keloğlan ve tüm ataları, neden bu kadar fakirlerdi eğer kahramanlarsa?"

"Sonra?"

"Sonra onu gördüm. Adamın diğer elinden tutuyordu."

"O kim?"

"Kız. Esra. Haklısın, hayatım. Elbette haklısın diyordu. Sonra bir rüzgâr esiyordu. Karınca kadar küçüldüğümden mi, yoksa onlar ve tüm dünya mı büyüdü, bir rüzgâr esti, o rüzgârın taşıyabileceği kadar küçüktüm. Uçtum dik bir yamaçtan aşağı. Yamaçta bir sürü pencere vardı, bir sürü pencere bir sürü evin oturma odasına uzanıyordu, bir sürü pencereden bir sürü başlar uzanmıştı, eller uzanıyor ağızlar açılıyordu, bana gülünüyordu. Bana acınıyordu. Acınacak haldeydim. Yere düşmek istedim. Düştüm. Uyandım."

"Şimdi bir adam kahramansa zengin olmalıymış doğru mu anlamışım?"

"He, doğru anlamışsın."

"Yani hala zengin değilsek kahraman da değiliz öyle mi? Kahraman sıfatı için para kazanmaya uğraşacağız doğru mudur?"

"Doğrudur. Bunu demeye çalışıyordu adam."

"Benim kahramanlığımın göstergesi budur oysa," dedi Hızır Reis kılıcına davranarak. "Ben Allah için savaşırım, Allah'ın adını yayarım."

"Zenginlemeyecek misin?"

"Belki. Ama böyle amaç olur mu? Yapacak bir sürü iş varken zenginlemek için, geleyim insan yutan adalardan iki sandık altın almak için fersah fersah yol katedeyim. Böyle zenginlenilir mi? Bana sorarsan, hayır."

"Zenginleşeceksin."

"Bu beni bir adam yapmaz. Belki mutlu bir adam yapar. Mutlu adamdan da kahraman olmaz. Ben çok kahraman tanıdım, ona göre konuşuyorum."

"Altın Çağ'da kahraman da bol demek. Her uyanışımdaki tarihi ve yeri kendim seçebiliyor olsam, buraya daha önce gelirdim."

"Seçemiyor musun?"

"Seçemiyorum."

"Nasıl yani, şimdi ciddi ciddi bir sonraki gün burada uyanacağına emin değil

misin? Rastgele başka başka zamanlara mı gidiyorsun?”

“Evet.”

“Nerelere gittin şimdiye kadar?”

“Dünyanın yaratılışında bulundum. Tufanda bir kütüğün üzerinde uyuyakaldım. Darius’un sarayında bahçıvanlık yaptım. Kürşat’ın boynunun kırılma sesini duydum. At sırtında başka atlıların önünden kaçtık, “Kimiz” diye soramadım. Buzullar erimeden parmak uçlarımızda doğuya doğru yürüdük bir seferinde. Bir racaya suikast düzenledim. Ebu Cehil’i kandırdım. Yerlilere şarkılar öğrettim. Koisanların Bantulara direnişinde oradaydım. Çin’de kâğıdı icat ettim, lazım oluyordu. Chimalpopoca’nın ordusunda bir rahiptim. Bir ara Sibir Hanlığı’nda vezirlik yaptım.”

“Chimalpopoca kim?”

“Çok uzaklarda bir hükümdar.”

“Batıda mı?”

“Batıda.”

Hızır Reis durdu. Bir şeyler soracak gibiydi, yüzünü buruşturdu, kaşını çattı. Konuyu neresinden tutsa elinde kalıyordu. Anlaşıldı. O soramayacak. Biz tüm bu soruları sıralayalım, ola ki, Köse Ali bunları duyar ve cevaplar. Annesi, bunca yıldır aradığı ve sonunda buldu sandığı oğlunu yine kaybederse üzülmeyecek miydi? Bunca olay şuncacık zamana nasıl sığmıştı? Zamana sığmasını geçtik, rast geleliğin tehdidindeki tüm o serüvenler, nasıl bu derece derinleşip uzayabiliyordu? Acaba bir sonraki sefer aynı zamana geri vardığında, tüm o olaylar kaldığı yerden mi devam ediyordu? Bu yolculuğa kalkışması bununla açıklanabilir miydi? Eğer her şey durup, onun o ana yeniden dahil olmasını beklemiyorsa, bir gün sabah uyandığında başka bir zamanda olsaydı ne olacaktı? Söz gelimi adaya çıktıkları gün başka bir zamanda olsalardı, kim bakardı o kadar altının içinde o lambanın yüzüne? Kafası almıyordu Hızır Reis’in, şimdi bu karşısındaki adam ona gelecekte neler yapacağını söyleyebilir miydi? Biz biliyoruz ki, eğer bunu sorsa, Köse Ali bilmiş bilmiş sırıtacak ve “Cezayir’e giriş, hep bomboş oralar.” diyecek. Ama Hızır Reis, kafasının daha fazla karışacağını düşünerek bunlarla alakalı hiçbir şey sormadı. Bunun yerine, kendi akıl sağlığı için şu soruyu sormayı uygun gördü:

“Lambayı n’aptın?”

“N’apayım lambayı. Okşadım okşadım tık yok.”

“Yanında mı?”

“Yanımda.”

“Çıkar da bir bakalım.”

Artık o kadar da köse sayılamayacak Ali, lambayı uzattı. Hızır Reis lambayı evirdi, çevirdi. Kulpuna yakın bir yerini okşadı birkaç kez. Altın bu, has altın, dedi. Bu, madem içinde bir cin yok, bunu eritelim, demekti. İkinci Kaptan Ali, güldü ve uzanıp aldı Hızır Reis’in elinden lambayı. Hızır Reis, “seslensene bir içine lambanın,” dedi gülerek.

Ali, lambanın ucuna dayadı ağzını ve seslendi.

“Merhaba, içeride kimse var mı?”

İçeriden ses gelmedi. Ali, yüzünde bilmiş bir ifade,

“Uyuyor,” dedi.

Hızır Reis lambayı Ali’nin elinden aldı ve bu sefer de o seslendi içine:

“Selamün aleyküm.”

İçeriden bir kıkırtı ve bir “aleyküm selam” yükseldi.

“İçeride kimse var mı?”

“Burada bir insan mı arıyorsunuz?”

“Oraya bir insan sığmaz.”

“İstersem sığdırabilirim. İster misiniz?”

“İstemem.”

“Müslüman olmayan arkadaşınız isterler mi?”

“Müslüman olmayan arkadaşım mı?”

“Müslüman mıydı yoksa? Özür, özür. Gerçekten üzgünüm. Yani gerçekten kimseyi tekfir etme gibi bir niyetim yok. Ben sadece çıkarımlar yapmayı ve tahminlerde bulunmayı severim. Eskiden bir orman ciniydim, o zamandan kalma bir özellik belki. Elbette. Seni nereden buldular da geldiler bi lambaya tıktılar diyeceksiniz, inan ben de bilmiyorum. Tahminlerim var, birtakım tahminlerim var elbette. Meselâ, üç tane kara büyücü gümüş ağlar kurmuş olabilirler, yere deniz yarasası kanı emdirilmiş yabani çiçekler sermiş olabilirler, bir de evren özü denen bir solucan çeşidinden bir yahni yapmış olabilirler. Yine de emin değilim, emin olamıyorum. Bütün bir ömrümü burada bunu düşünmekle tükettim ve hâlâ nasıl olup da bu tuzağa düştüğümü hatırlamıyorum. Bu demektir ki bundan sonra da çıkaramayacağım. Ama yine de bu tahmin oyunları kurtarıyor beni, bilseniz ne eğlenceli. Sadece bir kere yanlış tahmin yaptım, ben o gelenleri barış ve iyilik ve refah getiriyorlar sanmıştım, yüzleri gülüyordu çünkü, halbuki yangın çıkınca da gülebiliyorlarmış onlar ben nereden bileyim.”

“Ne çok konuşuyorsun, cin,” dedi Hızır Reis.

-Sizin gibi bir beyefendiye hiç yakıştıramadım doğrusu, dedi cin. Benim bir

adım var. Adımı söylemeliyim size, ama bundan önce şunu söylemeliyim ki, ismim cinler arasında pek seçkin bir isimdir, o kadar ki her anne-baba bu ismi koymaz çocuklarına, gerçi bu kadar emin konuştuğuma bakmayın, ben lambaya koyulmadan önce böyleydi her şey, şimdi gitseniz belki Abdullah seçkin ismi olmuştur, belki başka bir şey. Ben ne biliyim. Mümkün değil bilmem.

“Pekâla, ismin nedir?” dedi Ali, tüm bu gürültüden sıkılmış gibi.

“İsmim Hasiptir. Hapis değil. Hapsolmamla hiçbir alakası yok. Nasıl bir alakası olabilir? Yani nereden bilecekler ismimi koyanlar. Böyle diyorum da, şimdi cinlerde aile yaşamı üzerine canınızı sıkacak upuzun bir nutuk verme niyetinde değilim, ama bu dediğim doğrudur. Geleceği biz göremeyiz ki. Görsek hemencecik kaçardım oradan.”

“Senin tek özelliğin konuşman mı Hasip?” dedi Ali.

“Konuşabiliyorum da. Bir de dilekler yerine getiriyorum. Üç dilek. Her dileği sayıyorum. Unutma gibi bir imkânım yok. Üç dilek yerine getireceğim, sonra ne yapacağım onu da bilmiyorum hem. Neden üç onu da bilmiyorum. Yani buraya sığışmak için öyle bir dolandım ki, sanırım şu kulpa düğümlendi vücudumun alt yanı. Nereye kaçılır buradan değil mi? Yine de üç dilek. Sonra beni suya atın. Evet suya. Güneş bu lanet lambayı nasıl ısıtıyor bir bilseniz.”

“Dileklerimizi nasıl gerçekleştiriyorsun peki?”

“Söylüyorsunuz, şipşak gerçekleştiriyorum. Pek hızlıyım bu konuda. Evet. Gerçi bu sizin dileyeceğiniz benim yerine getireceğim ilk dilek olacak, öyle pek garanti veremem hızım konusunda. Ama bir cinim sonuçta. Cinler hızlı olurlar.”

“Şimdi dileyebiliyor muyuz?”

“Önce beni lambadan dışarı çıkarmanız elbette daha güzel olurdu. Belki yüzyıllar oldu burnuma açık hava değmeyeli. Böyle diyorum diye beni lambadan dışarı çıkarmasanız da olur anlamı çıkarmayın. Olmaz çünkü. Mutlaka lambanın dışında olmam gerekiyor dileğinizi dilerken. Aslında biliyor musunuz, benim şu an sizinle konuşmam yasak. Ama büyük ihtimalle beni buradan nasıl çıkaracağınızı bulamayacaksınız ve ben yine yüzyıllarca susmak zorunda kalacağım diye konuşuyorum.”

“Eh peki, nasıl? Nasıl çıkaracağız seni oradan?”

“Şu lambanın ucunda hemen ağzınızın dibinde bir fitil var. Onu yakacaksınız. Ama öyle hepsini değil. Hepsini yakarsanız, bir seferlik görünürüm, sizin de iki dileğiniz boşa gider. Dileklerin arasında dinlenmem gerekiyor anlayabiliyor musunuz? Küçük ve hemen söndürülebilecek bir ateşle yakacaksınız.”

“Tabi ya,” dedi Ali. “Lambanın fitili varsa yakılır. Çok mantıklı. Gayet

mantıklı.”

“Demek mantığı sonunda insanoğlu da keşfetmiş. Pek güzel, pek sevimli. Ama dikkatli olun. Çok riskli bir şey mantık. Bizim yarımızdan çoğumuzun helak olmasına sebep mantığımızdı. Ciddi diyorum, biz buraların sahibiydik hala mantığımız olmasaydı. N’apalım, yaratılışımızdan içimizde kendi kendimize yetebileceğimiz inancı var değil mi? Yaratırken tanrılık isteği koymuş, elimize aletleri de vermiş. Sonra...”

Hasip konuşadursun, Ali’yle Hızır Reis öyle küçük bir ateşi nereden bulabileceklerini düşünüyorlardı. Gemide ateş bir mutfakta var, o da çakmak taşlarıyla yandığından kocaman olur. “Buldum,” dedi Hızır Reis, “şişlerden birini alırız, ucuna paçavra bağlarız, sonra aşçı yemeği yapacağı sırada...”

“Buldum,” dedi Yardımcı Kaptan Ali. “Sana getirdiğim hediye vardı ya.” Sonra da öksürdü kesik kesik. Serüvenin sandaldaki kısmında soğuk almış olmalıydı.

Bölüm 10 : Kayıpların Masalı

Kayıp mı olmuştu? Nerelerdeydi bu zamana kadar? Koskoca Togan Han'ın soyu kurudu diye korkulmadı mı? Dövünülmedi mi tüm çift eller ve çift dizler ile? Bırakılmadı mı rüzgâra ağıtların içine gizlenmiş umutlar? Emirler verilmedi mi dört yana gideceklere haberler getirsin diye? Arap illerine, Hint diyarlarına, Çin ülkesine, Tavsıt Dağları'nın en hızlı atlarına binmiş elçiler gönderilmedi mi?

O elçiler geri döndü. Korkulan oldu dediler. Tengri ülkeye kara bulutlar yolladı. Elçiler bir de düşmanların dahi korktuğunu anlattı Togan Kağan'a. Tanrı kılıçlarının zaafı elbette onların işlerine geliyordu, karşılarında bulacakları orduların komutansız olması da elbette işlerine gelecekti, ama kendilerinin parmağı olmayan bu kargışı bir sebebe bağlayamadıklarından ürkmüşlerdi. Komşunuzun başına ne geliyorsa eğer ki sebebini bulup bir önlem almazsanız sizin de başınıza gelebilir çünkü. Sınırlara bölünmüş bir sürü masalın ilki susacaksa eğer, diğerleri neden susmasın? Bir Tigin sebepsizce kaybolduysa, neden binlercesi kaybolmasın?

Vezire danışıldı. Vezir Toktamış ayağa kalktı ve "Felâket bu." dedi. İçinde yaşıyoruz adına tarih denen masalın. Her masaldaki gibi ölünüyor ve doğuluyor. Babanızın ve atanızın ölümünden hüzünlendiysek bu yüzdendi. Kandaki kut bunu anlatıyor, anlatılarda bir sonraki başkişi kim olacak bunu bildiriyor bizlere. Sizin kanınızda anlatılar saklı aslında. Siz doğuyorsunuz ve kendinize bir ad alana kadar bu hikâyelerin nüvelerini barındırıyorsunuz içlerinizde. Oysa şimdi. Olacak şey mi? Başka oğlunuz da yok ki masalımızı sürdürsün ve otağlarımızda geceleri anlatacağımız masallarda yerini bulsun.

Togan Han ayağa kalktı ve bir vezirin görevinin hoş sözü söyleyip doğru olanı yapmak olduğunu hatırlattı. Oysa sen, dedi. Sen oğlumu bulmak için hiçbir şey yapmadığın yetmedi ve üstüne doğruları konuşma ve cesaretimizi kırma cüretini kendinde görüyorsun. Tanrılar bizim umutsuzluğumuzu ifade edişimizi duyduklarında geri dönüş yok demektir. Hele ki Nigh-Ann Bakna boyun eğişe ne büyük bir eziyet ile cevap verir bilirsin. Tüm bunları bilirsin de, akıl etmez misin dilinin zehrinin ilk kendine dokunacağını?

Sonra bir emir verdi kaşının ucuyla. Yaşlı Toktamış tek kelime etmedi. Togan Han'ın öfkesi üzerine bir kere eğdiği boynunu kaldırmaya tenezzül de etmedi. Ölümü susarak ve teslimiyet içinde bekledi. Umutsuzluğun kefareti olarak öldü.

Bu sayede tanrılara anlatıldı. Aramızdan umutsuz olanları öldürüyoruz biz. Aramızda bize acziyetimizi hatırlatacakları barındırmıyoruz. Durup da tüm çabalara karşın alınan yolu değil de önümüzdeki korkuyu görenleri istemiyoruz aramızda. Çünkü o korkuyu hepimiz hissediyoruz. Kahramansak suskun korkaklığımızdan.

Sonra nasıl oldu bilinmez bir gün bulundu. Güney Tavsıt dağlarının o civarda, başını bir atın boynuna yaslamış uyuyordu. Ölü gibi uyuyordu. Ama ne yara ne de bir çizik vardı bedeninde. Öylece giderken bulundu. Nasılını anlatalım.

Güntülü ve bacıları üzerinde geyik resmi bulunan yeşil ipekten çadırlarını kışın nereye kuracaklarına karar vermek için gezerlerken, uzaktan yüz atlının çıkarabileceği yoğunlukta ve büyüklükte bir dumanın geldiğini görmüşler. Bunun kendilerine saldırmak üzere olan Çin Hükümdarının en büyük oğlu Li-Tzang'ın askerleri olduğunu düşünmüşler ve kılıçlarına davranmışlar. Ama aslında bu toz bulutunu çıkaran, Tavsıt dağlarında yetişen en iyi cinsten bir at, Tigin Alipagun'un atıymış. Atın görünümü tanıdık gelir gibi olduğunda, Güntülü burnunu havaya kaldırmış, gözlerini dikkatin emriyle irileştirmiş, kulaklarını dikmiş. İnanamamış. "Siz de," demiş bacılarına, "Siz de şüphelendiniz mi, umutlandınız mı benim kadar?" Bacılar susmuşlar ve yapmaları gerekeni yapmışlar. Alipagun'un atını yakalamışlar, baygın vücudunu yere indirmişler. Atın sağrısını ve boynunu okşayarak onu sakinleştirmişler. Sonra "Umutlandık." demişler ve Güntülü'nün ellerine teslim etmişler sevdiceğini.

Güntülü bakmış ama emin olamamış erkeğinin bu olduğundan. Çünkü Alipagun tahmin edilemez serüvenler geçirmiş gibiymiş. Kıyafetleri bir Türk'ün kıyafetine benzemiyormuş. Solgun teniyle eskisinden çok farklı gibiymiş. Çekinmiş Güntülü. Az önce yaptığı gibi, burnunu ve kulaklarını dikmiş, gözlerini büyütmüş. Çömelmiş tiginin başına, ulumuş elleri önde. Sonra içine çekmiş havayı. Bacılarına işaret etmiş. Tam kırk tane ay parçası Alipagun'un baygın bedeninin çevresine üşüşmüş. Kırk bir soylu hanım değilmişler de, kırk bir dişi kurtlarmış gibi. Havada Alipagun'a ait ne zerre varsa, seksen iki burun deliğinin içinde kaybolmuş. Yine de emin olamamışlar. Hepsi heybelerinden tiginin bir eşyasını çıkarmış, kiminin elinde kırbası varmış tiginin, kiminin elinde kemeri, kiminde hançeri. Emin olmak için bu ganimetlerini koklamışlar birbir. Ulumuşlar bir haber verir gibi. Kurt dilini bilen kim varsa anlamış onları: "Tigin vardı vatana. Masal sürebilir."

Rüzgârın bu haberi yukarıya ve aşağıya, sağa ve sola, öne ve arkaya iletmesini beklemişler. Güntülü bacılara işaret etmiş, biri bileğini tutmuş, biri göğsüne

bakmış, biri nefesine sırlı kâse tutmuş. Yaşıyor, demişler. Ölmemiş hâlâ. Masal sürebilir. Uyandırın buyurmuş Güntülü. Bir yolunu bulup uyandırmışlar. Alipagun uyanır uyanmaz, Güntülü'nün yüzünde önce güller açmış, sonra bu güllerin dikenleri türemiş. Neredeydin, demiş. Alipagun gözlerini ayırmış ve gülümsemiş, bu anlatılan ödül diyarının ta kendisi değil miymiş? İşte, biricik sevdiği Güntülü burada ve yanında hizmetkârları. Ne zamandır Batı'nın dumanına, çekiç seslerine ve kan ile yapış yapış olmuş savaşlarına bulanmış gönlü rahatlamış, bu havadar, yeşil, gerçi ağaçsız ama bulutlarla gölgelenmiş çevreden huzur bulmuş, dinginlemiş. Bu sakinlik ve huzur, cennetin altına atılan bir mühür gibiymiş. Gülmüş. Sonunda öldüm ha, demiş. Bunca yoruldum, kim olduğumu şaşırdım, gittiğim yolu yanlışına uladım, ne düşmanlar gördüm ve korkmadım; ama sonunda öldüm ha. Durmuş ve düşünmüş, öncesinde bir hastalık hatırlamıyormuş, zaferi apaçık olmayan bir döğüş de hatırlamıyormuş, öyleyse zehirlemişler demek onu. Batıda Batıyla zehirlendim belki demiş içinden. Sonra gülümsemiş yeniden. Artık bunları düşünmeye gerek yok demiş. Dönmüş Güntülü'ne ve sormuş:

Sevgili! Benimle kurganıma gömülmedin ya?
Bayırlarda tek kanatlı çiçektin, biçilmedin ya?
Bulutların öfkesinin sütüydün, içilmedin ya?
Sen, apaydınlık gizemim, çözülmedin ya?

Güntülü bu içten şaşkınlık karşısında gülmüş. Başındaki çelik tolgayı çıkarmış, simsiyah saçlarını omuzlarına sermiş ve yaşayan kimsenin emrinden çıkamayacağı, sorularını cevapsız bırakamayacağı o duru sesiyle yanıtlamış:

Kurganın mı var ki senin gömüleyim içine,
Ben bir çiçeksem de, biçecek el nerede?
Bulutlardan indim, sensiz iller üstüne,
Bilmeyen bir gizemdim, çözecek el nerede?

Bacılar atlarındaymış ve havada dönen serçeler gibi cıvıldayarak dönüyorlarmış ikisinin etrafında. Alipagun ölmediğini nasıl olmuş da anlamış, bunun için Tanrıya şükretmiş, sonra Güntülü'ne bakmış, kollarını uzatmış ona doğru, anlaşılan ona sarılmayı düşünüyormuş. Oysa beklediği gibi olmamış, Güntülü kılıcını çekmiş kınından ve ona doğru uzatmış. Dur, demiş çömeldiği yerden doğrulurken. "Orada dur. Önce neredeliğini anlatacaksın. Kimlere aldandın da unuttun bizleri, ne sebeple uzak durdun, diyeceksin. Ne olup ne bitti, bir bir anlatacaksın. Ve sözüne de yalan karıştırmayacaksın."

Alipagun’un suratı karışmış. Olduğu gibi donakalmış. Sonra söylemiş. Görelim ne söylemiş:

Batı illerindeydim. Nefesleri kokan adamlarla savaştım. Şaman Bilgeç demişti ki, Çinliler buraları işgal edeceklermiş. Yenilecekmişiz. Devletimiz sürmeyecekmiş. Ben de dedim ki, madem öyle bu kadar insan ne yaparız Çin egemenliğinde. Oraların kıymeti artmadan bi gidip görelim, kendimize yerler bakalım, Batının topraklarından kendimize yerler beğenelim. Yola çıktım çıkmasına ya, yol uzun geldi, atın sırtına bağladım kafamı, kulağına “Kaç Güneş’ten.” diye fısıldadım. Uyumuşum. Ta Batı’da açtım gözümü. Gözümü açtığımda yanıma erzak diye savaşa gereç diye ne aldıysam çalınmış olduğunu fark ettim. Bir sürü pazara yayılmış ne sermayem varsa, neyim varsa bana geri satılıyor. Elimi cebime attım, altınları çıkardım. Onların değeri kalmadı artık dediler. Eğer altınlarınızı yenilemek isterseniz, bileğinizin hakkıyla birtakım pisliklere bulaşmak zorundasınız. Hadi be oradan dedim, benim kendi emeğim yalnızca beni ilgilendirir. Hem kanımdaki bu asalet, hepinizin bana köleliğinizi gerektirir. Elinde koskocaman tırmıklar, çatallar, meşaleler ve gökten süzülüveren kare kare bıçaklı bir kalabalık, “Ne dedin?” diye sordu. Asalet dedim, asalet köpekler. Eğer dedi, kanında bir damla asalet varsa, çabandan başka bir adın varsa senin, and olsun seni şuracıkta lime lime ederiz. Ben, dedim kılıcımı çekip, bu gibi… Bu gibi tehditlerden korkmam diyecektim, karşımdaki kalabalığın yüzler, binler ile ölçülemeyecek kadar arttığını gördüm. Kanında asalet varsa, dediler, bunu şişelere doldurabiliriz. Mutlaka talep eden çıkacaktır. Ben demiştim ve devamını getiremedim korkumdan. İnandın mı?

İnanmadım, demiş Güntülü. Nasıl düşler gördün sen? Yahut öyle pisliklere battın da üzerini örtmek için mi bu dediklerin? O yüzden mi saçmalıyorsun? O yüzden mi bir Çin ordusunun karşına tek başına atlayan sen tırmıklardan ve saçma sapan tehditlerden ibaret bir kalabalıktan korktuğunu söylüyorsun bana? Cevap vermemiş Alipagun. Ona anlat denmiş, anlatacakmış.

Alıp götürüldüm. Zamanın içinden bir kol çekti beni, nerelerde uyandım. Bir nokta patladı, oradaydım. Kun atlıları bir evreni boyadılar, oradaydım. Yer gök su tanrısına halı edildi, oradaydım. İçimde farklı farklı adamlar peydah oldu. Bana rağmen çalıp, bana rağmen söylediler bilmediğim ezgileri. Ben geride durdum ve seyrettim hepsini. Ben yoktum ve binlerce seyirci vardı. Ben vardım ve bir sahnede diğer paydalarımı seyrediyordum. Söz aldım ve elime bir keski verdiler. Adımı bir taşa yazdım. Bir sürü adam, birazı benim, birazında kanım var. Gözlerinde cehaletin korkusu, ama bahsetmiyorlar korkularından. Uğraştılar,

uğraştılar, ne yazdığımı okuyamadılar. Gözünde iki tane cam olan bir torunum hırslandı, çöktü taşın başına. Harfleri okudu. Bize pek yabancı gelecek bir aksanda, hecelerin bir ortasını bir sonunu söyleyerek. A, dedi, hepsi alkışladılar. L dedi, yine alkışladı hepsi. İ dedi. Alkışlar daha da yükseldi. P dedi torunum, ama alkışların arasında kayboldu adımın gerisi. İnandın mı?

İnanmadım, demiş Güntülü. Atalarımız daha az biliyordu şimdi ne biliyorsak, ve sen sadece adımızı okuyarak sevinen çocuklarımızdan bahsediyorsun. Bunu nasıl bir rüyada gördün. Sana nasıl inanmamı bekliyorsun?

Bizi anlatıyorlardı bize benzemeyen insanlar. Senin atan bir efsane olmuş, adlarına kitabeler kazınmış. Sonra başkalarına efsane olmuş, onlara daha ince yazı zeminleri hazırlanmış. Dört bir yana harfler saçılmış, dört bir yanda harfler öğrenilmiş. Her efsane olan hikâye, diğer efsanelerin pahasına olmuş olduğunu. Diğer efsanelerin yerinde gözü olan kimileri hile yapmış, gerçek olmayan hikâyeler uydurmuş. Yalanın şatafatı gerçeğin asaletini bulandırmış. Etrafta bir sürü zürriyetsiz kahramanlar uydurulmuş. Tahta bir kere geçiyorlar, dillere pelesenk oluyorlar. Ünleri şaşırtıyor hepsini. Eşi benzerleri yok diye eşsiz ve evlatsız kalıyorlar. Bu efsanelerin hepsini dinledim. Aklım karıştı, gepgeniş diyarlardan hangisinin tigini olduğumu unuttum. Sarsılan aklımla, kollarımın arasında dağılan duvarlara tutundum. İnandın mı?

İnanmadım, demiş Güntülü. Bir kral oğlunun hikayesi dururken babası belli olmayan kişilerin hikayesini neden dinlemek istesin insanlar? Neden dağıldı bu kadar zihnin? Kimin büyüsüne yenildi aklın?

Ne savaşlar yapılmış, ne ganimet varmış, ne kahraman olunmuş. Eskilere dönülmüş, yaşamak için değil, ölmemek için savaşlar. Öldürmesi de var elbet ama anlamı yok, parlak efsanelerin çokluğu yaşamın anlamını soldurmuş. Doğanın üzerine inşa ettiğimiz ne varsa yıkılmış. Alıp götürüldüm. Kan göllerinin üzerine bırakıldım. Batıdaydım, onlara uydum ellerime kafatasından madalyalar sunuldu, kabul ettim. Bana görevler verildi neyim varsa yeniden elde edebilmem için. Elim alnımda çatılı, kabul ettim. İnandın mı?

İnanmadım, demiş Güntülü. Hem de hiç inanmadım. Emir almaya nasıl razı geldin sen bu tüm kudretinle? Nasıl razı gelebilirsin? Doğruyu anlat, bana masallar uydurma. Aklım seninkinden zayıf mı ki beni kandıracaksın?

Alipagun, ona bakmış. Yüzünde yüzyılların yorgunluğu, ellerini omuzlarının iki yanında açmış. Güntülü'nün gözleri dolmuş, hepsi bu mu söyleyeceklerinin, demiş. Alipagun suskunluğunu bozmamış. Gözlerinde bir cesaret ile ona bakmış. Anlaşmamıza uymadığından mı tüm bu uydurduğun yalanlar demiş Güntülü.

Soysuz birine aldanıp da bizi unutmuş muydun? Doğruyu söylemeyecek misin? Alipagun ona bakmış. Gülümsemiş. Güntülü'nün gözleri dolmuş, Alipagun'un boynuna doğrulttuğu kılıcı tutan eli titremiş. And olsun demiş Güntülü. Şimdi seni öldürüyorsam sana katlanamadığımdan değildir. Sana bulaşmış uzak diyarların sebepsiz pasağına katlanamıyorum. Kılıcı tutan eli titremiş Güntülü'nün. Bacılar yine etraflarında dönüyorlarmış, ama bu sefer serçeler gibi değil, yağız ve beyaz bir fırtına gibi. Göklere ulumuşlar, gökler etrafa duyurmuş. Yalnızca kurt dilini bilenler anlayabilirlermiş hüzünle karışık öfkelerini. Gerçek bu kadar mı korkunç demiş Güntülü. Bana bir şey söyle.

Ne istiyorsun demiş adam, yalanlarla seni mi aldatayım, yoksa doğrularla beynini mi bulandırayım? Ne istiyorsun? Geçmişi mi öne süreyim: Gözlerini ilk bakışımın eflatun hatırasına mı boyayayım? Yahut gerçeği söyleyeyim ve seni gelecekle mi korkutayım? Neyi dersem beni cezalandıramayacak mısın? Uydursam, makul maceralar yazsam kendime, meselâ bir Çin prensinin sarayında tutsaklığımı anlatsam, bana inanacak mısın? Tanıdığımız ve öngörebildiğimiz düşmanların hangisi yenebilirdi beni, hangisi beni kendine esir edebilirdi? Bildiğimiz tüm zevklerden hangisi beni vatanımın yolundan döndürebilirdi? Şimdi sen söyle: Ne duymak istiyorsun?

Hâlâ otağındaki varlığıma talip misin? demiş Güntülü. Sarsılan ve dalgalanan aklınla kurduğun bu yeni dünyada bana verdiğin yer nedir?

Dünyadaki yerin gibi. Ayakların buraya değiyor ve işte burası merkezi. Neresi varsa sana göre anlatılıyor. Gelecek senin yüzünden şimdi olamıyor, geçmiş senin buradalığınla geçmiş. Dünya bana sen doğduğundan beri tanıdık geliyor, ötesinde yabancılık çekiyorum. Gelecek haşmetli ve şatafatlıydı, ama senden uzaktı. Bir yolunu bulup benimle gelebilsen etrafın anlamsızlığını hatırlatacaktın, etraf eğreti duracaktı. Güntülü'nün kılıcı tutan eli titremiş, gözleri yaşla dolmuş. İnanayım mı bana ihanet etmediğine, demiş. İnan, demiş Alipagun. İnanmadım, demiş Güntülü. Ama yine de canını bağışladım. Peki demiş Alipagun, biz ne olacağız, hanlığı hatunsuz mu bırakacaksın? Bana kalmadın ya demiş Güntülü kılıcını kınına sokarken. Ne dilberlerin gönlünü çalamayacak mısın? Yapma demiş, belki bir suç işledim, ama törede olmayan suçlar bunlar, kimseye bulaşmayan insanın kendine yönelttiği suçlar. Beni bunlar yüzünden cezalandırma.

Güntülü'nün yüzü değişmiş. Bir duvar gibi duygusuz olmuş. Rengi koyulaşmış gibi olmuş ama öyle esmer anlamında değil, bir heykelin grisine dönmüş yüzü. Gözyaşları kurumuş, yanaklarındaki gamzeler de gözlerini

büzüştürürken kenarlarda beliren çizgiler gibi kaybolmuş. Saçları uzamış ama eskisi gibi saçlar değilmişler bunlar, uçlarında dikenler türeyen bir örtü gibiymiş artık her teli. Donuk sesi de yüzündeki bu değişmeyi aratmayacak bir cinstenmiş. Ve dönmüş Alipagun'a. Demek demiş, demek bu kadar seviyorsun beni. Evet, demiş Alipagun, tek başıma kazandığım en büyük zaferim. Peki öyleyse demiş Güntülü. Şunu aklına sok ki, ruhlarımız bu bedenlerimizden çıkana kadar kavuşmamızı ben gururuma yediremiyorum. Öyleyse? demiş Alipagun.

Öyleyse, ruhlarımızın bir sonraki karşılaşmamıza kalacak her şey. Ben öyle derinliklere gömdüm ki sana ne duyuyorsam, seni hatırlamayacağım bile. Üstelik sen bu her seferinde daha yarım aklınla kimbilir ne kadar aşağılarda olacaksın, benim kanım ise hala tepelerden damlayacak milletin üzerine. Karşına tekrar çıkacağım. Bana tekrar aşık olacaksın. Az önce anlattığın kayboluşlarında, hiçbir şeyin sabit olmadığını ima ediyordun. Madem bunlar senin geleceğinin tasviri, madem sabit olan hiçbir şey kalmayacak gelecekte, geleceğinde dalgalanarak nereye götürüldüğünü bilmeden ilerlerken, bu yeniden karşına çıkışımla içinde seni olduğun yere mıhlayan bir çapa olacağım.

Beni o zaman mı öldüreceksin?

O zaman seni öldürmeyeceğim. Ayağa kalkıp yürüyeceksin. Ne bekleniyorsa bir adamdan hepsi. Güçlü olmanı bekleyeceğim senden, ama sorumluluğunun bulunmamasını. Kimseyi beğenmeyen bir adam olacaksın ve herkes seni beğeniyor sanacaksın. Ayaklarında zamanın en harika çarıkları bulunmadan karşıma çıkmayacaksın. Üzerinde bir zırh olmayacak, ellerin kılıcından uzak, az önce bir nane otlağının içine düşmüşsün gibi kokacak üzerin. Ama yüzündeki gülümseme, konuşurken ellerini sallayışın gibi bu koku da sahte olacak. Beni beklediğini söyleyeceksin, oysa kimi etkileyeceğini bilmiyordun, kim için süslendiğini bilmiyordun.

Ama bu bir sorun olmayacak. Çünkü bir daha karşına çıktığımda şimdiki gibi bir aşk beklemeyeceksin benden. Her nasıl ki sen kim olduğunu bilmediğim dişi rakiplerin hayalleriyle hırpaladın beni, uğraşıp didinip de yüzümden alabileceğin bir gülümseme, sana ne uyandırırsa uyandırsın, bir vaat olmayacak. Bir dahaki karşılaşmamızda, ellerimi bitiştirerek az öncekinden daha alıcı bakışlarla bakabilirim sana, belki yatağının kenarında uryan dururum. Belki tadılacak ne zevkim varsa tatmış olursun, verilecek ne sözler varsa vermiş olurum. Ama olmayacak, gelecek zamanlara bir sefer de ben aldanacağım, işte bu diyarda sen verdiğin tüm sözleri unuttun madem, ben de vereceğim tüm sözleri unutacağım.

İki ayrı insanız artık. Birbirini seven iki bireyiz sadece fazlası değil. Bunu o zaman da bileceksin, artık tek ruh olamayacağımız bilincinin derinliklerine kazınmış olacak, yek vücut olmaktan başkasını düşünmeyeceksin. Ayrı atlar üzerinde seferlere varacağız varırsak da. Yolumuz bir kere kesişirse de, bu sadece bir kez daha ayrılacağımızın habercisi olacak gelecekte. Bunu bilmez gibi yapacağım, bunu bilmez gibi yapacaksın. Bunun her zaman böyle olmadığını unutacağız. Bir sazlarımızı elimize aldığımızda bu günler aklımıza gelecek, bu günler dökülecek sözlerimizle.

Alipagun ona bir ölü gibi bakmış. Bitti mi? demiş. Bitti, demiş Güntülü. Beni lanetleyeceğine ne şimdiki ne de sonraki ömürlerimde bir daha gün yüzü göremememe sebep olacağına, şimdi çekip öldürseydin ya beni? Olur, demiş Güntülü. Yalnız bunun sonrası için fikrimi değiştireceğini bekleme. Kılıcını çekmiş ve Alipagun'a doğrultmuş. Alipagun ona bir ölü gibi bakmış. Kılıcı tutan el titremiş. Git, demiş Güntülü. Silsem silsem geçmez kanın.

Bir rüzgâr olmuş, uçup gitmiş bacılar. Güntülü bir elma yemiş, evinde oturmuş, saçlarını bolca uzatmış, ayakkabısının bir tekini düşürmüş, uzun süre uyumuş, bedenini sevmiş, bedenini sevmemiş, saraylarda dolanmış, ölmüş ölmüş dirilmiş, yüzyıllar boyu olan tüm hengâmeden başı dönmüş, direksiyona biraz geç yapışmış ve bindirmiş yeşil bir Menecıra.

Bölüm 11 : Yedek Parça Masalı

Ey bahtı güzel okuyucum, sanır mısın ki Şehrazad Şehriyar'ı, bin bir gece süren masalları birbiri ardına sıralayarak hem kendinin hem de memleketindeki tüm kadınların lehine ikna ettiğinde, masumiyetini de ispatlamış oluyordu. Öyle olmamış. Bir gün Şehriyar ve yanına aldığı yirmi cengâveri, av heveslerini Sincan yaylalarında gidermek için şafak vaktinden yola çıkmışlar. Az gitmişler, uz gitmişler dere tepe düz gitmişler. Üç saat gidip bir saat dinlenerek, öğle vakti varmışlar av yapılabilecek bir ormana. Bir süre dinlenip, sadaklarından yaylarına oklar sürerek temkinli adımlarla ormanın içine girmişler. Kısa bir süre böylece yürümüşler. Karşılarına kesilse belki üç kişiyi bir hafta doyuracak tombullukta bir geyik çıkmış. Şehriyar ilk sefer görüldüğünde bir cehennem bekçisi sanılacak köpeğini geyiğin peşi sıra yollamış. Köpek zıplamış, geyik sıçramış, köpek zıplamış, geyik sıçramış. En sonunda köpek geyiğin tam gırtlağına yapışacağı anda, Şehriyar sol taraftan az öncekinden daha da dolgun ve daha duru bakışlı bir geyiğin çıkıverdiğini görmüş. Görmüş görmesine ya, köpeğinin peşinde koştururken diğerlerinden ne kadar uzakta kaldığını fark edememiş. Ormandaki geyikler böyle her seferinde daha güzelinin karşılarına çıktığı bir defileyle meşgulken, Şehriyar da her seferinde yorulmuş köpeğini, yakalanmak üzere olan yorgunluktan dili ağzının kenarından taşmış geyikten vazgeçirmiş. "O değil, şu, şu daha tombul olan." diyormuş nefes nefese. Böyle böyle akşamı etmişler. Ne etrafın karardığını görmüş o ana kadar gözleri, ne de havanın bulutlandığını. Hem köpeği, hem de Şehriyar, yorgunluktan acınacak durumdalarmış. Daha da kötüsü, kampın geri kalanının nerede olduğunu da bilmiyorlarmış. Kaybolmuşlar. Bir süre birilerini aramışlar, akşamın karanlığında dolanıp durmuşlar. En sonunda vazgeçmiş bu uğraşından Şehriyar. "Allah büyük." demiş, heybesinden bir parça ekmek çıkarmış, bu parçayı da ikiye bölmüş, köpeğiyle paylaşmış. Sonra bir ağacın gövdesine yaslamış sırtını, ellerini karnında kavuşturmuş, uyuklamaya çabalamış. Biraz geçmiş aradan, sonra yağmur başlamış.

Ertesi sabah ormanın dört bir yanını araştıran cengâverler, Şah Şehriyar'ı sırılsıklam elbiselerinin içinde titrerken bulmuşlar. Şehriyar, o kadar çok üşümüş ki, bir şah değil de sıradan bir kişi olsa oracıkta donmaması mümkün değilmiş. Yine de bir şah olması onu zatürre olmaktan kurtaramamış. Mümkün olduğunca

hızlı yetiştirildiği sarayda kanlı kanlı öksürmüş. Oysa yetmiş yaşına kadar tek sefer hapşırmayacak kadar yerindeymiş sağlığı o zamana kadar. Hekimler çağrılmış, hekimler heybelerinden çıkardıkları türlü zehirleri içirmişler şaha. Şah daha iyi olmamış. Şehrazad şahın etrafında dört dönmüş, onun tüm arzularına itaat etmiş, onun karnının tok sırtının pek olması için araya hiçbir hizmetçi sokmamış.

Biz Şehrazad'ı tanıyoruz sanıyoruz, çünkü şimdiye kadar ne çok okuduk onun bilgeliğini. Oysa tüm bu işleri yaparken, bir yandan da Şehriyar'a varışının bir kendini feda ediş olduğu zihninden çıkmıyormuş. Şehriyar'a kendini feda etmişti o, bu sayede kurtulmuştu Hint ve Çin ülkelerinin tüm kızları. Tutup da Şehriyar'ı sevmesi, sonsuza kadar mutlu olmaları ne kadar inandırıcı olabilirdi? Hem zaten, Şehrazad'ın başka bir sevdiği varmış Şehriyar'la ilk evlenmelerinden de önce. Bunu anlattığı masalların arasına sokmuş belki bir umut anlar Şehriyar halinden diye. Satın aldığı cariyeyi eski sahibine iade eden sultanlar, aşkların karşısında duramayan halifeler, iki aşığın Allah'ın lütfuyla birden ülkelerin başına geçmesi, bunların hepsi birer işaretmiş Şehrazad'ın asıl niyetine. Elbette Şehrazad'ı tutup da erdemsiz biri olarak anmak ona haksızlık olacaktır, ilk baştaki niyeti ne olursa olsun, şeran kocası olan şaha hizmette kusur etmemişti. Onca sevdiği Özbek prensi Ataman'ı bir daha görmemişti hiç. Bir kadına düşen tüm görevleriyle sever gibi yapmıştı Şehriyar'ı ve onu memur atayıp, kararlar aldığı Divan'a görünürdeki sevgisiyle mağrur göndermişti. Şimdi, Şah'ın belki de bu son olacak hastalığında, başında duruyor ve yine tüm görevlerini yapıyor. Ama diğer yandan, gülümsemesini de bastıramıyormuş, çünkü geçenlerde Ataman'a dair bir haber işitmiş ne zamandır ilk defa. Allah bize bir şans daha veriyor, bu kez Allah istiyor birleşmemizi. Gülümseyerek çabalıyor, alnındaki bezi sıkıyor, gömleğini değiştiriyor, tavuk parçalı, bol kekikli ve biberiyeli çorbasını kaşık kaşık içiriyormuş kocasına. Haremağalarından birisi Şehrazad'ın yüzündeki gülümsemeyi fark etmiş. Şüpheyle bakmış Şehrazad'ın suratına. Şehrazad şüphe uyandırdığını anlıyor ve kapı dışarı ediyor kim varsa. "Onunla baş başa kalmak istiyorum. Acziyeti mahremim. Sizler yabancısınız."

Aradan beş ay geçmiş. Şahın durumu daha iyiye gitmemiş. Şehrazad'a gerek de kalmamış, artık sadece hekimler giriyormuş şahın yanına. Şehrazad, kocasının işlerine girişmiş, babası vezirin getirdiği fermanlara kocasının mührünü basmış, kocasının giysilerine bürünüp Divan'a gitmiş, vezir babasının yardımıyla ülkeyi çekip çevirmiş, adalet dağıtmış payitahtın dört bir yanına. Derken bir gün bir elçi gelmiş Şimal diyarlarından. "Efendimiz elim bir hastalığa

tutuldu.” demiş. Bu, elbette tüm bu kafilenin tüm hediyeleri ve yükleriyle buraya gelişini açıklamıyormuş. Elçi de bunun farkına varmış, ellerini tüm olayı resmeden kımıldamalarla hareket ettirmek ister gibi, tüm bedenini konuya dahil eden bir çırpınmayla konuşmaya başlamış.

Ölüyor efendimiz. Tahta geçtiğinden beri vardı bu derdi. Ara sıra odasına kapanır ve çıkmazdı iki hafta. Biz bunu itikaf diye yorardık. Aslında bazıları bunu itikafa çekiliyor diye yorardı, çünkü onu gerçekten tanıyanlar, İslâm geleneklerine öyle çok uyum sağlayamadığını bilirlerdi. Ben de bilirdim. Her çıktığında, gözlerinin altı torbalanmış, bir deri bir kemik bakardı yüzlerimize. Ölüyor efendimiz. Bu kez öyle aralıklı ve sonrasında yeniden doğrulmanın vuku bulacağı bir yıkılış değil bu. Ölüyor. İtikaf sandığımızın sanmasak bile başka şey bilmediğimizden itikafa yorduğumuzun bir ölüm fikrinden geldiğini öğrendik. Bu ölüm fikrinin ne zamandır var olmadığı halde sızlamayı sürdüren bir organ gibi, bir ruhun diğer yarısına duyulan özlemden geldiğini öğrendik. Ölüyor efendimiz. Ölümüne razı. Ancak bozkırların tek düzeliğinden başka cilveleri de var dünyanın. Ölmeden önce bir kere deniz görmek istedi. İşittik ve itaat ettik. Topraklarınızdan geçerken uğramamayı bir nezaketsizlik addettik ve sarayınıza uğradık. Efendimiz direndi. Sanırım sizinle görüşmenin, belki buraya kadar zahmet etmenin kendi sağlığına daha da zarar vereceğini düşündü. O yüzden hediyelerimi takdim etmek ve yerin ve göğün yaratıcısı Yüce Allah’tan dilediğim esenlikleri size sunmak üzere yalnızca ben geldim. Umarım ki bu sizin öfkenizi doğurmaz.

O nasıl söz, demiş Şehrazad. Babası ve diğer vezirler sessizce başlarını sallamakla yetinmişler. Göründüğü kadarıyla bu ülkenin bir kadın tarafından yönetiliyor olmasına şaşıran elçiye yaklaşmış Şehrazad. Hakanınızın takati yoksa, nezaket bizim onun yanına gelmemizi gerektirir öyle ya. Babacığım, aşağı inelim ve bu kibar konuklarımızın bizlere dua etmesini sağlayalım.

İşte Şehrazad’ın durumu böyleymiş.

Masal bu ya, bunun hepsinin masal olduğuna eminiz ya, sadece bazen bağlam gereği anlatıcıyı değiştiriyoruz kendimizce, anlatan meselâ, eskisinden daha az güvenilirse, biz de anlatılana eskisinden daha az inanıyoruz. Hâl böyleyken, inanmayışımız değişmiyor, her ne anlatılırsa, bu anlatılanlar kendilerine biyografi de dese, bilimsel gerçekler efendim bunlar da dense, hiçbirine inanmayacağımız belli. Bu anlattığının gerçek olduğunu iddia edenler için bir zorluk elbette, ama şu an tüm bunların bir masal olduğunu bildiğimizden, anlatıcının da işine geliyor bu, istediği kadar saçmalayabilir. Az önce o kadarcık

soğuk almadan ölünür mü hiç, eleştirisinden bu sayede sıyrılabileceği gibi, şimdi şahın birdenbire, hiçbir şey olmadan ayağa kalkmasını da “Masal bu ya” diyerek geçiştirebilir.

İşte böyle, Şehriyar ayağa kalkmış, ve etrafında yalnızca birkaç yaşlı hizmetçinin bırakıldığını görmüş, bir ihtiyar çatırdayan dizleriyle şahın tozunu alıyormuş. Şah çoktan ölmüş sayılıyormuş artık, sadece mezar yerine yatakta uyuyan, nefes almayı sürdürerek çürüyen bir ölü türüymüş sadece. Şam Valisi oğulları çoktan tahta çıkmak için hazırlıklara başlamış bulunuyormuş hatta. Şah, kalkmış ve ne oluyor demiş, yaşlı kadının kapı önünde bekleyen diğer iki ihtiyarın yanına çığlıklar atarak kaçmasına sebep olmuş bu basit soru. Ölmemiş demişler ve hüznü çoktan tüketildiğinden saraya mutluluk yaymayacak bu haberi haykırmışlar sarayın dört bir yanına. Şah da uzun uykusunun hamlattığı ayaklarıyla yavaş yavaş ilerliyormuş az önceki ihtiyarların berisinden. Onlar sarayın bu noktasından diğer noktasına gidedursun, sarayda, şaha sadakati gerçekten sorgulanamayacak tek kişi olan haremağası Abdullah, haberi duyunca yaptığı işi bırakmış, efendisine doğru koşmaya başlamış ters yöne doğru. Biri elçilerin karşılandığı yerin garp kanadından, diğeri şark kanadından girmiş, ortada karşılaşmışlar. Tam da bu sırada, Şehrazad’ın babası vezir de şimal yönünden içeri girmiş, ayağında yerlere kapanmış haremağasıyla birlikte şahı görmüş, ağzı apaçık kalakalmış. “Herkes nerede?” demiş, hâlâ şahın yaşamasını aklına yatıramamış vezir konuşamamış bile. Efendisini cevaplamak haremağasına düşmüş.

“Efendim, Özbek taraflarından bir şah, şah değildi, neydi, bir han, hastalığına şifa bulmak için oraya, deniz taraflarına gidiyormuş. Bilirsiniz o at ehillerinin diyarında deniz yoktur, bir deniz görmeden ölmek istememiş. Buradan geçerken nezaket icabı buraya uğramış. Çok hasta olduğundan huzura çıkamadı, vezirimiz ve Şehrazad sultanımız onun çadırına gittiler.”

“Sen neden buradasın öyleyse vezirim?”

“Kızımın odasında, duvarların birbirine ikinci sefer bitiştiği yerde, bir kadın eli yahut erkek üç parmağını alabilecek genişlikte bir bölme varmış. İşte orada, Özbek Hanı Ataman’ı iyileştirebilecek bir ilaç bulunuyormuş. Kızım, o ilacı almak için ancak bana güvenebilirmiş. Koskoca babasını bir ilacı almaya yolladı bir uşak gibi. Sizin yetkileriniz onda olmasa yapacağımı bilirdim ben.”

Şah lafın yarısından sonrasını duymamış. Konuğu asıl karşılaması gereken o değil miymiş? Hemen yürümeye başlamış sarayın dışına doğru. Yolda onu gören askerlerin ağzını açık bırakmış, ama hiçbirini görmemiş. Önce dünyanın dört bir

yanından en güzel çiçeklerin getirildiği bahçesini geçmiş, sonra dibindeki mermerlerin rengini şaraba çevirdiği havuzu geçmiş. Yaz sıcağında, bir çabayla yürüyormuş, aklının bir köşesinde yüzeye çıkmayan endişeler varmış. En has ipekten dokunmuş, mavi ve üzerinde kartal resimleri bulunan çadırı gördüğünde adımlarını daha da hızlandırmış, haremağası ardından zar zor yetişmiş, nefes nefese kalmış. İçeriye girmiş, kapıdaki askerler onu gördüğünde dona kaldıkları için hiçbir şey diyememişler. Oysa gelen her kim olursa olsun içeri almamalarını, ısrar edenin de başını uçurmaları için emir almışlarmış.

Şah içeri girdiğinde, Şehrazad'ı ve Ataman'ı altalta, üstüste, bir karı kocanın gidebileceği yolun hemen hemen sonunda yakalamış. Şahın kükreyen sesini duyunca, birbirlerinden ayrılmışlar, üstlerine etraftaki örtülerden çekmişler. "Ne olduğunu en başından anlatarak uzatabilirsin yaşamını," demiş Şah. Şehrazad da olan biteni ta en başından, gençliklerinde birbirlerine olan sevdalarından, şahla evlendikten sonra ikisinin de birbirinden haberi olmayışına, sonra buradaki karşılaşmalarına kadar anlatmış. Hikâye anlatmayı çok iyi becerdiğinden akşama kadar sürmüş hikâyesi ama o bile, daha fazlasına söz yetirememiş. Bu arada şah, haremağasına işaret etmiş, onun emrinde civardaki tüm askerler Özbek Hanı'nın askerlerini esir almış bulunuyormuş. Şehrazad'ın anlattığı her şey bittiğinde, babasının göndermekteki amacının sadece baş başa kalmak olduğunu, işin buralara geleceğini düşünmediğini söylediğinde, Şehriyar onun bu sözlerinin bir daha kendisi tarafından yanlışlanamayacağına emin olmuş. Şehrazad'ın o güzel başı yeşil kadifeden yastıklardan birinin üzerine düşmüş, yüzünde haksızlığa uğramış bir hüzün varmış. Sonra askerlere emretmiş ve Ataman'ı tutmuş götürmüşler, içerisinde insanın tüm bütünlüğüne zarar verecek bir sürü işkence aletinin olduğu hapishaneye tıkmışlar.

Şehriyar, Şehrazad'la tanıştığından beri çok değişmiş bulunuyormuş. İşittik ki, onun kendisine bu ihanetiyle, eski haline geri dönmeyi bir amaç edinmiş. Yine ard arda bir sürü bakirenin canını almayı kendisine görev bilmiş. Ancak bu sefer bir fark ile, Şehrazad'ın ona anlattığı masallar, onunla yaşadığı cinsel zevkler ile bir bütün görünmüş ona, bu sebeple hepsinden bir hikâye dinledikten sonra alıyormuş canlarını. "Her hikâyeye bir can" diyormuş vahşetli kahkahalarının arasından. Bir hafta böyle gencecik kızların önce bekareti bozulup sonra başları kesilirken, şimdi büyümüş ve kıvrımlarıyla tam bir genç kadın olmuş Dünyazad, ablasının kendi aşkından vazgeçme pahasına yaptığı fedakarlığın böyle boşa gittiğini görünce kederlenmiş. Bir süre düşünmüş, sonra aklında bir fikir belirmiş. En güzel giysilerini giyinmiş, gözlerine kalemler sürmüş, odasından

çıkmış, niyetini babasına açmış. İkinci kızını da o Allah'ın bu topraklara yolladığı ceza olan şaha kurban vermek istemediğinden itiraz etmiş babası. Dünyazad, babasına fikrini açıklamış, her hikâyeye bir can demiyor mu şahımız, ben de öyle bir hikâye anlatırım, hiç bitmez. Babası inanmamış, tüm hikâyelerin sona erdiğini hem ben bilirim, hem de bir kez olsun bir kitap okumuş herkes bilir. Hâl böyleyken, ablanın yapamadığını kendinin yapacağına, Şahı kendine aşık ederek onun vahşetini durduracağına mı inanırsın? Dünyazad gülümsemiş, elbette bitmez tüm hikâyeler babacığım demiş. İnsanların kaderini yazıp o hikâyeleri zamanı gelince bitiren Allah, "Yok ol" deyip, kıyameti koparmamıştır. Kalemler hazır bulunsaydı ve biz Dünya'nın hikâyesini yazmaya başlamış olsaydık, bitmemiş bir hikâye olmayacak mıydı bu? Bu örneğim hikâyelerin bitmeyeceğine örnek oluşturmaz mı? Babası şaşırmış, kızının ne zaman bunca bilgeliğe eriştiğini düşünmüş. Kızının gözündeki kararlılığı görmüş ve "Ne yapalım madem ki böyle yazılmış, kaderin yazdığından kaçılmaz; git öyleyse", demiş.

Babasının ikna olmasından sonra, kız saraya doğru koşturmuş. Şehriyar'ı, pek çok esirenin kendi önünden sırayla titrek adımlarıyla geçmelerini seyreder bir halde bulmuş. Şehriyar aslında artık bir eşe ihtiyaç duymayacak ölçüde yaşlı sayılırmış, bu peri güzelliğindeki kölelerin karşısında dahi uyuklar gibiymiş. "Efendim," demiş Dünyazad onun uyanmasını beklemiş bir süre, sonra devam etmiş konuşmasına "Bu gece beni eşiniz olarak alın. Sıra bende olsun. Güzelliğimden haberdarsınız, hem ablamın anlattığı bunca öykünün hepsini ben de dinledim, hem onun tavsiyeleriyle hikâye anlatma işinde ondan da marifetli hâle geldim." Sonra gülerek eklemiş: "Eğer kudretli şahımız izin verirse, bu gece anlatacağım öykü, şimdiye kadar anlatılanları hiç hükmünde bırakacaktır."

Şah kabul etmiş, o akşam nikâh töreni yapılmış, kısa bir süre sonra gerdek odasında buluşmuşlar. Birbirlerine doyduktan sonra Dünyazad, yatağın duvara yaslı ucuna, daha önce ablasının masal anlatırken oturduğu uca çekilmiş. Ve anlatmaya başlamış bitmeyecek öyküsünü.

Bölüm 12 : Beş Birinci Gece Masalı

Neyi anlatalım efendimiz? Ne duymak istersiniz? İsterseniz size önce bir sır verelim. Harun Reşid diye bir hükümdar, gerçekten de yaşıyor. Anlatılanlarda geçen Sitti Zübeyde, veziri Cafer, hepsi gerçekten yaşıyor. Diyeceksiniz ki olabilir. İnsanların yaşaması ilginç bir şey değil. Hem yaşamamış olsalardı adlarını nasıl düşünecektik? Elbette haklısınız. Ama efendim, ben yanınızdan ayrılabilsem, keşke ayrılabilsem ve onların yanına gitsem ve desem ki, “Dört yöne kudret saçan kahraman halife! Size Şehriyar’dan selâm getirdim.” Bana inanmayacaklardır, çünkü sizin gerçekten yaşayan bir insan olduğunuza inanmaları mümkün değil. Şehriyar durmuş ve düşünmüş, “Demek ki,” demiş “Bu Batılılar biraz şüpheci insanlar oluyorlar.” Gerçek insanların tümü böyledir ey bahtıgüzel şah, demiş Dünyazad. Biz bunu bilir, bunu söyleriz. Peki siz kimsiniz?

Biz o eliz. Masallarımızı doğrudan anlatacak olsak, onlara kimse inanmayacaktı. İnanır gibi olsalar da bu derece deli saçması sözlere kandıklarını tebaları görür diye korktuklarından, burun kıvıracaklardı hayallerimizin sınırlarına. Bunun yerine biz iki kişiyiz, biz iki kişiyiz ve adlarımız değişiyor. Biz iki rolüz, iki görev. Sahnede kendi işlerimizi yapıyoruz, ama oyun asla bitmiyor. Aradaki aracıyım ben; **Dünyazad. Önceden adım Şehrazad’dı onu öldürdünüz. Hiçbir insan kendisinden daha zeki bir insan kurgulayamaz. Bu sebeple, fikredenin kendinden daha zeki insanlara karşı kullandığı bir savunma kalkanısınız masallarına. Onlar inanmasa da, siz inanacaksınız anlattıklarımıza. Bu sayede yeterince zekice olmayan masallar dahi eğlendirici olabilecek. Masal anlatanlar, bunu bir meslek haline getirecek sonraları. Masal anlatanlar bu kurmalarında uzmanlaşacak, tek bir gedik kalmayacak kurgularında. Ve sönecek Şehriyar’ın saltanatı. Bir süre anlatıcılar yazarların kendileri olacak, dinleyenler de doğrudan okuyucular. Ama sonra okuyanlar ve dinleyenler de dinlemelerde iş bilecek, tek bir gedik kalmayacak dinlemelerinde. Belki de bir başka zamanda, bir başka okuyucu bizim şu anki konuşmamıza şahit olup burun kıvıracak. İşte siz bunun için hayal edildiniz. En işlevli hayalsiniz belki de.**

Şehriyar’ın kafası karıştı. Bunu belli etmek istemedi. Siz kimsiniz dedi, bu bir şey ifade edermiş gibi. Güldü Dünyazad, ya da adı her neyse. Pek çok

kadın adı yakıştırabiliriz ona, sesine biraz çocuksuluk, bakışına biraz anaçlık katarız, her hatası gözümüze hoş gelir. Masallarını ancak böyle dinleyebiliriz itiraz etmeden. Ona bir kardeşe, bir sevgiliye, bir anneye gösterilen hoşgörüyü gösterir ve onu öyle dinleriz. Hepsinin farkındaymış Dünyazad. Bir inci tarlasına benzeyen ağzını hafifçe aralayarak gülümsemiş ve anlatmaya başlamış.

Bizim zamanımız ve mekânımızla tüm dünyayı tanımlayabileceğimiz zamanlarda değiliz. Meselâ, zamanın sonunu yaşıyoruz biz ve işte bu mekânlar bizim diyarlarımızdan başka neresi varsa geleceğin aynası olsa olsa. Bir yerlerde bir çadır varmış, buraların cenubunda kalıyor, Sahra'nın da aşağısında kalıyor, önce her taraf kum sarısı, sonra yeşilleniyor, yeşilleniyor ta ki yeniden yukarılara benzeyene kadar. Bu yeşilliklerin içinde bir çadır var. Abarnakat "Adam diyor direğe. Sen nereden geldin? Nereden geldin de benim oğlumun yemek yemesini engellersin?" Adam çok uzaklardan ve çok farklı zamanlardan gelmiş. Sesi çıkmıyor. Ona ne dendiğinden de haberi yok. Sadece tüm bu anlatının yükünü omuzlarında hissettiğinden orada durması ve bu çadırı taşıması gerektiğini her nasılsa seziyor. Bir yandan da şaşkın, ben buraya nasıl geldim diyor. Neden artık dönemiyorum diyor. Ben bunları neden söylediğini bilmiyorum. Aslında tüm bu anlattıklarımın ilk amacından haberdarsam da, bunun dışında sebeplere dair hiçbir fikrim yok. Ablamın marifetini daha iyi anlıyorum. O bütün bunları sezdirmeden yapıyordu. Bilmediği yerlere değinmeyerek sağlıyordu ilahiliğini. Bana bir başka şekil verilmiş olmalı. Çünkü benim dinleyiciliğim anlatıcılığımdan daha eski, aynı zamanda daha mükemmel. Tüm açıklarından haberdarım ablamın anlattıklarının. Sizde olmayan birtakım meziyetlerim var, tıpkı ablamda bende olmayan bazı meziyetlerin olması gibi. Tüm açıklardan haberdarım. Ne var ki, onları örtmeye çalıştığım zaman, sizden başka dinleyicilerimin canını sıkabileceğimin daha çok bilincindeyim. Bu anlatının tamamen samimi olması neden kötü bir şey olsun?

Nerede kalmıştık? Farklı zamanlarda ve farklı metinlerde Ali Bey olarak çağrılan bu adam, tüm dayanaklığını yaptığı bu hikâyenin ortasında, şaşkın ve korkmuş bakışlarıyla, direkliğini yaptığı çadırda yaşayan bir ailenin çocuğunu çorba içişi sırasında korkutmuştu. Ve bu sebeple öldürülmek üzereydi. Abarnakat, bu direği neden bu şekilde seçtiğini hatırlamıyor ve bu aptallığına kızıyordu zaten. Şimdi bu direğe karşı tüm öfkesini kusmak üzereydi, ancak sorun şuydu ki, direğe saldırması, çadırın da yıkılmasına ve hikâyenin tüm geriliminin son bulmasına sebep olacaktı. Ali Bey, kendi farkında değildi belki,

belki okulda ona böyle öğretilmemişti, ama çok önemliydi. Her şey ona bağlıydı. Koi-san dilini öğrenmiş olsaydı, vaziyetin kritikliğini anlatabilirdi, ama sadece korku dolu gözlerle bakmakla ve ellerini havaya kaldırmakla yetiniyordu. Anlayamadığı şeylerden biri de buydu, neden şimdiye kadar gittiği tüm zamanlarda ve tüm mekânlarda dil sıkıntısı çekmemişti de şimdi karşısına çıkmıştı bu sorun. Mantıksız bir şekilde, kendi diliyle "Yapma!" demeye çalışıp onu da diyemediğinde, cümle kuramama sorununun dilbilgisi ve kelime haznesiyle alakalı olmadığını fark etti. Sadece korkudan dili tutulmuştu. Bunu fark ettiği zaman öksürdü, üzerine baltayla gelmekte olan adama baktı ve konuştu: "N'apıyorsun, gerizekâlı?"

Adam şaşkın gözlerle ona baktı. Ali Bey sırf gelecekten geldiği için kendini bir şey zannediyordu, ama galiba bu özgüveni işe yaramıştı. Bir direk olarak konuşman hiç hoşuma gitmedi, dedi adam. Görünen o ki, bu gibi sıra dışı durumlara fazlasıyla alışıktı. Ali Bey, çağının meziyeti kişisel pazarlamanın tüm inceliklerine vakıftı, bu sebeple: "Ne olarak konuşmamı isterdiniz?" dedi. Abarnakat düşündü, "Biz hepimiz üzerinden dumanı tüten bu yahniyi yerken, ağzımız dolu olacak. Kimse masal anlatamayacak. Bu önemli bir şey." Ali Bey, bu Afrikalı adamlardan ağızları doluyken konuşmamak gibi bir nezaket hiç beklemiyordu, şaşırdı. Kısa süreli duraklamasından sonra, "Tabi, efendim." dedi. "Hemen anlatayım."

Gece vakti, sadece odanın ters bir köşesindeki komodinin üzerinde duran kafası bükülebilen bir gece lambasının ışığı sağ taraftan vuruyor. Diğer taraftan bilgisayar ekranının ışığı var. Bu ışıklar, bir genç adamın cüssesinde tüm değerlerini yitiriyorlar. Genç adam ekrana bakıyor, bir yandan da yaptığı işe kendini bütünüyle verdiğinden, üst dudağını ıslatıyor alt dudağıyla. Üzerinde bir atlet var adamın, bir de siyah bir eşofman giymiş. Az önce abdest almış olmalı. Paçalarından birinin kıvrık olması bize bunu anlatmalı olsa olsa. Çok büyük hayaller kuruyor ve kendince dünyalar yaratma hayalinde. Sapına kadar bireysel, anlaşılmaz olmaktan büyük keyif alıyor, bir yandan da tamamen bunlarla çelişen bir şekilde topluma faydalı olmak derdinde. Peki bütün bunların ne önemi var diyor içinden. Duymak istemediği bir tarafı söylüyor bunu. Şu an bunu yazarken kalem kullanmıyor oluşum bile çok şey anlatmıyor mı yenilgimizle alakalı?

Bu sırada sabah oldu. Aslında her an bir yerlerde sabah olmaktaydı, ama bir zamanlar arası anlatıda birkaç saatin öneminin olmayacağını düşündüğümüzden bunlara hiç değinmesek de olurdu. Yine de değindik. Bunun ne manaya geldiğini bildiğimizden değil. Belki hiç mana yoktur, hem burada yoktur hem de hiçbir

yerde. Belki de birden fazla anlamı vardır her şeyin. Bu sabahın olması, Dünyazad'ın amacının ilk basamağında başarıya ulaşmasına ya da Ali Bey'in her şeyin ve çadırın tüm iplerinin kendisine bağlı olduğu öyküde kafasına baltayı yememesine, ya da bilgisayar başındaki o adam kimse -o adam bensem- onun sabah bir çalar saatle yüzünü buruşturup okula gittiğine işaret edebilir. Bunların hepsi de olabilir. Eğer, beş bin birinci gece gelince denilenlere yer verebileceksek, bilmeliyiz ki, Dünyazad'ı ve Ali Bey'i farklı anlatı biçimleriyle sabaha sağ çıkarması kolaydır. Bilgisayar başındaki adam ise ölüm riskinin olmadığı ortamlarda bulunmaktan hoşlanmaktadır yapısı gereği, sağ kalmasının bir şükür sebebi olabilmesi için önce bundan emin olmaması gerekirdi. Şükretmiyor ve fark etmiyor yaşamdaki mucizesini. Bilgisayar başında, dün geceki kaygılarının aynılarıyla yazıyor, zaten diyor neyin anlamı var. Neye anlam yükleyebiliriz? Bir çatışma. Hak ile batıl eriyip birbirine gireli çok oldu, bu sebeple böyle yüce kalıpları kullanmaktan kaçınmalı. Basit bir çatışma. Belki içi boş. Belki ortada bir konu bile yok. Ucuz düşmanlıkların bir başkası olacak bu çatışma. Belki, böylesi bir çatışma yazılır ve onu okuyup üzerine anlamlar yükleyecek birileri çıkacak.

Klavyesinin tuşlarında gezdirdi parmaklarını. Bir kalem ve bir kağıtta bir buluşma iması vardır. Edebiyatın özüne daha uygundur belki bu. Hem bireyselliği taşır içinde bu eylem, hem de edebiyatın doğasında olan zanaatkâr tipi emeği. O böyle yazmıyor. Bir el, bir kalem ve bir kâğıt yok ortada. On parmak, yüz klavye tuşu var şimdi. Bu bu çağa daha uygun diyebiliriz. Dişlilerin işleyişi usulüyle üretilmeyen ne kaldı. Birbirine kenetlenen bir sürü dişli. Biri olmasa da olurdu. Parmaklardan biri olmasa da olurdu başkası basardı onun sahasına. Ya da bir harfi, belki en önemlisini çıkarırsak en kötü ne olabilirdi? Kolektiflik diyerek yüceltelim mi bunu? Kalabalığa yeni kalabalıklar üreterek cevap vermek mi diyelim? Adına ne dersek diyelim, yapılan iş ortada. Tıpkı bu klavyeyle yazma işine benziyor tüm anlatısı bilgisayar başındaki adamın. Ne tek bir zaman var, ne karakterler değişmez değil, mekânlar iç içe, bölümlerin bile kimini silsek üzülmeyecektiniz. Bir çatışma diyor içinden adam, sanırım bu bölüme ufak bir çatışma katarsam canlılık sağlayabilirim. Ama öncesinde, kafası karışmış okur için küçük bir özet ekleyelim.

Beşbinbirinci gece geldiğinde demiş ki Dünyazad onu uykulu gözlerle dinleyen Şehriyar'a:

Bir sonraki gün yahniden arta kalanlar yeneceği zaman demiş ki Ali Bey Abarnakat'ın ailesine:

Sanırım sizin yemek kokularınıza daha fazla maruz kalmak zorunda kalmayacağım. Yine de bir aile olarak mutluluğunuzdan nasiplenmedim desem yalan. Gidiyorum, çünkü:

Genç adam bilgisayarın başına oturmuş ve kendisini kendi anlatısında hapsetmeye çalışan Ali Bey'e misilleme olarak şöyle yazmış.

Aztek sarayında o gün, anlaşılmaz bir gündü. Doğudan ikisi kısa dördü uzun olmak üzere altı bacaklı şeytanlar gelmişti ve ne istedikleri tam belli değildi. Önceleri gemilerinden sarkarak buraya baktılar. Sonra can havliyle indiler gemilerden ve ağaçlardaki meyvelere saldırdılar. Açlıkları bir süreliğine dindi. Görünürde bir sorun yoktu. Herkes, Chimalpopoca'nın dördüncü dereceden yeğeni olan Xzutuhulca bile o ilk karşılaşma sırasındaki korkuyu taşımıyordu artık. Belki de bunlar şeytan değildiler. Ancak kâhinlerin sözlerinin gerçek olduğu, bu alev saçan altı bacaklı şeytanların bazı şehirleri yağmalamaya başlamasıyla anlaşıldı. Ne yapılmalıydı peki diye soruldu kalbinin kırıkları geçmemiş, ama haklılığın gururunu yaşayan kâhinlere. Bir kurban gerekli efendimiz, dediler. Biz bu sarayda milyonlarca kurban vermiyor muyuz? Veriyoruz. Ama farklı bu sefer. Bu sefer, herkesin bildiği, herkesin değer verdiği birini öldüreceğiz Tanrılar için. Nigh Ann Bakna bunu istiyor.

Nigh-Ann Bakna gerçek ölümlerin ve gerçek kurbanların fikir dünyamızdaki etkisini azaltmak istiyor. Kardeşimiz ölünce üzüleceğiz bir kütüphane dolusu adamın üzülüşüne meselâ. Toplamlar cinsinden ifade edeceğiz sevgimizi. Bir Romeo olacağız, bir Juliet bulacağız. Ne zaman canımız sıkılsa Werther intihar edecek. Martin Eden yüzecek sularda. Koltuklarımızın üzerinde bekleyerek yaşayacağız tüm sarsıntıları. Her şey dağıtılıyor olsun meselâ. Her şey darmadağın olsun. Kimin umurunda? Daha önce milyonlarca kez dağıldığına şahit olmadık mı biz? Başımıza ilk kez gelen tüm bu işgal olma hali, kendi zamanımızda sıkışmamız, gerçekten o kadar önemli sorunlar mı? Daha önce yüzlerce masal kahramanı, her okuyan tarafından milyonlarca kere öldürülmemiş miydi? Onların, çok yakından tanıdığımız bu kişilerin, ölümünden kendimize pay çıkaramazken, meselâ, tutup da ölümün estetize olmasına edebi bir tepki koymamamızı bir suç görmezken... Yüz milyonda birini oluşturduğumuz herhangi bir iradenin tanımadığımız kişilerin öldürülmesine sebep olmasını nasıl bir suç sayabiliriz kendimize? Nigh Ann Bakna bunu istiyor. Öldürme isteğimiz, ona tapmamızı engelleyecekse, masal kahramanlarını öldürelim. Öldürme korkumuz, dinimizle çelişecektiyse, önceden pek çok ölüme şahit olalım dinlediğimiz anlatılarda. Ve uyuşsun içimizde ölmek anlamı.

İyi de, dedi Xzutuhulca. Bu civarda yazı da yok edebiyat da. Gece hikâyelerine konu edilen bir ben varım, bir de atalarım. Tutup da kendimi mi kurban edeceğim Nigh Ann Bakna'ya?

Bir soralım, dedi kâhin. Duyan var mı, herhangi bir masal kahramanı uğradı mı buralara?

Sarayın bahçesinde toplanmış kalabalık Ali Bey'i öne itti. Bu adam başrolünde kendinin olduğu birtakım hikâyeler anlatıyor, efendim, dedi kalabalıkta en genç olanı. Kalabalıktan homurtular yükseldi. Nigh Ann Bakna'nın öfkesinin benim ölümüm ile dineceğinden o kadar emin değilim, dedi Ali Bey. Yaşadıklarımı dinleyenlerin hepsi bir ay içinde öldürülecekler. Hakkımda yazılanları okuyanlar, çarpık ve lanetli bir elin parmaklarını geçmeyecekler. Ölümüm benim için korkunçluğunu ödeyemeyecek. Etkisi kısa sürecek. Hem dramatik değil. Bir kurgu yok. Bir amaç yok. Süslemediniz etrafı. Kimsenin bahçesinde, kimseye karşı çıkarak ölmüyorum. İspanyollar burayı ilk ve son kez işgal ediyorlar, uyarlanabilir, örnek verilebilir, sırası geldikçe gülümseyerek hatırlanabilir bir ölüm olmayacak benimki. Bence neydi efendim, adınız neydi, yüce sizin ölmeniz daha anlamlı olacaktır. Sizin hikâyenizi benimkinden daha çok kişi bilecek. Hem bir kahraman olarak hatırlanmanız da olası, benim gibi sıradan bir mazlum olmayacaksınız. Hem bir devleti yöneten birinin bu fedakârlığına belki anlamlar yüklenebilir. Sizin şimdi kendinizi öldürmeniz, Nigh Ann Bakna'nın tam da istediği ve örnek gösterebileceği bir ölüm olacak. Onun merhametini bu şekilde sağlayacağınızı söylemiyorum, ama onun bu şekilde hoşuna gideceğinizden eminim. Çünkü işgal etmek sadece bu şeytanların değil, Nigh Ann Bakna'nın daha üstün kullarının bütününe özgü bir eylemdir. Siz işgal sırasında intihar ederek, tüm işgalleri kolaylaştıracak bir örnek olacaksınız. Neden Nigh Ann Bakna'nın hoşuna gideceğinizi anlatabildim sanırım.

Sesinde hiç korku sezmedim, dedi Xzutuhulca. Korkmuyorum elbette, dedi Ali Bey. Biz roman kahramanları gerçek insanlara göre öleceğimizin daha farkındayız. Daha anlamlı bir ölüm arayışımız bundandır. Şimdi ölmek istemeyişim de bu sebeple. Daha anlamlı pek bir şey yaşamadım. Aptal aptal ölmek istemem.

Konuşmalar elbette boşaydı. Karar zaten verilmişti. Ali Bey'i kurban etmek bir çözüm yoluydu. Sorun çözüme varmazsa, mızraklar kuşanılacak, lama derisinden kalkanların arkasına gizlenilecek, üflenilen alevlerden korkularak ölünecekti. Ali Bey'in ellerini bağladılar. Bir sürü asker mızraklarını ona

doğrulttu ve onu tapınağın en üstüne uzanan merdivenlerden çıkardılar. Orada bakire kanlarından bir çember çizildi, çok ünlü bir müzik grubu yabancı dilde parçalar çaldı, bir masa kuruldu, kadehler tokuşturuldu, yukarıya doğru giden oklar tuttu herkes elinde, oklar bir o tarafa, bir bu tarafa sallandı. Herkes bütün gücüyle bunun Nigh Ann Bakna'ya yaraşır bir ayin olması için çabaladı. Ali Bey, kanların ve yere damlayan içkinin, gürültünün ortasına oturdu. Cellât ucu sivriltilmiş mızrağını kavradı, şaşılacak şey doğrusu, bu adet o zaman da mevcutmuş, "Son arzun nedir?" dedi.

Ali Bey gülümsedi.

Bölüm 13 : Tüm Harflerin Masalı

Bir sembol eksik şimdi, kişimizin ismi belli: Li. Günlerden birinde, uykusu bittiğinde, eski Çin'de olduğunu gördü. Kendini içinde bulduğu yer Çin ülkesinin en güzide konutuydu. Kendisine Prens dediler çevresine üşüşenler. Yüzünü buruşturdu: "Bir prensliğim eksikti." Eski Türklerdeki tiginliğini unutmuştu belki de. Bir şeyler yedi, ılık kımız içti. Ertesinde görevlerinin bilincinde, doğruldu ve tüm yörelerin delegeleriyle bir görüşme düzenledi. Dedi ki, düşüncem şudur ki, beni bir diğer kişinin yerine geçirdiniz zihinlerinizde, bilmiyorsunuz ki, ben o değilim. Delegeler gülüştü, sizin gibisi ilk kez geldi kesinlikle, kimse bir öncekine benzemediğiyle ilgili bir şüpheye düşmemişti önceden. Belki hissetmişlerdir, yine de bunu ilk söyleyen sizsiniz. Dürüstlüğünüz bizi memnun kıldı, siz bunu bilmelisiniz. Neyi? Size tüm bu zevzekliğin sebebini özetleyelim şimdi.

Biz bütün toplum düşündük ve bulduk ki, bizi yönetecek biri gerekli. Durumu diğer yönden gördüğümüzde ise, bu yönetenin dürüstlüğüne güvenemeyeceğimiz besbelliydi. Güç bitirir temizliği ve kurt düşürür kişinin içine. Kurt büyür ve kötücül bir iblise dönüştürür eskiden en temiz dediğimizi. Yine de bu kurtun bu derece büyümesi için ekseriyetle yüzlerce gün geçmesi gerekir. Öyleyse yeni usulümüz belliydi, birini efendimiz belleyecek ve bu yeni efendiye tüm umudumuzu ve güvenimizi verecektik. O yönetecek ve emredecek; öfkelenecek ve neşelenecek, biz de emrine hizmet edecektik. Bu yeni ve bizim onu gelmiş geçmiş efendilerin en iyisi olduğunu düşündüğümüz fikrini besleyen prensin zihninde, ilk kirlenme belirtileri gördüğümüzde boynunu gizli kuvvete biçirtiverecektik bir sözümüzle. Gizli kuvvet, tüm pencerelerin dibinde, tüm depo girişlerinde, köşelerin berisinde, koridorun bitiminde; elleri büyük bir jilete benzeyen öldürme gereçlerinde; yeni bir prens edinme isteğimizin bir emrimizde cisimleşmesini -belki bu bile değil, sözlerimizin içinde kendine yer edinmiş küçücük bir yönlendirmemizi- bekleyen tüm neferleriyle sizi izlemekte.

Evet, bu zihninize öyle hemencecik girebilecek bir şey değil. Yine de öğrenmişsinizdir, öğrendiğiniz kısmı elbette doğrudur, bu ülke, biyolojik ilişkilerle yönetilmiyor. Özetle, siz bir prensseniz de, kimsenin oğlu değilsiniz. Ve bizim zihinlerimiz kusurlu değil, sizi kimsenin yerine koymuyoruz. Sizi seçiyoruz. Bir çoğunluk ile de değil bu, böylesinde sürenin bitiminde tüm bir

çoğunluğu öldürmemiz gerekirdi. Sizi bütünüyle öylesine, belki bu konutu sebepsizce şereflendirdiniz diye, bizi yönetecek kişi niyetine seçiyoruz.

Peki öyleyse. Teşekkür ederim. Bu konutun içinde isimsiz, yine de yokluğu hissedilecek kimi kırmızı çizgileriniz bulunuyor demek. Bunu düşündüm, çok sevdiğim iki dostumu vezirlik rütbesini vermeniz için belirteceğim size ve yine bu kısıt sebebiyle, isimlerini değil de ikisinin de rumuzunu söyleyerek sesleneceğim kendilerine. “Klo ve Lexius. Hemencecik gelin şimdi. Bu ucube ülkenin yoz yönetimi, cesetlerimizle niyeti bozmuş, ölümümüz gerekli.”

Klo ve Lexius, kimbilir kimin diğerlerinin dinlemesi üzere söylediği öykülerin içinde oynuyordu en son, çoğulu değil de bu versiyonu bu fiilin, çünkü belki değişik öykülerdedir rolleri. Çıkıp geldiler, umurumuz değil nereden geldikleri. Çok uzun süredir üzerlerine sinmiş oyunculuğu ikisinin de. Bu sebeple role kendilerini son derece uygun buluyor ikisi de. Giysileri de bütünüyle uyuyor bu yere, ikisini gören derdi ki bu ikisi delegelerle buluşmuştu ve Li bir müddet gecikti. Öyle gösterişli, öyle iyi giyimlilerdi ki, kimse reddedemezdi bu ikisinin gelecekteki vezirliğini. Meşveret meclisinin bir köşesine oturdu ikisi de, çevrelerini şöyle bir gözlediler, ertesinde önlerine getirilen mükemmel lezzette yemeklerle şenlendirdiler dillerini. “Evet”, dediler bilmiş bilmiş. “Konu neydi?”

“Konu şu ki,” dedi delege temsilcisi, “biz yeni bir yönetim şekli keşfettik.”

“Demek bu bir keşif?” dedi konuyu bir türlü derk edemeyen Lexius. “Ne demek istiyorsunuz, bu bulduğunuz önceden de mevcut muydu?”

“Öyle diyemeyiz, dedi temsilci, yine de çizgilerimizin içinde bulduğumuz en iyi eşdeğer bu.”

“Efendim,” dedi Klo bitirdiği ilk porsiyon işkembenin ertesinde peçeteyle çenesini ve üstlerini silerken, “Şunu söylemek isterim ki, dedikleriniz bütünüyle ıvır zıvır gibi duruyor, hiçbir şey demiyor gibisiniz neticede. Konunun evvelini bir tefhim etseniz bize, ne güzel olurdu.”

“Şimdi efendim,” dedi biz bir topluluğuz ve kimi usuller izleyerek devletimizi eskisinden iyi yönetmeyi istiyoruz. Bunun için de şöyle bir yol bulduk. Bir prens, vezirleriyle gelecek ve yönetecek ülkeyi bir süre, eğer bu sürenin bitiminde yine evvelindeki gibi temizse, ne güzel, değilse öldürüveriyoruz emrimizdeki gizli kişilerle.”

“Üzerinde çok düşünülmediği belli,” dedi Lexius yüzünü buruşturup, “Sizce de öyle değil mi?”

“Nedense,” dedi Li, “Ben bu işle ilgili kendime çok güveniyorum.”

“Sözlerinize ne gibi bir nükte gizlediniz? Gerçekten zihnimin erişemeyeceği

yüksekliklerdesiniz.” dedi Klo soylu bir kibirle.

“Ben pek çok serüven geçirdim ve görüyorsunuz ki ölmedim. Hem bir tek bu değil, bu sürede öyle çok kirlenmediğimi de düşünürsek...”

“Demek böyle düşünüyorsun,” dedi Lexius, yutkunurken, işkembe sevmediğinden önüne bir komposto getirmişlerdi. “Bence kirlendin. Geçmişe gitmenle ilgili değil bu. Temizleniyorsun geçmişte. Geçmişe gitmesen şimdikinden kirli olurdun.”

“İyi öyleyse,” dedi Li, “bu muhteşem konut gelecekte değil diye biliyoruz değil mi?”

“Elbette efendim,” dedi delege ellerini bitiştirerek birbirine. Bir tek o konuşuyordu, diğer delegeler uyuyor gibiydi. “Biz hep geçmişteyiz ve yerimiz hiç değişmeyecek.” Doğruyu söylemediği yüzünden okunuyordu.

“Ben bu derece emin değilim,” dedi Lexius. “Böyle bir devletin yeri yoktu geçmişte bildiğime göre. Ben ki kurgunun içinde büyüdüm, kurgunun her türlüsünü bilirim. Doğrusu, bu durumun içinde gerçekliğinden şüphe edilemeyecek şeyler pek yetersiz.”

“Ne demek istiyorsun?” dedi Li, “Şimdi, ileride bizi öldürmeyeceklerini mi söylüyorsun? Bir hile mi öneriyorsun?”

“Söylediği bu değil diye düşünüyorum,” dedi Klo. “Söylediği, birinin kurgusunun belirli bir yılın ismiyle etiketlenemeyeceği. Bir tek bu değil üstelik, şöyle bir şey de mevcut: Birinin edindiği deneyimler de bir edebi eser niyetine okunur, henüz gerçekleşmemiş şeyler de. Ve bir eserde söylenenler henüz gerçekleşmediyse, bu eserin geçmiş ile ilgili olduğunu söyleyemeyiz. Bu eserin içindekilerin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini henüz bilmiyoruz, öyleyse bu eserin gelecekten söz ettiği de söylenemez. Konuyu çok derinleştirebilirdim, derinleştirmedim, böyle iyi bence.”

“Dediklerinizin hiçbir sonucu yok gibi. Bir tek zihnimi sislendirmekle yetindiniz. Gerçekten tüm bu yersizliklerin gerisinde bir şeyler bulduğunuzu düşündüyseniz, tebrikler doğrusu. Ve elbette, kendinizi bu çılgın delegelerle didişebilecek gibi gördüyseniz, benim işim yok bu yemekte. Hiçbir Çin prenslik konutunu gezmemiştim geçmişte, söyleyeyim de gezdirsinler. Siz de midenizi doldurun ve kesinlikle beni üzecek bir sonucu önüme getirmeyin geri geldiğimde.” Delegelerin bir kısmını peşinden sürükleyerek gitmiş.

“Bu rol bize çok ilginç geldi,” dedi Lexius sözcü delegeye dönerek “Herkes bizi bir şey gibi görüp önderleri edecek, biz de bütün kendiliğindenliğimizle ölmeden önce, ölümümüzü izleyen günlerde bizimle ilgili iyi konuşulduğunu

öngörmek için didineceğiz. Bu sözleşmenin olumlu yönleri bulunuyor bence de. Yine de bize, bizi öldüreceğinizi söylememeliydiniz. Biz, yine gönlümüzce eğlenmeliydik, üç-beş yeni serüvene seçilmeliydik, iki-üç ölümcül tehlikeden kurtulup, içimize çektiğimiz nefesin kıymetini bilmeliydik. Belki tümden üzerimize yöneltilmiş güvenin ve bizi izleyen gözlerin şöyle böyle bilincindeysek de, bu böyle birden tüm kesinliğiyle gözümüze sokulmuş tehlikeye, elimizi kolumuzu birbirine düğümleyecek bir ölüm tehdidine sebebiyet vermezdi. Bence bizi izleyişiniz, her işimizle, her sözümüzle ilgili upuzun ekstreler okumuşluğunuz bize sezdirmeden gerçekleştirilmeliydi. Böyle, sizi eğlendirmekle yükümlü olduğumuzu hissedeceğiz ve bir en yüce rolden, bir önderden ‘profesyonel komik’ rütbesine düşeceğiz. Diyelim ki, düşmedik, kendimize yediremedik bunu, o durumun neticesinde, bir öldürme emriyle sırf ‘kirlendik’ diye, o değilse bile, bir yok görmenizle bizi, belki ölümümüz erkene çekilecek. Bizim serüvenlerimizi dile getiren belgeler, bir köşede unutulup gidecek.”

“Evet, evet,” dedi delege. “Prens Li’nin vezirlik için neden sizi uygun bulduğunu görmek hiç zor değil. Gerçekten size söylenenlerin içine gizli bir-iki ipucu, bütün bu düzenin şifresini çözmenize yetti. Bütün bu öyküler ve üst üste dizili cümleler, bir sürü incecik selülozun üzerine mürekkeple işlenmiş bir sürü hece... Hepsinin hedefi belli değil mi? Prensler ve emirler ve ismini bu konutun içinde dillendiremediğimiz diğer tüm liderler, tüm önderler, beşerin kulluk ettiği kimse önceden, öldüler. Geçmiş denince zihnimizde yer eden tüm öykülerin müsebbibleri öldü, hepsini biz öldürdük. Yücelik tıpkı egemenlik gibi çoğunluğun beğenisine sunuldu, iyi ve güzelin ne olduğu bir tercih meselesiydi. Ulviyeti kime yüklediysek geri çektik ellerinden ve onu herkese benzeyen bireylere bölüştürdük. Belki de bu yüzden, belki de hepsi bir tip çoğunluğu yenebilecek bir üstünlük düşleyemediğimizden, şimdi bizden üstün birilerinin serüvenlerini dinlemek istemiyoruz. Ve şimdi yeni öyküler için eskisine görece içimizden birilerini, örneğin sizi Li Bey, seçiyoruz. Bu sizi üzecek bir şey değil, diğerleri gibiyseniz de, diğerleri değil de siz seçildiniz neticede. Elbette biliyoruz ki, siz Lexius ve siz Klo, siz bu iş için eskidiniz. Olsun. Bu bir sorun değil.”

“Ben şunu derkedemedim. Meclisinize teşrifimizden beri tüm cümlelerimiz tutuk tutuk bir şekle büründü. Çok emek verilmiş bir belgenin içinde eksik bulunmuş bir konu ismi, bir giriş teşekkürü, bir sonuç gibi değilse de, her yerde geçen yine de bu belgede unutulmuş bir kelime gibi, kritik derecede önemli bir eksiklik bulunuyor bence kelimelerimizde. Neyin eksik olduğunu bilemesem de,

yine de bu sizin kırmızı çizgileriniz sebebiyle ismimin sonunun kesilip unutulduğunu tefehhüm ettim. Demek bu lidercilik sevimliliği değil bu sohbetin tek konusu. Kırmızı çizgilerin nelerin berisini, nelerin üzerini çizdiğini bilmek isterdim.” diye konuştu Klo.

“Kırmızı çizgilerin neyin üzerini çizdiğini, dilimize ne gibi bir kısıt koyduğunu söyleyemeyeceğimi biliyorsunuzdur. Yine de size bu kısıtın ne demeye geldiğini, bizim felsefemizle ne derece uyuştuğunu, tüm bu yönetim, liderlik ıvır zıvırının bütünüyle ilgili ne gibi düşünceler içerdiğini dile getirebilirim. Dizilmenin olduğu her yerde, bir sol ve onun tersinin bulunduğu her yerde, bir, iki, üç diye tek tek imleyebileceğimiz şeylerin bulunduğu her yerde, üstün ve yine onun tersinin sözünün geçebildiği her yerde, egemenlik fikri kendiliğinden gelir. Şu yöndeki ve de şu üstteki, bir tek ilklikleriyle küçüklü büyüklü rütbeler edinirler. Biz, eğer ki, izleyen günlerde tek bir önderden, tek bir temsilciden, uzun süreli bir rütbeden söz edemeyecek ölçüde tüm bu gereksizliklerden sıkıldığımızı düşünmüş ve tüm usullerimizi bu ölçüte göre şekillendirmeye yemin etmişsek... içimizi minik bir müddet sıktığı gün en sevdiğimiz öykünün en önemli kişisini bir köşeye itebileceksek... işte o çok belirli sembolün de egemenliğine bir dur demeliydik. O imgeye bir dur demeliydik, çünkü diğerlerinin tersine, o, yeriyle ilgili gereksiz üstünlüğüyle, sürmekte mevkisini ceddinden edinmiş zevzek bir prens gibiydi. Öyle de oldu, dilimizden sildik o imlerin hepsini. Gerçekten hiç de zor olmuyor belli bir süre geçince üzerinden. Gerçi siz çok hızlı özümsediniz, genelde ilk gelenler uzun süre susuyordu.”

Klo, yeteneklerinin sebeplerini “Zorluğu ile bunu solun sıfırı hükmüne getiren pek çok değişik rollerimiz oldu,” diye özetledi. Küçük bir sessizlik, ve konuştu yeniden:

“Ben bir keresinde otobüs olmuştum.”

“Hehehehe!” diye güldü delege. Gerçekte böyle gülmesinin kendisine ciddiyetsizlik getirdiğinin bilincindeydi. Yine de seçeneği yoktu.

“Ne diyorsunuz?” dedi delege. “Bu yükü çekebilecek misiniz peşinizde?”

“Post-modern öykülerin pek çok yerinde görevlendirildik. Denemediğimiz pislik yok gibi bir şey. Elbette isimlerimiz değişiyor, kimi öykücüler kişiliklerimizi de değiştirdiklerini düşünüyor, belki değişiyordur gerçekten. Yine de, sürekli bir ilgınçlikten bir diğerine gitmek, sürekli tek bir kişilikle yetinmek gibi sıkıcı.”

“Ben de böyle düşünüyorum,” dedi Klo. “Ölmek öyle çok korkunç gelmiyor

gözüme. Hem belki ilginçliği içimize sindirmişizdir, belki bizi izleyenin ruhu sıkıntıyı bilmeyecektir. Belki bizi öldürmeyeceksiniz, tüm dinleyiciler ve tüm okuyucu güruhu izin vermeyecek ölümümüze."

"Boş bir ümit bu bence. Elbette, her şey mümkündür, bunu reddedemem. Yine de bize liderlik etme görevini üstlenirken, Li Bey'in dürüstlüğüne bir ödül niyetine sırrını söylediğimiz bu sistemin gücünü küçümsememelisiniz. Ölmeniz mümkün. Yüzdeyle düşündüğümüzde şimdiye dek ölmeyen yok hiç."

"Li'yi göndermemiz iyi oldu. Bütün rolünü önemsiz buluyordu. Ölmeyi henüz istemeyebilir, böyle bir görevi üstlenmeyebilir,." dedi Lexius.

"Hem o," demiş Klo. "Hem de sözleşmeyi kendimize uygun şekle de getirebiliriz."

"Yok. Li'ye yönelik bir pisliğe evet diyemem."

"Öyle değil. Biz bütünüyle önemsiz rollerde oynuyoruz hep. Ölmeyeceğimiz, ölsek bile bunun görünüşüyle bir devinimsiz duruş durumunu geçemeyeceği çok belli. Bu sözleşmeye, kendi ölümümüzü de eklersek…"

"Sen ömrünün sonunu tüketiyorsun. Ben gencim. Ölmek istediğimi kim söyledi?"

"Sen de biliyorsun ki, benimle denksin. Hiçbir şey değişmeyecek. Bilinmezliğin, gereksizliğin ve önemsizliğin sürecek. Bir öykünün en önemli kişisiyle birlikte öldürülmekten bile önemli bir rol mü umuyorsun gelecekte?"

Lexius durmuş ve düşünmüş. Umutsuzluğu yüzünden okunuyormuş. Delegeye dönmüş ve onun yüzünü incelemiş, kendisine yetecek ölçüde umut için bir gülümseme beklemiş. Beklediği gerçekleşmemiş. Belki delege onun geleceğini umut dolu görüyormuş, yine de bunu belli etmemeliymiş. Bu çok önemli konutun epey bir süredir bir prensi yokmuş. Ve delege, dürüstlüğünü bir köşeye koyup, çenesini eğmiş, Lexius'u kendine terk etmiş. Lexius düşünmüş ve önemsiz öykülerin önemsiz bez bebeklerinden değişik bir rol biçememiş kendine. Bir de bu yeni teklifi düşünmüş ve;

"Olur," demiş.

"Peki," demiş, "Bu önemli görevi üstleneceğiz. Koşulumuz belli: Onurun bir kısmı bizim. Ölümün de. Li'nin öyküsü sıkıcı bir şekle büründüğünde, siz bunu ilgiyi kötü değerlendirmek diye düşüneceksiniz, Li Bey'i tüm öykülerin, şiirlerin ve bilimum benzerlerin şerefine öldüreceksiniz. Bu sizin isteğinizdi. Biz bir de geçmişle ilgili belgelerinizde onun isminin dibinde bizim isimlerimizi görmek istiyoruz. Bunun için bizi de öldürmeniz uygundur."

"Kendi yerime ve tüm delegeler meclisi temsilcisi kimliğimle, teşekkür

ederim ikinize de.”

Li içeri girmiş ve gülümsemiş.

“Ne oldu. Bir sonuç çıktı mı görüşmenizden? Ne oluyor? Prensi miyim şimdi ben bu ülkenin? Gerçi pek küçük bir ülkeymiş, yine de birilerinin ilgisini çekerse eğer büyüyebilir. Tüm geliri turizmdenmiş, tüm değeri turizmden. Geliyor örneğin birisi, geliyor ve seyrediyor, gülüyor ve eğleniyor, eğlencesi bitince, sıkıntı çökünce üzerine, gidiyor ve birisi bir ekiple gelse ve yok etse tüm ülkeyi… En küçük bir keder bile hissetmeyecek derecede unutmuş oluyor her şeyi. Bu çok bildik geldi, prensi olduğum ülkenin durumu benimkine benziyor. Evet, sevgili suskun delegeler, Lexius ve Li. Evet, sevgili temsilci. Biz bir öykünün bitişine dek ölmediysek, ertesinde öldüğümüzde cesedimiz ıssız bir yerde çürüyor öylece. Belki de ölmüyoruz. Belki ölüm böyle bir şey değil. Yine de yokluğumuz bir hüzün doğurmuyor. O yüzden, ben de öleceksek işte bu yerde, herkesin gözü önünde, ölüp ölmediğimizin, ölmek üzere olduğumuzun, öksürmemizin, hıçkırığımızın bir değeri olduğu bir yerde ölelim diyorum. Doğumumuz yine göz önündeydi, kimse bilmese de. Ben yine bu yerde ölelim diyordum, görevimizi de bilelim diyorum. Bize verilen rolleri üstlenelim, kimlere kimlere mutluluk verelim ve öleceksek hiç çekinmeyelim.”

Belgeler doldurulmuş. Gerekli yerlere çizikler çizilmiş. Hepsinin resimleri çizilmiş, üçünün de. Bir teğmen örtünün üzerinden çekmiş resimleri, bir görev bilinciyle incelemiş. Dönmüş ve önündeki nefere vermiş resimleri. Resimler elden ele iletilmiş, benzerleri çizilmiş şehrin ötesine berisine. Bu hem bir cülus töreni, hem de bir ölü gibi diri bildirisine benziyormuş. Fişekler ışıl ışıl geceyi renklendirmiş. Neferler dümdüz dizilmişler. Kimi öldürme gereçleri gökyüzüne doğrultulmuş, kimi yere eğilmiş, belki ileriki günlerde gerekecekmiş.

Dört yönde, ruhunun içinde bile gözcüler. Her ilerleyişim izleniyor. Gizli çekimli espriler gibi. En ezelî bir suçluyu izler gibi izleniyor. Tembellik yeteneği. İlyiç, neredesin? Susmuyorum, beceremiyorum. Durmuyorum. Fikirsizlik yeteneği. Mevcut değil, mevcut değil. Kendi içime de yönelebilirdim, hüzünle de tüketebilirdim. Sevgimden eminim. Bu yolculuk dizisine ne gerek. Gider ve üzülürdüm. Kimseniz. Hiç eğlenmiyorum ben Hiç eğlenmiyorum. İşte bunu üstlendim bile. Sizin de eğlenmeniz bitince, ışığı söndürür müsünüz?

Bölüm 14 : İlk Dilek Masalı

“En sonunda uyandın Köse,” dedi Hızır Reis. Başında duruyordu. Gözlerinin kenarında geçmekte olan bir endişenin çizgileri vardı.

“Uyuyor muydum?”

“Uyuyordun.”

“Ne kadar zamandır?”

“Üç gündür. Dört. Dört gündür.”

Köse Ali, inanmazlıkla baktı. Sonra öksürdü. Nasıl bir zekâm var ki, böyle rüyalar görebiliyorum diye düşündü. Bir adam vardı, üzerinde atlet vardı. Adam da değil yahu, bildiğin üniversite talebesi. Bunları söylemedi. Bir diğer zamandan geldiğine zor inandırmıştı Hızır Reis’i. Şimdi bir de rüyalarını anlatırsa, kendisine deli gözüyle bakacağı kesindi. Göğsünden gelen bir hırıltıyla yüzünü buruşturdu. “Seni geminin arkasına bağlamayacaktık,” dedi Hızır Reis. Sırılsıklamdın, gecesine hasta olmuşsun.”

Kimdi o adam? Her şeyi çözmüş gibi bir his vardı içinde rüyalarında, oysa şimdi bu her şeyi çözmüşlük hissi, olsa olsa kendisinin faydasızlığına bir işaret sayılabilirdi. Öksürdü. Gözleriyle ufuğu taradı. “Bir limana uğradık mı?” “Uğramadık, rotamızı bir fırtına değiştirdi.” “Ve ben uyanmadım hiç, öyle mi?” “Öyle.” “Lamba, lamba duruyor mu?” “Duruyor. Sen uyurken el sürmedim ben. Bu arada,” dedi Hızır Reis bir suç işlemiş gibi. “Artık yardımcı kaptan değilsin. Yerine bir başkasını atadık.” “Payımı da ona vermeyeceksin ya?” “Olur mu öyle şey, sözümüz söz.”

“Ben de sana bir şey söyleyeyim. Benim dört gündür burada olmam pek hayra alamet değil. Hep öyle oluyordu çünkü, bir gün gelecekte, bir gün burada. Başladığından beri böyleydi. Ne olursa olsun değişmemişti bu kadarı. Yanlış yataklarda uyandığım oluyor, ama o kadarı istisna. Sen de şahitsin bir kısmına, ayın çift günlerinde kamaramın dışında gördün mü beni?”

“Görmedim. Ne oldu peki? Ne oluyor?”

“Neyin değiştiğini düşünelim. Daha önce de geçmişte hasta olup sabah kendi karyolamda uyandığım olmuştu. Daha önce de birtakım seyahatlere çıkıp, gelecekteki yatağımdan coğrafi olarak da uzaklaşmıştım. Daha önce de gemiye binmiştim, gerçi hiç biri bu kadar güzel değildi, ama haşmetinizin sayın Reis, bu gibi bir sonucu olacağını düşünmüyorum. Daha önce de birden fazla ziyaret

ettiğim zamanlar olmuştu, daha önce de bir önceki gelişimde bıraktığım bir eşyayı tekrar elime aldığım; yahut daha önce uğradığım bir mekanı tekrar ziyaret ettiğim olmuştu. Ne olabilir peki öyleyse?"

"En fazla ne olur ki, bunu neden bu kadar büyütüyorsun. Hastalanmışsın, sana bu gücü nasip eden Allah, birazcık dinlenmeyi nasip etmiş. Ne var bunda şaşılacak?"

"Sorun şu ki, ben geleceğe nasıl dönüleceğini bilmiyorum. Bu bir yetenekten ziyade bir atama gibiydi. Bu derken gelecekten gelip durmamı kastediyorum."

Hızır Reis sustu. Doğu tarafında bulutlar birikiyordu. Bulutların altı gri, üstleri beyazdı. Tüm ufku kaplıyordu bulutlar. Bir fırtınayı daha atlatır mıyız, diye düşündü içinden. Bunu Köse'ye söylemedi, onun canını daha fazla sıkmamak için. Biz en fazla Doğu'ya gidemeyiz. O geleceğe gidemiyor. Böyle söyleyince durumun vehameti anlaşılmadı. Biz en fazla kendi çağımızın acziyetinin kurbanı olur ve Doğu'ya gidemeden ölürüz. Onun sonu buna benzemez. Kendinin olmayan bir zamanda, kendi zamanına gidemeden ölür. Zaman gurbeti bir nevi. Akıl da ermiyor. Ne olacak gitmese. Bu kadar maceradan sonra elbet bir şeyler öğrenmiştir, filodan küçük bir gemi de ona veririz, yavaş yavaş öğrenir işi. Malta'dan bir konak hediye ederim ona, belki evlendiririz de, o gelecekteki sevdiğini unutuverir. Unutsun zaten, davullar dengi dengine çalıyor ve çalacak. Hem n'apar bir kadın bir erkekle baş başa? Biz seyisleri dışarıda oturtmuyor muyuz? Demedim de hiç ısınmamıştı benim içim. Ne olacak en fazla, tabi, buradan sağ salim çıkarsak, Akdeniz'in hakimi oluruz iki başımıza. Fen de bilseymiş biraz. Geleceğin fenni çok işimize yarardı. Belki biliyordur. Biliyor mudur?

"Geleceğe gitmesen ne olacak," dedi Hızır Reis. "Burada bakarız başımızın çaresine. Elhamdülillah bir sürü gemim var. Birini veririm sana. Güneyden esir pazarlarını gezeriz, gençliğini de dindiririz. Sizin o koşturmacalı cennetinize benzemez ama burası da yetiyor bize. Hani sadece hazineleri ve sihri için sevilmez bir yer. Nefes almak bir akit gibidir. Bak açık hava. Deniz havası. Çek içine. Bir anlaşma yap. Alışırsın belki."

Alışabilirim. Ama bu bir yenilgi olur, diye geçirdi Köse içinden. Tüm bunlara neden bulaştım, bir hazine bulup burada tıkılı kalmak için mi? O gözleri, o özür dileyen gözleri ama ne için özür dilediğini bilmeyen gözleri bir daha görebilecek miyim? Esra'nın gözleri. Esra Hanım mı demeliydim, özür dilerim, ama bana bu kadar hayali saygısızlığı çok görmemelisiniz, arabamı ne hâle getirdiniz. Demek burada kalınacak. Umutsuz olmamak gerek. Bir ada vardır belki, açıyorsun

sandığı, içinden bir hamur çıkıyor. İstediğin gibi yoğuruyorsun. Düşmanlar ve dostlar üretiyorsun. Allah'a yalvarıyorsun Allah'ım ellerime ilminden ver. İşte bu hamuru yoğuruyorum ve bir istiridyeye koyuyorum. İçinden sen çıkıyorsun. Jipim nerede benim diyorsun. Şoförüm nerede? Hasip'i çağırıyorum. Hasip bir araba ve bir şoför. Hadım etmeyi evrensel insan haklarına aykırı görüyorum, ama madem artık bir soylu gibi davranmalıyım, hem bir adet talep bu endüstriye öyle çok güç vermeyecektir, şoförümüz hadım bir şoför olsun. Kör de olsun derdim, ama böylesi kurban isteyen Allah'a çürük meyveler götürmek gibi olur, değil mi Kabil? Kabil nereden çıktı, Hasip diyecektim. Hasip?

"Buldum galiba neyin değiştiğini," dedi Köse Ali. "Daha önce de elime bir sürü sihirli, cinli, perili alet geçmişti ama hiçbiri gerçekten sihirli değildi. Bu seferki farklı, gerçekten bir Cinle konuştuk bu sefer. Sorun bu olabilir. Nerede lamba şimdi?"

"Mutfakta, gözcünün oğluna bir şeyler anlatıyor cin."

"Evet, burası eskiden de denizdi ama içinde su yoktu, içinden bizim gemilerimiz geçerdi, bir gemi deniziydi burası böyle üst üste göğün sınırlarına varacak dalgalarla şehrin sahillerine vururdu. Biz gülerdik, kızardık, bir bütün olurduk, bazen şehri yıkardık, bazen şehre çarpardık. Genişleyen dalgalardık, bazen şehir genişlerdi, üst üste katlarla göğün sınırlarına değerdi. Yerde dururduk bazen ama yeri unutmuştuk, durmayı da unutmuştuk, tüm bunlar bize birer hakaret gibi gelirdi, neden duracaktık yani, ben o kadar hızlıydım ki, şimdi beni çözsen, yani çözemezsin de, bir yolu olsa da çözülsem dünyanın çevresini iki saniyede dolaşır, sana da Çin diyarından çok güzel oyuncaklar getirirdim. Gerçi ne kadar güzel olsalar da canlı değiller, benim eskiden bir oyuncağım vardı..."

"Hasip," dedi Hızır Reis. "Lambana gir, seni götüreceğim."

"Ah benim iyi yürekli efendim. Bunu söylediğiniz için ve beni lambamdan tutup çekiştirip götürmediğiniz için size ne çok teşekkür etsem azdır. Biliyorsunuz, aşağıda bir yerde düğümlendim ben bu lambanın içine, öyle çekip de götürünce canımdan can gitmiş gibi oluyor, pek fena oluyorum, sizin anlayacağınız gibi söyleyeyim derim kemiğimden ayrılmış gibi oluyor. Bu yüzden bana böyle tüm iyi niyetinizle haber verdiğiniz için teşekkür ederim, ancak şöyle bir istirhamım olacak, acaba, acaba beni biraz bekleyebilir misiniz, ben tam da bu sevimli insan yavrusuna bir şeyler anlatıyordum, ona kendi oyuncağımdan ve oyuncağımla yaptığımız muhteşem anlaşmadan bahsedecektim, bu anlaşmaya göre ben ona..."

“Hasip,” dedi Hızır Reis. “Yemin ederim ki canını yakmak istemiyorum.”

“Niye canımı yakasınız efendim, hemen geliyorum. Evet bakın, işte girdim lambamın...”

Köse neredeyse bir haftalık sakallarını sıvazladı öksürüğü bitince. Asıktı suratı. Aşk acısı çekmek ne kadar mantıksızsa, bu acıya bir çözüm bulmaya çalışmak da o kadar mantıksızdı ve bunu şimdi anlıyordu. Yani şimdi sevilen sırf ayrı bir dünyanın insanı diye, dünya değiştirmeye ve başka dünyalarda hapsolmaya ne gerek vardı. Zaman yolculuğu kim bilir insanlara nasıl görünüyordur. Yaşlanmayacak gibi düşlüyorlardır kendilerini, oysa olan yalnızca yaşlanmanın yıldan bağımsızlaşması, asileşmesi, süreyi umursamadan hızlanması oluyor. Dur diyemiyorsun, bin yıllık bir insan olmuşsun. Tüm insanların dertlerini görünce kendi derdim küçülür sanıyordum, o da olmuyor. Küçük küçük bir sürü dert görüyorum etrafımda o temel işgal dokusu hariç. Ve belki o işgalle alakalı bir şeyler var düğümümde, o işgalin bu derece hızlı gerçekleşmesi her şeyi akıldışı yapan. Utandıran beni. Aklımın parmağıyla beni göstermesi ve gülmesi. O işgalin sonucu aklımın bu derece güçlenmesi. Doğu tarafına baktı. Batıdan gelenlere gösterilen bir öfke miydi bu? Bulutlara bu anlam yüklenebilir miydi? Yeni öksürüğüyle sarsıldı. Başını önüne eğdi. Az sonra, başını yeniden kaldırdığında, Hızır Reis’in girdiğini gördü, gülümsedi.

“Neydi bana verdiğin şu aletin adı?” diye sordu Reis.

“Çakmak!” diye yanıt verdi Hasip içeriden. “Evet çakmak, ismiyle alakalı bir işlevi de var. Böyle gereçleri çok seviyorum. Gemi nedir meselâ yahu? Gerçekle bağlantısını anlamamız için bir yığın insanın gemi isminde uzlaşmasını beklememiz gerekecek. Oysa çakmak öyle mi? Adını bir kez duyuyorsunuz ve evet diyorsunuz, daha güzel bir isim bulunamazdı bu gerece.”

Hızır Reis “Lâ havle” çekti, “Çakmak sende mi?” dedi.

“Değil,” dedi Hasip içeriden. Artık lakabıyla bir alakası olmayan Köse Ali, “Kayıp mı ettin?” dedi. “Kayıp etmedi efendim, kayıp etmedi, o gün o çakmağı ilk kez kullandıktan sonra bir tane küçük oğlan sizin benim görünüşümden duyduğunuz şaşkınlıktan yararlanarak çakmağı kaptı ve gitti. Tam emin değildim, ama bugün sabah konuşurken, onun sihirli güçleri olduğunu anlattı bana küçük. Çakmağı çıkardı ve ateş çıkardı. Küçük çocuklar çok hızlı öğreniyorlar, Hızır Efendi’nin nasıl çabaladığını hatırladım da.”

“İsmail,” dediler içlerinden, bu isim gözcünün oğlunun ismiydi. Seslendiler yukarıya doğru. Gözcü yukarıdan mevkisinin getirdiği gür bir sesle: “Efendim sayın kaptanlarım!” diye bağırdı. “Oğlan nerede senin?” “Uyuyor aşağıda. Bir

şeye ihtiyacınız varsa ben ineyim.” “İnip de oğlanı getirebilir misin bize.” “Oğlanı mı. Oğlan ne yapmış ki efendim size, bir günahı varsa deyin ben cezalandırırım onu.” “Yok yahu cezayı nereden çıkarıyorsun. Bir getir sen.”

Çocuk geldi, babasının elinden tutarak. “İşte geldim, veledim budur. Ne cezası varsa, ne suç işlemişse deyin, cezasını ben veririm.” “Bir ceza olacağı yok Rüstem,” dedi Hızır Reis. “Yanlış anlamışsın. Ne ceza verebiliriz değil mi bu yakışıklı beyefendiye? Değil mi Ali? Adın ne senin, yakışıklı?”

Çocuğun koyu yeşil gözleri vardı, iri iri açıldı. Babasının aksine suçunu bilerek korkuyordu. Babası “Kaptan seni çağırıyor,” dediğinde korkması, ağlaması ve babasına da bir suçunun olduğunu düşündürmesi bundandı. Yutkundu. Sesi titreyerek cevap verdi.

“Babam bana Levent diyor.”

“Levent,” dedi Hızır Reis. “Sende bana ait olan bir şey bulunabilir mi acaba?” “Evet,” dedi Levent. “Yanında mı?” “Yanımda.” “Geri alabilir miyim onu?” “Alabilirsin.” Aldı elinden çakmağı. Babasına döndü. “Oğlunun nelerle oynadığına dikkat etmelisin,” dedi. “Yaş olan geminin altı. Yelkenler bir yanacak olsa geminin önüne bağlardım seni, yüze yüze götürürdün bizi Garp’a doğru. Götürürdün değil mi?”

Küçük Levent, fark etti sesteki kızgınlık imasını, babasını kurtarmalıydı: “Götürür tabi,” dedi korkarak, “ama geldiğimizi anlayamayız ki. Oradan dürbünle bakmak gerek. Yoksa kayalara çarparsak ne olur?”

Güldü Hızır Reis. İyi günündeydi. Köse bilmiyordu ki bu iyilik kendisinin uyanmasıyla alakalıydı. “Peki,” dedi, “çakmağım için teşekkür ederim Levent, ama bir daha bir hırsızlığını görürsem babanın dürbününü alıp başkasına veririm. Anlaştık mı?”

“Anlaştık.”

“Hadi gidin şimdi.”

Baş başa kaldıklarında Ali, tekrar döndü, sakallarının uzamasını ancak bu şekilde örtebilmişti. Üzerindeki battaniyeyi açtı, şilteye oturdu. “Hadi,” dedi.

Hasip adlı cin, fitili yanmaya başlayınca, fırsatını ilk bulunca, çıktı ve söndürdü onu. Bir daha çıkamayacağından ölesiye korkuyordu. Söndürdüğünde henüz bütünüyle çıkamamıştı lambadan, upuzun sakalının ucu lambanın ağzına sıkışmıştı, yüzünü buruşturdu. “Geri yakayım mı fitili,” dedi Hızır Reis. “Hayır, hayır, hayır,” dedi Hasip. “Sakalımı da mı yakacaksınız efendim. Bu sakal benim kendi dışımda sahip olduğum tek değerli şey. Ne değeri var ki onun diyeceksiniz, inanmayacaksınız, ama bilmelisiniz ki, birinin hiçbir şeyi yoksa bir

sürü saniyesi vardır ve bir sürü hatırası yoksa bu saniyeleri imleyecek, elbet başka bir şey bulunur. Sakın, dedi sakın...”

Köse Ali, “Sus!” dedi, o da sustu. “Benim gelecekten gelen bir yolcu olduğumu biliyor olmalısın.” dedi. “Biliyorum evet efendim, ama ilk değilsiniz, kendinizi bu gibi kibirlere kaptırmayın, birkaç zaman yolcusuyla tanıştım, onların hepsi de en fazla sizin kadar değerli Ademoğullarıydı, daha fazlası değil. Bir keresinde...” “Sus!” dedi Köse Ali, o da sustu. “Onlardan herhangi biri senin sahibin miydi?” “Efendim bu şekilde soracak olursanız emin olmalısınız ki sizden sonrakilere de sizi ‘sahip’ olarak tanımlayacak değilim. Biri için hizmet etmek ve gücünü onun için kullanmak başka şey, kendimi sizin üzerinizden tanımlamak, kendimi sizin aidiyetinizin üzerinden tanımlamak baş...” “Sus! Peki, hiçbirisinin senden dilek dileme hakkı var mıydı?” “Yoktu.” “Görüyor musun cevabı boş yere uzattın. Hayır da desen hiçbir yanlış anlaşılma doğmayacaktı. Neyse. Benim gelecekten gelen ve geleceğe geri giden bir yolcu olduğumu biliyor musun?” “Siz, az önce söyleyene kadar efendimiz, bilmiyordum. Ama bu benim suçum değil efendim, türümün özelliğidir, insanların işlerine dair pek merakımız yoktur bizim, sonuçta hala kendimizi buraların gerçek sahibi görmekten kendimizi alamıyoruz. Hem daha...” “Sus! Ben bir gün gelecekte, bir gün burada yaşıyordum. Bu son sefer, seninle tanıştığımdan beri. Burada kilitli kaldım. Bir de... Bir de seninle bir ilgisi var mıdır bilmiyorum ama, bir sürü saçma sapan rüya gördüm. Böyle şeylere yol açıp açamayacağın konusunda bir fikrin var mı?”

“Soruyu sorulabilecek en güzel şekilde sordunuz efendimiz, çünkü insanların yapamayacakları şeyler konusunda fikirleri yapabilecekleri şeylere göre daha belirgindir, biz ise öyle değiliz, neyi yapabileceğimiz konusunda kesin ölçütlere sahibiz, yeteneklerimizin kaplayabileceği kesinlikle kapsayabileceği alanlardan haberdarız, ancak bu sınırların nerelere kadar uzanacağını bilmiyoruz. Evet. Bu durumda da, istemeden bir insanın rüyalarına delilik tohumları ekip ekemediğim konusunda bir fikrim olmadığını size üzülerek belirtmek isterim. Ama şu var ki, bu söylediğiniz diğer şey bana o derece ilginç gelmedi. Sihir, büyü ve olağanüstülük bir nimettir veya bir cezadır, ama her durumda bahşedildiği bellidir. Bir insan hem çok zeki, hem de çok mutlu olamaz. Bu da buna benzer bir örnektir, bir insana iki bahşedilmenin birden uğrayacağı durumların pek az olacağını düşünüyorum. Yani benim üzerimdeki sahiplik iddianızla, size bahşedilmiş yeteneğin bir sonu geldi. Bilmiyorum farkında mısınız, ancak size bahşedilen zamanda yolculuk yapabilme, yahut ara sıra geçmişe uğrama değildi.

Geçmiş ve geleceğin hayatınızda dönüşümlü olarak söz alması üzerine kuruluydu sihrinizin tanımı. Ben geldim ve artık bir cin sahibi olarak, bu hakkınız elinizden alındı. Bir ikinci nazariyem, bu bakış daha da önemli...”

“Sus!” dedi Köse Ali. “Beni geleceğe götürebilir misin?”

“Bilmiyorum doğru anlatabildim mi, artık zamandaki yolculuk özelliği elinizden alındı, yani geleceğe giderseniz bu devamlı orada kalışınızla sonuçlanacak, ama istediğiniz buysa, hiç denemediğim bir şekilde, bir zaman bineği rolüne bürünebilirim sanırım. Aslında benim için hiç sorun değil biliyor musunuz efendim, o kadar uzun süre...”

“Sus!” dedi Köse Ali. “Hemen götürebilir misin?”

“Dileğiniz buysa...Götürebilirim.”

Hızır Reis, başını önüne eğdi.

Bölüm 15 : Bugünün Masalı

Uyandım ve elimle çalar saati aradım. Öyle kötü bir sesi vardı ki, ondan önce uyanıp can havliyle onu kapamaya alıştırmıştım kendimi. Bu sefer olmadı, uzandığım gibi, üst üste dizili gazeteleri devirdim ve düşürdüm saati. Saat de hemen ardından çalmaya başladı bu düşmenin. Öfleyerek kalktım ve yarı çömelik bir vaziyette ilerledim. Saat kapandı, ben de peşimden sürüklediğim yorganın altına sığındım yeniden.

Ne kadar geçti kalktığımda? Dolap ellerimle açıldı, ellerim gevreği buldu, kâse masada duruyordu. Gevrek üst üste birikti, süt hepsini bulamaç etti. Elim kaşığı tuttu ve ağzıma götürdü, ağzım açıldı, midem dolduruldu. Tüm adımlarda bir gariplik seziyordum, sanki daha önce bu gevreği, ya da yediğim herhangi bir şeyi çiğnemeden yuttuğumda gırtlağımda takılma tehlikesi yoktu. Bir iki sefer öksürür gibi oldum. Hani yemeği ağzıma alışımdan sonrasının kimseyi ilgilendirmediği doğru. Ama beni de mi ilgilendirmiyor? Neden bunu ilk kez hissediyor gibiyim? Kaşığın elimde yarattığı histe alışık olmadığım bir şey var. O adam, o atletli adam. Nereden çıktı şimdi o? Elim ilerliyor elim yaklaşıyor. Ağzım kocaman açılsın, bu kaşık pek çok taşıtın temsilcisi olsun. Otobüs olmadan da gevrek yiyebilirdiniz efendim, hiç kaşık kadar işlevli başka bir taşıt var mıdır? Eriyip de buharlaşırdı önceden yemekler. Şimdi midemdeki ağırlığını hissediyorum. Tasvir etmesem de hissediyorum. Kelimeye dökmesem de hissediyorum. Çok iyi.

Bir kravatımı bulursam gerisinin geleceğine eminim çünkü en son bir siyah kuşak gibi başımda unuttuğum kravatı çekiştirdiğimi hatırlıyorum beş gün önceden. Elbette iki üç gün ders kaçırıldı, bugün dersten çıkınca ilk iş bir rapor alınacak. Bunu unutmamalı, zaten Kemal Bey mutlaka hatırlatacak. Bu çekmece neden boş Allah'ım yarabbim. Bu çekmecenin neden boş olduğunu bana bir Allah'ın kulu açıklasın. Ha sahi, Hasip nerede? "Hasip, neredesin?" "Buradayım, efendim, yastığınızın ardındayım, neden buradayım diye..." "Seni duymuyorum Hasip. Gerçekten duymuyorum." Dur bakalım, şimdi şu yığına bir girişirsem bir şeyler elde edecek gibiyim. "Çantam hazır mı?" "Değil, efendim, lambamın fitilini yakarsanız, size yar..." Üzerime bir gömlek giyeyim bugün, altıma lacivert pantolonu. Kravat da...Aynısını takarım diğerinin düğümünü saçmalamışım. Öhö... Allah vere de şu raporu bu günden sonrasına da

uzatabilsem. Hiç okula gidecek gibi değilim. Çocuklar ne yaptı acaba? Müdür girmiştir. Kemal Bey. Bir kere daha olmuştu böyle. Gittim, efendim dedim, bıraksaydınız ya çocukları, konularda öndeydik zaten. Haha. Efendim, Dinler Tarihi dahil sayılmaz mı tarihe? Ne olmuş yani çocuklar İznik Konsülü'nü öğrenmişlerse. Vay canına demiştim içimden. Çocuklar neymiş İznik konsülü dedim. 345 dediler. Bilmiyorum tarihini. O zamana hiç uğramamıştım. İyi bakalım demiştim. Yok yok, başka bir çare bulmalı. Boş geçmemeli dersler. Dersin ortasında yıkılıp kalacak halim de yok elbet. Bugün bir gideyim de, çok fena olursam dönerim geri, hem rapor da üçkâğıt olmamış olur, araya hatır sokmam. İşte hepsi buradaymış. Ütüsüz hepsi, bu bir duruştur. Tüm insanlar bir gün okula ütüsüz gelecek ve bir devrim başlayacak. Bir ütü iki ütü. Bunun için önce ütü üreticilerini ikna etmeliyiz, meselâ parkelerin üzerine kaplanan jelatinlerin satışını artırırsak, ne bileyim suntaların şu dış taraflarının satışlarını artırırsak, süsü eşyaya yöneltip onları seyreden biz olarak, ütü satanların zararlarını makul seviyelerde tutabiliriz. N'apıyorum ben böyle oturup. Geç kaldım. Yeminle geç kaldım. Sınav filan yapamadık, çantaya gerek var mı? Olsun. Gazetemi koyarım içine. Daha fazla geç kalmamam gerek. Bugün de geç kalırsam... Değil mi efendim, değil mi Kemal Bey. Siz hiç genç değildiniz ve hiç zaman yolculukları yapmıyordunuz, değil mi? Şu hançer. Ha yok, ona gerek yok. Ne demişti cin, bundan sonra zaman yolculuğu yapamayacaksınız. Öyleyse şurada uyuyakalırım da, istemediğim bir yerde uyanırım da, halim nicolur diye düşünmeye gerek yok. Hiç de aklıma gelmedi görüyor musun, şu minik şok cihazları daha çok iş görmez miydi aslında? Neyse, o devre kapandı. Çantam, telefon, güneş gözlüğüm, arabanın anahtarı, evin anahtarı, mendil, kravat, cüzdan, alışveriş listesi. Tamam. Çıkabilirim.

En son ne zaman doldurmuştum bu kartı? İçinde yeteri kadar… Elbette buraya gelmem vatan-millet hayrına değil. Bakanlığın oraya beyaz atlarımla gideceğim. O kızı istiyorum sayın bakan, anlıyor musunuz? O kızı almadan dönmeyeceğim kulübeme. Hayır derse Hasip'e bir emir veririm, yıkar geçer burayı. Öhhö! Efendim vallahi benim hiçbir suçum yok, tüm otobüsler tam vaktinde geliyor, kaçırıyorum hepsini. Babam da böyle derdi, nasıl alışıldıysa, öyle sürmeli. Her şeyi birdenbire güzelleştirmenin anlamı yok. Evet meselâ, o kırmızı elma şekeri. Cebi para görmüştü de lunapark demişti. Kendisi de binmemiş, bir direksiyona yapıştı. Şimdi tam hatırlamıyorum, küçüktüm. Nasıldı? O çarpışmaların hangisi en sonda geliyordu. O minik otomobiller şarampole yuvarlanabilir miydi? Çıkarılabilecek tek sonuç varsa, o da şu ki, bizim sülale –bütün hepsi- trafikte

rahat hissetmemeli kendini. Mahmut Bey, ah o yaşlı kocası, ne gerek var efendim arabaya, ne yapacaksınız efendim, okuldan alacak çoluğunuz çocuğunuz mu var, dediğinde dinleseydim. Hem çarpılmazdım. Hah işte geldi otobüs. Bu saatte bunca insan nereye gider geyiği. Burjuvanın ıslak mendili. Eğlenmeye gidiyoruz gerizekâlılar. Kart? Hah. Günaydın, memur bey. Şaşkın şaşkın bakıyor bana memur olduğunu unutup. Şu şaşkınlık olmasa neyimiz kaldı. Şaşırtın beni ey insanlar. Meselâ bugün arkaya doğru kendi isteğinizle ilerleyin. Böylesi daha mantıklı, düşünmüştüm: Sıranın başında otobüse en çok ihtiyacı olanlar. Arkalara hemen inecekler doluşur. Efendim geç kaldıysam ve dört gündür…hayır peki beş gündür gelmiyorsam, bunun sebebi şudur ki…

Birini kaybettim. Kim olduğunu da bilmiyorum, hayatımdaki işlevi neydi onu da. Ama... Hayır efendim raporum psikiyatri kliniğinden değil. Aslına bakarsanız… Neyi kaybettiğimi nasıl bilmiyorsam, “Neyin var?” diye sorulduğunda cevap verebilecek gibi değilim.

Bakanlıktan geçiyoruz, bakanlık burası. Şurası bir gerçek ki, bir daha göremeyeceğim o ihtiyarı. Nereden buluyorsa hangi zamandaysak o zamanın en güzel yemeklerini ve en şirin evini sunuyordu bana. Beni her seferinde nasıl bulduğu ve nasıl aynı zamanlara denk geldiğimiz de bir muammaydı. Beni biriyle karıştırdığına eminim, beni ilk gördüğünde, “Osun,” dememişti, “Ona çok benziyorsun,” demişti. Sonra birden o her kimse o olmuştum, o her kimse yerine geçmiştim, zamanlararası bir annem olmuştu. Onu da kaybettiğimizi biliyorum. Hikâyesi benimkinden ilginç olmalı, ben nasıl her yeni zaman değişimini geçmiş diye adlandırıyorsam, o da hepsine gelecek diyordu. Siyah jip yok burada. Acaba tamirde midir?

Şurası bir gerçek. Onu kaybettim. Ama o benim için her yeni maceramın… öhö… tatlı bir girizgâhından başka neydi? Onu başka ne zaman görüyordum ki? Yeniden garip ve derme çatma da olsa bir bütün gibi hissediyorsam, baş parmağım ve bir sonrakinin arası, ayakkabımın içinde konuyla alakasız bir şekilde kaşınabiliyorsa, sadece onu bir daha görmeyişim olabilir mi sebebi?

Geldik. Mutlaka başka biri basar. Bastı da. Hiç yanılmadım zamanın bu tarafında. Kapı açıldı. Terle üstüme yapışmış gömleğim, bu taze havayla benden ayrıldı. Çantamı geride unutmadım. Hava burada da aynı. Okulun kapısı kapalı. Beş gündür okula gitmeyişimle alakalı. Günlerden Cumartesi. Çok da sakin değilim, ama sıradan bir aptallığım. Kızamadım kendime.

“Buyrun hocam,” dedi görevli. “Kemal Bey buradalar mı?” “Ha, içeride,yeni geldi o da.” “Sen iyisin inşallah.” “İyiyim hocam, siz?” “Çocuğun da iyi mi?”

Yüzü ekşidi. “Sorun kimde bilmiyoruz hâlâ hocam.” “Ha. Pardon. Anlatmıştın.” “Evet.”

Hızlı adımlarla kırdığım pot kırıntılarını örtbas ettim. Merdivenleri hiç gereği yokken üçer beşer çıktım. Öğretmenler tuvaleti levhası, gözlüklü bir adam. Bu nasıl sanat eseri. Efendim, resimdeki adam bana benzemiyor diye az daha altıma yapıyordum. Evde neden gitmediysem. Aynada kendime baktım, kocaman gözlerim vardı. Kafası karışıktı aynaya bakanın. Bu cümle üslubunu bir yerden hatırlıyorum. Bir şey var ki, bunu hatırlamamalıydım, bilmemeliydim bile. Öyle söylüyor ne olduğunu bilmediğim. Hatırlamamam gereken bir şeye dair hatırlamadığım bir eğitime sahip olabilirim. Bir kalem kâğıt imgesi dolanıyor, araları salça dolu bir klavye beliriyor gözlerimin önünde. Nereden çıktı bu şimdi?

Çantayı kaloriferin üstüne koymuş, duvara yaslamıştım. Belimde bir hançerim yok, yarım bir adam gibiyim. Bir kapıya vuruyorum iliklerime kadar hissederek. Bir anlamı yok bunun, bir sebebi de yok, onu ve bu yolla bu anı özgün kılan bu. “Gir” deniyor içeriden, “Elbette” diyorum, zaten onun için gelmiştim. Efendim, ben geldim bakışıyla bakıyorum.

“Ooo,” dedi Kemal Bey, bıyıklarının arasından dişlerini seçtim. “Aman efendim,” dedi, zihnimden geçenleri duymuş gibi, beynimin revaçta kelimeleriyle saldırıyordu bana. “Kimleri görüyorum, nerelerdeydiniz efendim, bir daha hiç gelmeyeceksiniz sandım.” İçimden dedim ki, işte bu adam benim ipimi tutuyor. Sonra bağladığı ipi çekti: “Bir daha gelmeyeceksiniz de ben de bir tutanak ile sizi işten attıracağım sandım.”

“Korkmayın,” dedim, “başka bir gelir kaynağım yokken buradan vazgeçecek değilim.” İkimiz de güldük: Yeşilli ve turunculu bir samimiyetsizlik doldu oda. “Aramızda kalsın, yeni tüttürdüm, camı aç da öyle konuşalım. İçeri havalansın.” Tırısta gittim ve kendime dur deyince durdum. Camı açtım.

Kelimeler ard arda birbirine girdi. Öyle belliydi ki bunun böyle olacağı. O bir öğretmen olsaydı ve ben onu istemeden tehdit eden bir müdür olsaydım belli ki her şey daha farklı olmayacaktı. Bu yüzden bir konu vardı ortada, o konu kendi kendini inşa etti, bize verdiği cümleleri söyledik ses tonlarımızı ayarlamaya çalışarak:

efendim malum havalar birdenbire... şimdi bana bunca zamandır hasta... *elbette hastaydım efendim şu an bile... hastaydın da neden bir haber göndermek aklına gelmedi hem telefonlarımıza … evime telefon bağlı olmadığını bile bile... bu bir bahane midir işe gelmemene bu çocuklar emanet bize anlıyor musun*

bilgiye aç bu çocuklar ve sen böyle yapıyorsun bunu bir görev değil yan etkisi görüyorsun maaşının... maaştan bahsediyorsak bu tartışmayı ben kazanmaz mıyım... raporun da yoktur senin şimdi... yok hastaneye gidebilecek derecede iyileşmem daha bu... evladım deseydin bir çorbamızı esirgeyecek... kalkamıyordum efendim anlamıyorsunuz evimde cesedimi bulamayacaktınız... bu hafta... bilmiyorum iyileştim mi malumunuz zatürree... fena da öksürüyorsun... daha bu iyi halim efendim hele dün gece hele dün gece... raporun... efendim biliyorsunuz bu zatürree... onu nereden biliyorsun bir görün doktora önce... şimdi buradan çıkınca bir doktor bulacağım... *peki öyleyse.*

Dışarı çıktım ve görevliye başımla selam verdim. Bir yokuştan indim ve ayaklarım beni çekiyordu. Her an düşebilirim gibi hissettim. Başım dönüyor. Ellerimi ayırarak buzun üzerinde yürür gibi yürüyorum. En yakın sağlık ocağı. Kapısı beyaz tahtadan aralara cam gerilmiş. Beyaz renk bende o lunapark gecesinden beri iyi renkler uyandırmıyor. Daha hızlı lekelenir diyorlar. Bu yüzden mi bu kadar yapay duruyor. Ne biliyim insanlara yakışmıyor bu. Merhaba dedim, yoğun balgam ve şiddetli öksürük şikayetiyle. Sağlık karneniz. Kimlik numaranız da olur. İnsanlara yakışmıyor, pardon bayan üzerinizdekini bugün mü giydiniz. Zamanı mı durdurdunuz. Bakıldı ve anlaşıldı ki ölüm durdurulamıyor. Doktor Bey odasında. Beyaz bir önlük. Kahverengi çirkin bir kazak. İnsana yakışan türden bir kazak. Gözlüklerinin üzerinden bakarak soruyor. Aç mısınız? Teşekkür ederim. Röntgen makinemiz yok. Ön iki dişin arasında ortadan kırılmış bir kürdan duruyor. Bu yüzden, eğer açsanız... Teşekkür ederim. Bir kan tahlili yapalım. Memurum ben diyorum. Gülümsüyor. Koskoca adam şimdi tek kolunu havaya kaldıracak ve “Ya Ben Neyim?” diye bağıracak gibi geliyor. Yoğun balgam ve öksürük şikayetiyle. Burun kanaması yahut kanlı öksürük izleri yastığımda. Rapor için mi söylediniz memuriyetinizi. Evet, beş gündür gidemiyorum işe. Anlıyorum. Halil Bey. Efendim doktor bey. Kanı alınacak hastamızın. Ne kadar beklenecek diye merak ediyorum. Bu durumda kime sorulur bu. Halil Bey damarlı bileklerine dikkatli dikkatli bakıyor. Sanki bütün bilek haritaları aynıymış oraya bakıp benimkini şappadanak bulacakmış gibi. İki terim soruyor, ikisinden birini seçmem isteniyor. Yan odadan doktorun sesi geliyor. Ha diyor Halil Bey. Çenesi dikkatimi çekiyor adamın. Sebilden doldurur gibi. Biri bitiyor üçüncüsü doluyor tüplerin. İğne her tüp değişiminde kaykılıyor ve iğne daha büyük olabilse vereceği muazzam acının ipuçlarını sunuyor her seferinde. Acaba diyorum meselâ kana bakınca insana denilebilir mi, e beyefendi siz buralı değilsiniz ki. Uymuyorsunuz buraya.

Bakın kaç öğündür antik mutfaklardan besleniyorsunuz. Fikriniz de bu durumdan etkilenmiş olmalı. Sizin daha genel bir tedaviye ihtiyacınız var. Meselâ bütün bu hastalığınıza rağmen çalışmanız gerekir, birtakım şartlanmalara yeniden alışmanın en hızlı yolu o emek sürecinin keskin tadına mikroskobik dişlilerin mayaladığı ekşiliğe yeniden...

Rapor işi bitiyor. Diğer elimde ilaç kutularının gerdiği incecik bir poşet. Otobüsün boş saatleri. Doğru otobüse mi bindim şüphesi beliriyor kartımı bastığıma ikna olmamdan sonra. Bu kadar insan bu saatte n'apar sorusunu hakediyor elele sevgililer. Mahmut Bey'in bir tanıdığı var mıdır ki iki gün daha uzatsa şu raporu. Yine karşılığında hoş sohbet olunur, zor değil. Arka taraftan bir ihtiyar kadın ayağa kalkıyor, titreyen ayaklarıyla bütün tutamaçlara aynı anda sarılan bir ahtapot gibi ilerliyor. İnecek sanıyorum. Çantasından çıkardığı bir mendili uzatıyor bana. Öksürdüğümü görmüş. Acımaysa mı daha kötü? Neden acıma olsun. Elimin rengini gördü mü? Bakanlığın önü anababa günü. Onun jipine benzer bir jip mi gördüm. Basmayı mı unuttum o düğme mi arızalı. Geçip gidiyoruz. Kendimi kılığımın berbatlığıyla avutuyorum. O değildir, sen babanın dükkânına kaç kez gittin demek yerine. Onun jipine benzer bir jip kurdum. İşte şurada bir direksiyonu var. Üzerinde bir direk bulunuyor şu otobüstekiler gibi. Tam yanından geçecekken elini uzatıp basıyorsun, ayak ucunda duruyor. Düğmenin rengi maviydi ve dalgalanıyordu. Çimenler ve dünyanın yere değen kısımları dalgalanıyor. Eve giriyorum ve uzanıyorum olduğum yere. Lamba sarsılıyor. "Dur," diyorum Hasip'e. Ses duruyor, görüntü aynı.

Kapı çalınana kadar yok oluveriyorum durduğum yerde.

Bölüm 16 : Figüran Masalı

En son okuduğunuz bölümün üslubu diğerlerinden çok farklı olmasa da ve bitiş aslında üzerinde durmasa da, çok ilginç bir şey olmuştu orada. Söyleyerek heyecanını kaçırmak da istemiyorum aslında ama sevgili okuyucum, ama dün okuduğun... üç gün önce okuduğun... sahi ne zaman okudun? Hayır şimdi bir hafta filan olmuşsa ne bileyim, sanki yaratmak istediğim etkiyi veremem gibi. Gerçi dürüst olmak lazım, ben de o bölümü yazalı epeyce oluyor, ama bu metin benim için senin için olduğundan daha biricik olduğundan önemli ayrıntıları unutmayacağım konusunda kendime güveniyorum. Sana da tavsiyem, bu kadar ertelememelisin hiçbir şeyi. Her kelimeyi düşünerek yazdığım iddiasında değilim elbette, ama pek çok imge var ve bu imgeler yalnızca kendi bölümlerini etkilemiyorlar, etkileri sürüp gidiyor. Bu anlaşılmaz olmaya çabalayan bir metin değil, ama sizden sadakat bekliyor. Ne diyorduk? Çok ilginç bir şey olmuştu. Kurallar belliydi ve zamanlar arasında gidip gelen bir kahraman bir süreliğine başrol olacaktı. Olmuştu da. Ancak birtakım aksaklıklar oldu ve sıkıldı. Sonra bütün bu anakronizme bir cinin gücüne güvenerek meydan okudu. Halbuki modern insan sıkıcıdır. Modern insan kötüdür. Modern insanın romanlarca buhranı ve tek ve basit bir çözümü vardır. Zamanda geri veya ileri gitmeyen bir başrolü olan bir sürü kitap varken sabah erkenden uyanan, okula giden, akşama kadar çalışan ve akşam eve gelince zaman geçiren uyuyan ve sabah kalkınca hiçbir yere gitmeyen, olduğu yerde duran bir adamı ben ne yapayım değil mi? Şimdi diyeceksiniz ki kurguyu ona göre kurmalıydın. Lâkin, bir timsahı kuştüyü yatağa yatırsanız, ona ninniler söyleseniz, hayırlıgecelerallahrahatlıkversiniyirüyalar deseniz ona, üzerinin battaniyesini sıkı sıkı örtseniz, o yine gidip bir bataklık düşlemeyecek midir? Modern insanı bıraksanız, bağlarını koparıp kendini yeniden bir otobüs içinde dalgalanırken bulmaya heves etmez mi? Bir yandan böyle bir adamı anlatma fikrinden tiksinirken, diğer yandan onun hâlâ bitmemiş bir anlatının başrolü olması beni zor bir seçime itti. Bunu yapmamalıydım. Bunu yapmalı mıydım? Bunu bilmiyorum. Lâkin, bu adam size benziyor ve nasıl ki sizin bana ihtiyacınız -haliyle- yoksa, onun da yok aslında bana ihtiyacı. Bunu yapmalıydım.

Anlatımıza geri dönmeliyiz, zira geriye kalan sayfaların hacmi edebiyatın en büyük açıklarından biridir. Ne anlatıyorsam devam etmeliyim, çünkü şimdi

bütün bu modern insan kötülemelerini yapıp, artık başrolümden sıkıldım sözlerime devam edip, eseri şimdi işte burada bitiriyorum blöfü yapsam bana inanmazsınız. Çünkü matbaa teknolojisinin bazı kısıtları var. Meselâ, sayfa çevrilirken kâğıt sesi çıkıyor ve bu bir atmosfer işidir. Kitapta kitaplardan bahsetmek belki biraz da bu yüzden daha kolaydır. Ne bileyim, meselâ şimdi sayfa çevrilince bir okyanus dalgası sesi çıkabilseydi, ben bütün bu konu dağıtmalarına karşın bir gözümün o okyanusun üstündeki o muhteşem kalyonda olduğunu size öyle giriş cümlelerine gerek olmadan anlatabilseydim. O kalyonda, en uzun direğin üzerinde şimdiye kadar nasıl oldu bilmiyorum adını hiç dile getirmediğim gözcü duruyor. İsmi Hamdi. Yanında aşağıya durmadan elmalar atmaktan garip bir haz duyan ama yolculuk başlayalı çok olduğu için artık öyle çok elma bulamayan oğlu Levent oturuyor. Baba, diyor daha çok var mı evimize. Bakıyım diyor adam muzip muzip, elindeki dürbünden etrafa bakıyor. Gözüküyor mu diyor çocuk. Gözükmüyor.

Hızır Reis aşağıda güvertede yere serdiği bir şiltenin üzerinde oturuyor. Denizi seyrediyor. İçinde hayatının çok geç safhasında bulduğu bir dostu kaybetmenin hüznü var. Korsanlarda, sadece korsanlarda da değil aslında, denizde doğup denizde büyüyen ömrünü denizde geçiren kim varsa onlarda görülen bir doğallıkla denize sarılmış hüznüne çare olması için. Zira deniz böyledir. Aynılığıyla dünyanın her yerini doldurur, bütün köşelerine ulaşır. Üzerinde ölenleri kendisi unuttuğu gibi, başkalarının da bir sonraki gelişlerinde hatırlamalarına ve hüzünlenmelerine izin verecek bir işaret bırakmalarına izin vermez. Denizde mekânın bu tekdüzeliği zamana yapılan vurguyla tamamlanır. Ve zamana bu derece vurgu yapıldığında, aslında ondan başka hiçbir gerçeğin olmadığına bu derece ikna olduğumuzda, deniz bize tüm dertlerimizin uzun yıllar sonrasında ne derece komik olduğunu şimdiden, peşinen anlatır. Şimdi de karşısına geçiyor Hızır Reis'in. Daha önce kimse yoktu diyor. Daha önce ağabeyini kurtarmaya çalışırken kimse yoktu yanında. Ağabeyini kurtardığında da farklı gemilerin kaptanları oldunuz. Sen yalnız kalmaya alışıksın. Sen şimdiye kadar yaşadığın bütün maceralarında, bütün zaferlerinde, bütün sevinçlerinde, benden başka kimsen yoktu heyecanını paylaşmaya. Hiçbir şey değişmedi aslında, yalnızca doğal olana, olması gerekene döndü hayatın yeniden. Babanı hatırla. Kaptan olmak yalnızlık demektir evlât, derdi sana. Çünkü iki kol olur, iki ayak olur, iki omuz olur ama iki baş olmaz. Sen daha yüce bir sorumluluğun adamı olacaksın.

İyi mi geliyor, bilinmez. Ayağa kalkıyor Hızır Reis. Odasına gidiyor.

Haritasını açıyor. Hâlâ haritası çıkarılmış yerlere ulaşmamış olduklarını biliyor. Gereçlerini çıkarıp bir rota çiziyor. Dikkatli olmak lazım. Seyahatin bu bölümünde ne bir şehir var, ne de ıssız bir ada. Geriye kalan şuncacık yemeği yetirmek için uğraşmak sorun değil. Ama isyanlar en çok böyle zamanlarda baş gösterir. Düşünüyor. Gemidekiler Yardımcı Kaptan Ali'nin artık gemide olmamasını bir uğur gösterisi sayabilirler mi? Akıllarına bir fenalık gelir mi? Bir söylenti çıksa, güya yardımcı kaptan kendisi ve birkaç forsaya bir Halil İbrahim sofrası kurmuş, bir iki derken Hızır Reis fark etmiş, sonra vuruşmuşlar, hepsinin cesedini martılar yemiş. Gülümsedi Hızır Reis. Forsalara ne dostluk gösterirdi ha dedi içinden. Onların çabasıymış ne varsa. Bütün deniz zaferleri onların omuzlarında yükseliyormuş. Meydan savaşlarında at övülmez dediğimde şaşırmıştı. Çürütemedi çünkü dediğimi. Nasıl bir şey uydurmalı? Bildiğiniz gibi, yardımcı kaptan Ali çok fena soğuk almıştı, dün gece ben yanındaydım, bana dedi ki, arkadaşlarım deniz konusundaki cehaletim konusunda beni affetsinler, ama onların aleyhine bir şey düşünmedim hiç, hep adil olmaya çalıştım, bana haklarını helal etsinler. Sonra kelime-i şehadet getirdi. Sonra da öldü. Ben de tuttum, gece vaktiydi, onu örtüsüne zulaladım, sırtıma aldım, iki fatiha altı gulhü okuyup suya attım. Evet, iyi, böyle demeli. Şimdi gider kamaranın kapısına kilit vurur. Biri sorana kadar susar, sorulunca cevap verir. Gece karanlık olunca da gider, örtülerin ikisini üçünü alır suya atar.

Eliyle müstakbel rotayı izledi, haritaya dokunmadan. Rotayı değiştirmeli belki de dedi içinden. Doğrudan İzmir'e gidişimiz Ali'yi evine bırakmak içindi, yoksa karaya çıkışın üç gün önce üç gün sonra olması bir şey değiştirmez. Bütün bu hazineyi İstanbul'da elden çıkarmak gerekli, en çok orada olur alıcısı. Sonra küçük çaplı bir donanma kurarım. Korsanlığa devam mı? Devam. Ama bu sefer öyle vur kaça gerek yok. Belli mi olur belki kıyı şeridinden bir kaç kale bile alırım. Şimdi, Ali'nin annesine haber vermek gerekir mi? Bu önemli. İyi mi olur, kötü mü sonuçlanır? Ali bir daha dönmeyecek dediğimde bir şey olursa ya kadına? Pencerenin kenarında her gün gelmek üzere olan oğlunu beklemesi daha iyi değil mi? Sahi, madem Ali geri döndü, annesi neden geri dönmüyor? Beraber gelmemişler miydi? Ali bunu hiç anlatmamıştı bana. Belki de dönmüştür annesi de geri. O zaman rotayı değiştirmemiz, durmamız boşa olur. Denizci dediğinin en güzel dinlenmesi İstanbul'da olur. Hadi İzmir'de durduk, kimisi bir şeyleri bahane edip oyalarsa filan, ne biliyim, gerek yok o halde. İlk hedef İstanbul. Tabi yol üzerinde Maderia'da yahut Cebelitarık'ta, bir de ihtiyaç olursa Malta'da durmalıyız.

Ali daha büyük gemilerin varlığından bahsetmişti. Metaldenmiş her tarafı. Ne yüklesen taşırmış, dört dönerlermiş dünyanın etrafında o gemilerle. Bir limanı doğrudan yerle bir edebilecek kadar topları varmış. Sizin bu kalyonlar çok gösterişli sallar gibi kalır yanında diyordu. Bozulmuştum o zaman. Şimdi düşünüyorum da, ben ne yapardım öyle bir gemide? Neyi hesaplayacaktım oturup. Ne erzak bitiyor, ne başka bir şey. O gemilerde forsa da yokmuş. Savaş desen sadece karşılıklı top atışlarından ibaret. Ne şansımız olurdu bizim öyle gemiler olaydı şimdi de. Ne meziyetimiz kalırdı. Hiçbir yerde ele geçirilmedik ve paylaşılmadık bir hazine bulunmazdı. Şükretmek lazım ki olacak zamanların hepsinden daha heyecanlı bir çağda yaşıyoruz. Altın Çağ diyordum. Bizim Altın Çağımız burası. Altın Çağ içinde yaşadığımız zaman. Ama geleceğe ve insanın had bilmez hayallerine dair bir kavram değil. Ali'ye sorsam o da kendi yaşadığı çağı söylerdi. Buranın bu kadar çeşitliliğini gördükten sonra kendi tektipleştiren zamanına gider ve bu işlemin hala başarıya ulaşmadığı bir zaman olan kendi çağı, ona geriye kalanların, sonradan geleceklerin en iyisi olarak görünürdü. Öyleyse şükredelim ve bizim acziyetimiz gemimize yansısın. Eksik yanı olmamanın kendisi kötüdür.

Böyle diyorum ya, bir yandan da için için korkuyorum. Tayının yarıya düşürülmesinden sonra tayfanın bir kısmı kaytarmaya başladı. Bu tek başına kötü bir şey değil tabi, ama çalışmaya devam edenler onları gemide bir fazlalık olarak görüyor. Ayağa kalktı Hızır Reis, geminin kilerine yürüdü, oradan bir kilit aldı, sonra Ali'nin kamarasına doğru yürüdü. Bana dair de hoşnutsuzluklar var tabi, çünkü hiçbir işe yaramaz uğursuz bir adamı sağ kolum yaptım. Haklılar mı? Belki haklılar. Onların açısından düşünmek gerek. Bu gibi durumlarda demir yumruk gemiyi batırır. Yarımızı kesseler, beni de içeri atsalar, kalan erzak onlara rahat rahat yeter. Bir de hazine var tabi. Hatta bir de ağabeyimden fidye filan isterlerse, kârları daha da katlanır. Ne yapmak lazım. Düşünmek lazım. Pek içinden çıkılacak gibi durmuyor. Yakınlarda bir şehir, bir ada bir şey gerekli. Erzakları yeniledik mi, bi de kanlarının delisini aldık mı, bir üç ay daha bile idare ederler. Göstermelik bir kaç idam da yaparsam, ilk yola çıkışımızdan bile daha uysal olurlar. Ama olacak şey değil tabi, bunca denizin ortasında tutup da bir adaya rast geleceğiz birdenbire. Şimdi hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi davranmalıyım. Bir şeylerden şüphelenmeye başladığıma inanırlarsa, çok geç olmadan harekete geçmek isterler. Hamdi'ye de teşekkür etmek gerek, geceleri kamarasına inmiyor adam, bana haber getirmek için. Onun da başına bir şey gelmese.

Hamdi fikirlerin kendi üzerinde dönmeye başladığını duymuş olacak, ağzını açtı ve bağırdı: Kara görüldü! Kara görüldü! Kara görüldü! Küçük Levent ellerini birbirine kavuşturdu: “Geldik mi baba?” “Başka bir yer burası. Gezeriz bakarız ardında ne varmış?”

Bütün tayfalar sevinçle atladılar sahile. Çoğu filikayı beklememişti, hava sıcaktı, kıyıya kadar yüzmüşlerdi. Tepesiz, dağsız, tekdüze bir adaydı. İlk defa böylesini görüyorlar. Ne çimenin rengi doğaldı, ne de kıyının şekli. Dümdüz bir daire düşünün ve üzeri özenle aynı hizada yerleştirilmiş elma ağaçlarıyla kaplı olsun. Hiçbiri buna bir anlam veremediler. Irmak da mı geçmiyor dedi Hızır Reis. Bu kadar küçük adanın üzerinden nasıl ırmak geçsin dediler. Haklılardı. Bir kuyu kazsak, belki su buluruz dedi Hızır Reis. Kürekler ve kazmalar getirildi, işe koyulundu. Bu sırada Hamdi, oğlunun elinden tutmuş elma bahçelerinin arasında geziyordu. Oğlu üstündeki yeleği çıkarmış, içini en güzel elmalarla doldurmuştu. “Baksana baba,” dedi. “Bilye gibiler. Hepsi birbirinin aynı.” Bu işte bir iş var dedi babası. Bu kadar meyve olsun, bir tane hayvan olmasın adada. Nasıl olur. Çocuk elmalardan birini ağzına götürürken elini tuttu. Yeme sakın, dedi. Zehirlidir belki. Çocuk suratını astı. Beraber elma yaprağından başka herhangi bir örtünün bulunmadığı toprakları arşınladılar. Bir yerde kusursuz bir küp olan bir ev gördüler. Çocuk yiyemeyeceği elmaları saklamak istememiş, onları bir bir arkasında bırakmıştı. “Acaba,” dedi Hamdi, “kimin evidir bu?” Çocuk “bahçıvanın,” dedi. Hamdi gülümsedi. “Doğru,” dedi. Yanına gitti evin, son adımları bir öncekilerden daha ürkekçe, kapının önünde durdu, kapıyı tıklattı. İçeriden “Kim o?” diye bir ses geldi. Hamdi’nin cevabını beklemedi. “Hemen geldiniz demek,” dedi. “Bir dakika geliyorum, kostümümde bazı sorunlar var,” dedi. Hamdi’yle oğlu Levent, şaşırdılar. “Kostüm ne demek baba,” dedi çocuk. İtalyanca’da vardı bu kelime. Ama anlayamadım ki dedi. Oğlan babasının bu şeyi bilmemesine şaşırmıştı. Kapı açıldığında, Hamdi şaşkın şaşkın içerideki adama, oğlan da babasına bakıyordu.

“Hoş geldiniz,” dedi içerideki adam.

“Hoş bulduk. Bizim geleceğimizi biliyor muydunuz?”

“Umuyordum diyelim. Böyle saçmasapan, okyanusun ortasındaki bir adanın üzerindeki evde yaşamak insanın canını çok sıkıyor.”

“Kimsiniz siz?”

“Ben Alexius’um” dedi adam. “İçeride Klopathranus var, ama uyuyor şimdi.”

“Demek Yunansınız,” dedi Hamdi. “Türkçe’yi çok güzel konuşuyorsunuz.”

“Elimde değil dedi Alexius. İsmim dışında hiçbir şeyim Yunan değildir zaten

benim. İşin komiği, onun dahi anlamını bilmiyorum.”

“Burada ne işiniz var be sizin?” dedi en son Hamdi, bütün bu söylenenler kafasını karıştırmıştı.

“Bizi buradan bir geminin almasını bekliyoruz. Ve istiyoruz ki bu gemi Küba’nın o taraflardan geliyor olsun. On gündür filan buradayız, nasıl buraya geldiğimizi ise hiç sormayın.”

“Sizi kaptana götüreyim,” dedi Hamdi. “Bu arada,” diye ekledi, “benim adım Hamdi, bu delikanlının adı da Levent oluyor.”

“Memnun oldum efendim,” dedi Alexius Levent’in gözlerinin içine bakarak. Levent sevindi.

Beraber, geminin demirli olduğu sahile yürüdüler. Askerler elmalardan kasa kasa yüklemiş, ama hiçbirini yemeye cesaret edememişlerdi. Hamdi’nin oğlu ve gemiden olmayan bir adamla geldiğini gördüklerinde soru sorar gibi baktılar. Hamdi cevapladı. Bu Alexius dedi, sanki bu her şeyi açıklıyormuş gibi. Sonra aklına gelebilecek tek açıklamayı ekledi cümlesinin sonuna. Kendisi bu adanın sakiniymiş. On gündür buradaymış. Hızır Reis paçalarını sıvamış, kıyıda duruyor, abdest alıyordu. Bu son cümleyi duyunca, ayaklarını yıkayıverdi, çarığını ayağına geçirdi, yanlarına geldi. “Ben buradaki leşkerin kaptanıyım. Öncelikli soru sanırım şu, dedi. Bu elmalardan yediniz mi siz?” Alexius yüzünü buruşturdu. “Ben elma sevmem,” dedi. “E ne yiyip içiyorsunuz burada?” “Valla, Çin sarayından çıkarken yolda yeriz diye paket yapmışlardı bir şeyler. E malum, saray mutfağı. Abartmışlar biraz. On gündür onları yiyoruz arkadaşımla.” “Çin’e mi gittiniz?” “Pek çok yere gittik. Çin bunlardan biriydi.”

Hızır Reis sustu, bu söylenenlere anlam verememişti. Akıllarından sorunları varsa bile bize zararları dokunmaz, diye düşündü. Bir tek siz ikiniz duruyorsunuz değil mi bu adada? Evet, başka yerlisi yok. Zaten biz de geleli çok olmuyor. N’apıyorsunuz burada? Bekliyoruz. Neyi? Ali isimli bir ademi konu alan bir hikâyeyi sürdürmek istiyoruz, işlerin biraz karıştığını bildiğimizden yardıma geldik. Ama sorun şu ki, geleceğimiz yeri iyi seçememişiz. Hani biz bir gemiye filan varırız sanıyorduk. Ali’nin ismini duyunca “Biz şöyle bir yürüyüşe çıkalım, elmaları kontrol edelim,” gibi bir şeyler geveledi, Alexius’la başbaşa konuşmaya başladı.

“Gelecekten mi geliyorsunuz siz?”

“Gelecek de denemez geçmiş de. Neyin neyden önce, neyin neyden sonra geldiğini gerçek dünyada olsa bilebilirdik ama burasının zamanı çizgisel değil. Ama evet, bu zamanda ilk kez bulunduğumuzu söyleyebiliriz.”

“Şöyle yapalım mı? Her ne kadar içinde doğruya dair kıvılcımlar barındırma ihtimalleri olsa da, saçma sapan konuşmayı bırakıp anlaşmaya çabalasanız çok mutlu edersiniz beni. Siz de böyle düşünmüyor musunuz? Böylesi daha çok işe yaramaz mı?”

“Kibarlığınızın ardında saklı bir kılıç görüyorum. Peki öyleyse. Ben gelecekten gelmiyorum, benim hikâyem çok daha karışık üstelik sizin de dediğiniz gibi saçma sapan konuşmadan anlatabileceğimi de sanmıyorum. Özetle şu. Gelecekten geldiğini bildiğim ve bir geminin yardımcı kaptanı olan Ali Bey’e yardım etmeliydik ve bu yüzden geldik.”

Alexius Klopathranus’u uyandırdı. “Kalk,” dedi. “Geldik mi geldik mi?” diye sordu Klopathranus. On gündür uyuyor gibiydi. “Gelmedik. Ama başkaları geldi.” “Kim geldi?” diye sordu Klopathranus çok iri bir çocuk gibi. Sonra şöyle baktı. “Bu adam müslüman gibi giyinmiş,” dedi. Hızır Reis duyamayacakmış gibi sesli sesli onun hakkında konuşuyordu. “Ya,” dedi, “duvarları tuğladan gemi mi olur. Hangi çağa geldik. Doğru çağda mıyız?” “Doğru, doğru,” dedi Alexius. “Kendine gel,” dedi sonra.

Klopathranus silkindi. Gerine gerine esnedi. Üzerine garip bir pelerin geçirdi, ayağa kalktı sonra. Hızır Reis’e elini uzattı. “Ben Klopathranus. Arkadaşım Alexius’un aksine, ne bir milliyetim var, ne de adımın anlamı. Bu da beni bir çocuk kılıyor, nezaket kurallarını unutuyorum. Yine de bazı şeyler gözümden kaçmıyor. Meselâ burasının aslında bir gemi olmadığını ilk bakışta anladım. İnsanların inancının giysilerinden anlaşılabileceği zamanlardayız hâlâ bir de. Yani fikirler farklı farklı ama şık deyince akıllara aynı şey gelmiyor. Bu iyi bir şey. Maddi şeyler ancak dürüstlüğe hizmet ediyorlarsa değerlidirler. Çağınız hoş bir çağ olmalı.”

Hızır Reis şaşkın şaşkın baktı adama. Ne demek inancın giysiden anlaşılabilmesi. Şık deyince aklına ne geldiğini düşündü, hiçbir şey çizemedi üstelik. Klopathranus o mahmurluğundan hâlâ kurtulamamıştı. Alexius’a döndü, sanki yabancı bir dilde konuşuyormuş da Hızır Reis ne dediğini anlayamazmış gibi, “Tanıyor muymuş Ali Bey’i?” diye sordu.

“Tanıyorum. Kendisi benim yardımcı kaptanımdı. Bilmiyorum ne kadar tanıyorsunuz, ama madem ki gitti ve görünüşe göre siz de buralardan değilsiniz, söylemekte bir sakınca olmamalı. Kendisi gelecekten gelip gidiyordu. Sonra ona bir cin bulduk. Cini bulunca...”

“Bunları biliyoruz,” dedi Alexius. “Şimdi nerede kendisi?”

“Ben de bunu anlatıyordum ya. Cini bulunca geleceğe gidemez oldu. Sonra

cinden rica etti. Cin onu geleceğe taşıdı. Ama bir daha buraya gelemeyecek. Evet.”

Klopathranus yersiz bir kahkaha attı. “O nasıl olacakmış ya,” dedi. Başrolün olmadığı roman mı olurmuş?

“Yanlış anladınız sanırım beyefendi,” dedi Hızır Reis. “O yardımcı kaptandı.”

“Bunun konuyla alakası yok,” dedi Alexius. “Size şöyle anlatalım. Hani hep denilir, insanın hafızası sona doğru şişiveren bir balon gibidir. Yanlış bir giriş oldu, zira bu lafı şimdi ben uydurdum, ama yine de ana fikri verebildim. Sizde bu durum çok daha farklı. Hafızanızı istediğiniz kadar zorlayın, çocukluğunuza, hem de meselâ 15 yaşınıza kadar hatırlayabileceklerinizoldukça sınırlıdır.”

Hızır Reis yüzünü buruşturdu. Annesinin yüzünün otuz sene önceki halini resmetmeye çalıştı. Beceremedi. Hatırlayamadı. Sonra çocukken en sevdiği oyunu düşündü, bulamadı. Korkmuştu. Gözleri kocaman kocaman oldu. Sonra kaşları çatıldı, bağırdı.

“Siz büyücü filan mısınız? Kara büyülerle uğraşırken kafayı yediniz de ondan mı böylesiniz? Öyle ya da böyle, korkarım ki canınızı alacağım.”

“Modern zamanlarda kullanılan bir tabir vardır. Onu ters çevirelim. Sorun bizde değil, sende Reis. Biz ne olduğumuzun farkındayız. Figüranlarız biz. Konuşmalarımız ya da duruma uygun sözlerimiz dışında, bize verilen metinleri okumak dışında hiçbir işlevimiz yok. Ama en azından neye dahil olduğumuzu biliyoruz. Bu açıdan sizin durumunuz daha vahim. Çünkü siz bir roman karakteri değilsiniz. Bunda şaşılacak ne var? Şu var. Siz yaşayan bir insan da değilsiniz. Siz bir tarihî karaktersin,iz hayatının belli noktaları belirlenmiş, ama akıllarda bu aralar gelişigüzel bir şekilde doldurulabilecek bir adamsınız. Birisi sizin adınıza konuşup da ‘İşte, bakın Hızır Reis’in en çok oynadığı oyuncak şu met sopasıdır,’ demediği zaman bu gibi anılarınız yoktur.”

Hızır Reis, şu an edilmiş lafla birdenbire aklına dolan şablona benzer anıların etkisiyle gülümsedi şöyle bir. “Ama meselâ,” diye devam etti Lexius. “Ben met oynamayı bilmediğim için sen de bilemezsin.” “Bal gibi de bilirim,” diye devam etti Hızır Reis. “Yanılıyorsunuz. Kesinlikle yanılıyorsunuz.”

“Hayır,” dedi Alexius. “Biliyor olamazsınız. Ama beni yanlış anladın, amacım sizi köşeye sıkıştırmak değil. İçinde yaşadığınız bu zaman, sizin deyiminizle Altın Çağ, gerçekte olmayan, ama üretilmiş bir çağdır. Birtakım kalıplara uydurulmuş ve geyikle süslenmiş bir çağ. Bu süslemeyi ve bu oluşturmayı yapan anlatının merkezinde ise Ali Bey vardır. Ali Bey bazı bakımlardan bizden de sizden de üstün. Bir ölçüde bir karakter sahibi olabiliyor. Ne dediği ve ney

yaptığı tam anlamıyla bir kontrol altında değil. Bizi seyreden herhangi biri varsa, onun bütün ilgisi onun üzerinde toplanacak bu yüzden. Figüranlar veyahut hayatının bir safhasında gidip Cezayir'i fethedecek olduğu kesin olan ve bundan kaçışı olmayan bir adamdan ziyade, bir kaybeden de olsa iradesi olan herhangi biri daha caziptir. O sebeple şu an buradaysak, ve anlatı bir yerinde 've sonra Ali Bey o çağda bir daha asla varolmadı, Hızır Reis de gitti Cezayir'i fethetti ve mutlu mesut yaşadı,' diye bitmiyorsa..."

"Bir dakika," dedi Hızır Reis, "ben Cezayir'i mi fethedeceğim?"

Alexius'un bunu söylemeye niyeti yoktu aslında, boşboğazlığına gelmişti. Hatasını telafi etmek ister gibi sustu. "Ama bu imkânsız," dedi Hızır Reis. "Elimdeki üç-beş gemiyle bunu nasıl yapabilirim?" Klopathranus güldü. "Her şey fazlaca gerçekçi ilerliyor," dedi. "Kıyıları tutarsam ve ticareti engellersem... Şövalyelerin liderleri lükse düşkün olurlar," diye sesli sesli düşündü Hızır Reis. Bir yandan şaşkın bir yandan gelecek zaferlerini düşünerek mutluydu.

"İşte," diye devam etti Alexius. "Anlatı burada sürmeye devam ediyorsa, bu bizim hatırımıza değil. Ali Bey olmasaydı, hikâye biterdi. Yine de bağımsız kararlarıyla anlatının sahibinin canını sıktı Ali Bey. Hani roman kahramanlarının hepsinin başına türlü türlü şeyler gelir. Ama hangi kurguyu toparlayabilmek için aynı adamdan iki taneye ihtiyaç duyulur ki? Anlayacağınız şahit olduğunuz yolculuk birtakım zorluklara yol açtı. Bu sebeple, ceza olarak, Alilerden birisi hafızasını, diğeri yazarını kaybetti. Belki bir süre daha peşinde dolanabileceğimiz bir hikâyesi oldu bu sayede. Ama biz bir şey kaybetmedik. Bir sürü bizi öldürüp öldürmeyeceğinden onları denemeden emin olamayacağımız elma kazandık. Ben diyorum ki, bsir anlatıda iki tane öne çıkan figürana gerek yok, hem zaten Klopathranus elmayı çok sever."

Hızır Reis askerlerden birini çağırdı, elmayı Klopathranus'a verdiler. Klopathranus elmayı yedi ve bir şey olmadı. Doymadı da. Bir daha yedi. Bir daha yedi.

"Masal bu ya," diye söze girdi Alexius. "Klopathranus'un koskocaman bir midesi varmış ki bir ada dolusu elmayı hüüp diye yutarmış. Sonra ağzını açıp kükrer gibi geğirmiş, taa gemiden Ali Bey de uyanmış."

Bölüm 17 : Yakın Çağ Masalı

Kapı çaldı ve yürüyen ayaklarım ve uzanan elim. Kapı benim kapım. Dışarıda Barbaros Hayrettin duruyor. Bir poşet ve iki poşet var ellerinde. Demlenelim diyecek, halimi görünce susuyor. “Tatildesin filan sanmıştım,” diyor. “Bu yalan sayılmaz,” diyorum “bir deniz seyahatinde idim.” “Anlatmıştın,” diyor. “Lamba için gidiyordun. Buldun mu?” “Buldum. Sana onun hikâyesini anlatayım.” “Bunu,” dedim, duraladım. Aklımdan birtakım ayrıntılar silinmeye başlamış. Aklıma bir Aztek tapınağının üzerindeki kan lekesi geliyor. Ağır makineli mekanik yarasalar. Koskocaman jiletler taşıyan bir Çin ordusu. Tutuk tutuk işleyen bir zaman. Şehrazad’ın ayak bileği. Dünyazad’ın gözleri. Beyaz atletli bir adam. Sivri dişli, sivri kulaklı bir Türk prensesi. Üç kişilik bir pigme ailesi. Gözcü ve oğlu Levent. Hızır Reis’in tutam tutam sakalı. “Aslında çok karışık,” dedim. “Her şey birbirine giriyor. Zaten...” öksürdüm... “zaten,” dedim “çok fena hastayım. Belki ondan. Sihirli bir adada idik. Tüm olarak yutuyordu ada kafilemizi, bizi tekilliğe sürükledi.” Kaşları çatıldı Barbaros’un. “Ne ara içtin sen bakayım?” dedi. “Yat şuraya!” Yattım. İçkileri dolaba koydu. Çayı koydu ocağa. Bunları içeriden duyuyorum. “Gerçekten buldun mu lambayı,” diye seslendi. “Evet.” Yorganın altında erimek üzereydim. “Ne dileyeceksin peki? Kıza nasıl ulaşacaksın?” “Bilmiyorum,” dedim. “Bakanlık arazisinin tapusunu mu istesem?” “Takasta hep zararlı çıkarsın, derdi bir dostum,” dedi Barbaros. Güldüm ve gülüşüm öksürükle sonuçlandı. Çayı getirdi. “Dürüst olayım,” dedi. Ol. Gözlerimle tavandaki ampulün sallanıp sallanmadığını kontrol ettim. “Hikâyelerden hoşlanırım. Masallardan da hoşlanırım. Bana şimdiye kadar anlattıklarında pek inanacak şey bulamadım. Şu an o lambayı görmezsem, benim için tüm inanılırlığını kaybedeceksin.” “Bu neyi değiştirecek,” diye sordum. “Gelmeyecek misin bir daha? Masalları da severim dedim ya.” Gülümsedim. “Peki,” dedim. “Lambanın içinden çıkan cini de görürsen ortak olduğun anlatımım, bir masala mı daha çok benzer, bir hikâyeye mi?” “Bilmiyorum Ali,” dedi. Adımı, tekil adımı, soyadsız ve sıfatsız ve adaptesiz adımı duymak hoşuma gitti. “Karmaşık bir soru bu. Günlüğünü yazıyorsan, böyle diyeyim ve yaşadıkların inanılmaz şeylerse... Gerçek bir kişi olmaya devam mı edersin, bir masal kahramanı mı olursun?” “Sus da çayını iç,” dedi. “Nane-limon mu yapsaydım?” Çok severdim nane-limonu ama yine de ses etmedim.

Son üç aydır ne zaman uykum gelse yaptığım gibi elimi belime götürdüm. Hançer belimde değil. Yarım bir erkeğim. Nerede uyanacağıma nasıl emin olabilirim? Yastığın arkalarını aradım. Duvarın kenarına sürdüm elimi. Lambanın soğuk, metalik bedeni. “Hokus, pokus,” diye saçmaladım. Az önce sahteye şüpheyle bakan bir gerçektin, şimdi gerçeğin şüpheyle baktığı bir sahtesin. Lambayı çıkardım. Soluğu kesildi. “Vay canına,” dedi. “Bunu paraya çevirdiğini düşünsene.”

“Dur hele,” dedim. “Mutfaktan çakmağı getirir misin?” Gitti seslendi. “Nerede ki?” “Yok mu tezgâhın üstünde?” “Yok.” Aklıma geldi. Çakmak şimdi Barbaros’un cebindeydi. Ama bu Barbaros henüz Barbaros diye anılmıyordu. Nasıl da benziyorlar değil mi birbirlerine. “Kürdan falan da mı yok,” dedim. “Kibrit diyeceksin,” dedi. Sustum. Dışarıda minicik çekmeceler açılıp kapanıyor, kafamda büyüyorlar ve tokuşan şehirlere dönüşüyordu sesleri. Geldi. Yaktı kibriti. Fitili uzattım. Zor alev aldı. Az daha elini yakıyordu. Hasip çıktı, tümüyle çıkabilince lambadan, var gücüyle üfledi fitile.

“Ben” dedi. Sustu. “Nasıl karanlık bir zaman burası!”

“N’oldu,” dedim “Beş kelimelik bir cümle kurduğun nerede görülmüş senin?”

Dalgalandı işte karşımda Hasip’in gölgesi. Her bir gözü her bir ağzı başka bakıyor, ama pek çoğuna endişe hakim gibi.

“Tanıyorum efendim, tanıyorum ben bu hissi. İlk sefer gelmiyormuşum gibi zamanınıza. Beni neden çağırdınız? Sohbetimi sevmediğinizi biliyorum. Bir sonraki dilek için mi?”

Baktım. Ayrı bir dalgalanma dolaştı yüzlerinde. Ağızlarından pek çoğunun gülümsemesi biçim değiştirdi, az önce vakur ve kabullenmiş bir gülümseme taşırlarken, şimdi beni bu kabullenişi paylaşmaya zorlar gibiydiler. Bir sonraki dilek diyordu, demek ki, bu hasta yatağına ve müdürün önüne geri dönüşüm benim ilk dileğimin sonuçlarıydı. Döndüğümde oysa ki anneme denirdi ve annem ben gemiden iner inmez kat kat yorganların arasında sarardı beni, hemencecik iyileşirdim. Bir oyuna mı getirildim, yoksa bir cin sahibi olmanın sırlarına henüz erişememiş olmamın sonucu mu bu? Hasip’e kızmalı mıyım, dileklerimi yerine getirmek zorunda olması, dileklerim dışında canımı yakmasına engel mi? Hasip diyorum, Asimov okudun mu sen Hasip diyorum içimden. 4 kuraldan haberin var mı Hasip, onlara uyuyor musun, yaratılışında böyle kodlar saklı mı? Bakıyorum ona ve dalgalanma sürüyor, garip bir hüzün seziyorum ona baktığımda. Üzülüyor. Neye üzülüyor. Gerçekten böyle çok mu gözleri ve ağızları, gerçekten dalgalanıyor mu? Yanıma dönüyorum. Barbaros

ağzı açık öylece bakıyor. Âşikârı ima diye bir yüz ifadesi de olmalı, işte bakın Hasip'in yüzünde ne kadar ifade varsa, pek çoğu ona yöneliyor. Âşikâr olan ne?

"Elbette efendim," diyor, "siz Avrupa saraylarında hiç bulunmamış olmalısınız. Macera kelimesinin arkasına saklanan kan anlamı çeviri sonrasında yok oluyor. Böyle olunca nezaketin de tadı çıkmıyor, neyi örteceğiz. Yine de alışkanlıktır, efendim. Efendimin dostu yeni çağ insanı, kendim, belki de sizinle siz insanlarla konuşmayı göze alan lamba mahpuslarının sonuncusu Hasip bendeniz. Sizin isminizi öğrenmek ise ilginç olacak, çünkü benim isimlerle alakalı bir nazariyem var, hani olur da bu kadar yıl geldik, isimler değişiyorsa, belli bir yol izliyorlarsa, belki bu nazariyeyi insan isimlerine de uyarlayabiliriz."

"Ertuğrul," diyor Barbaros. Barbaros'un adı Ertuğrul'muş. Bu cin nezaket kurallarını iyi biliyor. Bakan kızlarıyla nasıl konuşulur biliyor musunuz acaba? Elbette diyecek, elbette bu tip konuşmanın öyle temel incelikleri yoktur. Müstakbel bir işsiz ve ertesinde de müstakbel bir çulsuz olarak özgüveninizi nasıl deli gibi sevdiğiniz bir insanın karşısında göklerde tutacaksınız, bütün sorun bundan ibaret. Kaldı bir dilek diyecek sonrasında da aşağılık pislik. Yüzüne bakıyorum. Bir varlık bizden azıcık güçlü olmayagörsün, ona verebileceğimiz kudretlerin sınırı yoktur. Kudretsiz ve sıradan bir varlığa yenilmek bize daha ağır geliyor, ondan olacak. Düşünce okuyamıyor değil mi bu?

Nasıl yani diyorum. İçimden önce. Duymuyor. Merak dalgalanıyor yüzünde. Örtemiyor mu duygularını hiç? Ben hayal mi görüyorum. "Barbaros," diyorum. Gülüyor Barbaros Bey. "Adımı da öğrendin oysa," diyor. "Olsun," diyorum. "Sen de görüyor musun bu bir sürü duyguyu bir arada? "Yaşlılık," diyor. "Uzun yıllar önce görmeliydim bu cini. Yine de kulaklarımın hala işittiğine şükretmeliyim. Hem yarın gözlüğümü de getiririm. Şimdi bir şey görünmüyor, iç içe geçiyor, dalgalanıyor çift de değil on onbeş tane görüyorum."

Hasip susuyor. Bu konuda bir açıklamak yapmaktan korkar gibi bir hali var. "Nasıl yani Hasip?" diyorum. "Sen bana söylemeden dilek haklarımdan birini mi kullandırdın bana?"

"Şimdi efendim, malumunuz, orada kalmanız oraya gitme amacınızla çelişeceğinden zaten buraya gelmeniz gerekliydi. Burası kesin. Size böyle bir iyiliği karşılıksız yapmayı ve bunu kayda düşürmemeyi de isterdim ancak, hani benden isteyebileceklerinizin en uç noktasında bir şey istediniz, haliyle pek çok güç harcadım. Ben de yoruldum, sizi de yordum. Durum böyle olunca..."

"Söyleyemez miydin yine de bunu?" dedi.

“Dileseydim. Söylerdim. Dileseydiniz. Söylerdim. Dilemediniz. Dilemedim.”

“Gördün mü sen de Barbaros Bey?” dedim. “Neyi?” dedi. Oysa görseydi ki, tek sesli ve çok ağızlı bir koroydu gerçekleşmekte olan. Yapışık ikizlerden bir bulamaçın dalgalanmasıydı cevap. Beş defa kaydedilmiş bir sesin farklı bir kelimeyle yenilenmesiydi. Filan filan. Garip şeylere takılıyorum. Dilemediğim için söylemedi. Söylemediğim için dilememiş oldum. Az önce neydi be o öyle. “Bir şey de mi duymadın?” dedim. “Yankı da mı duymadın?” Hasip gülmeye başladı sessiz sessiz. Gülmesini tutması bir ilginçti. Yüzünün yarısı ciddi duruyor ve dik dik bakıyordu odanın farklı köşelerine. Diğer yarısı ise sessiz kahkahalar atıyordu. “Sen de görmüyor musun?” dedim yine. “Evet,” dedi, “işte cinine şahit oldum. Ama n’apalım göremiyorum tam. Herkesin deliliği kendine.”

“Bende sesler değişiyor,” dedi birden. “Sondan başa doğru okunuyor gibi. Hani tüm bu konuşmaların sonunu biliyorum, az sonra soracağın nasıl yaninin cevabını duyuyorum bir yandan duymuyorum. Bir yandan kendi sesim. Anlatamıyorum. Konuşunca daha zor dinlemesi çünkü.”

“Nasıl yani?” dedim.

Hasip, “ben pek bu zamana ait değilim, dedi. O yüzden birtakım sorunlar çıkarabilirim. Bir şekilde halledilir sanıyordum efendimiz, ama görünen o ki, algılarda sorunlar yaratabiliyorum. Yine de uğraşacağım, istediğiniz gibi iki gözlü ve bir ağızlı ve tek sesli şuradan şuraya zamanlı bir canlı olabilirim yeniden.”

“Bunu da mı dilekten sayacaksın yoksa,” dedim.

“Ha. Ha,” dedi. Kahkahaları yüzünün dört bir yanına bölündü. Karman çorman bir sırıtışla baktı bana.

“O haklarınıza ihtiyacınız olmayacak mı efendim? Boş yere mi yaptınız o kadar yolu? Şöyle ki ben tüm olarak geçememiş olabilirim zamanınıza. Birazım şimdi birazım az öncede kalmış olabilir. Dileğinizin bütününü gerçekleştiremedim daha diyelim. Ama tuttum. Ayak ucumdan. Kendimi. Çekiyorum. Zamana. Bu zamana.”

En son en soldaki ağız kapandı. Ben de gözlerimi kapadım. Bunu görmeye dayanamazdım daha fazla. Allah’ım nasıl bir yük yükledin sırtıma. Aklımı nasıl koruyabilirim. Bir bir daha iki. Ben size matematikten putlar sundum. Üç kere üç dokuz. İkiler hem toplama. Ses geriye doğru akmaya başladı birden ve tüm bu tutarlılık saçmalıklarım yeniden dağıldı. Üç dakika sonra Barbaros, benim getirdiklerimi içmedik biz değil mi, diyecekti. Onu duydum. Kafamı çevirdim. O da kendi sesinin atideki tınısını dinliyordu. Ama ben gözümü açtığım ve Hasip’i

yeniden gördüğüm anda, gelecekten duyduğum sesler kesildi. Ses kesilmeye yakın silah sesleri ve çığlıklar duymuştum. Barbaros yanımda doğruldu. “Bir şeyler olacak,” dedi. Hasip, “sizinle bir alakası yok,” dedi. “Çağınızın bir özelliği. Sizin hiç bir şeyle alakanız yok. O sesler var ve size dokunmayacaklar. Mekânda da istemeden biraz kaymış olacaksınız. Çağınızın bir özelliği o sesler.”

Nigh Ann Bakna! Muyah sana! Gabir Kensen. Tilaylatır.

Çatışma sesleri dağılıyor. Şimdi benden bireysel bir şey dileyin diyor cinim. Yüzündeki ifadeler alfabeye dahil etmediğimiz harflere dönüyorlar. Dışarıda bir yağmur başlıyor. Beklemiyorduk bunu. Hava durumları yazıyordu. Biz yağmuru bildiğimiz için yağmur yağmaz. Ama yağmuru onaylayabiliriz. Bu yağmur gerekliydi diyebiliriz. Bu yağmur yağmalıydı.

Farklı ağızları farklı farklı konuşmaya başladı Hasip’in şimdi. Farklı zamanlardan farklı yüz ifadeleriyle konuşuyordu onlarca yüzü. Geleceğe dair pompalı tüfekli kehanetler son buldu ve biz bunu hazırlayan tarihin o muazzam döngüsünü bu garip dillerde bağıran yüzleri seyrederek hayalimizde canlandırabildik. İşte şimdi burada duruyorsunuz ve sizin başlarınız. Uygarlığın dengesi önemlidir efendim anlatabiliyor muyum diye baktı gözlerimizin içerisine Hasip. Neyi konuştuğunu neden burada olduğunu o da bilmiyor olmalıydı, yüzünde -yüzlerinde- bizim içimizdeki bilinmezin endişesi saklıydı. Bakna. “Şimdi intihar ederseniz, bu pazarlanabilir bir ölüm olur,” dedi. “Neyi anlattığımı bilmiyorsunuz, her anlatıcı neyi anlattığını bilmek zorunda değildir oysa,” dedi. “Her şeyi bilmenin çağı geçmedi mi artık? Ne bekliyorsunuz?” dedi. Sesi değişiyor, kalınlaşıyor inceliyor, hırıltılı ve anlaşılmaz hallerden bir kızın sesine bürünüyordu. “Amigdala!” diye bağırdı. Duvara büzülüp kalmıştık Hızır Reis’in bilmem kaçıncı kuşaktan torunu ile. Neden sonra bu katlanarak çoğalan yüzler duruldu, zamanın farklı sesleri sustu bir hortum bir zaman ve anı hortumu vardı odanın içinde gibi, dönen her ne idiyse, hafif hafif durdu. Hasip yeniden bir bütün oldu. İçinde ne olduğu bilinmez bir pandora kutusu olmayı bırakıp, yeniden o basit hesaplı geveze hizmetkâr oldu. Soluğunu bıraktı: “Ne karanlık bir zaman burası.”

“Biraz fazla zorladım sanırım,” dedi. “Özür dilerim efendim. Sizden de özür dilerim Ertuğrul Bey. Zamanı çok hızlı çekmiş olmalıyım, bir kısmı üzerime yapışmış, onunla birlikte böyle bir...”

“Kısa kes,” dedim. Kısa kesti. Efendi efendi gülümsedi. Hâlâ pek çok gözü vardı, ama artık durulmuş bir deniz gibi, yüzünün bir köşesi diğerinden ayırt edilemiyordu. “Dileği konuşalım artık,” dedim. “Konuşalım efendim elbette,

ilkinin biraz aceleye gelmesinden ötürü yeniden özür dilerim.”

Daha önce özür dilemiş miydi? Özrü o karmaşada mı boğuldu. Önemli değil bunlar, yine de mantık hâlâ sağ olduğunu anlamak için böyle yoklamalara güveniyor. “Peki, konuşalım,” dedim.

“Konuşalım,” dedi. “Efendim ne buyurursunuz? Meselâ Kaf Dağı’nın ardındaki koca dişli ejderhanın kafatasında sunulan ökseotu, tiranağacı yaprağı, fildişi tozu karıştırılmış içkiyi size sunar ve bir bakışınızla tüm hanımları kendinize hayran bırakacak bir hâle bürünmenizi sağlayabilirim. Hatta dilerseniz tüm bu kafdağı tiranağacı saçmalıklarını bir kenara bırakıp herhangi bir içkiye muhtaç kalmadan da sağlayabilirim bunu, zira moda kudretin biricik nişanesi değil midir ve siz bana sahip değil misiniz benim bütün bu gücüm, boş alanlardan ve ücretlendirilmemişlerden yapılan hırsızlıklarım, benim çabuk emeğim, parlak zekâm...”

“Bu moda işini sevmedim,” dedim. Gerçekten de sevmemiştim, kendimi çok şık kıyafetler içinde hayal ettiğimde nasıl oluyorsa tüm muhtemel senaryolar üzerime yanlışlıkla boşalan bir kadeh ile sonuçlanıyordu. Buna hazır değildim. Hemen hazır kıl beni diyemezdim ya.

“Öyleyse efendimiz,” dedi Hasip, “ne buyurursunuz?” “Şimdi sizi dünyalar güzeli bir vezir kızına aşık olduğunuzu biliyoruz, bu çağda sultanların ne gibi bir zevkleri oluyor pek bilmiyorum gerçi, ama yine de siz ne anlatırsanız ona göre bir şeyler buluruz. Arzu ederseniz elli bin ata binmiş ve elli develerini yedeklerinde tutan cengâverleri emrinize veririm, bunlar en önde yürüyen ve üzerinde fildişi ve safir süslemeler bulunan ipekten cibinlikli bir tahtırevan taşıyan yirmi memlüğü korurlar.”

Boş boş baktım Hasip’in yüzüne. Ne istediğimi ve ne isteyeceğimi bilmiyordum, diğer yandan tüm bu saydıkları beni içinden çıkılmaz bir parodinin başrol oyuncusu haline getiriyordu. Gülümsedim.

Efendim yüzünüzdeki gülümsemeden aklınıza bir şey geldiği anlaşılıyor, dedi Hasip. Yanımda Barbaros bana tavsiye vermekle uğraşıyordu, “Bir medya kuruluşu işini görebilir” Ben kafamı kaldırdım ve sadece gülümsedim. Hasip, “bakın,” dedi, “ben bu çağdan haberdar değilim, ama sütunlarının sonunun insanın ensesi büzülmeden görülemeyeceği devasa sarayları bir gecede inşa ettiririm size, ya da meselâ üfleyince dahi buğu tutmaz camları olan bir otobüs efendim lastikleri yeni takılmış ve muayenesi yeni yaptırılmış bir otobüs, isyankâr olmayan, bütünüyle itaatkâr bir otobüs efendim, ne diyorum ben, bu kelimelerin anlamını bile bilmiyorum oysa. Zaman iki yönden hücum ediyor

yine. Önceleri geleceğin ne düşüneceği ve geçmişin ne düşündüğü gelip beni bu anda buluyorlardı. Ama şimdi gelecekteki görüntümün çoktan sabitlendiği bir ana ulaştım. Ondan mı bu kadar zorluk çekmem?"

"Sus," dedim. "Efendim," dedi "bir emrinizle bir hükümdarın kafasını getirebilir, yahut ordularını teker teker biçip onu karşınızda rezil rüsva edebilirim. Ama kudretim emrinizle başlar ve kararsızlığınız beni aciz bırakır. Haydi bir şey söyleyin."

"İki saniye sus," dedim Hasip'e. Bozulmadı. Cinler yüzsüz hizmetkârlar. Hasip de öyle. Yine de onda beni daha fazlasını söylemekten imtina ettiren bir şey var. Barbaros'a döndüm, "ne diyordun?" dedim. "Medya diyordum," dedi. "Şimdi güç ve kudret göreceli şeylerdir." "Hayır," dedi Hasip, "asla değildir." "Sus sen," dedim. "İnsanların algısına göre değişir. Algıya dair oyun etmeliyiz. Bu da öyle atlarla saraylarla olacak şey değil. Bir televizyon kanalın olur, bir de gazete alırız. Ara ara şimdi olmadığından farklı bir insan olursun."

"Efendim," dedi Hasip, "sözünüzü balla kesiyorum, ancak sizin böyle oyunlara hiç ihtiyacınız yok. Zaten bana sahipsiniz ve bu kudret demektir. Bana sahip olmalığınız da değil hem, bütün o yolculuklarınız kudretinize delalet etmez mi? Şimdi tutup da eşiniz olacak bir insana sevgili sultanımıza yaklaşmanız bir yalanın eliyle olursa?"

"Sen eskilerden konuşuyorsun Hasip," dedim ona öksürüğümün ardından. "Sömürmenin günah sayıldığı zamanlar. O derece zenginliğin düşü dürüstlükle bir arada ancak sihir sayesinde bir arada idi. Ve senin işin de buydu. Bilinmeyen hazinelerin yerlerini bulup onları senin efendilerine veriyordun. Şimdi zenginlik öyle az bulunur bir şey değil. Diğer yandan ulvi bir tarafı da yok. Sen tüm çabanı harcasan ve dört bir yanı arasan ve birleştirsen yorulmaksız emeğini üst üste getirsen daha iyisini bulabiliriz. Benim kudretim diyorsun, buraya gelince ilikli düğmelerim ve kravatımın biçimi kadar kudretim. Gücü süslemek gerekli. Sanırım haklı Barbaros."

"Dileğiniz nedir efendimiz?"

"Bir medya kuruluşunun sahipliğini istiyorum. Bir bina. İçinde bir sürü gazeteci filan. Ne olur ki onun içinde. Kablolar. İlk önce bu işi öğrenmelisin. Sabit zamanın cini için biraz zahmetli bir iş. Olsun. İlk önce bir kaç medya kuruluşu gez. Sizin daha zeki olduğunuzu sanıyorum, hemen anlarsın neyin gerekli olduğunu. Bana da sorarsın ben de söylerim. Önce binamız olsun ama, böyle upuzun bir gökdelen. Çok katlı. Duvarlarının çoğu camdan."

"Nerede istersiniz?"

Nasıl oluyor acaba? diye düşündüm. Yani şimdi bir gecede dikilen bir gökdelen gecekondusunu belediyeler ne kadar süre dahilinde yıkarlar? Bir cinden tapu isteyebilir misiniz? Bakanlığın orada devlet arazisi olmayan ve ormana da düşmeyen en yakın neresi var?

Konuştum. “Yeni bakanlık var Eskişehir yolu üzerinde. Oraya yakın bir arsaya. Belgeleri filan da sen halledersin.”

“Belgeler, efendimiz. Belgeler nedir?”

“Sen önce binayı hallet, hemen yıkacak değiller ya. 20 kat yeterli,” dedim. Öksürdüm. “Peki,” dedi ve gözden kayboldu. Üşüyorum. Battaniyemi üzerime çektim. Benim tüm kudretim demek bu cini bulmak içindi. Onu bulamasaydım bir kanıtım olmayacaktı yaptıklarıma. Ama o öyle demiyor değil mi? O diyor ki tüm o seyahatleriniz. Beni öldürmeyen beni güçlendirmiyor. Zamanlara bölüyor. Şimdi bunu anlatmalıyım değil mi? Merhaba hanımefendi, siz bir bakan kızısınız ben ise Hızır Reis’in sağ koluyum. Görevim onun kafasını karıştırmak ve bundan zevk duymak. Ne yapacağımı bilmediğim zamanlarda gidiyorum ve yatıyorum ve işte burada uyanıyorum. Uyurken her şey daha güzel elbette. Bir arabaya biniyorum ellerim direksiyonumda. Bana milyonlarca kere çarpıp milyonlarca kere özür diliyorsunuz. Yoruluyorsunuz. Ara sıra repliğinizi şaşırıyorsunuz. Arkadaki o şoförün şaşkın bakışları arasında bana evlenme filan teklif ediyorsunuz. Sevinemiyorum. Hayır bütün bunların rüya olduğunu anlayamıyorum, bunu anlasam uyanırdım ve bunu anlamam için kendime gerçek yaşamdaki kadar az güvenmem gerekirdi, yani rüyanın her türlü hiçbir anlamı kalmazdı. Ne oluyor, size bir şey oldu sanıyorum. Benim o hurda metal olması kaderinde yazılı menecırımla o muazzam jipinize dokunduğumda sizi sarsmış olabileceğimi filan sanıyorum. Kafanızı vurdunuz sanıyorum. Korkuyorum. Ama susuyorum ve bana bakarak gülmenizden korkuyorum çünkü ayrıca. Sonra uyanıyorum. Uyanmasaydım gülecektiniz. Bunu hakediyorum.

Ama şimdi bir umut var değil mi? Gidecek ve efendimiz işte size bir gökdelen. Şeklini etrafa bakarak öğrendim. İçini bir sürü gazeteciyle doldurdum. Bunlar çok para almış tellallar gibi övecekler sizi. Ama onlar kadar aşikârane değil. Saklı saklı yüceltecekler namınızı. Oradan kazandığınız parayla sizin de şoförünüz olacak. O kadar yakışıklı gibi o kadar arzulanır gibi olacaksınız ki siz bile inanacaksınız belki buna diyecek Hasip. Ben de kurumlanacağım rüyalarımda dahi oturaklanacak cevaplarım. Sonra belki bir gün yine karşılaştığımızda “Merhaba diyeceğim. Sizin yüzünüzden geçen işimden atıldım.”

O sırada Hasip geri döndü. Kapıdan girer gibi usul usul yaklaştı lambasına. Bedeninin sünüp giden alt kısmı yeniden rengini kazandı. İlk defa bu kadar çok yüzde aynı anda hüzün ve çaresizlik okuyordum. Bunun garip bir etkisi vardı. Sanki bir oda dolusu hüzünlü insanla aynı anda göz göze gelmek gibi. “Ne oldu?” dedim, “hazır mı her şey?” “Anlamalıydım,” dedi. “Giderkenki o yavaşlığımdan. Hızlanamadım. Efendim,” dedi. “Nasıl desem bilmiyorum. Ama efendim. Burada her şey parsellenince. Benim işimi biliyorsunuz ben bulup buluştururum. Ama her şey sahipli. Hırsızlık yapamıyorum. Yoktan var da edemiyorum. Sınırlarınıza dahil edilmeyen hazinelere erişemiyorum efendim. Hiç bir şey beceremedim. Türdeşlerimi bulduğumda ve çabamı anlattığımda bana güldüler efendim. Bize yer yok. Bizim hiç bir gücümüz yok efendim. İnsanoğlunun sihirlerimizi geçersiz kılan mantığı yüzünden efendim. Sizin el atmadığınız tüm topraklardaki bütün hazineler ve sizin kurallara tabi tutmadığınız bütün harika dönüşümler bizim işimizdi. Bu çağ harikalık açısından ve herkesin olan hazineler açısından tamamıyla kısır. Bize iş düşmüyor efendim. İş yok bize. Affedin beni,” dedi. Ağlar gibiydi sesi. Gözlerinin kimisi kayboldu ve yerlerinde yaşlar belirdi. Sonra hiç bir gözü kalmadı yüzü de soldu bol damlalı bir yağmur bulutu gibi bulandı yüzü.

“Nasıl yani?” dedim. “Senin hiçbir işlevin yok mu bu çağda?” Cevap vermedi. “Bunca çabaya boş yere mi girdim ben?” Cevap vermedi. “Geldiğimiz çağda bir şeyler edinemez miydik?” “Edinebilirdik efendim.” “Tamam,” dedim. “Oraya gidelim. Geri gidelim.” “Bu sefer sizi uyarmalıyım efendim,” dedi. “Yalnızca iki hakkınız kaldı. Bir kere gidiş için. Eğer orada bir şey emredecek olursanız dönüşünüz için hiçbir hakkınız kalmaz. Orada kalırsınız.” “Hızır Reis’in hazinesi var ya?” dedim. “Bu konuda altı üstü bir insan olan Hızır Reis’e güvenebilir misiniz? Siz onu terk edip gittiniz ve yalnızca altın için geri dönmenize onun tepkisini merak etmiyor musunuz?” “O bir Osmanlı,” dedim. Bu kelimenin bu çağda bu kadar anlamsız olmasını unutmuşum. Ama o anladı. Sustu. “Peki efendim,” dedi. “Gerçi buna kudretim yeter mi bilmiyorum, yani bu gücümün de eskiye özgü olup olmadığını bilmiyorum ama deneyeceğim,” dedi. “Sizi oraya götüreceğim,” dedi. “Hazır mısınız?”

Geri dönemeyeceğimden korktum. Bu acziyeti kişiliğimin bir parçası sayıyorum. Şansım bir kez daha yaver gitmeyebilir. Birinin gözüne daha değerli gözükmez mi lamba bu kez saklayamazsam nereden geldiğimi? Hem razı olacak mı bu kez tayfalar benim payıma? Ya Hızır Reis ne diyecek? “Hasip,” dedim. “Senin bu güçlerin belki zamanla geri gelmez mi yerine?” “Olabilir efendim,”

dedi, “şu an sizin acziyetinizden farklı hiçbir şeyim olmasa da, belki talih size benim aracılığımla güler ve arzularınızı gerçekleştirebilirim.” “Buna inanıyor musun?” dedim. “Bizim inanma kapasitemiz çok kısıtlıdır efendim,” dedi. “Seyahat istemiştiniz, hazır mısınız,” dedi. “Değilim,” dedim.

Bölüm 18 : Uyanış Masalı

Hayatının başından beri diyemeyiz sanırım, ama onu tanıdığımızdan beri Ali Bey'i uyanışlarıyla biliyoruz. Bütün bu anlatı onun uyanışıyla başladı, sonra defalarca uyudu ve başka yerlerde uyandı. Bu başka yerlerde uyanış, hep bir tedirginlik üzereydi. Acaba bu anlatının vurgusu, bizden biri olarak Ali Bey'in ne çok uyuduğu üzerine mi olmalı? Yoksa uyanışlarla bütünleşmiş bir kimliğinin mi altı çizilmeli? Yoksa her şeyin değişmesinden ve emin olduğu hiçbir şeyin olmayışından kaynaklı buhranına mı vurgu yapmalı? Bilmiyorum. Lâkin Ali Bey'in, ne zamandır olmadığı kadar huzurla ve kendinden emin, bir sonraki anının ne olabileceğini bu derece iyi bildiği bir uyanışı olmamıştı. Belki ne zamandır diye bitirmeliydim bu cümleyi, belki de hiç böyle olmamıştı demeliyim. Geleceğe dair hiçbir kaygısı yoktu. Kalktı, hançerini masanın üzerinden aldı ve beline taktı, elini bıyığına götürdü ve orada bir kılın bile bulunmadığını şaşırarak fark etti. Gemi neredeydi acaba? Bir adada durmaları gerekiyordu, acaba bir adaya rast gelmişler miydi? Üzerini giydi. Ne kadar uzun süre uyuduğunu merak etti, hastalığı biraz daha iyi gibiydi, öksürdü, acaba namaz geçmiş miydi, birine sormak üzere dışarı çıkmak için hamle yaptı ve... Kapının kilitli olduğunu fark etti. Şaşırdı. Kamaranın bir penceresi yoktu, ama tahtaların arasından sızan gün ışığı belki de öğlenin geçmek üzere olduğunu haber veriyordu. Seslense mi?

Seslenmese. Onu buraya neden kilitlediler, önce onu bir düşünse. Hançerini sıvazladı. Gemide bir isyan çıkmış olabilir miydi? Sesleri dinledi. Bir curcuna vardı. Ali'nin duyduğu seslerden bunu anlamasına imkân yoktu, ama olan şuydu, adanın ortalarında bir yerdeki ağaçların çokluğu sebebiyle oradan su çıkabileceğini düşünmüştü Hızır Reis ve ikindi namazını müteakip orada bir kuyu açmalarını söylemişti ve bağrışmalar bunun üzerine çıkmıştı. Sorun çalışacak işçinin yeterli olmayışı değildi. Sorun tayfaların sayısının gereğinden fazla olmasıydı ve nasıl iş bölümü yapılırsa yapılsın, mutlaka çalışmayan birileri olacaktı. Sona kalan dona kalır fikrindeki askerler, kendilerine verilemeyen yemekten kaptanı sorumlu tutmuşlar ve hep beraber gemiye koşuyorlardı. Garip bir mantıktı, onlarınkisi. Saçma bir basitlikte bir işti bu ve güya kaptan etrafında kimi bulursa onlara işi yaptıracak ve gidenlerin farkına bile varmayacaklardı. Oysa mevzubahis kaptan, üç kere, "Herkesi burada görmek istiyorum,

gidenlerinizin de ayırdındayım. Lütfen," dedikten ama sesini duyuramadıktan sonra, kılıcını çekmiş ve askerlerin peşinden koşuyordu canhıraş. "Gelir misiniz buraya?" diye kükrüyordu. Kaçan tayfaların ikisi üçü durmuş ve Reisin yüzünü görünce bu sefer işten kaçtıkları için değil, korkudan koşmaya başlamışlardı. Beş-altı kişi kalmıştı Hızır Reis'in yanında. Bir de Alexius. Hızır Reis şöyle bir baktı. "Bunlar bu korkuyla gemiyi de alır kaçarlar şimdi. Ne dersiniz?" Alexius hiç durur mu, yapıştırmıştı cevabı. "Bu adanın daha ne kadar burada kalacağından emin değilim. Bir de zaten en başından beri, derinlere indikçe adanın daha bile ilginçleşeceğini..." Hamdi oğlunun elinden tutmuştu, "Gidelim ve gemiyi yakalayalım," diye böldü sözünü.

Demir almak o kadar da kısa sürmezdi gerçi, ama haritalarda olmayan ve içinde artık elma çöplerinden başka yenecek başka bulunmayan bu adada terkedili kalmak hepsini öyle korkutmuştu ki, deli gibi koşturmaya başladılar. Hızır Reis az önce de koştuğu için yorulmuş ve en arkada kalmıştı. Tayfalar her ne kadar eskisi kadar itaatkâr değillerse de, kaptanlarını ölüme terk edip gitmek akıllarından geçmemişti oysa. Hızır Reis, gemiye biner binmez, demir alınmasını ve yelkenlerin açılmasını emretti kibarca. Sonra bu kaytarma işinin ilk kimin aklına geldiğini merak ettiğini söyledi. Tayfalardan biri elini kaldırdı ve "ben" dedi. "Kazma getirmeye dönüyordum." Hızır Reis sinirli sinirli güldü. Tayfalar ise ağızları açık, birbirlerine baktılar. Bu sırada gemileri rüzgâra bırakmıştı kendini. Rüzgâr tatlı okşamalarla, siz modern insanlar nasıl diyorsunuz, usulünce pekiştireçlerle gemiyi istediği yöne sevk ediyordu. Sorun şuydu ki, adadan uzaklaşmışlardı ve geri dönmek için forsalar güç yetiremeyecekti rüzgâra. Onlar geminin dilinden anlamıyorlar ve yalnızca çırpınarak emrediyorlardı. Üstüne üstlük, susuzluk ve görece açlık, forsalar için daha zordu, şimdi çırpınışları daha da umutsuz çırpınışlar olacaktı. "Sizin suçunuz," dedi Hızır Reis hepsinin gözlerinin içine tek tek bakarak. "Kuyudan su çıkaramadık. Size ayrıca bir ceza vermeyeceğim."

Rüzgâr o kadar şiddetliydi ki, fırtına olmasından korktular. Herkes yelkenlerin ötesinde berisinde duruyordu, bir fırtına durumunda hemen indireceklerdi yelkenleri. Hızır Reis bile bir halatı tutmuş geminin dalgaların üzerinde kaykılışıyla beraber usul usul sallanıyordu. Kaşları çatıktı. Eğer isyan çıkmasını istemiyorsanız, kılıcınızı çekerek muhtemel isyankârların üzerine koşarak gitmemelisiniz. Basit, gerekli ve anlamlı bir kural. Bir nevi nezaket kuralı gibi. Gemi ileri ve geri kaykılırken, o da bulutlara bakmakla meşguldü. Fırtına çıkmaz gibi duruyor. Yine de tedbiri elden bırakmamak lazım gelir. O kadar derdi atlat, o

kadar hazineyi bul, sonra bir fırtına da boğul. Gerçi ne demek olduğunu anlayamasa da uğursuz bir kehanet olarak görmüştü; eğer Ali buradan gidecek olursa, kaderimizin yazarı bir son verir bize demişti Alexius. Bunu düşününce irkildi. Her nasılsa artık yaşadığına inandığı Ali'yi içeride unutmuştu. Sonra bu kehaneti bir anlam zincirine oturttu zihninde. Eğer Ali ölürse, bu geminin bir anlamı kalmayacaktı. Ali'nin gidişinden daha vurgulu bir mana olacaktı bu. Etrafına baktı. Dün ölmüş bir adamı aralarına nasıl buyur edebilir? Düşündü, bulamadı. Ben aslında onun cesedini suya atmıştım, ama o ceset aslında bir ceset değilmiş, üstelik kolları da çok güçlüymüş, geminin dümenine tutunmuş, bir iki sallanıp kendini küreklere doğru savurmuş, oradan küreğin ucuna tırmanmış ve içeri girmiş forsalar bunu şaşkınlıkla karşılamış ve onu yeniden suya atmak için çırpınmışlar resmen çünkü Ali'nin yüzü ölüye benziyormuş ama ellerinden bir şey gelmemiş çünkü kolları... Kendi kendine kızdı, bu ne saçma kurguydu böyle. Kendisine karşı pek kibar değildi anlaşılan, çünkü bu kızma işini biraz ileriye götürmüştü. Kimisinde yoktur yalanlar ve kurgular üretme yeteneği, ne var yani halbuki.

Bu sırada Ali Bey içeride, dışarıyı dinlemekle meşguldü. Dışarıya seslenip seslenmemekte hâlâ kararsızdı, zira eğer dışarıda bir isyan olduysa kendisinin bilinmemesi, en azından açlıktan ölmeye az kalana kadar bilinmemesi daha mantıklı olurdu. O koşturmacayı ve ani demir almayı başka türlü açıklayamıyordu kendine. Hançerini sıvazladı. Bu hançer ona babasından yadigârdı. Bir erkeğin en değerli silahı hançerdir demişti babası. Çünkü tehlikeye düşmeden öldürmek zaten erkekçe değildir. Kılıç ise başlı başına bir saldırıdır, ben buradayım der çünkü, bir tehdit olarak buradayım, kılıcı kuşanan ölmeyi hakeder, kendini savunması da geçersiz olur. Belli bir yaşa gelince, içinde bana benzer bir yan varsa, her seferinde bir öncekinden farklı yerlerde uyanmaya başlayacaksın. Belki oraya nasıl geldiğini hatırlamayacaksın bile. Bu yüzden rahatsız olmamalısın bu hançerden. Kuşağının altına geçirivereceksin. Bu yaşamaya yarar uzvun senin. Dışarıda bir isyan varsa, dedi Ali. Kendisine ne diyeceğimiz bir muamma artık. Çünkü bizim daha iyi tanıdığımız bir Ali olan Ali Bey, bir daha geri gelmemek üzere gitti buralardan. Ali'nin sakallarının olmamasının ise tamamıyla Amerikalı bir albayın işi olduğunu ve içinde bulunduğumuz zamanda o adamcağızın hala doğmadığını, dolayısıyla henüz jileti icad edip onu sosyal ritüellerin emrine vermeye vakti olamadığını biliyoruz. Dolayısıyla Ali'ye Köse de diyemeyiz. Bu babadan kalma, işlemesi İskenderiye'de yapılmış, gümüş kaplama ve zümrüt süslü bir hançeri bir

Baretta'yla karıştırmak gibi anlamsız olur. Ali'ye artık sadece Ali diyebiliriz. Çünkü birdenbire var olan bir insan o. Toplum (ve bizler de) onun sıra dışı olmasına o kadar çok alıştık ki, şimdi gerçekten olması gerektiği gibi bir Osmanlı korsanı gibi davranmaya başladığında, ona diyebileceğimiz bir şey kalmaz. Ve artık onu şekillendiren şey yargılar olmadığı için, başına bir sıfat almasına da gerek yok. İlla bir sıfat istiyorsak, Gerçek Ali diyebiliriz ona. Gerçek bir Ali, kamarasında durmuş ve dışarıyı dinliyordu.

Bu sırada, dışarıda hava kararıyordu. Rüzgârlar yatışalı ve herkes yerlerine çekileli olmuştu. Alexius, Hamdi'nin küçük oğlu Levent'in yanına gitmiş ve "Merhaba," demişti. Çocuk korkarak baktı ona. Babası bu adamlardan deli olarak bahsetmişti ve her ne kadar kendisine kalsa bu adamı sevecek olsa da, babasını sorgulayacağı yaşlarda değildi. "Baban nerede?" "Babam tepeye çıktı, kulesine." "Sana elma getirdim. Elmayı sevdiğini düşündüm." Levent'in gözleri büyüdü. Elma yemeyi ne kadar çok sevdiğini şimdiye kadar anlamışsınızdır. "Bunlar adadan mı?" dedi çocuk. "Adadan evet, ama ben yenilebilecekleri topladım. Hepsini Klo yemeden önce en güzellerini seçtim." Düşündü küçük Levent, kararını veren ağzının sulanması oldu. Tüm mürettebatın bir süredir yarı aç oldukları düşünülürse, çocuğun ağzının anında sulanmasına hak verebilirsiniz. Yoksa elma tarihin hiçbir zamanında çocuklar tarafından bile o kadar çok arzulanan bir şey olmamıştır. Yasak elma olayını geçelim, farklı tefsirler var o konuda.

Levent de zaten babasının yanına çıkacaktı. Ağdan merdivenin bir ucuna tutundu, çok şükür ki elmaları yememişti, yine daha önce anlattığımız gibi elmaları yemek ve çöplerini aşağı atmaktı çünkü niyeti. Neden aşağıda yiyip çöplerini yukarıya taşımadı diye soracaklar için, tek cümlemiz olabilir: "Çocuk bu yahu." Tırmandı, tırmandı ve sanki dürbün artık onun bir parçasıymışçasına rahat rahat etrafı gözleyen babasına gözükmemeye çalışarak kulenin bir ucuna oturdu, ayaklarını parmaklıkların arasından aşağı sarkıttı. Babasına söylemediği için suçluluk hissetti, diğer yandan elmaları kaybetmeyi göze alamazdı. Babası kıprandı, kıprandı, homurdandı. "Bunun ateşlisini her tarafı aydınlatanını yapacaklar, ben de gece de seyredebileceğim etrafımı." Çocuk babasının bu dediğine güldü, etrafı aydınlatan bir dürbün gerçekten de çok güzel olurdu. Babasının zekâsına hayran olduktan sonra, içindeki suçluluk büyüdü birden. Elindeki elmaları yememenin daha iyi bir fikir olacağına karar verdi.

Sonra gökten üç elma düştü. Biri kazmaları getirmek için gemiye geri dönen dürüst tayfaya, diğeri forsalar durakladığında kırbaç kullansak ya diyene, diğeri

gemiye doğru kaçarken, bir an durmuş ve Hızır Reis'n gözlerindeki öfkeyi görmüş olana. Üçü de elmalarını yedikten kısa bir süre sonra öldüler. Onları az tanıdığımız için çok üzülmedik, ölümleri de zaten bir sıfat edinebilmeleriyle alakalıydı. Tamamıyla sıradan olan ve anlatıya dahil edemeyeceğimiz bir tayfa ölemezdi bu durumda. Ama elbette, bizim onları az tanıyor oluşumuz onların tanınmadıkları, yahut tanınmayı hak etmedikleri anlamına gelmemeli. Bu kendini oldukça büyük görmek olurdu. Gerçek hayatta tanışılması gereken bütün insanlarla çoktan tanıştığımızı varsaymak anlamını da bünyesinde taşırdı. Böyle değil elbette. Onlar gemide çok seviliyorlardı. Hele sıfatını en sona sakladığımız tayfanın pek çok arkadaşı vardı gemide. İkindi vakti, herkes yerlerine çekildiğinde, arkadaşlarına Hızır Reis'le olan korkunç bakışmalarını anlatmış ve gülüşmelere neden olmuştu. Diğer iki tayfanın da arasının öyle Hızır Reis'le çok iyi olmadığını tahmin etmek zor olmasa gerek. Bu yüzden, gemideki bu üç ölüm, korkunç bir sonuç doğurdu. Katilin Hızır Reis, hatta daha kötüsü, cinli bir yardımcı kaptanla dolaşa dolaşa edindiği kara büyüleri olduğunu düşündüler ve bundan bir adım sonrasını düşünemediler, son bir kaç yudum kalmış güçleri buna yetemezdi. Geceye doğru, tam Hızır Reis Ali'yi kamarasından çıkarırken, hepsi kılıçlarını çekti ve geminin dört bir yanında Hızır Reis'i aradılar. O sırada gemideki hareketlenmeyi farkeden Hamdi, geminin tepesinden "İsyan! İsyan!" diye bağırdı ve sesi yalnız kalmadı, Levent de yaptığı çok matah bir şeymiş gibi şişine şişine bağırıyordu aynı şekilde.

Hızır Reis, Ali'nin acıkmış olabileceğinin farkındaydı. Bu yüzden yanında arasına iki üç dilim peynir konulmuş taş gibi sert bir ekmek vardı. Bağrışmaları duyunca, ekmeği Ali'ye verdi, vuruşacaklarsa, iki lokma bir şey yemeliydi çünkü Ali. Ali bir kenara çekilip ekmeği kemirmeye başladı. Dört bir yandan tayfalar geliyordu. "Lütfen," diyordu Hızır Reis, "Lütfen. Bana hepinizi öldürtmeyin." Kimse dinlemedi. Hamdi yukarıdan yayını çekmiş, ay ışığında kimi denk getirebilirse sallayacaktı. Levent'in canı elma çekiyordu. Hızır Reis kılıcını öne doğru uzattı. "Vallahi en az beşinizin canını almadan ölmem," dedi. "Kaç beş kişiyiz biz, haberin var mı Reis," dediler. Şöyle bir baktı Reis, gerçekten de o an orada beş asi vardı. Diğerleri ya gelmemişlerdi daha, ya da gemideki sadık tayfalarla kapışıyorlardı. Güldü Hızır Reis, kılıcını çekti ve yürüdü. Karşısındakiler önce geriye doğru attılar adımlarını, ama gemi bu gibi işler için uygun olmadığından durdular, neden sonra akıllarına kılıçlarını çekmek geldi. Hızır Reis birden bir girdap oldu, bu girdapın metalden kuyrukları ve ışıltıdan nefesi vardı. Beş adam on adam oldu, ama hepsi birden bu kudretli ama

merhametli girdabı seyretmekten başka bir şey yapamadı.

Bu sırada Ali, pek bir şeye benzemeyen yemeğini bitirmiş, kendisinin ölü sanıldığından habersiz, sessiz sessiz yaklaştı, “Alllaaaah,” diye saldırdı bunlara. Kılıcı filan yoktu, gümüş ve zümrüt ayın altında tekinsizce ışıldıyordu. En önde duran tayfanın omzuyla boynu arasından girdi hançer, köprücüğün ardında durdu. “Kimsiniz ulan siz,” diyor ve önüne gelene atılıyordu. İsabet ettiremedi hiçbirine bir daha hançerini. Hançerler kaçmakta olan insanlar için elverişli silahlar değildi çünkü. Babasının hançerle erkekliği eşleştiren sözünü hatırladı Ali, diğerlerinin peşinde koştururken. Ama başka birini öldürmesine gerek kalmadı. Kim varsa korkudan nefesleri kesilmiş, koşarak kaçıyorlardı. Büyü bu, yeminle başka bir şey değil. Canınızı kurtarın! Gülünecek bir şekilde, canlarını kurtarmak için suya atladılar pek çoğu. Büyük Okyanus’un yüzeyine uğrayan ilk sarıklar onlarınkiydi.

Ali’nin elinde bir hançer değil de, bir kılıç olsaydı, her şey daha başka olurdu. Çünkü kılıç, yaşayan ve tehdit eden bir güç demektir. Tam anlamıyla budur. Yani, Ali ekmeğini bitirip çuvalların ve fıçıların arkasından yükseldiğinde elinde bir hançer değil de, bir kılıç olsaydı, asiler önce kılıcı ve arkasındaki Ali’yi fark edecekler ve silahlarına sarılacaklardı, kılıç açık bir tehdittir çünkü. Ali’nin ölmüş olduğunu ise sonradan, bu kılıcı savuşturduktan sonra düşünebilirlerdi ancak. Farklı zamanlardan okuyuculara bu abes gelebilir, oysa bu o çağın bilinçaltına yerleşmiş bir olgudur. Eğer bir hayaletseniz ya da mezardan kalkmışsanız, kol lifleriniz bir-iki okka gelen bir kılıcı taşımak için fazla hafiflemiş olabilir üstelik. Ali, ay ışığının altında, birden bağırarak, elinde hançeriyle ortaya çıkınca, bütün asilerin suya atlamaktan başka kurtuluş ümitleri yoktu. Yine de, kimileri bunu akıl edemedi. Korkudan kalakalmışlardı, oracıkta duruyorlardı. Ali hançerini kaldırdı ve durdu. Gülmeye başladı. Bu sefer korkan sadece asiler değildi. Sadık tayfalar da kaçışmaya başladı. “Durun,” diye bağırdı Hızır Reis. “Durun.” Herkes arkasına saklanacak bir şey bulmuş, tirtir titriyorlardı. Sonra Hızır Reis, “lütfen,” dedi ve kaçanlar durdu, gidenler geri geldi. Hepsi kılıçlarını Ali’ye doğru çevirmişlerdi.

“İçinizde bir kaç asi daha kaldıysa, onların başlarını yahut tamamını suya atabiliriz. Asi olmayacaklara ise işin sırrını diyeyim,” dedi. Sonra düşündü. İşin ne sırrı vardı. Bu adam zamanda gidip gelirken birtakım karmaşaların kurbanı değil miydi? Bunu söylemek, Ali’nin gerçekten de bir hortlak olduğunu, kendisinin bu gemiyi şeytana sattığını ve artık yüzyıllarca günah için çarpışacaklarını açıklamasından çok mu farklı olurdu? Düşündü. Tayfalar yine

geriye doğru adımlamaya başlamışlardı. Hamdi zırıl zırıl ağlayan oğlunun elinden tutmuştu. Sonra gülümsedi. “Ben ki,” dedi “ben koskoca Hızır Reis. Gemimdeki bir isyandan haberdar olmayacak mıyım yani? Ben bunu öngöremeyecek miyim? Allah bana sadık olan askerlerden razı olsun, ama sayıca ne kadar az kaldığınızı şimdi de gördük, ben o zaman bu oyunu hazırlarken de size güvenemezdim. Hem sizin kanlarınızla oyun oynayacak değilim sevgili emanetlerim. Ali’den hepiniz biraz çekiniyordunuz, çünkü o biraz farklı bizden. Kafası farklı çalışıyor, aslında sadece bu yüzden, ama siz onu yok kara büyüyle yok bir şeyle özdeşleştire özdeşleştire, onu ölüp de geri dirilmeye bile muktedir sandınız. Ben de bunun böyle olacağını bildim. İsyanın tam da bu gece olacağını tahmin ediyordum, sabah kalktınız, hepinize Ali’nin öldüğünü dedim. Sonra onu oraya kilitledim. Allah Hamdi’den de razı olsun, bana uyarıyı zamanında yaptı. Oldu da bitti. Şimdi silahlarımızı temizleyelim.”

Ali eline bir bez aldı. Geminin aşağılarından deniz suyu getirilmişti kova kova. Usulünce temizledi her tarafını. Bir kan lekesi sildi. Bir damla tam da hançerin ucunda nasıl da kurumuştu, onu oradan silmek için bezi biraz bastırmak zorunda kaldı. Alexius o tarafa baktı ve gülümsedi. Şimdi Ali elini kesecek ve olaylar birden değişecek, birden karışacak her şey ve biraz daha uzayacak hikâye. O da daha fazla yaşayacak. Belki Ali’yle birlikte. İsyana da bu yüzden sebep olmamış mıydı? Ama beklediği olmadı. Ali, artık farklı bir Ali’ydi. Bu çağa daha uygundu, bu hançeri neden taşıdığını ve nasıl kullanacağını hatırlıyordu. Hançer tertemiz olduktan sonra bile bezi hançere tekrar tekrar sürerken başka bir şey oldu. Bez hançere bir kez daha değdi. Ve bir yerlerde bir zaman bir tarih öğretmeni olan Ali, yirmi birinci yüzyılı unuttu. Okulu silindi kafasından. İçki şişelerinin sesini unuttu. Trafik ve otobüslerin kırılan camları buğulanarak yok oldu. Esra’yı unuttu. Tekrar değdi bez bıçağa. Ali, Birinci Cihan Harbi’ni unuttu, Tanzimat’ı unuttu, Pasarofça’yı unuttu, bez azar azar Ali’yi kendisi gibi olmasını engelleyen ne varsa kurtardı onlardan. Tebeşirin tahtaya çıkardığı ses daha yabancıydı artık ona yelkenlerin kabarmasından. Ve Ali gülümsedi. Geleceğe gerek yoktu.

Bölüm 19 : Teneffüs Arası Masal

Merhaba çocuklar ve varlığını üstün algı gücümle sezdiğim başka diğer kim varsa. Bugün dersinize ben geldim çünkü insanların en yaşlısının bile yaşamadığı zamanlarda yaşadım. Dersiniz tarihse ve bunun için kendi kendinize yetebilirsiniz sanıyorsanız, uçma dersini türdeşlerinden alan balıklardan hiçbir farkınız yok. Tabii ki buraya darbe yapıp gelmedim, birtakım entrikalara karışmadım, yaşayarak çok yaşlandım ve bekleyerek daha çok yaşlandım ve bu gibi şeylere takatim kalmadı. Bana soracak olursanız bu derece bir tekerrürde ilginç olan bir yan da yok aslında. Kaldı ki, saygıdeğer öğretmeniniz Ali Bey çok hasta ve zaten geçen hafta da derslerinizi boş bırakmış olduğu için tarih ilminden daha fazla yoksun kalmanızı içine sindiremedi, bu sebeple beni gönderdi. Buraya gelişim için birtakım zorluklar yaşadım. Meselâ hani siz tüm insanoğulları önde uyanıyorsunuz ve sonra değişiyorsunuz, renkleriniz değişiyor ve boynunuzda bir siyahlık peyda oluyor, saçlarınızda tokalar beliriyor, ayaklarınızla yer arasına bir şeyler giriyor ya, bizim türümüz buna pek alışkın değildir, birine bakınca çünkü, nasıl demeli bizim tüm vücudumuz devasa bir göz gibidir birbirimize bakarken, aslında böyle değildir ama neden böyle dedim, çünkü siz böyle anlayabilirsiniz bütünüyle ruhların temaşa edildiği sohbetleri hayalinize sığdırmanız için buna ihtiyacınız var. Amacın tamamıyla örtmek olduğu, yahut gözünüze tamamen mekanik işleviyle yaklaşan gözlükleriniz dışında onları süsleyemeceğinizi biliyorsunuz. Sürmeler vardır elbet, yahut sihirle ve büyüyle irislerin rengi değişebiliyordur elbet, ama tutup da daha anlamlı bakışlara zahiri dokunuşlarla ulaşamazsınız. İşte bütünüyle bu sebepten ötürü, biz cinler yaratıldığımız gibiyizdir. Yalan söylemeyi beceremeyişimizle, giysilerimizin bir işlevinin olmayışı aynı konunun iki farklı tezahürüdür. Elbette, sizin gibi olmanın, hem vücut olarak hem de tavır olarak örtük bulunmanın birtakım avantajları da var, meselâ bizde dürüst olmak ifadesi hiçbir şey ifade etmeyecektir. Diğer yandan, öğretmeniniz bizim gibi tümüyle dürüst olsaydı, ne kadar yalnız kalacağını şimdi sizi izlerken gözlerinizde doğan korkudan anlayabiliyorum. Oysa bakın, işte tam da türünüzün gerektirdiği gibi giyindim, sadece bununla da yetinmedim, on yıl önce ya da on yıl sonrasına göre değil de tam yirmi iki mart iki bin küsüre göre giyindim. Derse girerken yoklama almadım. Hocanız, pardon öğretmeniniz böyle yapmamı söylemişti oysa, ama bu

işin usulünü bilmiyorum.

Sizler tarihin doğrusal anlatımına alıştınız değil mi? Hikâyelerinizi yaşar gibi dinlemeyi seversiniz, soldan sağa şimdiden sonraya anlatılmasını seversiniz. Önce Fatih kaleyi kuşatır ve sonra atıyla içeri girer. Oysa Fatih'e sorsanız kuşatmayı unutmuştur bile, umurunda değildir kuşatma. Onu dile getirerek size karşı üstünlük kurmaya çalıştığımı sanmayın sakın. Onun zamanında ben okyanusun bilmem neresindeydim. Benim garip bir konutum var, siz ona lamba diyorsunuz, ben dünyanın en işe yarar hapishanesi derdim. Onun içinde bekliyordum. Bu sebeple aslına bakarsanız, insanların tarihi hakkında pek az şey biliyorum. Ama oradaki uzun bekleyiş bana elbette bir şeyler de öğretti. Meselâ düşünmenin nasıl olduğunu biliyorum. Hani ellerimize verilen bilgilerden ne yapmalıyız, nasıl duvarlar inşa etmeliyiz, bilgilerimizi içlerine sığınmak için en iyi nasıl kullanabiliriz çok iyi bilirim. Bu sebeple bu derste ben size tarihi nasıl yorumlamamız gerektiğini öğreteceğim. Ama öncesinde elbette şimdiye kadar öğrettiklerinizi bana özetlemeniz gerekir. İnsanlar öncekilerin masallarına bu derece düşkünlerse şimdiye kadar milyonlarca ders almış olmalısınız. Gerçi sizin ömrünüzün süresi daha kısıtlı, bu derslerin süresi de buna göre olmalı. Her türlü insan tarihi hakkında bana verecek bilgileriniz olmalı. Evet, hımm, isimlerinizi de bilmiyorum, hem daha kötüsü size nasıl hitap edeceğimi de bilmiyorum. Şöyle bir durum var, biz genellikle türünüzle iletişim kurarken bireysel takılırız, anlatabiliyor muyum, hani iki kişiye üç kişiye efendim demek, dünya üzerindeki görünür egemenliğimizi kaybetmemizi sesimize yansıtmak o kadar zor gelmez bize, gururumuza dokunmaz, ama burada otuz iki kişisiniz, hepinize, hem de bacak kadar boyunuzla efendim diyecek değilim, o kadar da değil. Öyleyse ben size ne diyeyim ademoğulları diyeyim, böyle anılmak hoşunuza gidiyor olmalı, isimlere bizim önem verdiğimizden daha çok önem veriyorsunuz, başka hangi türün kendi kendine koyduğu bir isim olur ki? Cin ismini bize siz verdiniz, biz de iyi peki dedik. Oysa cin kelimesi gizli demektir ve takdir edersiniz ki kendimize gizli değiliz. Tutup kendinizi adlandırarak gerçekten ilginç bir eylemde bulundunuz, bu size dair birtakım bilgiler sundu bana, diyorum ya azıcık bilgiyle kendime basamaklar inşa edebilirim, hakkınızda ne düşünmem gerektiğini bilebilirim. İnsanlar, tek tek isimleri söz konusu olmadığında ademoğulları olarak çağrılmayı severler, öyleyse ben de sizi öyle çağırayım. İsimlerinizi de öğrenebilirdim, ama n'apayım isimlerinizi değil mi? Evet bir düşüneyim, ben en son Hindistan'da idim, birtakım kavimler cenuptan gelip insanların İndus dedikleri yeri darmaduman etmişlerdi, herkes kaçışıyordu, biz

de aile aile insanların sağ çıkıp çıkamayacaklarına dair bahislerde bulunuyorduk, eğlenceli günlerdi. Aryan deniyormuş o kuzeyli halklara, Avrupa'yı da darmaduman etmişler, bu kadarını biliyorum. Oradan sonrasını anlatın bakalım.

İnsanı biz farklı biliyorduk, demek şimdi susuyorsunuz. Konuşurken bilip bilmediğinin önemi olmayan bir tür olarak biliyorduk. Ben aslında şunu bekliyordum, içinizden biri anlatmaya başlayacaktı, sonra başka biri devam edecekti, yüz yanlış ve bir doğru söyleyecektiniz, ben oradan ne var ne yok çıkarsama yapacaktım. Demek susuyorsunuz. İşte bunu beklemiyordum. Dersi şimdi nasıl işleyeceğim ben, tarihiniz hakkında hiçbir şey de bilmiyorum üstelik. Acaba sizin bu özgüvensiz oluşunuz sadece çocuk oluşunuzla açıklanabilir mi ve kimden duyduysam türünüzün en katlanılır bireylerinin yavrularınız, yani sizin gibi çocuklar olduğunu söylemesinin sebebi de bu olabilir mi? Sevimliliğiniz neyle izah edilebilir? Bunun üzerine düşünmeliyim. İlginç doğrusu, elbette yüzünüzün gövdenizin şekli, yürüyüşünüz meselâ, bunlar büyüklerinkinden farklı, ama tutup da anatominize tamamıyla yabancı olan benim için o ya da bu pek bir şey ifade etmiyor. Sanırım bu dürüstlüğünüz, cehaletinizi kabullenişiniz. Şaşkınlığınızı gizlemeyişiniz. Oysa bu kravatı doğru bağladığıma eminim.

Şöyle yapalım mı? Ben size kendi tarihimizi anlatayım. Tarih bir tekerrürdür diyorlar, bu insanların atasözü sanıyorum. Oysa bir cine sorsanız, çöken medeniyetlerini ve helak olan kardeşlerini hatırlayacak ve şöyle düzeltecekti, tarih bir ipe bağlı bir taş gibidir, ip kopana kadar döner durur. Belki ikimiz de haklıyızdır. Bizim tarihimiz tutup sizde devam edecektir. Yani tarihin tekerrürü türlerden bağımsızdır. Döner durur, tekrarlanır, sona erer, yeni bir tür gelip tüm şerefini yitirene kadar. Bu yönüyle öykümüzün, yani cin tarihinin sizin faydanıza olacağını düşünmüyor değilim. Elbette somut örneklerden ve metaforsuz dolaylamalardan yola çıkarak tarih üzerine düşünmeyi öğrenmek daha güzel olurdu, ama elden gelen başka bir şey yok. Nerden başlayalım? Meselâ ben size azar azar anlatayım, siz de yeri geldikçe soru sorun, ben de cevapları vereyim, bu sayede ilgiyi kaybetmemiş ve sizi alakasız ayrıntılarla boğmamış olurum. Hah ha. Şimdi hocanız, hayır öğretmeniniz burada olmalı ve bunu söylediğimi görmeliydi. O benim çok ve gereksiz konuştuğumdan yakınır, düşünsenize beni tamamıyla ihtiyaç dahilinde konuşuyor görmek onu ne kadar şaşırtırdı. Onun da böyle çocuk bir yanı var. O da çoğu zaman şaşkınlığını saklayamıyor sanki sizden biriymiş gibi. O sebeple fena olmazdı gerçekten onun şu anda burada olması. Ama elbette, onun burada olması benim burada olmamı bütün bütün gereksiz kılardı. Elbette. Bütün bu şamatayı sizi derse ısındırmak için

yapıyorum. Sadece sizin gibi ruhtan çok bedenlere değil, kendi yavrularımıza da ders anlatmışlığım olmadığı için bu iş en iyi nasıl yapılır diye biraz zorluk çekiyorum. Ama şimdi işin zor kısmını atlattık değil mi? Ben basit bir giriş yapacağım. Siz heyecanlanacaksınız. Bu zorunlu değil elbette ama çok isterdim. Siz meraklanacaksınız. Bu gerekli. Siz soru soracaksınız. Ben de bildiğim kadarıyla cevaplayacağım, bilmediğimi uyduracağım, size pabuç bırakmayacağım. Başlayalım.

Cinlerin yaratılışı hakkında sizin bu derece az şey bilmenizin sebebi Allah'ın size bizim hakkımızda çok bir şey bildirmemesidir. Görüştüğümüz zamanlar elbette oluyor, ama türünüz türümüzden çok korkuyor çünkü bizi bazı kalıplara koyamıyorsunuz, o kalıplar ki tüm medeniyetinizi inşa ettiniz, şimdi tutup da bize de meselâ cinden başka bir isim koymanızı biz de istemezdik. İyi de oldu bu sebeple ve çoğu türdeşimin çenesi benimki kadar düşük olmadığı için bu bilgisizliğiniz sürdü. Ateşten yaratıldığımız söyleniyor ve siz bunu duymuşsunuzdur. Siz ise çamurdan yaratıldınız. Bunu neden hatırlattım, haşa bir üstünlük taşlayacak ve şeytanın yolunu izleyecek değilim. Şu sebeple, Allah yaratırken vesilelerle yaratır. Yani Dünya vardır ve çamur vardır ve ondan siz yaratılırsınız. Bizim eski efsanelerimize göre, yaratıldığımız ateşler, henüz yıkılmış ve tek bir ferdi sağ kalmamış bir medeniyetin üzerinde tütüyordu. Allah tıpkı size bizden öyle çok haber vermediği gibi, bize de onlardan çok haber vermemişti. Ama biz daha şanslıydık, çünkü onlarla aynı boyutlarda yaşıyorduk ve onlara dair bir şeyler bulabiliyorduk. Bizim medeniyetimiz, bizden öncekilerin hataları üzerine inşa edildi. Onların kullandığı tüm araçları, her ne kadar küfre bulanmışsa da, biz de kullandık. Küfrün bizde çok daha yaygın olmasının sebebi bu olabilir. Diğer yandan, her şeyi hazır bulduğumuzdan birtakım çabalara da gerek duymadık. Tümüyle tembel bir uygarlıktık ve bizim tembelliğimiz, sizin tarihte çok defa başınıza geldiği gibi, birilerinin sömürülmesine de ihtiyaç duymuyordu.

İlk üç boyuta olmasa da, zamana dair kısıtlarımız benzerdir bizim. Sıkılganlığımız ise yaratılıştan verili boşluğu küçümseyişle gelir. Zaman bizi kısıtlamaz, zaman aslında sağa gidebildiğiniz ama sola gidemediğiniz bir ikili kavşaktan başka nedir? Biz onun üzerinde hareket ettiğimizi sanırız, o bizim üzerimizde hareket ettiğini bilir. Yıllar geçtikçe, hiçbir ilerleme göstermeyen medeniyetimiz ve aynı döngüsellikte yaşıyor oluşumuz sinirimizi bozdu. Zamanın yavaş akması hoşumuza gitmiyordu. Bu sebeple ikiye bölündük, emredenin istediği gibi bir bölünüş değildi bu. Zaten batıl ile batılın savaşında

hakkı savunanlar dışarıya çıkmadılar. Biz sıkıntıdan birbirimizi boğazladık, daha hızlı ölmemek için daha hızlı öldürecek araçlar bulduk dünyanın önceki sahiplerinin enkazlarından. Zaman hızlandı ve uzun parmaklarıyla bizi tuttu ve bizi birbirimize doğru sürdü. Kolu ve bacağının hareketi bütünüyle anlamsız olan ama zaten akletmesi de olmayan oyuncaklar gibi birbirimizi kırıyorduk. Bu benzetmeyi nereden mi biliyorum. Benim bir arkadaşım olmuştu sizin türünüzden. Ufacık bir yavruydu. Adı mı neydi? Levent'ti adı. O da böyle bir şeyler bulur, ufacık bıçağıyla onları yontar, yontamazsa babasına götürür ve tutup vuruştururdu. Zamanı da buna benzetiyorum ben. Kişiliği olan bir boyuttur zaman. Ve ona dokunmak ve zarar vermek istediğinizde sizi bu hamlenize pişman edecek savunmalarla doludur. Biz de onun akışından rahatsız olduğumuz zaman, onu hızlandırmak için ölümü bir seçenek olarak kabul ettiğimiz zaman, bulduklarımızla değil ama ürettiklerimizle etrafa da saçtığımız ölümle, yalnız kendi türümüzün değil, tüm bir dünyaya ait zamanı yeniden çizmeyi gözümüze kestirdiğimiz zaman... Onun bize sakladığı bir sürü oyunun varlığını öğrendik. Öl öl bitmedik. Öldür öldür doymadık.

Yaratım süreci istiyorduk yeniden biz tüm bu savaşların sonrasında. Biz yok edebileceğimizi kendimize kanıtlamıştık. Zamanı bu şekilde hızlandırabileceğimizi de görmüştük. Ölümlerle ölçülen bir zaman algımız vardır bizim. Bilmiyorum siz çok uzun zamanları nasıl değerlendirirsiniz? Biz meselâ, bir topluluğu oluşturan kişilerin çeyreğini öldüren miktarda zamana bir çeyreklik deriz. Bir başka ölçümüz ise çürümedir. Elimizdeki tüm eşyaların baştan sona yenilenmesi için geçen süreye bir ustuk deriz. Çeyrekliklerin zamanını çok değiştirmiştik birbirimize saldırarak, eskiden yirmi ustuk bir çeyreklik ediyorken, şimdi on ustuğun bir çeyreklik ettiği oluyordu. Ölmeye de öylesine alışmıştık ki, kimse çeyreklikleri eski haline getirmeyi akıl edemedi. İlk üç boyuta neredeyse bütünüyle hakim olduğumuzdan, bilimimiz ve kültürümüz dördüncü boyut olan zamanla uğraşmaktan başka bir görev bilmez olmuştu. Karham adlı baş bilginimiz bir gün, ustukları da kısaltmayı başardığını söyledi. Odasına girenler tüm eşyasının paramparça edildiğini görmüşler. Sonra yaratım süreci akıllarına gelmiş. Hiç böyle bir usul akıllarına gelmemişti türümün. Üretmek için önce ellerinde ne varsa yok ediyorlar. Yaratım süreci istiyorduk ve bunu bu şekilde bulduk. Aslında tüm amacımız, savaşlarla kaybettiğimiz zaman dinginliğini yeniden bulmaktı. Biz zamanla oynamaya bayılırız sevgili öğrenciler, bunu anlatmıştım size. Ama artık korkuyorduk, her şeyin beklediğimiz gibi gelişmediğini görmüştük. Bir şey daha olmuştu. Ustukları

kısalttıkça, çeyrekliklikler de kısalıyordu. Bunun sebebini çok sonra çözdük. Çünkü kadim atalarımızın çok iyi bildikleri gibi, ustuklarla çeyreklikler birbirlerine çok ince iplerle bağlıdırlar. Ne yaptığımız bizi anlattığı gibi, ne ile yaşadığımız da bizi anlatır. Sizin böyle olmadığınızı biliyorum. Ama biz öyleyiz. Çok eskimiş ve yıpranmış bir asamızı atmamız, bizim için yeni bir dönemi anlatırdı aslında. Biz kullandıklarımız ve doğaya sunduklarımızla birlikte vardık. Bunun tersi de geçerliydi elbette, ölü insanlar bir şey kullanmazlar, ama bir şey üretemezlerdi. Derken her şey tepetaklak oldu. Çeyreklikler kısalıyor, herkesin daha az zamanı kaldığı için daha derme çatma şeyler işleniyor, bu olunca ustuklar kısalıyor, ustukların kısaltması çeyreklikleri daha da kısaltıyordu. Karham adlı baş bilginimiz çoktan ölmüştü ve yeni gelenler başka bir şey düşünemeyecek kadar koşturmacayla meşguldüler şimdi.

Tek umudumuz vardı, zamanın en azından daha büyük ölçeklerde sabit olduğunu düşünüyorduk. Zamanı hızlandırma çabamız işe yaramıştı, gerçekten de artık daha hızlı büyüyor ve daha hızlı ölüyorduk ama sanıyorduk ki, bizim bu lanetli gücümüz bir işe yarayacaktı. Sanıyorduk ki, dünya üzerindeki egemenliğimize dair toplam zamanımız aynı kalacaktı, bizim bu hızlanmamız sadece daha çok sayıda, daha çok çeşitte türdeşlerimizle dolduracaktı dünyayı. Ama öğrendik ki, tıpkı çeyreklikler ve ustuklarda olduğu gibi, zaman yalnızca oransal olarak sabitti. Bu, daha büyük zamanlarda da geçerliydi. Ve bir sıfırın milyon katı da sıfırdır. Tümüyle güçten düşünceye, tamamıyla kısırlaşıncaya ve artık, saçma sapan, amaçsızca, çoğunlukla tek başımıza dolaşmaktan başka bir işe yarayamaz duruma gelinceye kadar kısaldı zamanımız. Sonra ne varsa yitirdik. Ne varsa döküldü ellerimizden. Zaman bizi umursamaz oldu, kendisine sataşanlara haddini bildirmekten memnun, bizi terk etti ve çeyrekliklerimiz, ustuklarımız, sonsuzu buldu, bizler de ellerimizde artık tüketmeye halimizin kalmadığı şeylerimizle mutsuz ölümsüzler olduk.

Buraya kadar hepsini anlamış olamazsınız ya? Neden hiç soru sormuyorsunuz? Meselâ, bizim medeniyetimizin de mi bir tükeniş zamanı var diye soramaz mıydınız? Ya da gereksiz bir sürü soru da olabilirdi, o bile bu sessizlikten yeğdir, meselâ derdiniz ki, dünya üzerindeki egemenliğin zamansal birimine ne ad veriyordunuz? Bunu bilen olamaz ya aranızda. Meselâ derdiniz ki, … Size bir şey anlatmanın bu kadar zor olacağını hiç düşünmezdim. İlginizi bir cin olarak çekemediysem hocalarınız -öğretmenleriniz- n’apıyor sizin?

Madem zil çaldı, çıkın haydi. Tek cümleyle özetlersem, tüm anlattıklarım işinize daha mı fazla yarar ki? Peki öyleyse. Hızlı yaşayan hızlı ölür. Sakin olun.

Koşuşturmayın. Bir dahaki derse geç girin.

Bölüm 20 : Anneler ve Babalar Masalı

Gemi yolculuklarının bir romanda işlenmeye en elverişsiz yolculuk tipi olduğunu düşünüyorum. Meselâ, bir adam yürüyor olsa bir harita bulur ve sayardık, sağında o tepeyi gördü, solunda ağaçlar vardı, çok hızlı yürürse akşama kadar şu bataklığa batıp boğulacaktı. Oysa gemi yolculukları masallara daha uygundur, az gitmiş uz gitmiş kalıbı da. Belki tüm bu kurgu aklımdaki bir gemi imgesinden kaynaklandı, aslında Kaf Dağı Himalayalar'ın diğer bir adıydı ve atlar ve develerle oralara varabilirlerdi, ama o zaman bilinci keskinleşmiş ve her zaman yazardan daha fazlasını bekleyen siz okuyucular benden bir barometre bekleyecektiniz, dağı çıkarken Ali'nin kulakları çınlayacaktı vesaire. Üstelik coğrafyayı da bilecektim, onu ve bunu da bilecektim. Şükür ki öyle olmadı. Sadece hikâyeyi bilmem yeterli şimdi. Bu bir gemi yolculuğuydu ve az gittiler, uz gittiler, dalga fırtına düz gittiler. Denizlerin üzerine göğü, göğün içine merhameti koyan yüce Allah'a hamdolsun ki batmadılar. Ne zamandı, ne kadar zaman geçmişti bilmiyorlardı, ama hava sıcaklamıştı. Hamdi oğlunun kulağına bir şey söyledi kulenin tepesinde, oğlu bağırdı: "İzmir göründü."

Doğrusunu isterseniz, tarihsel bir kişi olan Ali, bizim çağda yaşayana göre daha çabuk kurtulmuştu hastalığından. İşlere de dört elle sarılmıştı, onun daha önceki işten anlamaz halini hatırlayan tayfalar, hatta Hızır Reis'in kendisi bile bu değişikliğe anlam veremedi. Geminin her yerindeydi her an, bir küheylan olup geminin önünde yürüyecekti bıraksalar. Hiçbir iş yoksa, aşağı inmiş, yorulduğunu gördüğü forsalardan birinin yerine geçmiş ve kürek çekmişti. Rota hesaplarında, yelken ayarlarında Hızır Reis'ten atak davrandığı oluyordu ara ara. İşte Malta açıklarında, rota çizdikleri anlardan birinde, Hızır Reis İzmir'e gitmeleri gerektiğini söylediğinde anlayamadı. "Neden," dedi, "orada alıcı bulamayız ki hazinemize." "Anan orada ya," dedi Hızır Reis şaşırarak. "Anam mı," diye sordu Ali. "İyi de benim anam babam öleli yirmi yıl oluyor." Reis afalladı. "Gerçek anana ne olduğunu bilmiyorum Ali. İzmir'de yaşlı bir kadıncağız var ya, seni oğlu sanıyor." Ali hafızasını zorladı, hatırlayamadı. Reis şöyle bir tarttı Ali'yi, işletmek Ali'nin hiç huyu değildir oysa. "Ne diyorsun Ali? Bu çağa geldiğinde kaldığın kadın var ya." "Ne diyorsun? Ne çağından bahsediyorsun?" "Hatırlamıyor musun essahtan?" Ali garip garip baktı. Hızır Reis kafasını kaşıyordu. Ne diyeceklerdi şimdi kadına. "Sen ne zaman doğdun?"

“Ne yapacaksın?” “Bir şeyi anlamaya çalışıyorum.” “25 yaşındayım.” “Sen söyle yine de yılını.” “879,” dedi Ali, “birazcık hendese, kendin de yapardın.”

Hızır Reis gülümsedi. Demek sonunda karşısında olması gerektiği gibi bir adam duruyordu. “Bana hayatını anlat,” dedi. Ali güldü. “Anlatmadım mı şimdiye kadar?” “Anlatmadın. Anlattıysan da unuttum.” “Peki. Babam çiftçi. Yollar tehlikeliydi bizim taraflarda, geçitler dardı, haydutlar yol keserdi. Tuna nehrinde yüzecek şekilde bir sal yaptık babamla. Ürün satılacak olduğunda ona binerdik, sessiz sessiz varırdık varacağımız yere. O zamanlar heves ettim gemici olmaya. Haydutlar bir gün canımıza kastetti, ben kurtuldum. Sonra da sahile geldim işte. Biliyorsun. Beni sen aldın bir.” “Peki bakalım,” dedi Hızır Reis. Düşündü, “elbette biliyorum,” diye ekledi. “Ama bu kadına uğramalıyız. Seni biriyle karıştırıyor, yaşlıca bir kadın. Azıcık numara yaparsın, hayır duası alırsın.” Hayır duası gibi tekliflerin eski Ali’ye etki etmeyeceğini biliyordu, bu son yöntemiydi anlamak için. Ali “Olur,” dedi.

Ne diyorduk, en son İzmir görünmüştü. Gemi kıyıya yaklaştı usul usul. Son adımlarını atarken birden kendisini bu kadar yorana sinirlenen bir at gibi, sarsıldı dururken. Tayfalar indiler ve toprağı öptüler. İki rekat şükür namazı kıldılar, Ali imam oldu. Bu iki-üç gün içinde gemide kalacaklar çarşıya gidip erzak aldılar. Altını fazla gelenler hanlara doğru yürüdüler. Ali ile Hızır Reis ise o yaşlıca kadının evine gittiler. Hızır Reis yine evde olup kapıyı açmak istemeyen herhangi birine “Duymamışım,” bahanesini verecek hafiflikte çaldı kapıyı. Kapı açılmadı. “Anacığım, biz geldik,” dedi Hızır Reis. “Oğlun ile geldik.” Sonra kapıyı Ali vurdu. Vurması gerektiği gibi vurdu. Ses seda yok. O gün onlar da hanın yolunu tuttular böyle olunca. Hızır Reis kadına verilmiş sözü tek hatırlayan olduğu için kendini sorumlu hissediyordu, akşam boyunca kaç sefer geri döndü kadının evine. Bu sırada Ali aşağıya inmiş, diğer tayfalarla oturuyordu. Onlara filikalardan bahsediyordu. Evet, çok saçma bir konu gibi. Bir insan filikalardan neden bahseder?

Hızır Reis nedense koşarak yaklaştı hana. Sonra durdu, üstünü başını düzeltti. İçeri girdi, Ali’ye “gel,” dedi. “Anan geldi.” Tayfalar şöyle bir huzursuzlandılar. Hızır Reis sakin sakin onlara burada durmalarının asıl sebebinin, buradan sonra başka bir gemi bulacaklara kolaylık sağlamak için olduğunu söylemişti. Ayrıca, erzağı burada yenilemek de çok mantıklı olacaktı, hepsine bunu açıklamıştı. Yine de hepsinin şüphesi aslında doğruydu, ve sadece Ali’nin annesi için durmuş olmaları Hızır Reis’in de içine sinen bir şey değildi. Bir şey demedi. Çıktılar ve evine vardılar. Kadın Ali’ye baktı. Ve “ne oldu benim oğluma?” dedi. “Ne olmuş

anacığım?” diye gülümsedi Ali. “Duruşun, bakışın değişmiş senin Ali.” “Ne zorluklar atlattık, ne kadar da zaman geçti, olağan değil mi anam?” “Yok,” dedi. “Sende bir şey var. Ne oldu anlat bakalım,” dedi. “Sorun mu çıktı? Burada mı çıktı sorun, gelecekte mi çıktı?” Hızır Reis şaşırdı. Bu kadının oğlu zannettiği adamın zaman yolculuklarından haberinin olduğunu bilmiyordu. Ali ise, cümleyi anlayamamıştı, ama Hızır Reis’teki çağ vurgusuyla ortak yanları olduğunu sezmişti. “Ben 879’da doğdum. Muhakkak hatırlarsınız anacığım.” Kadın güldü. “Nereden hatırlayayım oğlum,” dedi. “Benim geldiğim zamanlarda daha takvim icat olmamıştı. Yılları kış kış sayar. Kırkı görür, sonra ölürdük. Tabi ben şanslıyım. Belki lanetim gerçi bu benim, nasıl bilebilirim.” Hızır Reis’le Ali birbirlerine baktılar. Ne diyordu bu kadın. “Sen bilirdin değil mi oğlumun gelecekten geldiğini?” “Bilirdim ya,” dedi Hızır Reis. “Babam çiftçiydi benim, onunla ava da çıkardık, hançeri de o zaman vermişti,” diye itiraz etti Ali. Ama bir şeylerin yanlış olduğunun farkındaydı, söyledikleriyle kendini inandırmaya çalışıyordu. “Sen şimdi,” dedi Hızır Reis’e. “Beni yirmi yaşında birdenbire kazık kadar ortaya çıkan adamı kendi oğlum sanacak kadar saf bir kadın sanardın ve belki de bu yüzden severdin değil mi?” Hızır Reis “Estağfurullah anacığım,” dedi ama başka da bir şey söyleyemedi. Ali ise bembeyaz kesilmişti, çocukluğuna dair hatıralar için zorluyordu kafasını. Bir savaş uçağı şekillendi kafasında. O böyle diyemezdi, çünkü onun artık böyle kelimeleri yoktu. Metalden, ölü ve kendi ölümünü saçmak isteyen; kanat çırpmadan uçabilen bir kuş gördü. Sala bir yelken dikmiştim, dikerken elime girmişti iğne.

“Ben tutup neden bir adamı kendime oğul belleyeyim,” dedi kadın. “Demek ki ona acıdım. Demek ki onun acısını kendi acım bildim. Ama bir sürü insan yok mu şehirde. Oğlu ölmüş, kaybolmuş ve yerine başkasını bulsa ne sevinecek bir sürü kadın yok mu? Ama bu kadınların hangisi kanabilirdi, oğlunun upuzak şehirlere koşa koşa gidip geldiğine? Diyeyim. Ben de bir zaman yolcusuyum. Ben gelecekten gelmiyorum. Ben geçmişten geliyorum. Çok geçmişten, çok fazla geçmişten. Ama o kadar da değil belki. Hz. Adem’in adını buraya geldiğimde öğrendim. Bizim zamanımız çok ilginç bir zaman. Buraya geldim, okumayı öğrendim, kitaplar okuyorum, insanların yanına gidiyorum, onlarla konuşuyorum, neyi nasıl yapıyorlar ona bakıyorum. Kitaplarda Hz. Adem’e bir sürü aracın verildiğini ve isimlerin öğretildiğini söylüyor. Ama yok, babalarımız o aletlerden pek memnun kalmamış olacaklar, meselâ çekiç ile kardeşlerinin kafasına yanlışlıkla vuranlardan muzdarip olmuşlar olacaklar, hiçbiri bize kalmamış. Böyle de dedim ya, ben aletleri çok kötü bir şey olarak görmüyorum.

İlaçları da. Çünkü yaşamımı bunlardan kazanıyorum. Burada, Allah razı olsun, oğlum senin getirdiğin, sen gittiğinden beri, Hızır Reis'in adamlarının getirdiği, onlarla geçinip gidiyorum, kendi halimde bir ihtiyar kadınım. Oysa siz beni kendi zamanımda göreceksiniz. Bana Yorda Ana derler. Herkesi iyileştiririm, bana bir kötülük edecek olursa ona nasıl kullanıldığını bilmediğim silahlar gösteririm. Suyumu bardaktan içerim, yazın bile giysi giyerim. İstediklerime çadırlar bahşederim, mağaramın önüne ağaçlar diktim, elmalar yiyoruz, hepsi mucize diyorlar, bir insan istediği yerden elma ağacı çıkarsın. Ha ha. Böyle işte. Ali'yle zaman yolculukları sırasında karşılaştık. Pek çoğunda da beraberdik, onun kederini görüyordum, demek ki buraya gelmesi onun hiçbir işine yaramıyor diyordum içimden. Diğer yandan da onun geçmişe geldiğine mutlu olduğunu da görüyordum ve bu beni hiç görmeyeceğim torunlarım adına korkutuyor. Demek şimdiye kadar uğramadığım o gelecek kötü bir yer o kadar. Demek tüm insanlar ve tüm torunlarım istemedikleri bir yere gidecekler. Şimdi ise mutluyum, çünkü Ali'nin bu şaşkınlığına ve mırıldanmalarına bakılırsa, artık o bu zamana ait. Zaman yolculukları yapmayacak artık demek. Öyleyse bana ihtiyacı da kalmadı sanırım. Çağ kayması yaşamıyor artık. Bu konuda kendisi gibi birinin varlığı ona huzur veriyordu, artık gerek yok. Hep aynı yerlerde bekliyorduk, bizi farklı zamanlara yollayan güç her ne idiyse, garip bir merhameti olan bir güç. Bir ana ve bir oğul görmek istiyordu, savururken birini şu taraftan, birini bu taraftan aldığı bir karşılaştırma görmek istiyordu. Korkum şu ki, acaba ben yarın ve ondan sonraki gün ve ondan da sonraki gün uyandığımda ne olacak? Artık nereye gideceğim? Zamanda ileriye gidip. Yani buraya. Altın Çağları görebilecek miyim yeniden?"

Hızır Reis bütün bu konuşulanları Ali'den daha iyi anlayabilirdi muhakkak, ama o da anlayamadı. Mucizelerin sayıca bu derece kısıtlı olmaları, haşa Allah'ın buna güç yetiremeyişinden değildir. Nigh-Ann Bakna, bu derece kudretli olsaydı, mucizeleri derece derece sıralar ve her yeni mucizeyi diğerlerinden koparmaya çalışarak pazarlardı. Biliyoruz, artık hepimiz görüyoruz, yoktan var eden bir tanrı değildir Nigh-Ann Bakna, varlar üzerine inşa olan ve gücünü varlıktan alan, var olanların ürettiklerini kendine mucize kılan bir tanrıdır. Oysa gerçek mucizeler, sayıca az bulunurlar ve bir tanrının varlığından daha çok, bizim acziyetimize dayanaktırlar. Arasıra gelen bir mucize, şimdiye kadar kurduğumuz tüm mantık zincirinin hiçe olduğunu söyler bize. Evet, insan olduğumuz için bu gibi güvenlik alanlarına ihtiyacımız vardır ve bunu bize bahşeden de Allah'tır, ama her şeyin bundan ibaret olduğunu

düşündüğümüzde hataya düşmüş oluruz. Hızır Reis, Ali'nin zamanda geriye gidebilmesini bu minvalde bir mucize olarak almıştı, her ne kadar mantığı sarsılsa da, mantıktan ve akıldan daha büyük şeylere henüz savaş açılmadığı bir çağda yaşıyordu. Oysa gelecekte olsaydı, meselâ ona çok benzeyen Barbaros'un yerini alsaydı, bütün bunları inandırıcı bulması için iki şişe rakıyı devirmesi lazım gelecekti. Ama şimdi, mantığına ve zamanının anlamına vurulan bu ikinci darbe, mucizelik işlevini yitirmiş, gözüne korkunç görünmüştü. Şu an burada üç kişilerdi ve bunların ikisi zamanın farklı bir yerinden geliyordu. Öyle miydi? Eğri oturup doğru konuşmak gerekirse, Ali'nin zamanda ileri ve geri gittiği zamanlar artık bitmişti ve şimdi o anlara dair hiçbir şey hatırlamıyordu. Aynı şekilde, zaman yolculukları Ali'ye nasipken de bu kadıncağızın böyle saçmaladığı olmamıştı hiç. Kadın her şeyi biliyor gibi davranıyordu şimdi, ama Ali annesi öleli çok olduğunu söylememiş miydi? Bu kadını kendi kafasından uyduruyor olabilir miydi? Şaştı kaldı Hızır Reis. Korktu da. "Anacığım," dedi. "İnşallah bir daha geri dönmezsiniz." Ali ise yaşlı kadının hasta olduğunu düşünmüştü. Kadın "Gel sana bir sarılayım oğlum," dediğinde kafasında birtakım taze kavramlar uçuştu, sonra gülümsedi. Kendi unutkanlığına gibiydi bu müsamahası.

Çıktılar. Herkesi topladılar. Gemiye doluştular. Birazı buradan başka bir gemiye geçecekti, onlar ve isyan sırasında kesilenler, yolda hasta olup ölenler filan hesaba katılınca, geminin mevcudu o ilk sefere çıktıklarındakinin üçte birine düşmüştü. Ama buralar bildikleri sulardı, hayata benzer bu masalda, rüzgârların ara sıra işimize gelir şekilde estiği oluyordu, şimdi de o zamanlardan biriydi. Alexius, geminin bir köşesinde oturmuş, tırnağını yiyordu. İstanbul'a vardıklarında, artık sıradan bir Osmanlı'dan hiçbir farkı olmayan bir Ali'yle bu anlatı, okurun ilgisini nasıl çekebilirdi? O isyana ben de katılmalıydım, dedi içinden. Tayfalar, Ali ve Hızır Reis'i esir alsalar, sonra bu ikisi gemiyi tekrar ele geçirmek için türlü düzenbazlıklar düşünseler, anlatı ne kadar uzardı kim bilir, diye düşündü, suratı asıldı. Kalktı, yelkenlerin iplerine baktı, aşağıya indi, geminin zeminini kolaçan etti, geri çıktı, Hızır Reis'i gözüyle şöyle bir tarttı. Çıkarı yok dedi. İstanbul'a gideceğiz, bu malları satacağız, muradımıza ereceğiz, kerevete çıkacaklar. Suratını astı.

Sonra aklına bir fikir düştü. Bu masalın özelliği iki zamanda birden geçmesi değil miydi? Gemide başarılı bir isyan çıkaramamıştı, hangi halatı koparması gerektiğini bilmiyordu, gözden uzak bir şekilde bir delik açamazdı ve muhakkak anlatının başından beri belli başlı bir kişi haline gelmiş Hızır Reis'i birebir bir

dövüşte öldürebilmesi mümkün değildi. Yani anlatının geçmişteki kolu bir çıkmaza girmişti, yapabileceği bir şey yoktu. Belki şimdi ayağa kalkabilir ve saçmasapan bağırabilirdi, saçmalayarak kafa karıştırmayı daha önce de denemişti, ama bunun bir had aşmak olup olmayacağını bilmiyor; anlatıya yapabileceği etkinin bu son damla ile taşan bardağın suyuna boğulabileceğinden korkuyordu. Diğer seçeneği düşündü. Gelecekteki Ali'nin ne durumda olduğunu bilmiyordu, ama modern zamanlarda anlatının çıkmaza düşmesi çok daha kolaydır, orada bir atlamaya sebep olabilirse, kendini başarılı sayabilirdi.

Gelecekte açmaza düşmek daha kolaydı, ama aslında edebiyatta da bu böyle olur demek kısır bir edebiyata dair izler taşır içinde. Yani belki bir takım acziyetlerim var ve bunu sizden saklamalıydım. Oysa Alexius, her şeyden önce kendi sığlığından haberdardı ve bu kadar sayfayı bir araya getirmek için binbir türlü oyun düşünmek zorunda olan bendenizin, dişlilerin sakin sakin çalıştığı ve kemik seslerinin öyle ilk anda duyulmadığı -duyulsa bile herkesin bu sesleri kanıksadığı- zamanımızda kolaylıkla çuvallayabileceğinin farkındaydı. Benimle kolaylıkla konuşabilirdi, ama buna bulaşmadı. Kaybeden sadece ben olmam, diyecekti sorsanız. Gözünü gözcü kulesine dikti, sinsi sinsi gülümsedi. Şeytan diyor, onu da bırak, ne hali varsa görsün.

Ege Kıyılarındaydılar. Ben de oralarda bulundum, pek güzel yerlerdir. Olağan durumlarda, kıyılara bu derece yakından gitmek ne mantıklıydı, ne de kendisine güvenen bir denizci bunu isterdi. Ama okyanusta o kadar zaman geçirdikten sonra, Allah'ın yeryüzüne denizler uçuşmasın diye koyduğu dağları görmek onlara çok iyi gelmişti. Ali bu yeni kimliğinin içerisinde daha bir rahat, sanki kendini bulmuş gibiydi; bir oraya bir buraya koşturuyordu. Ara sıra suya bakıyor ve çoktan unuttuğu bir acının son demlerini yaşıyor gibi yüzünü ekşitiyordu. Bunu neden yaptığına dair hiçbir fikri yoktu. Geleceğe özlem duyuyordu, ama böyle uyuyup uyanınca gelecek, sayarak mesafesi bitecek bir geleceğe değil. Onun durumunu düşündüğümüzde, bu gelecek özlemini anlayabilirdik, ama aramızdan pek çoğu da sebepsizce özlemiyor mu geleceği? Bu gibi anlar geldiğinde, Ali bir İnşirah suresi okuyor, dua ediyor, kollarını sıvayıp koşturacak bir şeyler buluyordu. Hızır Reis'in aklını kaçırdığına dair şüphelerini azaltacak şekilde, tıpkı eski Ali'nin yaptığı gibi, aşağıya inip forsalarla beraber kürek çektiği oluyordu.

Ne güzelmiş değil mi eskiden? İnsanlar o kadar azmış ki, ara sıra yürüdüğünüz yoldan ilk sizin geçtiğinize emin olabiliyormuşsunuz. Şimdi ise yürünmemiş yollar görsek dahi, çimenleri çoktan ezilmiş patikalar bize mantığın

dayatmasıyla tek yol görünüyor. Matematik henüz o derece gelişmemiş ve gemiler o derece ehli hayvanlar değil iken, denizde bir geçilen güzergâhtan bir daha geçilmeyeceği de bunun gibi. Ve kaptan-ı derya deyince aklımıza bir köle olan sudan çok, kaale alınması gereken bir rakip olarak suyun gelmesi de bununla ilgili. Bu kalyon da o zamanın her gemisi gibi, ilk defa geçilen bir yolda ilerliyordu ve bu içindekilerin hepsinin ilk defa var olmuş ve bundan sonra menendi bulunmayacak kişiler olduğunu doğruluyordu. İstanbul'a yaklaştıklarında Altın Çağ'ın bu cisimleşmiş kanıtını gördüğüne sevindi Hızır Reis. "Elhamdülillah," dedi. Karaya yaklaşırken iki rekât şükür namazı kıldılar. Karaya varınca abdest tazeleyip bir daha.

Şehir onları bekliyor gibiydi, ismini her duyduğunda "Efendim" demekten yorgun düşmüş bir hemşire gibiydi oysa o zamanımızda, şimdiye kadar adı çok anıldığı için. Edilen küfürleri de duya duya zamanımıza varıncaya kadar insanları kaale almamayı öğrenmişti. Ama oysa, bu yeni konuklarını buyur edeli çok olmuyordu ve ona kimse İstanbul dememişti henüz. Yeni tanışanların çekingenliği ve nezaketiyle karşılıyordu gelenleri ve yüz-iki yüz yıl bir şehir için nedir ki?

Şükür işlemi bittikten sonra sıra ticarete geldi. Bütün bu hazine nerede satılır, nerede satılır. Masal bu ya, o gün tam da oradan bir kervan geçiyordu. Vezirlerden birinin haremi, vezirin kızına bir şey olacak, biri bir fenalık düşünecek, kızının gönlü yaraşırsız birine varacak, en olmadı bir nazar değecek düşüncesi sebebiyle Yıldız Dağları'nın eteklerindeki bir saraydaydı. Vezir, bu endişelerinde biraz haklıydı, çünkü kızı ayın on dördü gibi güzel, baharın ilk çiği kadar narindi. Üstelik, tam da gönlünün divane olduğu zamanlarındaydı, bir savaş alanına baksa ilk ezilmiş çiçeklere üzülürdü. Yine de dağın o köşesindeki saraylarında, her gün birbirinin aynı mutlu mesut yaşarlardı. Babaları devletin işlerinden fırsat buldukça saraya gider, kızıyla hasret giderirdi. Her yılın bu zamanları, Vezirin kızı Dilruba Hanım ve nedimelerinden en çok sevdiği on kişi şehre inerler, bir yıl yetecek kadar giysi, ev eşyası, saray mutfağına yaraşır özel muhtevalar ve takılar alırlardı. Şehre Garbın en ücralarından eşi benzeri görülmemiş mücevherat getirdik diye duyurulduğunda bu Dilruba Hanım'ın ve nedimelerinin son derece alakasını çekmiş, orada ne var ne yok bir bakmak istemişlerdi. Ali anlamadığı bir sebeple malların çok azına sahipti, bu sebeple onların karşısına çıkmadı. Zaten saray erbabı denilince bir çekinirdi. Zaten giyinişinde de bir sıradışılık olmadığından, göze çarpması mümkün değildi. Geminin üstünde gemiye yeni alınan halatları gerekli yerlere bağlarken

gözucuyla da aşağıyı seyrediyordu. Yaptığı iş şuydu: önce yelkenleri biri hariç tüm bağlardan kurtarması, sonra halatları bağladıktan sonra o son kalan eski haladı da değiştirmesi gerekiyordu. Havanın sakinliğine güvenerek bu işi teker teker yapmaya gerek görmedi. Yine de tedbir gereği, bir değil iki haladı yerinde bıraktı. Alexius Ali'yi ellerini ovuşturarak seyrediyordu. Çaktırmamaya çalışarak ağdan merdivene tırmandı, onun emniyet için bıraktığı halatlardan denize yakın olanını çözdü, geri indi. Ali halatları yerdeki kancalardan geçirdi, sonra yelkenin kenarına tırmandı ve. Vaktini şaşırmış ve bu yüzden aceleci bir rüzgârın muzipliğiyle kükreyen yelkenin içinde kayboldu. Alexius onun ölmesinden korktu bir an, çünkü eğer Ali ilkel bir fırlatma aletine dönmüş bu yelkenin şakası sonucu gemiden aşağıya düştüğünde kafası iskelenin taşlarına çarparsa, masal da kendine hayatın rastgeleliğine ve görece anlamsızlığına dair şu günlerde çok moda olan türde bir son bulmuş olacaktı. Ama öyle bir şey olmadı Ali'ye. Bir cennet taşıtına dönmüş yelken, gemiyle Dilruba Hanım'ın arasında bir köprü oldu. Ali yarı yuvarlanarak yarı kayarak yanına indi onun. Yerçekimine olan mağlubiyetini nezaketiyle örtmek istedi. "Hoş geldiniz," dedi. Yarı şaşkın, yarı ürkek kadınların en güzeliyle gözgöze gelince de ekledi. "Ben de sizi bekliyormuşum."

Bölüm 21 : İkinci Tekil Masalı

there is no such thing...

Böyle bir söz var mıydı? Uyduruyor muyum? Uydurmuyorumdur. Devamı neydi öyleyse? Telefonumu birileri aramış yine. İki de mesaj. Esra Hanım, diyor. Başka da bir şey yazılmamış. There is... Üf... Esra Hanım, bugünkü kermesimize katılacak mısınız? Telefonumu birileri aramış. Biri aynı işte bu mesajı atanla. Kevser Yıldırım. Sevimli bir hanımdı ama hiç öyle anlamlı şeylerle kaygılanabilirmiş gibi durmuyordu. Göçmenler güzel oluyor, o da güzeldi. Beni makamımda ziyaret ettiğini söyleyecek sorsanız. Makam dediği okulun kantini. Buyurun demiştim hürmet göstererek. “Efendim,” dedi, “Doğu Kongolu kardeşlerimize yardım için...” Durdu. “Lafa böyle pattadanak girdim. Öncelikle bana vakit ayırdığınız için...” “Kaç yaşındasınız,” dedim. Efendim? “Yaşınızı merak ettim Kevser Hanım.” “Otuz dört,” dedi. Tahmin ediyorum evli değildi. “Yaşınızı şu yüzden sordum. Ben yirmi üç yaşındayım, yani sizin küçük bir kardeşiniz olabilirim ancak. Bu gibi nezaket dolanmalarına ne gerek var? Demokratik Kongo diyordunuz.” “Evet,” dedi. “Bölgedeki Belçikalı ajanlar yüzünden çıkan iç savaştan haberdarsınızdır.” “Haberdarım.” “Oradaki kıtlıktan ve en temel sağlık ve gıda ihtiyaçları...” “Evet,” dedim. “Siz ne diyorsunuz bu işe?” “Yardım etmeliyiz,” dedi. “Evet,” dedim, “hükümet ilk yardımları gönderdi. Kısmetse, Nisan ayında...” Gülümsedi. “Babanızın ve arkadaşlarının, Doğu Kongo için neler yaptığını zaten biliyoruz ve insanlık adına onlara minnettarız. Ancak kudretin yardımından başka bir de bizim çabalarımız olmalı.” “Nasıl,” dedim. “Biz bir kermes yapıyoruz, ev hanımları ve hanım öğrenciler. Ne elde edersek, tüm kazancımızı Kongolu kardeşlerimizle paylaşacağız.” “Çok güzel kısır yaparım ben,” dedim. “Hayır efendim, sizin işinizin ne kadar başınızdan aşkın olduğunu biliyoruz. Sizden böyle bir iş isteyecek değiliz. Kısırı herkes yapabilir.” “Ne istiyorsunuz öyleyse?” “Varlığınızla kermesimizi şereflendirseniz yeter Esra Hanım.” Fotoğraflar çekilecek ve flaşlar patlayacak. Orası sırf kadın olmayacak, herkes elini uzatacak, kimin eli sıkılıp, kiminki sıkılmayacak. İlk ikramda ağırbaşlı ve suskun, ikinci ikramda mutlu, hoşnut ve saygılı, sonrakilerde tok gönüllü, hayır demesini bilen ve gönül alan. Mümkün olduğunca sıcak, gerektiğince soğuk. Popülerlik isteiyorum, dallanıp budaklanmalara izin vermemeliyim. Herkesi

hatırlamalıyım, hatırladınız mı Esra Hanım, Kongo Kermesi'nde karşılaşmıştık, diyenleri hatırlamak için değil. Gerçekten kaşılaşmadıklarımı seçebilmek için.

Ders yoktu bugün. *There is no such thing as...* Lesson mu demeli? Beceremiyorum esprileri. Gece iki film birden seyretmiştim, geç yatmıştım, uyuyamamıştım sonrasında da. Sabaha da kalkamamışım. Geç kalkayım diyordum. Olmadı tabii. Bir daha çaldı telefon gözlerim açıldı. Arkama döndüm beş dakika içiçe geçen ve dönen ve küçülerek uzaklaşan mor daireler düşledim. Uyumama yardımcı oluyor. Ama olmadı. Bir mesaj geldi. Koskoca bakanın kızısın telefonun niye kapalı demezler mi demişti annem. Mesaja bakmadım. Telefon tekrar çaldı. Mümkün olduğunca sakin açtım. "Efendim?" "Esra Hanım?" "Efendim?" "Ben Kevser, Kevser Yıldırım. Daha önce görüşmüştük." "Biliyorum Kevser Hanım," dedim. "Demokratik Kongo için." "Evet Kongo için," dedi. "Kermesimiz bugün. Teşrif ederek şereflendirecek misiniz bizi?" "Elbette," dedim. "Adresi bu numaraya mesaj atın. Ne zaman başlıyorsunuz?" "İki saat kadar oluyor." "Peki," dedim, "hemen geliyorum."

Kalktım, giyiniyorum. Aynaya baktım. Pek çok hemcinsimin aksine kendimi bu halimle bağdaştıramıyorum. Şu beni görmesem işte, bir yara kabuğu gibi orada, kımıldayan bir ben ve bağlandığı bedenin üzerinde şaşkın şaşkın bakan yüzümü. Bu bacakların benim bacaklarım olduğuna emin olamayabilirim. Dizlerimi hep ilginç bulmuşumdur, cümlelerini anlamam mümkün değil. Kullandığım ve içinde olduğum her şeyi sahiplenemiyorum. Az sonra ararım şoförü, arabayı getirir. Cip diyorum, babamın bana aldığı araba diyorum, ama arabam diyemiyorum. Böyle yetiştirilmedim. Sahi o adam. Yeşil ve tozlu bir arabası vardı. Ne yaptı acaba? Bir şeyim yok demişti, iyi mi acaba gerçekten? İç kanamalar hemen belli olmazmış. Öyle okumuştum. As'den sonra ne geliyordu. Olmayan neydi? *There is no such thing as...*

Ne diyelim, öyle olsun istemezdim. Ama bu yeni bir şey değil. Uzun bir süredir bazı şeyler istediğim gibi değil. Sorun şu ki, istemediğim durumlara şaşılacak derecede uyum gösteriyorum. Çağdaş Müslüman hastalığı mı bu? Durumları sevmeye sevmeye, adaptasyonu tersten öğrendik belki. Amerikan Dili ve Edebiyatı okuyacağımı söyleselerdi ne olurdu cevabım beş sene önce? Ve şimdiki başarımı, durup durup bir alıntıyı takıntı haline getirmemi neyle açıklamalı? Bir şeyi başarmamın şartı onu istememem sanırım. O kadar uğraştım. Ben bir müslümana şoför yakıştıramıyorum baba dedim, okuluma kendim gidip gelmeliyim. Ben de bir hanım kızın insan istifinin bir parçası olmasını sindiremiyorum dedi. İmkânımız olmasa neyse kızım, dedi. Ama şimdi

benden seni okula otobüsle göndermemi bekleyemezsin. Haklıydı. Üç seferde aldım ehliyeti. Aldım da ne oldu. İlk denemede bir adamın kâbusu oldum. Hanımefendi, elbette işsiz kalacağım için üzülmüyor değilim, hem sizin hizmetinizde bulunmak da benim için bir onurdu. Tabi bu da başka bir onur, lâkin ilk deneme sürüşlerinizi daha sakin yerlerde yapmanız daha iyi olmaz mıydı? Bunca zaman sizi her yere ben götürdüm, ne var meselâ Uzunköy'ün ardına götürsem arabayı, orada koltuk değiştirsek? Olmaz demiştim, madem aldım bu ehliyeti, ben kullanacağım, Uzunköy'e gidilecekse de ben giderim. Araba otoparkın rampasından çıkarken kalkışları beceremiyorum bir dedim, onları da hallettim mi tamamım. Haklısınız, dedi zoraki ekledi, direksiyon hakimiyetiniz çok iyi. Şimdi n'apıyorduk? El frenini çekerseniz yokuşta daha kolay kalkarsınız dedi. Aslında belki sürmeye alışmak için bir otomatik vites araba almayı beklemeliydiniz. Zeki bir adam Osman Bey. Ne dediyse haklı sanırım.

Tam da o geldi. Bardağımdaki çayı bitirdim. Lavabonun altına koydum. Sanki bu bir işmiş gibi, Ne gereği vardı, minnetiyle baktı Hatice Hanım bana. "Bana dua edin," dedim. "Hep ediyorum,"dedi. Dünden hazır ettiğim poşedi aldım yanıma. Koluma iri çantamı taktım. Sırtıma dünkü pardesüyü geçirdim, ayağıma ne giyeceğimi bilemedim. Kermeste ne giyilir. Onda da tercihimi dünkünden yana kullandım. İçteki kapıyı açtım, merdivenlere basarken ses çıkarmıyordum. Osman Bey duymamış olduğumu sanarak kornaya bir kez daha bastı. Bunun böyle olduğuna eminim, sorsanız öyle söyleyecektir değil mi ya? Girişteki kapıyı açtım, kenardaki tahtanın üzerinden anahtarımı aldım, elimi kaldırarak Osman Bey'i selamladım. Tam bu sırada telefonum bir daha çaldı. Açamadım. Arabanın yerden yüksekliği ve çantamın askısının bana oynadığı oyunla uğraşıyordum. İçeri oturduğumda unutmuş olduğum bir görevimi düşünüyordum ki Osman Bey bana döndü ve donuk bir gülümseyişle "Nasılsınız?" diye sordu. "İyiyim," dedim. "Okulunuz yoktu bugün?" dedi. "İyi hatırladınız. Kermese gidiyoruz. Adres de şu." Nedense cevapsız aramalar menüsü açıktı, bir hayır ve birkaç tamamdan sonra ilgili mesajı açarak ona gösterdim. "Ha." dedi. "Biliyorum orayı. Yirmi dakikadan oradayız." Peki dedim. Çantamdan kulaklıklarımı çıkardım. Someday You Will Be Loved. İngilizceyi duyunca rahat durmadı kafam, muhtemelen kendi uydurduğu ve sonra beğenmeyerek unuttuğu bir atasözünü evirip çevirmeye başladı. Yüzümü buruşturdum. Dışarıda güzel olduğu ilk bakışta anlaşılamayacak bir hava vardı. Pardon, böyle demiyorduk değil mi, güzel hava deyince aklımıza tek bir şey geliyordu ve bu görüntü tüm

damlaları ve kristalleri ve kümelenmeleri dışlıyordu. Öyleyse şöyle demeliydim. Havada birtakım bulutlar vardı ve yağmurun yağmıyor oluşuna dair bir vurgu içeriyorlardı. O bulutları görmesek yağmur diye bir şeyin olduğu dahi aklımıza gelmeyecekti. Şimdi orada durarak havaya ayrı bir güzellik katıyorlar.

Araba orada olduğunu daha önce hiç fark etmediğim bir mezarlığın yanından geçti. Çantamı kitabımı çıkarmak için açtım ve ders notlarını gördüm. Ne işleri var burada? Ders notlarını çıkarıp koltuğa serdim. Dönüşte unutmam inşallah, şimdi yük olmasın bana. Kitabım Zarifoğlu'nun günlükleri. Edebiyata dair yeni bir fikrim var. Bir yerlerde vardır kesin, belki ben de bir yerden okumuşumdur. Çevrilemeyen dilin ihtişamına edebiyat diyoruz. Çevrilebilenler analitik kısmı dilin, şu eşittir şudurları iki harf ile de gösterebiliyoruz oysa. Ne çok acı var. Tutup da bu kadar berrak nasıl çevrilir bu? Bunları düşünüyordum, "üşüyorsanız," dedi Osman Bey. "Klimayı açayım." "Olur," dedim ve aynı cümleyi tekrar tekrar okuduğumu fark edince kapadım kitabı. Ellerimi birbirine kavuşturdum ve oturdum. Bir süre arabanın en arkasındaydık. Arkadakileri görmüyordum. Öndekiler ise etrafın fotoğrafıyla bütünleşmişti artık, gitmemeleri bana garip gelmez olmuştu. "Geç kalmıyoruz ya," diye sordu Osman Bey, yalancı çıktığı için özür diliyor gibiydi. "Geç kalmıştık zaten," dedim. "On dakika sonra, ya da on dakika önce ne fark eder." Sustu. Üç önümüzdeki arabanın yerine biz geçtik ve sordu: "Ne kermesiymiş bu?" "Demokratik Kongo'daki iç savaşla alakalı." Yüzü bulandı adamın. Kafasında kaleşnikofları ve kalın sarılmış yaprak sarmalarını bir araya getirdiğini tahmin ettim. "Doğu Kongo mu oluyor yani?" dedi. Gülümsedim. "Doğu'da, evet."

Küçük adımlarla ilerledi arabamız ama yürümeyi hiç unutmadı. Sonra kermese vardık. Ufacık bir derneğin plastik sandalyeli bir alt katındaydı. İçeri girdim, masalara yöneldim. Poşetimi açtım ve acılı kısırdan ve biraz da poğaçadan ibaret katkımı görevlilere uzattım. Teşekkür ettiler. Ama pek de minnetli değildi yüzleri. Fark ettim masanın o yanı daha kalabalık bu yanından. Fazla pilav, fazla aşure az para. Pilav gönderseler bari Kongo'ya. Tam o sırada odanın bilmediğim bir yerinden Kevser Hanım çıkıverdi. Aynı anda çalmaya ne zaman başladığını fark etmediğim telefonum sustu. Beni arıyordu ve buldu demek. Merhabalaştık ve yanaklarımız birbirine değdi. Osman Bey bir plastik tabağı silme su böreği doldurmuştu ve dolu ağzıyla etrafındakilere badigard badigard bakıyordu. "Çok geç kalmadım inşallah," dedim. "Herkes sizi bekliyor olmalı," dedi mahçup mahçup gülerek. "Daha kimse gelmedi pek." Arka tarafta kadınlar kısırımı ve poğaçamı tabaklara bölüyorlardı. Kevser Hanım tahmin etti.

Ne zahmet... Kendim de fark etmedim, sol elimi kaldırmışım. Sustu ve gülümsedi. Pardesünüzü alayım mı dedi gençten bir kız. “Almayın, üşüyorum,” dedim. Cidden üşüyordum, ağzımı kastım titrememek için. “Bugün bu derneğin tatiliymiş,” … diye açıklamaya başladı Kevser Hanım, sonra sustu. Üç dört masa vardı. Gezdim hepsini. Yiyemeyeceğim kadar doldurdum tabağımı, birazını yedim, kalanını Osman Bey’e uzattım. “Arabada battaniye var,” diye saçmaladı. Duymazlıktan geldim. Beş yaşımdan gün almışım sanki. Herkes öyle davranıyor, hani sadece babam mı sebebi? Erkek olsam da yine her şey böyle mi olacaktı?

Salon dolmaya başladı, kadınlar sevindi. Ben de orada durmuş etrafı inceliyordum. Kalabalık nefes alıp veriyor. Kaloriferler hala yanmasa da ısındı içerisi. Osman Bey bir sandalye buldu kendine, hanımlar eline bir çatal verdiler, gelene geçene sarma koyuyor. Az koyun biraz dediler, yetmeyecek. Ben orada durdum, etrafı inceliyordum. Hiç bir şey yapmama gerek yoktu. There is no need... Aynı atasözü yankılanıyor beynimde. İngiliz steplerinin en boş olanında duruyor bu atalar. Etrafı seyrediyorlar. Unutulacağını düşünerek bir laf ediyorlar, laf bana kadar geliyor. Hürmet ediyorum, gereğini yapıyorum, ben unutuyorum. İngiliz steplerinin en boş olanında belki de kimse yoktu. Gereğini yapıyorum ve hayali insanlar ve hayali laflar uydurmuyorum. Bakın yağmur yağıyor. İçerisi doluyor. Esmer bir kız poğaçamdan alıyor. Bana doğru bakarak kısık sesli konuşmalar. Kasadaki hanım aynı desteyi bilmem kaçıncı kere sayıyor. Merhaba diyor uzun bir adam, sapsarı saçları var. İsmini soruyorum ama öyle doğrudan değil. Bir şeyler uyduruyorum, meselâ önce ben diyorum ben “Esra Güler.”. O da benim bu jestimi abartılı bir nezaketle anlayıp cevap veriyor. “Alexius Tozkoparan.” “Nerelisiniz siz?” dedim. Merak etmemiştim aslında. “Göçmenim ben,” dedi. “Memnun oldum,” dedim. “Merhaba,” dedi birisi. O sırada telefonum çaldı. “Merhaba,” dedim. “Esra Güler ben.” “Hamdi Altı,” dedi. Alexius araya girdi. “Kendisi benim dublörüm olur,” dedi. “Hadi oradan,” dedi Hamdi Bey. “Figüranların dublörleri mi olurmuş. Harcanırsınız, yerine yeni birisi bulunur,” dedi. Şaşkınlıkla izliyordum. Telefonum bir daha çaldı. “Neden bahsediyorsunuz?” dedim. “Ben,” dedi Alexius “bir iş için buradayım.” Osman Bey seslerin yükseldiğini duyunca görevinden feragat etmişti, kalkıp yanımıza gelmişti. Alexius başıyla ona selam verdi, sonra az önceki girizgâhın devamını getirdi.

“Şimdi size nasıl anlatsam bilmiyorum, açıkçası bir anlatıya mensubuz ama anlatının bu yüzünün olağanüstü özelliklerini kaybettiğini düşünüyorum. Bu sebeple aslında size her şeyi anlatmam oyunu kuralına uygun oynamamak olur,

sonra başıma neler geleceğini bilemiyorum. Hani belki beni tutarlar ve hiç sevmediğim o otobüsler diyarında bir bisiklet yaparlar. Siz farkında olmasanız da zübde-i âlemsiniz. Bu çağda böyle bir iltifatı duymak zor ama bir evren alt kümesi düşünün ve siz de onun merkezi olun. Nasıl desem. Ben her şeyin devam etmesini ve meselâ bütün bu anlatılanlara kimsenin burun kıvırmamasını istiyorum. Ama ne kadar çabalasam da, her ne yaparsa yapayım, her şeyin merkezi olan sizin kadar etkili olamıyorum."

Kafam karışmıştı. Hamdi Beye döndüm. "Siz dediklerinden bir şey anladınız mı?" "Çıkarayım mı arkadaşı Esra Hanım," dedi Osman Bey. "Kalsınlar," dedim. "Rahatsız olursak biz gideriz hem."

"There is no need for aggression," dedi Hamdi. Ve güldü. Şaşırmıştım. "Bir şeyleri değiştirmek için buradasınız değil mi," dedi. "Evet," dedim. "Biz de ona uğraşıyoruz. Ancak, dünyanın iç içe geçmiş bir sürü dünya olduğunu ve bazı dünyaların dış katmanlara değmediğini düşünüyoruz." "Ne iş yapıyorum demiştiniz," dedim. "Felsefe okudum ben," dedi Hamdi. "İşsizim, ara sıra bir roman çıkıyor, bir öykü, birileri çok ciddiye aldıkları bir adam asmaca oynuyor." "Ne diyorsunuz hiçbir şey anlamıyorum." "Neyse konu şu ki, biz bir şeyleri değiştireceğiz. Ama bu Demokratik Kongo'yal alakalı değil. Az önce dediğim de buydu, çizildiğimiz dünya bir üst katmana değmiyor, bugün burada bütün pastalar ve börekler satılsa da akekırkyediler susmayacak." "Yıldız hikâyesini bilmiyor olmalısınız," dedim ben bir hışımla. "Biliyorum," dedi, "yıldızlar çoktur ve deniz yakındadır, yıldızlar bölünerek çoğalır, bu sebeple tekini kurtarsak yıldızlar bu çabamızı karşılıksız bırakmayacaktır." Şaşkınlıkla onu seyrettim. "Ben anlatamıyorum tabi tam," dedi, "birtakım kısıtlar var çünkü. Farklı bir kurgudayız, ne yapsak, ne etsek, olmayacak bunu bilmenizi isterim," dedi. Telefonum çaldı, ama bakmadım, sinirlenmiştim. "Küçük çabaları küçümsüyorsunuz," dedim, "buna hakkınız yok ve sizin burada yeriniz de yok." Osman Bey bunu bir emir olarak algıladı ve onu paketleyip götürdü, adam sesini çıkaramadı bile.

"Arkadaşımı yanlış anladınız," dedi Alexius. "Sizi de anlıyorum, kelime dağarcığımız çok kısıtlı, üstelik birtakım manaları vermememiz gerekiyor. Bu bizim kötü kalpliliğimizden ya da marjinal olma isteğimizden değil, inanın. O şunu söylemek istiyordu, aslında şu an Türkiye, ya da ne bileyim tüm bir Avrupa, tüm dünya Demokratik Kongo'daki iç savaşı durdurma kararı alsa, bu bizim içinde bulunduğumuzdan farklı bir masalın konusu olurdu. Kongo'daki durum da öyle, tamamıyla farklı bir masalın konusu. Bu paraların oraya

gönderilmeyeceğini söylemek istemiyorum, hayır, bu hanımlar gerçekten çok dürüst hanımlar. Sadece paranın gidişinin gereken şekilde yazılıp yazılmayacağını bilemeyiz. Para, vardığındaki hikâyenin ne olacağıyla uğraşmak istemeyebilir meselâ. Siz ucu oraya değmeyen bir masalın merkezisiniz. Biz çok uğraştık. Her şeyi sürdürmek istiyorduk biz. Bu sebeple neler yaptık, ne kılıklara girdik, ne işler çevirdik. Ama olmuyor. Hangi sebepten bilmiyoruz, okuyucunun ilgisi kayıp gidiyor üzerimizden. Ama siz... Çoğu yerinde tek kelâm etmediğiniz bu öyküde öyle bir yeriniz var ki. Belki siz bize yardımcı olabilirsiniz.”

“Bakan kızı olmamla mı alakalı bu?”

“Babanızın başka şeylerle alakası var. Başka şeyleri sembolize ediyor olmalı babanız. Doğrusu tam emin olamıyoruz. Ama hayır, babanız bakan olmasaydı da bize yardım edebilirdiniz. Cinsiyetiniz elbette bir faktör.. ah pardon siz onu sormadınız. Ama şu an başka birine gidemeyiz. Bizim içinde olduğumuz ve bizim etki edebileceğimiz dünyayı bir siz değiştirebilirsiniz. Sizin nasıl bir ruh hali üzerine çizildiğinizi bilmiyoruz, zaten bu yüzden geldik. Hamdi benim dublörümdü, atılması bana zaman ve imkân kazandırdı, yine de aslında bu gelişimizin boşa olup olmadığını, biz size hiçbir şey söylemesek dahi gelen bir aramayı numarasını tanımadığınız zaman cevaplandırıp cevaplandırmadığınızı bilmiyordum aslında. Ama bekle ve gör çok tehlikeli bir intihar biçimidir, bunu riske edemedim.”

“Ne istediğinizi bana açıkça ifade ederseniz, belki yardımcı olabilirim,” dedim. Karşımdakinin akıl sağlığı olmadığına hükmetmiştim, yine de tavrındaki bir şey bana yardıma gerçekten ihtiyacı olduğunu anlatmıştı, böyle bir durumda en azından ne istediğini öğrenmeliydim. Ürkek ürkek baktı adam, tüm konuşmalarının hiçbir yararı olmayabileceğini ilk kez anlıyor gibiydi.

“Size bir arama gelecek tam da bu zamanlarda,” dedi adam. İnandırıcı olmak için gözlerimin içine bakıyordu, tam bu sırada inandırıcı olamama endişesi gözünde dolaşıyor, sonra gözünü kaçırıyor, sonra uzun süre sustuğu için telaşlanıyor.

“Size bir arama gelecek, numarayı tanımasanız da, telefonu açar mısınız?”

Bölüm 22 : Farkındalık Masalı

Ali Bey’in bana oynadığı oyundan, ona olan öfkemden haberdarsın sevgili okuyucu. Bu onunla bitmeyebilir aslında, sana da öfkeli olabilirdim. Edebiyat teorilerinden, metinlerarasından bu kadar anlamamalıydın sen aslında, ben dilediğimce yönetebilmeliydim tüm duygulanımlarını. Sen de burada veya orada, “Yazar acaba burada ve burada ne demek istemiş,” diye düşünüp duracağına, kendini olayların ve anlamların akışına bırakmalıydın. İki kutuplu bir mahkûmluk benimki. Anlatmak istediğim sadece masallar iken, modern bir roman kahramanıyla uğraşmak zorunda kalıyorum, bu bir tercih de değil, ben modern masallarla büyüdüm çünkü. Diğer yandan, ben oturup çocuklara masallar da anlatırım ve gözlerindeki şaşkınlık bana çok sevimli gelir, ama aynı çocuklar okuma yazma öğrendiklerinde, anlattıklarımın oradan buradan aparma olduğunu ne de kolay fark ederler. İsterdim ki, elimde bir anlatı tekeli olsun ve siz hiçbirini okumamış olun, ne desem ağzınız açık dinleyin, yaptığım tüm hatalar bir anlatı cilvesi olarak gelsin size. Öyle olmadığını biliyoruz, acemi bir yazar maruz kalmaktan başkası değil yaptığınız ve ben sizin kadar saygıdeğer, sizin kadar bilgili, anlatı tarihini Bilge Kağan’dan Sabahattin Ali’ye bilen birinin karşısında daha önce söylenmemiş gibi duracak sözleri nasıl ederim, bocalıyorum. Sırf bu yüzden olacak, bu ukala yazar sesini anlatının moderne değen kısımlarından çekmiştim. Bu sayede Ali’yi de cezalandırmış olacaktım, çünkü zaten o sözü almak istiyordu, gereğinden fazla susan herkes söz almak istiyordur. Diğer yandan, sizin de karşınıza daha fazla çıkmayacaktım. Ama bu bir son bölüm, ne Ali’yle görüşebileceğim bir daha, ne de lütfedip de bu anlatıyı tekrar okumazsanız, sizinle. Öyleyse bir veda olsun bu, anlatının doru atları iplerini yerde sürürken ben bir güçlükle eğilip yine ipleri elime geçireyim. Siz de faytonun en rahat yerini seçin, yolculuğu güzel bitirelim.

Her zamanki gibi bir sabahtı bahsedeceğim. Ali Bey nihayet okuldaydı. Moralini, sağlığını filan karıştırmayalım işe, çünkü şimdi konumuz bu değil. Konumuz Ali Bey’in evinin anahtarı. Ali Bey’in dağınıklığı ise bir alt madde olabilir. Evinde çalınmaya değer hiçbir şeyin bulunmayışı da bir diğeridir, bunun altını çizebiliriz. İşte tüm bu sebeplerden Ali Bey, evin kapısını açık bırakıp gidebilirdi işe, hiç de bir şey olmazdı, bir gün geldiğinde dolaptaki tarihi geçmiş peynirlerin nihayet tüketildiğini görürdü, o kadar. Üstelik şimdi evinin ıssız

olmadığını, Hasip adlı bir orman cininin elindekiyle yetinmeyi bilmesi sonucu pek sıra dışı bir konuğa sahip olduğunu da biliyoruz. Ama tüm bunlara rağmen, Ali Bey, kapıyı açık bırakıp gitmiyordu, bunda toplumun genel geçer kurallarının büyük bir etkisi var mıydı bilemeyiz, çünkü kapıyı kapamak zaten öyle çok zahmetli bir iş değildi. Zahmetli olan, o anahtarı yanında her yere gezdirmek, adımlarını hızlandırdığında çıngırtısını dinlemek, olur da onun varlığından rahatsız olursa onu bir yere çıkarıp koyduğunda, unutması ihtimaline katlanmaktı. Bu sebeple Ali Bey, kendisinden hiç beklenmeyecek klişe bir harekette bulunmuştu: Anahtarı paspasın altına koymuştu. Sadece bugün değildi bu elbette, her gün ve her zaman, şimdi ve sonsuza kadar o anahtar ya evin içindeki çivide asılı, yahut paspasın altına tıkılı olacak. Ama bugün yine o anahtarın her zamanki yerinde olması şu sebeple önemli. Hz. Adem'in iki veya üç basamaklı dereceden bir torunu, evin içine girmek istiyordu, sebebi de oğlu olmadığını bildiği bir adama, oğlu gibi bağlandığını hissetmesiydi. Allah'a dua etmişti, Allah'ım demişti, onu bir kez daha göreyim. Uyuyup uyanmıştı, uyuyup uyanmıştı ve işte içinde bulunduğumuz bu çağa ulaşmıştı. Nigh Ann Bakna, bu işten hiç memnun kalmamıştı, ve bu sebeple Ali'nin kulağına işini kaybetme korkusunu fısıldamıştı, kadıncağız eve gelemeden önce Ali, her zamanki bindiği otobüsün iki önceki servisiyle okuluna gitmiş, şimdi öğretmenler odasında garip bir tadı olan bir kahve içiyordu. Ama konumuz Ali'nin kahvesine bu kez ne koymayı unuttuğu değil. Unutkanlığın sebeplerini, hangi mineral ve vitaminleri alması gerektiğini filan burada yazacak değiliz. Hatta bu paragrafa dair söyleyebilecek bir şeyimiz varsa, bunun Ali'ye dair olmadığıdır. O sebeple biz Ali'nin manevi annesine geri dönelim, böyle bir şey mümkün değilken hem de. Masal bu ya, kadıncağız, bir şekilde Ali'nin evini bulmuştu, oğlunun isminin bir yerde yazacağını düşünüyordu. Kapı zillerinin üzerinde bir sürü karakterler gördü, yaşlılıktan seçemediğini sandığı, harflere bir de yakından baktı. Hayır, bu harfler Osmanlı zamanında öğrendiği harflere hiç benzemeyen çipçirkin harflerdi. Kendisi bilge bir kadındı, çağında herkesin saygı duyduğu ermiş bir şamandı. Orada yazan yazılardan en kısa olanının Ali olacağını mantıken tahmin etti, o apartmanda hiç Can, Gül, Nur, Nuh, Efe, Cem filan oturmuyordu ve bu da işimize geliyor. Kadın hiçbir kararsızlık yaşamadı, orada yazan 7 rakamını aklında tutması yetecekti, katlarda teker teker numaralara bakarak yukarı çıktı, en sonunda kapıyı buldu ve çevirecek bir kol aradı. Yoktu. Bu kadının ne kadar eski zamanlardan geldiğini, sözgelimi bir tilkinin niyetini onun ayak izlerinden anlamanın gayet de işlevli bir erdem sayıldığı zamanlardan geldiğini hatırlarsak,

kadının bir çırpıda yere atılmış paspasın oradan hareket ettireli çok olmadığını anlaması bize garip gelmez. Ama anahtar kullanması gerçekten ilginçti, buna ben çok şaşırdım. Herhalde bunu Osmanlı zamanında öğrenmiştir.

İçeri girdi kadın, evin içindeki toz kokusu onu ürküttü. Tekrar kokladı ve yasak olan bir içeceğin kokusunu aldı, yüzünü buruşturdu. Sadece kendi zamanında kalsa, Hz. Adem'e inen emirlerin pek azının sebebi hatırlandığından, bu kokunun ona neden yasak çağrışımı yaptığını hatırlamayacaktı. Ama biliyordu şimdi. Alkoldü bu koku. Demek bu çağda yaşayan oğlu pek günahkâr birisi, önceki de sabah namazlarına kalkmıyordu hiç gerçi. Allah büyük, dedi, bir şaman deyince hiç de aklımıza gelmez o şamanın salavat getirebileceği. Sonra aynen böyle yaptı ve evi temizlemeye girişti. Yanında bir sürü bez getirmişti, çeşmelerin nasıl kullanılabileceğini biliyordu ve eskiden elektrik süpürgesi mi vardı. Evi sildi, halıları aldı ve camdan aşağı sarkıttı, site sakinlerinin öfkeli önyargılarını toza buladı. Camları da sildi, bu adeti ilginç buluyordu ve anlamıyordu gerçi. Sonra şöyle bir baktı. Çırptığı halılardan birinin rengini sevmemişti, onu camdan aşağı attı. Kendisi, ne kadar sevimli de olsa, günümüz ölçütlerine göre bir barbardı. Yatakta üzerinde küçük düğmeleri ve ışık geçirmeyen bir camı olan bir alet buldu, görünüşü ona tehditkar geldi, sonra bir ucunda parlak bir metal ve diğer ucunda ne olduğunu anlamadığı siyah yumruları olan siyah ipler buldu, onu da aldı eline. Evin içinde gezdi böyle, tanımadığı şeylerden korkmuyordu, çünkü hangi çağda olursa olsun tanımadığı şeyler çoğunluktaydı onun için. Ama tanımadığı şeyleri kötülemesi, onları pis addetmesi doğaldı, o da böyle yaptı. Evin içinde gezdi, cep telefonunu ve kulaklığı zaten atmıştı, bozuk bir teyp buldu, küçük tüplü bir televizyon, bir mikrodalga, duvardan kapı otomatını söktü, harfleri beğenmediğinden kitapları da topladı bir bir. Dediğimiz gibi, evin içinde öyle kayda değer pek bir şey yoktu, ama bir hırsızın çalmaya değer bulabileceği ne varsa, bu temizliğe kurban gitti.

Evin içinde başka neler vardı? Sıvı sabun ve diş macunu banyoda konuşlanmış sathı müdafaa yapıyorlardı. Kadının hiç diş fırçalamadan bembeyaz dişleri vardı. Ağzını araladı ve bu çarpışmasında işe yarayacağını umduğu birtakım sözler söyledi: "Tilaylatır. Gabir kensen muyah sana." Gülümsedi Nigh-Ann Bakna. Bu ilahinin kendisi için yazıldığını kadının aksine biliyordu o. Osmanlılardan öğrendiği ata dinine sarıldı sonra kadın, "Bismillah," dedi ama, çamaşır makinesine güç yetiremedi. Sinirlendi. Yumruklarını makineye vurdu. Köpek dedi. Pis köpek dedi. Ama evde tutunmak için ağırlığına güvenememiş

bir sürü eşya vardı. Banyoda sentetik bir sünger bulmuştu, kasetler ve cdler bulmuştu yatak odasından, türkü kasetlerini bile bulmuştu. Evin pencereleri kapkaranlık ağızlar halini aldı. İçindeki modernizmden midesi bulanmıştı. Öğürdü, öğürdü, minik minik bir sürü eşyadan safra kustu, ama içindeki o lanet buzdolabından ve çamaşır makinesinden kurtulamadı. Komşular pencereden inen bu züccaciye sağanağından şaşkına döndüler. Evin içinde gereğinden fazla gdo'lu elmalar bulunsa, anlatımızın başından beri sonuna kadar kullandığımız gökten üç elma klişesini burada da kullanabilecektim, ancak Ali Bey pek meyve yemezdi. Haliyle komşuların hiçbiri, gökten üç elma düştüğünü görseler kapılacakları duygulara bulanmadılar, kapıcı bütün bu yığını kendisinin toplayacağını düşündü, alt komşular genellikle çamaşır ve masa örtüsü üzere düşüncelere kapıldılar. Bunun böyle bir tepki uyandırması normaldi, çünkü insanoğlu kendisine bir zarar gelmeyeceği vakitlerde aciz olanı tutar. Atatürk mahallesinin hemen solunda bir sürü şaman ellerinde kovalarla garip bir ayin yapacak olsalar ve bir uçak onları misket bombasına boğsa, bu kez de hepsi şamanları tutacaktı. Kadın bütün bu hengamenin kaldırdığı tozdan öksürdü, içine sinmeyen yerlerin tekrar tozunu aldı, camdan dışarı baktı ve oğlunu bekledi. Ama ilk gelen oğlu olmadı.

"Merhaba hanımefendi," dedi Alexius, "siz Ali Bey'in annesi misiniz?" "He," dedi kadın. "Anasıyım. Adım Yorda." "Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum efendim, benim adım da Alexius, Yunanistanlıyım, ama sorsanız milli takımından beş oyuncunun adını söyleyemem." Kadının kafası karıştı, şöyle bir baktı, "siz de mi korsansınız," dedi. "Korsan gemilerinde bulundum, ama bu beni bir korsan yapmaz. Sizin oğlunuz meselâ, birkaç adam kesti elbet, ama gemiden gemiye atlamışlığı yoktur." Yorda Hanım, sorusunun saçmalığının farkına varmıştı. Farklı bir zamandalardı, burada korsanlık bir yana, gemilerin varlığından nasıl emin olabilirdi? Buna rağmen adam, korsanlardan ve gemilerden bahsedince rahatladı. "Sen de mi geçmiştensin," diye sordu kadın, "yoksa buralı mısın?" "İkisine de ait sayılmam, bir münezzehlik olarak değil, bir mahrumiyet olarak bir zamana aitliğimden bahsedemem." Yorda Hanım karşısındakinin bir deli olduğuna hükmetti. "Peki," dedi. "Bu çağı bilir misin? Eve bir şeyler almak gerekiyor, yemek yapacağım çünkü." "Kredi kartınız var mı teyze?" diye sordu Alexius, karşısındakinde yarattığı karmaşadan memnun. "Mesleğim gerçeğe değmediğinden, ceplerim dolu sayılmaz pek." "Evde para var mı?" Kadın az önce evin altını üstüne getirdiğini, bırak altını gümüşü, demir çubuklara bile rastlamadığını söyledi. Alexius, nihayet insafa geldi. "Demek

geçmişten geldiniz teyzeciğim,” dedi. “O kadar geçmişten geldim,” dedi Yorda Hanım. “Üzerinde gülen bir adamın olduğu kâğıtlar arıyoruz teyze,” dedi Alexius. Gülmek para eder. İnsanlar gülümsemeleri severler. Aradılar ve buldular. Bir çekmecenin içinde, üzerine at resimleri çizilmiş kâğıtlar ve muhtelif yazılı kâğıtlarının arasındaydılar. Alexius güldü. “Oğlunuz bir devlet adamı olsa, paralarda atlar koşturacakmış.” Mırıldandı kadın. “Bıçağının üzerinde vardı aynı buna benzer atlar. Bana da gösterdiydi.” Alexius hangi bıçaktan bahsedildiğini bilir gibiydi, “Ben gideyim ve alışveriş yapayım, siz de bana bir liste yazın.” Kadın yazmayı bilişinin gururuyla dolu, bir kâğıt buldu, kalemi ona Alexius verdi, yazdı: یصچلصربیبا… Alexius bunu ve diğerlerini okuyabildi, ama malzemelerden bazılarını burada, bu seri üretim lezzetleri devrinde bulamayacağına emindi. Kadına bunu nasıl anlatacağını bilemediğinden, çıktı ve gitti. Domatesler, listede isimlerini görememekten son derece müteessirdiler, ama yapacak bir şey yoktu.

Kadın, günümüz hanımlarının kutsalına küfreder gibi elektrik süpürgesi ve ütüyü de attığından ve evde çalı bir süpürge bulamadığından, rengini beğenmediği bir tişörtle toz almaktan başka bir iş bulamadı. Bu sırada kapı çaldı. Yaşmağını düzeltip kapıyı açtı. Kapıda Ertuğrul duruyordu. Yalpaladı, gözünün ucuyla kapının numarasını kontrol etti, “Ali yok mu?” dedi. Yorda Hanım mutlandı, “Hızır Reis,” dedi, “sen mi geldin? Senin zamanda ileri gidebildiğini bilmezdim. Seninki pek zahmetsiz gibi olmamış belki. Yaşlanmışsın.” Ertuğrul yine zor anlarından birindeydi, içip de gelmişti. Anlamaz anlamaz baktı kadına. “Tanıştık mı biz?” dedi. Kadın soruyu duymadı, ama yalpalamayı görmüş, kokuyu sezmişti. “İçki mi içtin?” dedi. “İçtim ya,” dedi Ertuğrul. “Oğlumdan geliyorum. Çehov okudunuz mu hiç?” diye sordu. “Çehov kim, şimalli mi?” dedi diğeri. Ertuğrul durdu ve karşısındaki kadını bir yerden çıkarmaya çalıştı. “Siz nereden geldiniz?” dedi. Yorda Hanım bu soruya şaşırdı, karşısındakinin Hızır Reis olduğunu düşünüyordu hâlâ. Ama sonra bunun beklenmedik bir şey olacağını fark etti. Bu karşısındakinin Hızır Reis’in torunu filan olması daha mâkul bir ihtimaldi. “Ortadanım ben,” dedi övünerek, sonra bunun burada hiçbir anlama gelmediğini fark etti. “Devlet-i Aliyye’den. İzmir’denim.” Ertuğrul güldü. “Peki kimsiniz?” dedi. “Ali’nin annesiyim. İsmim Yorda.” Demek, dedi Ertuğrul içinden, bu dışarıya bir mırıldanma olarak aksetti, demek zaman yolculukları kalıtsal ve Ali anasına çekmiş. Sonra Ali’nin geçmişten bu zamana gelmediğini, buradan geçmişe gittiğini hatırladı. İçinden çıkamadı. Belki dedi, bu kadın... alkol beni de çarpıyor artık demek diye düşündü. Ayakta zor

duruyordu. “Ali gelecek mi,” dedi. Yorda Hanım bu soruya nasıl cevap vereceğini bilemedi. “Burası onun evi.” “Onu biliyorum,” dedi. Sonra bir şey düşünür gibi durdu Ertuğrul. “İçeri gireyim,” dedi. Kadın kenara çekildi. Ertuğrul yalpalaya yalpalaya eve girdi, nedense koltuğu beğenmedi, bir kenara bağdaş kurdu. “Ne zaman gelir,” dedi. “Akşam okunmadı daha,” dedi kadın. Ertuğrul şaşırdı. Sanki şaşırdığı şey akşamın hâlâ okunmamasıymış gibi camdan dışarı baktı. “Aç mısın,” dedi kadın ellerini önüne bağlamıştı. “Yok,” dedi adam, “ama çayın, kahven,... rakın varsa.” Kadın nasıl olduysa konuşmakta güçlük çekmiyordu ancak, bu son üç kelimenin varlığından haberdar olması mümkün değildi. “Yok,” dedi. Konuşmadan sıkılmıştı, oraya buraya uzanan ve tuttuklarını şöyle bir tartıp geri bırakan bir domates alıcısı gibi dolanıyordu aklı. En son kendi oturuşuna takıldı. Ben en son ne zaman böyle oturmuştum, diye sordu kendine. Aklına bir yer sofrası ve oğlunun terlememiş bıyıkları geldi. Tam o sırada evin içinde melodik bir ses duyuldu. “Bu nedir?” dedi kadın. “E kapı çalıyor,” dedi Ertuğrul. “Büyü mü bu,” dedi, “kara büyü mü bu? Hele bir daha olsun.” Kapı bir daha çaldı. “Kapıyı açsana be kadın,” dedi Ertuğrul, sesinin yükselmesine kendi de şaştı. Ama müslüman şaman onu duymadı. Mutfaktan sapı tahta bir bıçak kapmış, ağzında bir savaş çığlığı, diyafona saldırıyordu. Ertuğrul ayağa kalktı. “Dur lütfen,” dedi, sesinde bir özür gizli. Kadına ellerini uzattığında namahrem korkusuyla geriledi kadın. Ertuğrul, tuşlara şöyle bir göz attı, düğmeye bastı. Ses sustu.

Olayı anlamamız hiç de zor değil. Her gün yaşadığımız bir şey bu. Neden yaşıyoruz, onda da anlamayacak bir şey yok. Kapımız gelenden uzakta olduğundan, yahut kapımız bizden uzak olduğundan bir sesi ulak tutuyoruz. İşin içine elektrik girmeyince rahat etmiyoruz, düğmeyi seçişimiz de bundan; yoksa aşağı bir ip bağlardık, bir ucu buradaki bir çanı sallardı. Karmaşık hiçbir şey yok. Oysa Yorda Hanım’a sorsanız, duvarda müziğe benzer ağlayan kötücül bir bebek vardı. Elinizi ağzına koymazsanız ağlıyordu ve insana benzeyen hiçbir yanı olmasa da, bu zahiri ağlayış insanın acıma duygusuna hükmediyordu. Bu mekanik ağlayışı ve sahte acziyeti bir masumiyet belirtisi sanarsak, aldanırdık, çünkü bu körpe kötücül ruh işte şu Yunan kâfirini rehin almıştı, Ertuğrul elini ağzına koyana kadar da onu geri vermemişti. Peki eli bu ruhun ağzına koyunca ne oluyordu acaba? Korkuyla Ertuğrul’un eline baktı. El, yılların getirdiği lekeleri, kırışıklıkları, çatlamayı ve damarlanmayı saymazsak sapasağlamdı. Bu yaşlanma belirtileri olağan seviyede mi diye merak edip kafasını kaldırdı Yorda Hanım. Yirmi beş otuz yaş daha yaşlı bir Hızır Reis bulanık bulanık gülümsedi.

Yorda Hanım başını eğdi. Merdivenlerden bir konuşma sesi duyuluyordu. O Yunan'ın sesi bir de...Ali! diye ünledi kadın. Demek bu kötü ruh Ali'yi de esir almıştı. Kadın oğluna bir şey oldu diye tirtir titrerken, Ertuğrul oralı değildi, kapının kolunu bir hamleyle yakalayabildi, gelenleri içeri aldı.

"İyi de," diyordu Ali Bey. "Biz bu konuyu bitireli aylar oluyor."

"Her gün müfettiş mi geliyor sanki," dedi Alexius. "Bu konu çok önemli. Üzerinde durulmalı bu konunun. Belgrad 1524 yılında fethedildi diye tek cümleyle geçip gidebilirsin. Koskoca Cezayir bu. Olur mu hiç? Oryantalist miyiz biz?"

"Sadece o değil ki. Şimdiye kadar geçmişe gitmemi anlatırken bunu bir anlatı oyunu sanıyordu hepsi. Elime verdiğin metni derste okuyacak olursam, hepsi iyice kafayı yediğimi düşünür. Zaten müdür beni işten atmak için can atıyor."

İçeri girmişlerdi. Alexius aldıklarını sanki hep bu evde oturuyormuş gibi, kolaylıkla dolaba yerleştiriyordu bir yandan konuşurken. Ali ise elindeki metne bakıyordu. "Bunu nasıl müfredata dahil edeyim ben." Neden sonra kafasını kaldırdı, yaşlı gözlerle kendisini bekleyen Yorda Hanım'ı, duvarda neye baktığını anlayamadığı Barbaros'u -yanlış oldu Ertuğrul'u- gördü. "Ana?" dedi. "Nasıl geldin sen buraya?" "Dua ettim." dedi kadıncağız. "İyi," dedi Ali, fazla üstelemedi, karşısındakinin kendisini özoğlu sandığını bildiğinden, koştu, sarıldı. Yorda Hanım da ona sarıldı. Ertruğrul "Bu duvarda çatlak var," diyerek -çatlağın- varlığının altını çizdi. Alexius'un bir şeyler yerleştirdiğini gördü Yorda Hanım. "Dur, gerek yok yemeği şimdi yapacağım," diye durdurdu onu. Ali'nin ağzı sulandı, bir yandan da bunca yıllık bekâr hayatından sonra hâlâ böyle acziyetleri olmasına şaştı. "İyi o halde anam, biz içerideyiz. Bir ihtiyacın olursa seslenirsin."

İçeride Ertuğrul uykuya dalmıştı. Ali Bey'le Alexius bunu fırsat bilip konuşmalarına devam ettiler.

"Anlaştık değil mi? Yarınki dersin konusu bu."

"Dedim ya olmaz diye. Dağılma Devri'ni bitirmedim daha."

"Sen de canım. Altın Çağ'ı anlatmak dururken."

"Bu ısrarını anlamıyorum Alexius," dedi Ali. "Tutup kendi yazdığın bir masalı -benim masalımı- derste çocuklara..."

"Onu ben yazmadım."

"Ya kim yazdı?"

"O yazdı," dedi Alexius. Eliyle beni gösterdi.

"Ha," dedi Ali. "Yoktu bir süredir." Bocaladı. "Doğru aslında, senin de kim

olduğun düşünülürse.”

“Benim kim olduğumu düşünemeyiz. Bunu kimse bilmiyor çünkü. Ama senin kim olduğunu düşünürsek...”

Bir tıkırtı işittiler. Ötede, bir sehpanın üzerinden geliyordu.

“Sen bir roman kahramanısın. Yani... Okunduğun kadar gerçeksin. Bugün bir kişilik, yarın belki on beş. Kilit nokta okunmak. Ve bu okuyucular, geçmişteki Ali’yi senden daha çok seviyorlar, onun başına ne geldiğini bilmek istiyorlar. Ve sen de bunu anlatacaksın.”

“Bunun için yarını beklememize ne gerek var,” dedi Ali. “Açayım kâğıdı, yemeği yedikten sonra okuyayım. Anam da dinlesin, Hasip de dinlesin. Hem onlar da merak ediyordur.”

“Ha sahi, Hasip,” dedi. Az önceki tıkırtının kaynağına, sehpaya gitti. Lamba sabırsız sabırsız sallanıyordu, ama Hasip düşmekten korktuğundan o kadar da dikkat çekememişti. Alexius meraklı gözlerle seyrederken, Ali lambanın fitilini yaktı ve şaşkınlıkla “Aaaa” dedi. Ne oldu, diye sordu Alexius. “Fitil,” dedi.

Puflayarak çıktı Hasip lambasından. Bir insan aklının sınırlarına dokunarak esnetti kendini. Göz ve ağız çorbası oldu, gaz bulutu oldu, deniz yıldızına benzedi. “Efendim” dedi. “Oysa biliyorsunuz. O kadar uzun süre kaldım ki burada. Bir ev gibi de değil burası, lambanın içi bu derece ışıltılı da değil, bu duvarların her noktasının paslanma tarihini... Tabii sizin türünüz kendine düğümlenemiyor, kendine sıkışamıyor bu derece. Ama yine de...”

Ali elini kaldırarak susturdu Hasip’i. “Sana bir haberim var.” Hasip’in bütün gözleri büyüdü. “Fitilin tükenmiş.”

Hasip donakaldı. Bir sürü gözü ve ağzı toplandı, tek bir ifadeyle yöneldi Ali’ye doğru. Ali’nin niyetini anlamaya çalıştı, anlayamayınca ağlamaya başladı. “Efendim,” dedi, “demin sizin beni içeride unutmanıza içerleyerek haddimi aştığımı biliyorum. Gevezeliğim tutuyor ara sıra benim böyle. Haddimi elbette aştım, çünkü eğer beni içeriye hapsediyorsanız, bana verdiğiniz değerin benim muhtemel sakarlıklarımla zedelenmesinden korkarsınız. Meselâ benim olmayacak kişilerin gözlerin görünmem sizin beni daha fazla saklamanıza, benim de kendimi bir mal gibi hissetmeme yol açacaktır.” Hıçkırdı. Gözlerinin kimisi yok oldu, yerinde yaşlar belirdi. “Meselâ ben bu dikkatsizliğimle kim bilir başka ne fenalıklar yapardım beni lambama geri sokmasanız. Yüzünüze bakamazdım.”

“Boşa konuşuyorsun. Hep boşa konuşuyorsun.”

“Bir daha olmayacak efendim. Yeter ki...”

“O değil be Hasip. Fitil olmadan senden bir daha oraya girmeni istemenin seni oraya sonsuza kadar hapsetmek olduğunu biliyorum. Sana bunu yapacak değilim. Sadece biraz korkutmak istedim. Tabi bir çare bulmalıyız ama sonra konuşuruz onu.”

Hasip elinde olmadan şeffaflaştı, eski rengini bulmak için dörtnala koşturan bir gökkuşağına döndü. Alexius oradan pöfledi.

“O metni bana geri ver.”

“Ne oldu?”

“Senin ağzından başka bir karakterin sonunu anlattırmak bana anlatı tarzına dayalı bir oyun gibi görünmüştü. Yani izleyicinin dikkati canlı tutulacak, bu çağa aşamalı bir dönüş yapılacaktı.”

“Bana da mantıklı geldi bu. Hoş, bana kalsa hiçbir paragraf başına uyanmak istemezdim.”

“Öyle deme. Biz, hepimiz biraz da senin sayende yaşıyoruz. Ama diyeceğim o değil. Diyeceğim şu: Bu cinin fitilinin tam da şimdi bitmesi hayra alamet değil. Bir sihirli lamba kolaylıkla harcanabilecek bir imge değildir. Hem sadece bu da değil: Bir ömür gece gündüz bu manyağa katlanılır mı yahu? Dank etti kafamda. İki başrollü bir romanda karakterlerin birinin akıbetini diğerine anlattırmaktan daha uygun bir bitiş olabilir mi? Artık zaman yolculukları da tükendi, biz sadece bitişi yapmak için buradayız.”

Hasip tam rengini bulmuştu ki, kendisinden nasıl bahsedildiğini duydu, kırmızıya döndü, bir süre orada kaldı.

“Yani ne diyorsun,” dedi Ali. “Ne yapmalıyım? O metni okumayayım mı?”

“Okuma,” dedi Alexius. “Altın Çağ’daki Ali’ye dair ne gelirse aklına, savuşturmaya bak. Ona dair konuşma, düşünme. Onun öyküsü biterse, elimizde okuyucuyu bizimle tutmak için hiçbir gücü olmayan bir cin ve zamansız bir ev hanımından başka hiçbir şey yok.”

Sonra kâğıdı geri almak için Ali’ye uzandı.

“Yani şimdi ben bunu okursam?” dedi. Yüzündeki boş vermişliğin rehaveti yerini, umudun dinginliğine bıraktı.

“Evet,” dedi Alexius. “Hepimiz unutuluruz. Seni anan olmaz, benim adım değişir, yüzüm değişir, rollerim küçülür.”

Hamleyi savuşturdu Ali. Yüzü ifadesiz, kâğıdı katlayıp üst cebine koydu. Bundan ilk şüphelendiğinden beri bir çıkış yolu arıyordu, acısının büyüklüğünün bir sanat sahteliğiyle etiketlenmesi, hiç gereği yokken seyirciler edinmesi, ta o zamandır varlığını sorgulatıyordu. Ne gerek vardı varlığına? Eline bir fırsat

geçmişti işte şimdi, bunu yapacak ve kurtulamasa bile, bir şey fark edip fark etmeyeceğini bulacaktı.

Alexius “Hayır,” dedi. “Ta başından beri adımın bir özne olarak kullanılması için uğraşıyorum. Ben hep figürandım, ilk defa bu kadar derinleşti kimliğim., senin başrol kaprislerin yüzünden bunu kaybedecek değilim. Onu bana geri ver.”

“Ne yapmamı istiyorsun?”

“Onu okuma. Öğretmenlikten sıkılmadın mı hem? Yeni bir meslek edin. Meselâ bir aydınlanma yaşa. Hayatın anlamsızlığının farkına var. Olmayacak bir mezhebe bağlan. Bir suç örgütüne gir. Bir adam öldür, en az yüz elli sayfa uzar ömrümüz.”

“Özne olmak için mi?”

“Var olmak için. Ölmek isteyen platonik aşık çulsuz bir lise öğretmenini kim okumak ister?”

“İşte ben de bunu istemiyorum ya. Okumasınlar artık. Tam şu an, bu cümle bittiğinde, üç deyince bıraksınlar bu kitabı.

BİR

İKİ

ÜÇ.

***

Alexius taş kesilmişti. Ellerini kaldırdı, ellerine baktı. Parmaklarını oynattı. Ali’ye baktı. “Bir şeyin değişip değişmeyeceğini nasıl bileceğiz?” dedi Ali. “Bilmiyorum. Ben kimse olmazsa öleceğimizi düşünmüştüm eğer serbest kalacaksak...” “Bundan emin olamayız,” dedi Ali. “O atletli adam...” “Atletli adam mı?” “Yazarı kastediyorum. Yazar bir süredir bize hiç müdahale etmedi, bizi kendi halimize konuşmaya bıraktı. Şu an da iplerimizi tutup tutmadığını nereden bilebiliriz.” Alexius şaşırdı. “Bilemeyiz.”

Hasip bütün bu olanları şaşkınlıkla izliyordu. “Efendim,” dedi “muhakkak siz daha iyi çözümler düşünebilirsiniz, ama kaderimizin bir tanrı yerine bir aptal tarafından yazıldığından şüpheleniyorsanız, benim aklıma bir fikir geldi. Dediğim gibi bu fikir belki sizin de aklınıza gelmiştir de, benim fikirlerimle erişemeyeceğim sebeplerden ötürü...”

“Kısa kes,” dedi Ali. Alexius ise hâlâ izleniyorlarsa, Hasip’in bu gevezeliklerinin ömrünü uzattığını düşünüyordu. “Kelime başı üç saniyeden... Her boşa cümle... Yarım dakka eder.”

“Efendim,” dedi, “naçizane gözlemim, sizin bir figüran olarak daha mutlu olacağınız, bir anlatı ya da hayat fark etmeden bir yok oluşun sizin için bir nimet olacağı şeklinde. Alexius Efendi ise daha çok bir başrollük peşinde, bir varlık sevdası hissediyor. Diğer yandan, eğer varsa bir yazarın niyetini şimdiye kadar başınıza gelen işlerden sağ çıkmanızdan anlayabiliriz. Yazar en azından şimdiye kadar sizin ölmenizi istemedi. Herhangi bir anlamlı davaya hizmet etmediğinizden, bundan sonra ölümünüz pek bir klişe olacaktır.”

“Hasip ne demeye çalışıyorsan, kısa kes ve anlat artık.”

“Efendim, burada belağat kurallarını tekrar mı anlatayım? En son söyleyeceğimi en başta söylersem ve siz neden diye sorarsanız ve ben tüm sebeplerimi sıraladıktan sonra aynı cümleyi yenilemek zorunda kalırsam, şimdikinden daha fazla zaman kaybetmeyecek miydik?”

Ali, elini alnına vurdu. Onun öfkelenmesinden korkan Hasip devam etti.

“Peki,” dedi. “Elimden geldiğince kısa keseyim: Alexius Efendi sizi öldürsün. Ben eğer varsa yazarın buna izin vermeyeceğini ve üçümüze de mantıkdışı gözükecek bir engel çıkaracağını tahmin ediyorum. Böyle olursa, iplerin onda olmasından kesinlikle emin olmamızdan başka bir şey değişmeyecek. Efendim, Allah korusun siz ölürseniz bu yazarın var olmadığı demek olacak. Siz istediğiniz yokluğa, Alexius Efendi ise istediği başrollüğe kavuşacak. Çünkü gerçeğin en basit figüranı bile romanların tanrısından yeğdir.”

Nigh-Ann Bakna buna alınmış olmalı. Ama hiçbir şey yapmadı.

Hasip sözlerini bitirdiğinde sustular. Birbirlerine baktılar. Ali Bey, Alexius’a ölümden değil, ama bedensel acıdan korktuğunu söyledi, bıçaklanmaya razı gelmezdi. “Eğer bir tabancan varsa, şakaktan giren bir mermi acı eşiğini geçiyor.” Alexius utana sıkıla, “Ben erzağı alırken zehir de aldım. Kâğıdı okumayı reddedersen bir başrollük umuduyla yemeğine damlatacaktım.” “Şimdi de okumamayı reddediyorum. Hadi bakalım.” “O kadar kolay değil,” dedi Alexius. “Klopathranus’a o elmaların zehirli olabileceğini söylemeyip, ölümüne sebep olan da bendim. Hatta rolümün o zamandan beri büyüdüğüne bakılırsa bu başarılı da bir hamleydi. Ama o hepten bir figürandı, ölmesi hiçbir şey değiştirmedi. Okur fark etmemiştir bile yokluğunu. Seni öldürmenin ise neye hizmet edeceğini bilmiyoruz. Eğer bir yazar varsa, seni muhakkak koruyacağı fikrine katılmıyorum ben. Yesus da katılmazdı. Biz bu ölüme anlam bulamıyoruz diye buna güvenmek akıl kârı değil. Meselâ biz duymazken ölümüne bir anlam bulur ve yumurtlayıverir.”

Bunu yapmayacağım. Gereği yok.

“Doğru, sen amacına ulaşırsın, ama benim yeni bir başrol seçileceğime nasıl güvenebilirim? Bu anlatı senin anlatın. Öldüğünde kimsenin beni umursayacağını, meselâ bir başka yazarın bile beni anlatmaya değer bulacağını sanmıyorum.”

“Figüranlığa çok alışmışsın sen,” dedi Ali. Alexius sinirden kıpkırmızı oldu. Ali, elinin tersiyle boynunu kesiyormuş gibi yaptı, güldü. “Bu kadar karıştırmaya gerek yok belki,” dedi. “Madem sen beni öldüremeyecek kadar korkak çıktın, öyleyse bir fikrim var.” Sonra size döndü. Anlatının başından beri ilk defa sizinle yüz yüze geldi. Bunu nasıl yaptı bilmiyorum.

“Çok farklı olabilir, kendinizi entelektüel bir deneyimin içinde hissediyor olabilirsiniz, ne bileyim benzemiyor olabilir. Ama bu bir işkence, siz de bir vesilesiniz. Burada okumayı bırakmanızı istiyorum, sayılarla aram iyi değildir, bu sefer sayı saymayacağım. Acı çekiyorum. Bu işkenceye şahitlik edişinizle, bundan sonra şimdikinden daha fazla üzülürsem eğer, sorumlusu sizsiniz.”[1]

***

Bekledi. Yine hiçbir şey değişmemişti. “Ben gidip anama haber vereyim öyleyse,” dedi. “Hepimiz birden ölmeyelim şimdi.” İçinden bir ses ne olacak hepimiz ölürsek, ne değişecek diyordu. Ama bir roman karakteri olduğunu anladı anlayalı, şöyle bir umudu vardı: Hayat değilse bile, kurgular gösterişli ve görece tutarlı olmak zorundaydı, meselâ başlamış aşklar bir sonuca bağlanmalıydı. Belli mi olurdu, belki bir kez daha Esra’nın yüzünü görürdü. Belki... Yok dedi bu ikincisine, o uğrunda ölünmemesi daha iyi olacak büyüklükte bir ihtimal değil. Onu görmek öyle mi, dedi kendi kendine. Öyle, diye cevapladı kendi kendini. Ama uzatmanın da anlamı yok. Yarın bunu okuyayım ve onu göreyim. Ya da göremeyeyim. N’apalım.

İçeride tüm bunlar olurken, ne horuldamakta Hayrettin, ne de dikkatini bu kitaptan kaçmak ya da onu sürdürmeye vermiş diğer üçü kapının hafifçe tıklatıldığını duymadı. Bunu bir tek kendisine ne getirildiyse bir bulamaca çevirerek yemek hazırlayan ve yaptığının kokusunu beğenmediğinden somurtup duran Yorda Hanım duydu. Bir anlık bir tereddüt yaşadı, ama sonuçta burası onun oğlunun eviydi. Koştu ve kapıyı açtı. Kapıda ortaçağ giysilerine bürünmüş, tombulca, elma yanaklı bir manyak sırıtıyordu. Ali’nin anası onun kokusunu içine çekerek bu gelenin niyetini yahut meşrebini anlamaya çalıştı. Adam denizmiş gibi kokuyordu. Yosun kokuyordu. Elma kokuyordu. Biraz daha dikkat

edince, buram buram elma koktuğunu fark etti adamın. Şaşırdı. Karşısındaki ağzını açtı ve dişlerini gösterdi. Gülüyordu. “Siz sanırım daha önceki sayfalarda da geçiyordunuz değil mi?” dedi. Kadın korkuyla başını yukarı ve aşağı salladı. “Adım Klopathranus. Bir figüranım. Üstüm başım pasaklı görünüyorsa, dişlerimin arası yosunlarla dolmuşsa, kıyafetlerim darmaduman ve ayakkabılarım su almışsa, sorumlusu ben değilim. Senaryo böyle yazıldı. Belki tombulluğumu sahiplenebilirim. Belki çok eski zamanlarda kimse beni yazmıyordu ve ben kendi isteğimle bir sürü yemiştim ve şişmanlamıştım.”

Kadın ağzını açıp içeriden birilerini çağıracak oldu. Karşısındakinin suya atılmış bir ceset gibi görünümü ürkütmüştü onu. Klopathranus onu durdurdu. “Yemek kokusu geliyor,” dedi. “Berbat kokuyor. Ama bana koyar mı, koymaz. Ben çok aç gezerim. Belki bu tombulluğum bile, sadece böyle çok yiyişim inandırıcı dursun diyedir. Hımm,” dedi. “Yemek kokusu mutfaktan mı geliyor?”

Yorda Hanım ses çıkaramadan, bir çırpıda ayakkabılarını çıkardı Klopathranus. Mutfağa girdi. “Ekmek istemez, ekmek istemez,” dedi. Masal bu ya, Klopathranus’un dolmak bilmez bir midesi varmış. Biber salçalı ve sucuklu bir tencere kuru fasulyeyi hüüp diye yutarmış. Sonra öyle bir geğirmiş ki ta içerden Ertuğrul Bey uyanmış.

İçeridekiler mutfağa gelene kadar bir koşu kaçıverdi dışarı Klopathranus. Yorda Ana, o kadar uğraştığı yemeğin bitivermesine üzülememişti bile. Malzemelerde bir sorun vardı, ama belki de buradaki yemeklerin hepsi böyleydi, baksana elin oburu nasıl da götürüverdi hepsini diye düşündü. Ali ise tam da fare zehrine dair annesini uyarmak için gelirken olan bu olayı komik bulmuştu, ötesini düşünmeden kıkır kıkır gülüyordu. Alexius, getirdiği poşetleri açtı birer birer, fare zehrini bulamadı. “Küçük bir poşet vardı, nerede o?” dedi kadına. “Bitti o,” dedi kadın. Alexius gülümsedi. Ertuğrul Bey ise, “oğlum oraya düşmeden önce bir oturuşta bir ekmek yerdi, ama böylesini görmemiştim,” dedi. “Kimdi ki bu adam,” dedi Ali. “Sokaktan biri geldi, kıyamayıp ona mı verdin.” “Yok,” dedi anası. Alexius “Peki” dedi, “böyle kocaman gözleri olan bir adam mıydı, ayakları ve elleri kocamandı ve gözleri insanı yiyecek bir otobüs gibi bakıyordu?” Yorda Hanım’ın kafası karıştı. “Otobüs nedir,” dedi. “Bilmiyorum otobüsü. Ama evet, elleri, gözleri ve ayakları kocaman bir adamdı.” “Hah!” dedi Alexius. “Yine yiyecek öldürücü bir şey buldu. Demek...” dedi kendi kendine mırıldanarak, “figüranlıktan kurtulmak için öyle çok idealist hırslara gerek yok. Saçma bir şey bile olsa tekrarlarsan kimlik kazanıyorsun.”

“İyi de,” dedi annesi üzülerek. “Şimdi ne yiyeceğiz oğlum. Akşam oldu, hava

da karardı.” “Ben şimdi bir telefon ederim, hemen.” Sonra sustu. “Yani el ederim, aşağıda bir kebapçı var, onlar bize kebap getirir. Sen de domatesle filan tanışırsın. Çok seversin tanısan. Vallahi çok seversin.” Hâlâ kıkırdıyordu.

On beş dakika dersek kebapçıları haddinden fazla övmüş oluruz. Bir kırk dakika sonra, hepsi de oturmuş, yemek yiyorlardı. Yorda Hanım Osmanlı kültürüyle yetişmediğinden aklına erkeklerin sofrasına oturmanın sakıncaları gelmedi, zaten bunu umursaması için de bir sebep yok gibiydi. Gelen paketleri hızla bölüştüler ve yere sere serpe oturdular. Ali’nin evinde sofra bezi yoktu, gazeteleri ise Yorda Hanım dışarı atmıştı. Azıcık yere dökülecekti, bu romanın gidişatı açısından çok mühim bir ayrıntı değil. Yorda Hanım insanların henüz mekânlara bölünmediği ve domatesin henüz evcilleştirilmediği çağlardan geliyordu. Zamandaki ikinci durağında domatesler yenilgiye uğratılmış ve mutfaklarda tutsak edilmişti, ama bu topraklarda bilinmiyordu henüz. Şimdi bildik bir tad olan kuşbaşılı pideyi dişlerken, bir ısırık alıverdiği domatesle henüz tanışıyordu. Tanışmaları kısa sürdü, domates hemen bitiverdi. Ertuğrul ona kendi domatesini uzattı. Alexius dizlerine aldığı tabaktaki adanayla mücadele ediyordu. Ali ise, içinde ne olduğunu bilmediğimiz bir ekmeği ağır ağır dişliyordu. “Hasip,” dedi. “Şimdi senden bir şey dileyeceğim.” “Dilekleri yerine getirmekteki acziyetimi biliyorsunuz efendim, yine de sizin dilemenizi engelleyecek değilim. Bu, öncelikle...” Ali güldü. “Müzik istiyorum,” dedi. “Şarkı mı söyleyeyim efendim, ama bilmelisiniz ki benim sesim...” “Duvardan da mı geçemezsin ya... Komşu iki aylığına burada değil. Orada radyo olacak, kap getir.” Sonra durup düşündü, sanki bir önemi varmış gibi sordu: “Bu benim üçüncü dileğim sayılmayacak değil mi?” “Bir radyoyu duvardan geçirmek kudret gerektiren bir iş addedilemez efendim. Benden bir dilek sayılabilecek bir dilek diliyor olsaydınız, ben onu gerçekleştiremiyor olurdum.” “Peki. Haydi git.”

Az sonra Hasip, elinde iki hoparlörlü eski mi eski bir kasetçalarla geldi. Yorda Hanım irkildi, neden tabağına koyduklarını anlayamadığı çatal ve bıçağını ellerine aldı, saldırıya hazırlandı. Ertuğrul Bey, az önce Yorda Hanım’ın teknoloji korkusuna şahit olduğundan anladı durumu, ona döndü ve “Korkmayın,” dedi. Sonra hıçkırdı. Ali teybin içindeki kaseti çıkardı, elinde çevirdi, üzerini okudu. “Hımm,” dedi.

Araya girmeliyim. Başka bir yazar olsaydı, ona olan güveninizi kötüye kullanırdı. Siz bir roman okumak istiyorken ve belki de bir kitabı sadece kalınlığına göre beğenmişken, o kasetçaları bahane ederek güya konuyla alakalı görünen bir şiiri dahil ederdi buraya. Üstelik çok da savurgan olurdu, sanki

radyoyu açtığımızda gerçekten de anlamlı şeyler çalabilirmiş gibi, hayat bir konu üzerine derlenmiş bir kolaj çalışmasıymış gibi hadi böyle olsun, böyle olsa dahi, herhangi bir insan çalan bir şarkının sözlerini mısra mısra takip edermiş gibi en az bir sayfa ayırırdı şarkının sözlerine. Belki olması gereken bu diyeceksiniz. Ben de size bir teyp tamircisini anlatan bir romanın dünyanın en uzun romanı olması gerektiğini söyleyeceğim.

Oysa bu sefer enstrümantal bir müzik çalıyordu. Hafif neşeli bir havası vardı, yaşamın kendisine benzeyen bir dinginlikteydi, ama bir yandan da dikkatli kulaklar onun cenaze marşının hızlandırılmış hali olduğunu fark edebilirdi. Kimse edemedi. Kasetçalara büyülenmiş gibi bakan Yorda Hanım hariç, şarkıyı bir yerden çıkarmaya çalışıyordu hepsi de. Beste o kadar bilindik olsa da, düzenleme çok ilginçti. Neyler, kabak kemaneler ve bendirler doldurdu odanın içini. Ertuğrul Bey hafifçe ayağa kalktı. Kollarını açtı, müziğin ritmiyle tamamen bağımsız bir tempoyla dizlerini yere vurdu. Hasip dahil hepsi gülmeye başladılar. Neşeli ezgi asırlar süren bir dinginlikle çaldı, onlara yemek yiyen makineler olmalarını yadırgatan ulvi bir neşeydi bu. Sonra müzik birden değişmeye başladı. Önce ritmi düştü, sonra notalar bir alt sekizliye indi, sonra notalar bir üst perdeye çıktı ve kiminin süreleri uzadı. Kabak kemane bir viyolonsele bıraktı yerini, kavallar yan flütlere, sazlar gitarlara evrildi. Ertuğrul Bey bu ani dönüşümü fark ettiği anda kolları havada kalakaldı. Bir gitar solosu eşliğinde bitirdiler kebaplarını. Sonra bir distorşın girdi devreye, Yorda Hanım ve Ertuğrul Bey ertesinde gelene karşı hazırlıksızdılar: Brutal vokaller, çok mühim bir uyarıda bulunan inekler misali dahil oldular ortama. Dijital bir ses duydular, bumlar ve tıslar duydular, gelişi güzel dalgalandı hepsi, dijital bir oynama notaların yerlerini değiştirdi, çalan şarkıyı tanınmayacak bir hale getirdi, patlamalara benzer davul sesleri duydular, tüm bu gürültü başka başka bir sürü müdahilin etkisiyle büyüdü, şiddetlendi ve güçlendi. Daha fazla artamazdı, artmadı. Yerini bir cızırtıya bıraktı. Kulaklarını tuttular. Ali Bey, teybi kapatır kapatmaz, Ertuğrul Bey çok lazımmış gibi bu sefer de diğer dizini yere vurdu.

Yorda Hanım tüm bu gürültüden rahatsız ve hayalini kuramadığı bu teknoloji karşısında şaşkındı. Geriye kalan ne varsa hepsini toplamak için doğruldu. Alexius dolu midesinin ardından güçlükle konuştu. “Dediğim gibi... Bu senin romanın. Ben bana düşeni yaptım. Seçeneklerini biliyorsun. Ne istersen onu yaparsın.” Sonra durdu. “Elbette yaşamak istiyorum. Ama Klopathranus’u yeniden gördükten sonra aklıma bir şey geldi. Ya yaşamak isteyişim benim seçimim değilse? Ona verilen görev tüm zehri yemekken, havanın ve fikrin zehri

benim nasibimse?” Ertuğrul ona şaşkın gözlerle baktı. “İçen benim, sana n’oluyor ulan.” Sonra bu adamla tanışmadığını fark etti, sustu. Alexius kederli kederli gülümsedi. “Sanırım haklısın Ali,” dedi. “Arzuları bitirmenin bir yolu da hayatın gözlerinin erişemeyeceği yerde olmaktır. Ama eğer o ihtimali kabul edersek, buraya kadar okumuş birinin sırf biz eziyet çekmeyelim diye, okuduğunu burada bırakmasını nasıl ümit edebiliriz?” Ali hiçbir şey söylememişti. Alexius’a bir dinginlikle bakıyordu. Her şeyin neden hâlâ uzadığına aradığı yanıt, ona Esra’yı hatırlatıyordu ve belki bu sebeple o kadar ümitsiz değildi. Şaşkın şaşkın Alexius’a bakan Ertuğrul’a döndü, “Epey yedik ha,” dedi. Alexius anladı. “Ben gideyim artık,” dedi. “Belki bana artık gerek yoktur.”

Ertuğrul Bey, Ali Bey’e ve Yorda Hanım’a bir kez daha kederlerinden bahsetti. Oğlu, onun kötüye giden bir duası yüzünden bitkisel hayata girmişti. Bunu hepimiz biliyoruz artık. Çünkü oğlu çok başarılı bir mühendisti ve çok geniş arkadaş çevreli bir kızla evlenmişti. Kendi eşi ise dünyada bulamadığı arkadaşları ahirette arıyordu. Tüm bunları tekrar anlattı. Sonra durdu ve “Asıl suç bende. Vallahi öyle,” diye itiraf etti. Babasından bahsetti bu kez, gençliğinde ne az zaman bulduğundan bahsetti. Ali bir an kendisini annesi sandığını zannettiği Yorda Hanım’a döndü. Kendi zihnini zorladı. Yorda Hanım anlamış gibi, “O hançer vardı ya,” dedi. “Üzerinde at desenleri olan hani. Onu sana baban vermişti.” Ali, o hançeri geçmişe ziyaretlerinden birinde bulduğuna emindi. Ama üstelemedi. Belki birisi bu kadının kocasıydı zamanında ve sol yanında hançerler taşıyordu. Ne önemi var? “İyi de,” dedi “peki burada, bu çağda en azından bir anneye sahip olmam gerekmez miydi?” Durdu ve bunu hayatında ilk kez düşündü. Ellerine baktı, gözlerinin önüne onların küçük olduğu zamanları getirmeye çalıştı. Başaramadı. Ne önemi var? Hatırlamalı mıydım? Hatırlasam ne değişecekti? Sonra Ertuğrul’u dinledi yeniden. “Recaizade Mahmut Ekrem okur musunuz?” diyordu Ertuğrul ve ekliyordu: “Orada da aynı böyle...”

Bir gün, diye düşündü Ali Bey. Belki bizi de böyle yaşantıları örneklemek için kullanacaklar. Nasıl bir hayat bu şekilde özetlenebilirdi ki? Yahut asıl soru şöyle olmalıydı: Bir benzerlik kurmak için gereken basitliğe hangi ayrıntıları çıkarak ulaşabilirdim? Bu hayat nasıl bir şekilde özetlenebilirdi? Ellerine baktı ve kederle itiraf etti kendine. “Demek ellerim hep böyleydi.”

Tıpkı bütün romanlardaki gibi, hiçbir çaba harcamadan düşüncelerini duyuyorduk Ali Bey’in ve alışıldık olduğu üzere, onun bunu fark etmemesi

gerekirdi. Ama nasıl olduysa, fark etti bizi ve kaşları çatıldı birden. “Demek,” dedi, “o zaman bırakmadınız okumayı. Demek tüm bunlar ilginizi çekiyor hâlâ. Demek benden gerçekten de heyecan adına bir adam öldürmemi, yahut klişe bir son için intihar etmemi bekliyorsunuz. Öyle olsun. Ben de oyunu kurallarına göre oynarım. Burada otururum ve bölümlerin sonuna karar veririm.” Sonra bir eliyle zihninin simsiyah kumaşını tuttu ve çekti. Evet, çekilen bir perdeydi.

PERDE

1 Belki bu kadar ısrarın üzerine okumayı gerçekten bırakmak istersiniz. Öyleyse, çekinmeyin, doğrudan sonuca, sayfa 339’a gidebilirsiniz. Ali Bey’e daha fazla acı vermek istememek en doğal hakkınız.

Bölüm 23 : Nihayet Masalı

Ali Bey bir saat alarmıyla uyanmasından günümüzde olduğunu anladı. Gerçi belki artık böyle alışkanlıklara gerek yoktu. Artık, buradaydı ve hep burada kalacaktı. Eğer birini sevdiyse, onun balkona çıkmasını bekleyebileceği bir ağaç dibi bulamayacaktı da, onu arayacaktı. O, ya balkona çıkmayacaktı, ya da telefonu açmayacaktı. Değişen bir şey yoktu belki de. Her iki durumda da birini sevecekti ve "Neden?" diye soracaktı. "Esra Hanım, afedersiniz ama, kusura bakmayın ama, siz kim oluyorsunuz da, benim telefonumu açmıyorsunuz?" Hayır, elbette bunu demeyecekti, belki hiçbir söz çıkmayacaktı ağzından. Belki sadece gözleri "Neden?" diye soracaktı o kadar. Size ihtiyacım vardı ve orada değildiniz. Ve ben sonra her şeyin ne kadar boş olduğunu öğrendim ve buna rağmen...

Geleceği göremiyoruz, nereden bilebiliriz? Belki bu cümleler muhatap eksikliğinden, kurulur kurulmaz yok olur cümlelerdi. Belki "Neden" bakışlarının yöneltilebileceği bir ortam ihtimali buldozerler tarafından yıkılmıştı. Nereden bilebiliriz? Belki ben bu anlatıya bir aşk çeşnisi katmakla hatalıydım. Belki her anlatı, bir aşk çeşnisini kapsamakta hatalıydı. Her durumda, yataktan çoktan kalkmış, üstünü bile giyinmiş Ali Bey'i izlemeye devam etmeliyiz. Moda yalanları ve mevcut yetersizlikler üzerine kurulu bir ikilemi çözmüştü, aynaya baktığında gördüğü intihar etmemesine yetebiliyordu. Annesini uyandırmadı, kadının hâlâ bu çağda olup olmadığını bile bilmiyordu.

Sessiz sedasız mutfağa girdi, mutfakta bazı eksiklikler fark etti, ama umurunda değildi. Dolabı açtı ve dünün artıklarını görünce sevindi. Elini poşetin birine daldırdı, dipdiri bir domatesi kaptı. Annesinden artmış bir parça pideyi domatese katık etti. Dolabın alt gözünden bir elma buldu, elmayı pantolonunun sağ cebine sıkıştırdı. Belki çocukken dinlediği masallardan, belki de başrolü olduğu bu son masaldan dolayı, elmalara karşı bir zaafı vardı. İçeri gitti. Kravatını bağlarken bir şey unuttuğunu düşündü. Kafasında dönüp duran, "Neden" sorusunu bir kenara bıraktı, unuttuğunun ne olduğunu hatırlamaya çalıştı. Hatırladı. Hasip artık lambasında kalamayacaktı madem, onun içinde gizleneceği bir şey bulmalı ve yanında götürmeliydi onu. Aksi halde, Klostrofobik Hasip, kendini tutamayarak ortada dolanırdı ve kimsenin şahit olmaması gereken varlığının altını çizerdi. Bunun bir alternatifi, Hasip'ten

kimseye gözükmeyeceği, evden çıkmayacağı, evin eşyalarının yerini değiştirmeyeceği sözünü alabilirdi, ama bu derece çok konuşan birine nasıl güvenebilirdi? Aklına okula götürdüğü çantası geldi, sınav dönemi olmadığından çantada bol bol boş yer vardı. Evi biraz aradı, Hasip'i duvara bir tablo hacminde yapışmış halde uyurken buldu. "Şu çantanın içine gir," dedi. Hasip çantaya şöyle bir baktı, üzerindeki delikleri yeterli buldu. "Sığabilir misin içine?" dedi Ali. "Elbette sığabilirim. Hatta beni cebinize bile sığdırabilirsiniz efendim." Bu kadar göz ve ağza ev sahipliği yapma düşüncesi Ali'ye pek münasip gelmedi. "Çantaya gir." dedi. "Olur efendim. Elbette efendim. Sanırım bu tip bir konağı olan ilk cin benim ve bu gibi bir konuğu olan ilk çanta..."

Şimdi çok zeki okuyucular bir hatamı bulduklarına sevinecekler, ben de köşeye sıkışmış ve o derece uğraştığım romanımın son bölümünü elime yüzüme bulaştırmış olacağım. Diyecekler ki, Ali komşularının cini görmesinden neden endişelensin? O, zaten bitmek üzere olan bir romanın kahramanı olduğunu bilmiyor mu? Ben de şeytani bir gülümsemeyle yanıtlayacağım: Elbette biliyor. Ama komşularının bu cini görmesi, pek çok yeni alt hikâyeye ve bir cinin hizmetkârlıktan bir metaya dönüştüğü bir üst metne gebedir. Kısaca, Ali biliyor ki, bana yeterli malzeme verirse, ben yazmaya devam ederim, o da izlenmeye devam eder. Bu yüzden bir cini olan sıradan bir insan gibi davranıyor. Çünkü kendisi, bir kurban olarak edebiyata ne kadar düşmansa, edebiyatın da sıradanlığa o derece düşman olduğunu biliyor. Dolayısıyla onun açısından çözüm, en azından bu çağda çok açık. İlham sıkıntısı yaşadığım tüm anlarımda, anlatının geleceği konusunda ona güvendiğim tüm zamanlarda, o durup normalmiş gibi davranacak ve benim nefesim tükendiğinde o, herkes nasıl yaşıyorsa öyle yaşıyor olmanın keyfini çıkaracak: Kimse gerçekten onu izlemeyecek yani. Şimdi de, benim tüm umudumu bir memur çantasının içine girmiş bir cin imgesinin ilginçliğine bağlamışken, o tehditlerle cinin sesini keserek bana son darbeyi vurmuş oluyor.

Benim de kendime göre oyunlarım var tabii. Meselâ, şimdi bindikleri otobüs gıcır gıcır bir otobüs. Öyle ki, onu saatlerce anlatabilirdim. Otobüslerin ideallerine ve kültürlerine hakim değiliz tabi, ama bize bir derece yakınlarsa, bu otobüs, ikinci bölümde değindiğimiz körüklü otobüse ağabey diyebilirdi kolaylıkla. Bir neşeyle açtı kapılarını durağa geldiğinde. "Hoşgeldiniz," dedi tıslayarak, kimse anlamadı bunu. "Koltuk sayımın az olduğunu biliyorum, umarım yine de keyifli bir yolculuk geçiririz." Kimse ona cevap vermedi. Ama o, herkesin uykulu olduğunu düşünüp, kendisine cevap verilmemesine hiç

içerlemedi. Ağabeyinin aksine çok iyi bir otobüstü.

Pek de neşeli geçmeyen bir yolculuktan sonra, bakanlığın oradan da bir daha geçtikten sonra, ani frenlerden ve cam açıp kapatmalardan sonra, ayakta bile olsa cam kenarına yanaşmak için yapılan hilelerden sonra, okula vardılar. Ali Bey, göz ucuyla çantaya baktı, çanta içerisinden bir toz bulutu yayılıyormuş gibi, mor bir pusa bürünmüştü. Çantayı elinde salladı ve "Hşşşt!" dedi. Çanta eski mat siyahlığına döndü, içeriden bir mırıltı yükseldi. Birlikte okula girdiler.

Ders vakti geldiğinde, Ali kalktı ve sınıfa doğru isteksiz isteksiz yürüdü. Öğrenciler ayağa kalktılar, "Oturun," dedi çanta. Ali şöyle bir kızacak oldu, ama sonra kendisinin daha önce tutup da Hasip'i derse yolladığını hatırladı. Onu çantadan çıkarmayı da geçirdi aklından, ama bu, insan kılığına girmiş ve bir saat öyle kalabilmesinden çok daha açık bir meydan okuma olurdu öğrencilerinin sıkıntıdan bulanıklaşmış algılarına. Daha önce olsa bu derece umursamamıştı, ama şimdi öğrencilerin bunu farketmesi, en azından üç sayfalık bir uzama demekti ve Ali buna katlanamazdı. Yoklamayı aldı, sonra öğrencilere bugünkü konularının dağılma dönemi olduğunu bildiğini, ama bir süredir ders yapamadığından, onları yeniden derse ısındırmak için eski konulara döneceğini, her zamanki gibi kendi başından geçen bir hikâyeyi anlatacağını söyledi. Çocuklar güldüler. Ceketinin cebinden dün Alexius'un verdiği kâğıdı çıkardı. Yalan söylemeye pek alışkın olmadığından, görevi için bulduğu bu bahane çok eğreti durmuştu ağzında. Cezayir'in bağımsızlığı dedi. Konumuz bu. Şöyle bir sınıfı kontrol etti, elindeki kâğıdı okumasını bitirdiğinde, tüm bu anlatı da bitiverirse, Esra Hanım'a o "Neden"i soramayacağını düşündü. Öksürür gibi yaptı. Kargacık burgacık yazıma gözlerini alıştırmaya çalıştı. Kâğıdı açtı, sanki öğretmen masası bir minberdi. Okumaya başladı:

İlk salı yapan adamın ne düşündüğünü bilebilir miyiz çocuklar? Bir mucit ruhu mu vardır onda, bir sal ile ne yapacaktır meselâ? Neden okun ucunu sivriltmemiş, yeni bir çömlek işleme yolu bulmamıştır da, bir sal bulmuştur? Aklınıza bir şey geliyor mu? Şimdi bir salın faydasını anlayabiliyoruz, ama o zaman onca riske rağmen göze alınacak bir şey miydi sal bulmak? Bir ırmağın çevresinden dolaşacak bir yer muhakkak bulunurdu, denizin ortasında başka balıkların, gerisinde başka karaların bulunduğunu nasıl bilecekti salı bulan? Bilemezdi.

İntihar nasıl ki modern bir inzivaya çekiliş ise, o zamanlar kaçışlar evin içine değil, dışına, karalardan kıyılara, kıyılardan ötelere yapılırdı. En azından, Avustralya adasında, şimdiki Aborjinlerin büyük büyük atalarından Nvokuru, bir

gün bir varoluş sorununa tutulmuş, öldürdüğü bir devekuşunun masum bakışları onu dişlerini sorgulamaya itmişti. Meselâ, ağaçlara doğru yürümüş, ormanın dişleri korkutmuş onu, geri dönse kendisini bekleyen yığınla iş varmış, işleyen bir beden ağız tadıyla bunalımda kalamazmış, anlamlı bir şeyler yakalamayı umduğundan kaçmayacakmış bu hüzünden. Kıyıya yürümüş, orada elele yürüyen, bu yüzden balık tutmak için çok garip bir usül geliştirmiş çiftleri görmüş ve burada da isteğince yalnız kalamayacağını, olsa olsa bir yalnızlığın onu seçebileceğini düşünmüş. Yüzmeye başlamış, çok da açılmamış, suyun üzerinde dururken, sırtüstü yatıyor ve gözlerini kapatmışken, üç çocuk ona su atmış. Yalnız kalmalıyım, demiş. Daha da açılmış, daha da açılmış. Bir salı olsaydı, ölmezdi. Sallara ihtiyaç işte böyle doğmuş çocuklar.

Zamanla sallar gemiler olmuş, içleri de insan dolmuş ve bu depresif başlangıç farklı bir mana kazanmış. Süleyman peygamber cinleriyle, İskender ordularıyla, haydi onu da katalım, Oğuz Han tüm cesaretiyle, Allah onlara sonsuz ömür bahşetse bile en fazla ulaşabilecekleri krallığın sınırları belli imiş. Üstelik ayrı ayrı düşündüğümüzde bile küçümsenecek bu saha, ola ki karşı karşıya gelseler, birden ikiye üçe bölünüverirmiş. Oysa denizler öyle değilmiş, herkesin, bilhassa Hızır Reis gibilerinin egemenliğine pek de kolay tabii olurmuş, herkes bilirmiş bunu. Üstelik gemideki egemenlerden başka, kimsenin diğerini dışlayabileceği bir hükümranlık değildir bu. Ayrıca tüm hakanlar, imparatorlukları ne kadar büyük olursa olsun, taşınmaz saraylara ve bu yüzden mekân kısıtlarına tabiidir. Oysa bir kalyonunuz, bir kadırganız var ise, bulutlarını sevdiğiniz her yer sizin olsun. Peki, düşünelim çocuklar, bu sınırsız ve rakipsiz egemenliğin hiç mi kötü tarafı yok? Elbette var. Siz karaya sahip olabilirsiniz ve hepsi bu kadardır. Denizde ise aidiyet iki taraflıdır. Siz onu mekânınız ederken, o da sizin içinize yerleşir. Hem karanın küçüklüğüne, hem ast ve üstlü sonsuz zincirine karşı bir tiksinme duyarsınız. Ünlü limanların hepsinde devlet otoritesinin zayıf olması bir tesadüf değil, çeşit çeşit kaptanların ortak seçimidir. Çünkü içleri bunalır bu insanların. Ayaklarının basmaması gereken yerler onlara katlanılmaz gelir. Madem bu bir tarih dersi, ekleyelim: Kıta sahanlığı çok yeni bir kavramdır.

Öyleyse sormak lazım: Hızır Reis abisiyle beraber emrindeki on-on beş gemiyle başkenti Akdeniz olan bir umman devletinde hüküm sürecekken, emrine verilen üç bin kişi ve bir unvan uğruna kendisini önce Cezayir vilayetinin hanı, sonra gemiler uğruna kendisini Devlet-i Aliyye'nin kaptanı olmaya ikna etmesi ne derece mantıklıydı? Pek çok tarihçinin dediği gibi, bu yolla İslam'a daha fazla hizmet edeceğini mi düşünmüştü? Düşüncesinin bu yönde olup olmadığını

bilemeyiz, ama elimizde tarih var. Önceleri özellikle müslüman olmayan devletlere yaptığı hücumlarıyla biliyoruz onu. Oysa bu devir noktasından sonra, düşmanı kefereler değildi, Habsburglar idi, politika gereği Nis kalesinde Fransızlara yardım etmek zorunda bile kalmıştı. Yani, küfürle daha etkin savaşmak adına bir padişah edinmesinin pek akılcı olmadığını görüyoruz.

Öyleyse neydi? Denizlerden saraya yaşadığı tenzil-i rütbeye nasıl razı olmuştu? Açıklayalım.

Ben oradaydım ve bir kızı sevmiştim. Kızın adı Dilruba idi. Sadrazam Dukakinzade Ahmet Paşa'nın kızıydı. Bir hazine bulmuştuk ve dönüşte karşılaştığımızda tüm hazinelerin amacını bulduğumu sanmıştım. Karşılaşmıştık, çünkü her şey öyle yazılmıştı. Kızı ilk görüşümden sonrasında tam bir divane olmuştum, birkaç ay kıvranmıştım, buna Hızır Reis de şahitti. Onun da beni sevdiğini düşünmeye yeterli sebeplerim vardı. Neye uğradığımı şaşırdığımdan, o zaman aşklar böyle olduğundan, bir gün bir şekilde sadrazamdan görüşme izni istedim. Şaşılacak şey, izni aldım da. Herhalde sadrazam benim ısrarımdan derdimin büyük olduğunu anlamıştı da, bizi dinlemeye öyle karar vermişti. Biz -ben ve Hızır Reis- de henüz bulmuş olduğumuz ve aslında hiçbir payı bana ait olmayan hazinenin kudretine fazla güvenmiştik belki. Hızır Reis bir kabul alabileceğimize ihtimal vermiyordu, ama beni dostu bellemişti ve ana-babamın yerine gelmişti yanımda, belgeler böyle yazıyor. Sadrazam "hoş geldiniz," dedi, meramımızı anlatmamıza izin vermeden ağırladı bizi önce. Tıka basa doyduğumuzda kölelerinden birine işaret etti ve köle gelip saz çaldı bize. İyice neşelendik, çünkü köle oynak havalardan başka hiçbir şey bilmiyordu. Sonra köle kamet getirdi ve akşamı kıldık. Sonrasında sadrazam bize döndü. "Evet," dedi anlatın. Hızır Reis'in kaskatı kesildiğini hissettim. Durmadım, anlatmaya başladım.

"Efendim, biz deniz seyyahlarıyız. Bir elimizde kürek, bir elde kılıç durur. Kılıcımızı kefereye, küreğimizi denize daldırırız. Arzumuz hak dini ötelere yaymaktır. Bundan artakalan zamanlarımızda, Hz. Ali'yi dinler, ama ilmi Çin'in tam aksi yönde ararız. El Alîmin herkese bahşettiği bilgilerden başka bilgiler de vardır. Şimdiye kadar yalnızca El Basir'in gördüğü ve başka kimseye görmenin nasip olmadığı diyarlar da vardır. Ve bir zamanlar birilerinin olan, ama sonra El Mâlik'in kendisinden başka kimsenin sahip olmadığı hazineler de bulunur. Biz kalyonumuzla gittik, öyle şeyler yaşadık ki, Allah'ın bu üç ismine olan şehadetimiz, imanımızı aydınlatmıştır. Ama efendim, Allah şahidimizdir, zatınızın evinin bahçesinden daha güzel bir manzara, sözünüzden taşan ilimden

daha değerlisi, ve...” Burada tereddüt ettim. Hızır Reis bana kaygı dolu gözlerle bakıyordu. Bir sözümle ikimizin de başı gidebilirdi. Sorar gibi baktım Hızır Reis’e. Anladı. “Devam et” gibisinden bir işaret yaptı, gözleri ise “N’apalım artık” der gibi bir boş vermişlikle bakıyordu. Devam ettim. “Ne de efendim, kızınızın gözlerinden daha paha biçilemez incilere rastlamışlığım yoktur.”

Ahmet Paşa taş kesildi. “Kızım mı?” dedi. Bu bir soru değildi. “Biraz okumuşsun belli, ama bu ne olduğunu değiştirir mi? Acziyet pis bir güneştir ki, onu ne yumruklarla örtebilirsin, ne de atlas kumaşlarla. Ne dersen de, sen ağzına Allah’ın ismini zoraki almış, gözünden yağma hırsı eksik olmayan çulsuz bir korsan değil misin? Buna layık olmayı geçtim, bunu arzulamayı dahi nasıl aklına getirebilirsin? Sen böylesine bir had bilmez misin, yoksa ölümüne susadın ve benle alay mı etmektesin?”

“Efendim,” dedim. Gözlerim yaşlanmıştı. “Haşa, sizinle nasıl dalga geçerim, iki cihanda mutluluğum bu derece dudaklarınızın arasındayken. İsteğimin had aşmak olduğunu bildiğimdendir titremem, ama isteğim de kanıtı değil midir bu yolda her şeyi feda edebileceğime?” Ahmet Paşa’nın yüzündeki ölüme karar vermek üzere olan öfke silindi, bir zorlama hoşgörü belli etti izini:

“Aklın ya çok kuvvetli, ya da yerini daha kuvvetli bir şeye bırakmış. Her durumda, seni cezalandırmak bana düşmez. Karşımdan yıkıl ve Allah’a sığın.” Muhafızlara göz etti, bizi karga tulumba dışarı attılar.

Dışarıda oturdum, sessiz sessiz ağlamaya koyuldum. “Böyle olacağı belli değil miydi,” dedi Hızır Reis. “Tatlı dille kazanılan en değerli ganimet gülümsemedir, en kötüsü kahkaha. Sözün hiçbir şeye yaramayacağını en başından bilmiyor muyduk?” “Biliyorduk,” dedim. “Gelelim ve deneyelim, bir daha hatırlatmayacağım bile dememiş miydin?” “Demiştim,” dedim. Hızır Reis, benim oturduğum taşın kenarına ilişti, bir şey söylemeden ağlayışımın biçimini bozduğu nefeslerimi dinledi. Dışarıda gece oluyordu, ortalık tenhalaşıyordu. Bir kollukçu bizi şöyle bir süzerek yanımızdan geçti. Orada oturduk, gözümün ucuyla Hızır Reis’in derin derin düşündüğüne tanık oldum. Eli çenesindeydi ve çok önemli bir sorunu çözmeye çalışır gibi kafasını kaşıyordu ikide bir. Birden, “Geleceğe dair bir şey hatırlıyor musun?” dedi. Hatırlamıyordum. Ama Hızır reis, benim tam bir Osmanlı olmadan önceki zamanlarda ona gelecekten verdiğim haberi hatırlıyordu. “Aklıma bir şey geldi,” dedi. “Sence padişahtan görüşme koparabilir miyiz?” “Şimdi mi,” dedim. “Olur, iki omzumun üstünde ayrı bir ağırlık var zaten.” “Yok be,” dedi. “Şu hazineden birkaç parça seçsek, Sultan Süleyman’dan bir görüşme dilesek.” “Görüşmesine görüşülür de,” dedim,

“bu derdime nasıl bir çare olabilir?” “Sen orasını bana bırak bakalım,” dedi.

Ertesi gün çocuklar. Hayır, bunlar yakın zamandaki bir sınavda çıkmayacak, ama hayatınızda nasıl sınavların olabileceğini kim bilebilir? Ertesi gün, duvarların dışında edindiği bir saray terbiyesini konuşturma sırası Hızır Reis’teydi. “Efendim,” dedi, “biz Allah’ın adını Sicilya’ya, İberya’ya, Franklara götürmeye çabalayan ve başkasının mülkü olmayan tüm mülkleri Dar’ül-İslâm’a kazandırmaya çalışan iki aciz kulunuzuz. Bu hediyeleri, Allah’ın izniyle Batı’daki bilinmeyen topraklardan getirdik, Allah bizi bu cömertliğine aracı kıldı. Efendim, kesinlikle sizin cömertliğimizle bizimkini yarıştırdığımızı sanmayınız, eğer bu hediyemize karşılık sizden bir şey talep etseydik, hemen gerçekleştireceğinizi biliyoruz.”

Şimdi sizin Kanunî diye bildiğiniz Sultan Süleyman, elinin bir hareketiyle susturdu bizi. “Ne istiyorsunuz? Emin olun ki, yapabileceğim pek çok cömertlikten hiçbirinin devlete maliyeti, sizin beni üzmek için kullandığınız zamanım kadar fazla olamaz. O yüzden, diyeceğinizi çabuk deyin.” Hızır Reis hafiften bozuldu, belki de hâlâ söyleyeceği şeye, benim için yapacağı fedakârlığa emin olmak için zaman kazanıyordu kim bilir. “Efendim,” dedi “dediğim gibi, bu küçük hediyeler sadece bizim iyi niyetimizi göstermek içindi. Biz buraya, af buyrulup hemence özetlememe izin verilirse, bir anlaşma yapmaya geldik. Biz yine bir cömertliğin elçisi olacağız, karşılığında sizden bir cömertlik isteyeceğiz.” Sultan, kendisiyle bir eşit gibi anlaşma talebinde bulunulmasına alınmamış gözüküyordu. “Nedir?” dedi.

“Ben Cezayir’deki Hristiyan beyleri temizleyeceğim, hepsi deniz kenarında olduğundan çok kolay olacak bu. Ufak sayılmayacak bir hazinem var, Bedevilerin bir kısmını emrim altına toplayabilirim. Onları da Müslüman beyleri tek yönetime razı olmaya iknada kullanacağım. Sonra bütün Cezayir’i Devlet-i Aliyye’ye teslim edeceğim.” Sultan Süleyman güldü. “Bu kadar kolay demek,” dedi. “Peki,” dedi, “diyelim ki, dediğini gerçekten de yapabildin, karşılığında istediğin nedir? Sadece Valilik için bu fedakârlığın bir anlamı yok.” “Doğrudur efendim,” dedi Hızır Reis. “Kabul edilirse, Cezayir’i bir çeyiz olarak teslim edeceğim.” Padişahın gözleri büyüdü. “Kim? Haremimden biri mi?” “Değil efendim, Sadrazamınız Ahmet Paşa’nın kızı Dilruba Hanım. Talip de ben değilim, şu yanımda oturan gençtir, kendisi...” “İstemez,” dedi. “Cezayir’i getireceksin, dostuna kız istemeye bir vali olarak gideceksin, anlaşıldı. Ahmet Paşa ne diyor bu işe?” “Kendisi, bir çeyizden bahsedemeden bizi kapı dışarı etti efendimiz.” Şöyle bir baktı Kanunî, dediğimizde ciddi olup olmadığımıza baktı.

“Adın ne senin?” dedi bana. “Ali’dir efendim.” “Neredensin?” “Tuna ötesinden.” “Sen inanır mısın ki bu deli arkadaşın Cezayir’i alsın?” “O diyorsa inanırım efendim,” dedim ve ekledim: “Hem başka çarem de yok.”

“Madem öyle,” dedi Padişah. “Cömertliğinize eşit bir cömertlikle cevap vereceğim. Emrinde kaç gemi varsa iki katı komutana verilecek. Dukakinzade’yle de ben konuşurum. Elbette size kefil filan değilim, ne zaman Cezayir’de Osmanlı bayrağı dalgalanır, o zaman padişahın arzusu sizin arzunuz olur. Öncesinde, yardımlarım sadece zafere dair olacaktır.” “Elbette efendimiz,” dedi Hızır Reis, padişahın huzurundan geri geri çıkarken, ben ise donakalmıştım. “Sağolun efendim,” dedim çünkü tam bir aptal gibi bu yardımı yapanın padişah olduğuna ikna olmuştum. Dışarıda “Tamam,” dedi Hızır Reis. “Şu hazineyi elden çıkaralım, birkaç gemi daha edinelim. Padişahın yardımı da geldiği vakit, çeyiz hazırlıklarına girişiriz.” Sonra güldü. “Şimdiden hayırlı olsun.”

O kadar kolay değildi elbette. Nice yıllar orada bir üs edilecek bir kıyı kalesinin fethine harcandı. Az kestiler, uz kestiler, dalga sahil düz kestiler. Kestik demeliyim. Hızır Reis, Oruç Reis ve ben. O zamanlar kılıç elime çok yakışırdı ve bacaklarım şimdiki gibi bükülmezdi öyle kolay. Bazen gemideki herkes öldü, bazen önce gemiler oldu suya batan. Ben kükredim, bedenim kılıç, ok ve arkebüz yaralarıyla, yüzüm yılların çizikleriyle doldu. Tüm “Allahü Ekber”lerimin arkasında masallara ve lise iki tarih müfredatlarına konu olabilecek bir beşeri aşk saklıydı. Sanki tüm bu mesafenin sebebi onlarmış gibi kefereye çullanıyordum, sanki Dilruba’yı sevmemle Allah’a daha layık bir kul olurmuşum gibi Dilruba’yı daha çok seviyordum. İkisi bir bütün olmuştu; acele ve azim de bir bütün olmuştu, ilk kaleden sonra ölümcül bir deprem gibi tüm kale kapılarını ard arda bize açan kuvvet buydu. Bir yandan da kaç yıl geçtiğini hesaplıyordum, ya diyordum Dilruba’yı başkasına vermişlerse. Gerisinin bir kısmını biliyorsunuz. Hem tüm masallar böyle bitmez miydi? Hamdi’nin oğlu Levent bir delikanlı olmuştu, ama o günün şerefine bir kez daha çıktı babasının yanına ve gökten yine üç elma düştü. Hızır Reis üç pare top atışının ardından sultanlığını ilan etti. Yeni sultan, şimdinin gelin arabaları gibi süslediği gemisine beni aldı, İstanbul’a haberi vermeye gittik. Hızır Reis’in başarısı onu kaptan-ı derya yapmaya yetti. Dilruba ise beklemişti, babasının tüm homurtularına rağmen beklemişti. Ben ve sadrazam kızı zevcem muradımıza erdik, sonra bu çağa geldim, üzerine yayılacak bir kerevet bulamadım.

Kâğıdı katlayıp cebine koydu Ali. Sınıf son on beş dakikadır onu dinlemiyordu, söz oyunları sınavda çıkmazdı çünkü. Yine de öğrencilerden biri

hocasının tüm dediklerini defterine yazmıştı, onun dediklerinde ciddi olmadığına emin olmasına rağmen, bu sondaki dönemeç kafasını karıştırdı. “Hocam,” dedi “Eşiniz Dilruba Hanım, sizinle bu çağa mı geldiler?” “Hayır.” “Öyleyse, siz neden geldiniz? Sarayda pek çok görev bulabilirdiniz.” “Bulamadım,” dedi Ali Bey. “Oralar bana göre değildi. Hoşa gitmeyecek şeyler yaptım, sürüldüm.” Kızlardan yapmacık bir acıma sesi yükseldi. “Onca aşktan sonra...” “N’apalım?” dedi Ali Bey. “Benim bu gelecekten gelişim sorun oldu orada. Unutmadan,” diye ekledi. “Şu kıta sahanlığı işini bir araştırın.”

Zil çaldı, sınıf dağıldı. Ali Bey, kızgın ve kederliydi. Bütün bunları kendisiyle bir dalga geçme olarak görüyordu, ki haklıydı. Ali Bey’in modernliği sinirimi bozuyordu ve Altın Çağ’daki kopyasının mutluluğunu ona duyurmak, bunu da bu duyuruyu sınıfta ona okutarak yapmak benim ona oynadığım bir oyundu. Dün o telefonu açsaydı, diye düşündü. Belki Denizci Ali, Eski Ali, Osmanlı Ali ya da her ne Ali varsa bütün sıfatlarıyla. Gemide içli içli duracak ve modern Ali’nin bir vezir kızını nasıl etkilediğini anlatacaktı. Aynen böyle diyecekti, çünkü bakan kelimesi yoktu o zamanlar. Sonra düşündü ve belki de eski zamanlardaki Ali’nin kendisinden haberdar olmadığı ihtimalini aklına getirdi, ki haklıydı. Böyle olması gerekiyordu. Biz, mutluluğumuza ispatı onları küçümseyerek yaparken, onların mutluluğunun sebebi bir gün biz olacaklarını bilmeyişleriydi. Durdu ve tekrar “Neden?” diye sordu Ali. “Oysa, bir ihtiyacım olursa destekleyeceğini o söylememiş miydi? O an yatakta ölüme gittiğimi düşünürken, terk etmek üzere olduğum bir şehrin en güzel yerinde son bir fotoğraf çektirir gibi, gözlerime gözlerini ve dudaklarının kenarını hapsedecektim. Evime gelecekti, içeri girmesine gerek yoktu. Gülümsemesine de gerek yoktu. Gözlerinin bir muhatabı olabilmek yeterliydi. Gözlerini kapattığında yok olabilecek bir dünyanın bir parçası olabilmek yeterliydi. Bir ruh diğer bir ruha bakarsa, bu demektir ki, “Oradasın görüyorum ve bundan o derece rahatsız değilim.” Ve belki ben buna atılacaktım, ruhum gülümseyecek, ışıldayacak, sevinçle çırpınacaktı. “Demek ben buradaymışım.” Neden diye sormalı şimdi, bu derece iyileştim, ama bu derece hastayım. Ben gururumu unutmuş ve onu aramışken, o nasıl beni hiçe sayar. O... Önüne baktı. O burada durmuş düşünürken, öğrenciler geri gelmişti ve gözlerini öylesine diktiği duvarlarla arasına pek çok meraklı göz girmişti. “Dersiniz ne?” dedi Ali Bey. “Geometri,” dediler çocuklar. Ali Bey’in aklına inşaatında bir köle olarak çalıştığı Piramitler geldi. Sınıfa şöyle bir gülümsedi, hızlı hızlı çıktı sonra.

Hâlâ “Neden?” diye düşünüyordu. Haydi yapmacıklığı bırakayım ve gerçekle

yüzleşeyim, ruhumu o derece sarsan Esra Hanım, kollarımı birbirine dolayıp, bir köşeye büzülüp, artık bu romanın parçası olmayı reddetmemem için konulmuş bir ödül olabilir. Benim aksime, o pekâlâ benim hoşuma gitmesi için konulmuş, başka da bir iradesi olmayan bir kukladır belki. Ama o gülümsemesi, imkânı var mı, kelimelerle kurulmuş bir anlatının zirvesi kelimeyle anlatılmayan bir parçası olsun. Öyleyse, Neden sorusu şunu da içermeli. Nereden ödünç alınmış bu hayallerin sözsüz güzelliği? İnsan eseri olduğunu fark ettiği anda, tamamlanmak için bir diğer yarıya ihtiyaç duymak daha bile anlamlı değil mi? Merhaba, demeli şunu sormalıyım, kendinizde misiniz, elinize bir kâğıt kalem verilse kimsenin okumayacağı satırlar çiziktirebilir misiniz? Acı içinde misiniz, acımın farkında mısınız, elinizde değil mi acımı bitirmek, yoksa telefonu açmamayı siz mi seçtiniz? Çok bir şey istemiyordum oysa, cep telefonlarına gereğinden fazla güvenmiştim. Kapımda duracaktınız ve evim daha başka, daha mutlu bir anlatıya dahil olacaktı. Sahi, anlatı kelimesini sever misiniz? Acaba, nedeni şu olabilir mi, belki sizden para isteyeceğimi düşündünüz. “Efendim, menecırımın birbirine girmiş çamurluğu ve radyatörü arasına birkaç milyar sıkışmış, belki yardım etmek istersiniz.”

Ha sahi, dedi yüzünde şaşkınlığın en ufak bir eseri yoktu. Eve gideceğim. Evet, normal bir insan böyle yapar. Ya da bir çadır bulmalı ve bakanlığın önünde açlık grevine gitmeliyim, zamanı gelince ölmeliyim. Belki Esra Hanım, direksiyona hakim olamaz. Beni ve çadırımı eziverir. Bir ihtiyacınız olursa der ve kanı sıfır Rh negatifmiş gibi bakar bana. Geçelim. Otobüsüme binerim, başka insanların sırtlarına yaslanırım, camdan dışarıdaki hayatı uzak bir pastoral tasvir sanarım. Olacağı bu.

Otobüs homurdanarak girdi sahneye, dillerini bilseydik, bize uluorta küfrettiğini duyabilirdik. Son devrimci otobüslerdendi bu, kendisine ikinci bölümde de değinmiştik. Kapılarını tiksintiyle açtı, içine onlarca insanın girişine razı oldu. Bir tanesi kıçını camlardan birine yaslayınca sinirlendi, kalkmayacağım kararında bulundu. Genzine genzine akıtılan benzin direncini kırdı. Harekete başladılar, istikamet şu taraf. Benzin bütün duyularını uyuşturmuştu, bir o şeride bir bu şeride yalpalıyordu giderken. Ali demirlerden birine güçlükle tutunmuştu, bir gözü çantasındaydı, çanta dışarı mor bir duman salmıştı. “Hasip,” dedi, “şansını zorluyorsun.” Çanta kaskatı kesildi, ondan beklediğimiz her zamanki kimliğine geri döndü. Otobüs hırıltılı hırıltılı bağırıyordu. “Bana Promete’yi getirin, Promete’yi ezeceğim.” Ali camdan dışarı baktı, bir an dışarıdaki hayatı bu içerdekinden güzel sandı. Her frenle, bedeninin

durduğu yere hakim olamadıkça bu inancı pekişiyordu. Bu da sık sık oluyordu, çünkü camlar ve tutamaçlarla engellenen bir rodeonun başrolüydü otobüs. Belki öyleydi, belki de otobüs hançerden ayaklarıyla herkesin vahşetini üzerine çeken bir arena boğasıydı. Bilemeyiz.

Otobüs üzerindeki yolculara olan tüm öfkesini kusmak istiyordu. Ikındı, sıkındı, bütün vidalarını gevşetti. Hani, böyle bir şey mümkün olsa, surat asar gibi birden büzülüverecek, otobüste kim varsa, adresine ulaşamamış konserve teslimatına döndürecekti. Ama olmadı, her teklediğinde şoför bütün zalimliğiyle genzine benzini basıyordu, o da sarhoş gibiydi, durmadan yalpalıyordu, şeritler özellikle çiğnenmesi gereken dans şablonlarındaki parçalara dönmüştü. Tüm civatalarıyla inliyordu, dillerini bilseydik bu inlemelerin, acınası yardım isteyişler, hemen ardından gelen homurdanmaların ise yeniden gurura kapılan otobüsün meydan okumaları olduğunu anlardık. Otobüsler içlerinden düşünen varlıklar değildir, burasına emin olabiliriz. Ama bu demek değildir ki düşünmüyorlar, sadece her düşünce trafikteki toplam gürültüyü oluşturan bir monolog şeklinde cereyan ediyor. Şimdi de birbirine çarpıp duran kapılarıyla şunu düşünüyordu otobüs: “Bugün bir savaş başlamalı ve ben ölmeliyim. Bugün canlarını yakmalıyım ve bana son vermeliler.” Ali Bey otobüsün bütün bu çırpınışlarına kayıtsızdı ve onun bütün bu dalgalanmalarını yaşlılığına veriyordu. Bir yandan da yüzüne bir küçümseme hakimdi, kelimeye dökmezdi gerçi, ama dökecek olsaydı, koskoca bir romanın başrolü olarak bunun gibi aciz bir durumda, diğer insanlar ile tüm sınırlarının kalktığı bir yerde bulunmasına ne derece içerlediğini söylerdi. Hasip çantanın içinde okuyacak bir şeyler bulmuştu, ama önce alfabeyi çözmeye uğraşıyordu. Alfabeyi pek kolay buldu bulmasına, ama okuduğu şeyler ona o derece saçma geliyordu ki, yazı dilinin farklı derinlikleri olduğunu filan düşündü.

Başlarken de hüzünlü ve balık istifiydim, işte bitti bitecek ve hâlâ aynısı, dedi Ali içinden. Kudretsizliğimi kendi suçum bellersem, iyice elim kolum bağlanır. Kadınlar birden fazla menecırı olan ve kaza testlerini başarıyla atlatan erkekleri seviyorlar belki. Lunaparka gideceksin belki bir zaman, Esra Hanım’dan öç alacaksın. O böyle direksiyonun işlevini çözedursun, ayağa kalkıp tüm hıncınla onu... Hayır, bu hiç romantik değil. Siz de bana çarpmıştınız, hatırlar mısınız? Size pek bir şey olmadı, gerçi bana da olmamıştı. Ama benim yardıma ihtiyacım vardı. Neden diye soracağım, ne zamandır bu anı bekliyordum. Neden, siz bana bir yalan söyleyemeyecek kadar temizsiniz üstelik.

Dışarıdan direkler ve ne zamandan kaldığı belirsiz su birikintileri geçiyordu.

Otobüs yalpalayarak, dişlerini sıkarak, umutsuzca çırpınıyordu. Sırtında ayakta yer adedinden çok daha fazla yük vardı. Trafik yok muydu? O bile vardı. Otobüs titreyen bakışlarıyla kendisinden daha sefil bir araç arıyordu, daha fazla acı çeken tek bir araç onu teselli edecekti, ama yoktu. Şimdi dedi içinden. Akslarımı bir ittirsem, Promete'nin torunları uçuşurlar camdan dışarı. Dişlerini sıktı, ön tekerleklerini ittirdi, gerindi, ama bir yandan da ilerlediğinden bu çok zor oluyordu.

Bakanlığın oraya geldiklerinde, Ali Bey çantasıyla orada duruyor ve dışarıyı seyretmek istiyordu. İnsan dalgaları bir ara buna izin verdi ve Ali Bey camdan dışarı bakabildi. Zihninde dönüp duran "Neden?" sorusu camdan dışarıda muhatabını buldu. Esra Hanım'ın ejderha şiddetindeki jipi üç varil benzin içerek ve yerli yersiz naralar atarak azıcık ilerliyor, sonra istop ediyordu. Ali Bey emin olmadan baktı, sonra arabanın durağın yakınlarında durduğunu ve içinden Esra Hanım'ın şoförünün çıktığını görünce emin oldu. Otobüs bakanlığın önündeki viraja girdi, Ali Bey düğmeye basar mısınız, diye bağırdı, bu anın öneminin farkındaymışlar gibi, pek çok kol birden uzandı, kimi birbiriyle çarpıştı, kiminin dengesi bozuldu, gençten bir oğlan başardı bu görevi, ama biraz geç kalmıştı. Şoför insaflı davrandı, "Bakanlıkta mıydı?" dedi. "Evet." dedi Ali olmayan birisi. Ona neyse.

İnsan bulamacı döngüsel bir aktarımda bulundu, Ali Bey insan dişlilerinin ortaya çıkardığı bir sonuç gibi kapılara yaklaştı. Bu sırada komik bir şey oldu. Otobüs ne zamandır olan öfkesini biriktirmiş ve ön iki tekerine yöneltmişti. Nasıl olduysa tam da kapının açıldığı, Ali Bey'in adımını atmak üzere hazır beklediği ve Esra Hanım'ı daha yakından gördüğü anda, Bay Man SG-220 uğraştığını başardı, sağ rotili yerinden çıkardı. Bunun nesi komik diyeceksiniz. Size emvekarebölürelerden mi bahsetmeliyim? Otobüs, tam da tüm o virajın savrulmasıyla bir yana doğru kaykılırken yerinden çıkan rotil, Ali Bey için fırlatıcı bir işlev gördü. Ali Bey, demin pastoral bir tasvirin kesif bir parçası sandığı ve umursamadığı su birikintisini daha yakından görme imkânı buldu. Bu su birikintisi minik bir göl kıvamındaydı, içinde birkaç takla attı ve tamamıyla kirli suya bulandı. İçinde Hasip'le beraber çanta da Ali Bey'in elinde, onunla beraber yuvarlandı, suya çarptıkça şap şap sesler çıkardı. Sonra tüm bu curcuna durdu. Zaman eski sükûnetine geri döndü. Otobüstekiler başka bir araç beklemek zorunda kalacaklarına sinirli, ağır ağır otobüsten indiler. Otobüs tıksırarak güldü. Osman Bey, uzakta duruyor ve önündeki bu gösteriye gülüyordu.

O anda orada o kadar çok insan vardı ki, üç bölümlük malzeme çıkardı. Ama

okumazsınız. N’apacaksınız tüm bunları değil mi? Konumuz bunlar değil. Konumuz Ali Bey ve Esra Hanım. Ali Bey, yüzünde aptalca bir gülümseme, döndü, az önce yuvarlandığı su birikintisinin içine oturdu. Esra Hanım, yüzünde samimi bir endişeyle yanına koşturdu. Ama bu çamura bulanmış yüzüyle, Ali Bey’i tanıyamadı. Tıpkı ilk karşılaşmalarındaki gibi sordu: “İyi misiniz?” Ali Bey ona sadece gülümsedi. Aklında, “Neden” sorusu muhatabını yitirmiş, bir kalp atışı gibi, geri planda defalarca çarpıyordu kulaklarına. Esra Hanım elini kolunu nereye koyacağını bilemez bir telaştaydı, ama takdir edersiniz yapabileceği bir şey yoktu. Ali Bey çantasına eğildi.

“Hasip,” dedi.

“Efendim?”

“Benim bir dilek hakkım daha vardı değil mi?”

“Evet efendim ama...”

“Aması yok. Beni bu halde bırakacak değilsin ya.”

Hasip’in yüzünde bir olumsuzlama dalgalandı. Sonra gözlerinde, herkesin gözlerinde bir kararsızlık dolaştı. Kendini sorgulayış, bu kadar göz ve bu derece çok ağızda, iki tarafın birbirini yargılar gibi bakmasına dönüşüyordu. Sonra sol alttan başlayıp, yüzün diğer taraflarına yayılan bir umut ışığı parladı.

“İsteğiniz nedir efendim?”

“Bu anlatı, bu roman, bu masal, bu her neyse, bu sanatsal işkence. Bitirebilir misin?”

“Belki... Evet. Sanıyorum bitirebilirim.”

Ali Bey, karşısındakinin gözlerine baktı. Çantasıyla konuşan bir adam ve adama bir cevap veren çantayı Esra Hanım’ın anlayabilmesi mümkün değildi. “İyi misiniz,” dedi tekrar, başka ne diyeceğini bilmiyordu. Ali Bey, pek çok heykelden aparma hatları, farklı dünyaların kısa ve öz bir özetini, kelimelerle tasvir edilebilse, o kelimeleri bir muska gibi boynunda taşıyacağı bu yüzü zihnine nakşetmeye çalıştı. Gülümsedi. Gözlerini kapadı. Gülümsedi.

“Bitsin,” dedi.

Sonuç: Bitemeyiş Masalı

Ali Bey eğer ki gerçek bir insan olsa, size teşekkür ederdi. Bana etti. Hayâlî de olsa, birisiyle bir yola çıkmak ve ondan tam nerede ayrılınması gerekiyorsa, orada ayrılmak az şey değildir. Ama belki, kafanızda şöyle bir şüphe olabilir: “Acaba doğru yer burası mıydı?” Belki bundan sonrasında Ali Bey, gidecek ve üzerinde kendisine dik dik bakan gözlerimiz olmadığından, pek orijinal, en azından Esra Hanım’ın dikkatini celbedecek kadar orijinal bir ilan-ı aşkta bulunacak. Belki Ali Bey, anlatımız başlamadan önce ne kadar mantıklı bir insan olduğunu hatırlayacak ve bir akıl hastanesinin kapısını çalacak. Belki Ali Bey, hafızasını zorlayacak ve gerçek anne babasına ne olduğunu, modern yaşamın onları nerelere sakladığını bulacak. Her şey daha iyiye veya daha kötüye gidebilir. Biz bakıştan zincirlerimizi kırdık, ona benim hayal gücümün kapsayabileceğinden çok daha fazla sayıda seçenekler sunduk. Belki gün gelecek, buralarda gezerken, bir kitapçının kelepir bölümünde, “İnsan Masallarından Seçmeler” kitabını görecek ve gülümseyerek satın alacaksın bu kitabı Ali. O zamana kadar görüşmeyeceğiz. O zamana kadar Allah’a emanet ol.

Gökten üç elma düştü. Üç ve üçün katları. Üçün üretebileceği bir tamsayılar altkümesi. Üçünü de kâğıtların ve kitapların arasına, tükettiklerimizin kabukları arasına. Belki dünya dışı yaşamları sergilediğimiz bir müzede, camdan tabutlara. Üçü de daha önce yediğimiz elmalara benzemiyordu zira. Bu bitti, sıra elmaların düştüğü gökleri bulmaya geldi. Belki, sakini olan elmaların ömürlerini intergalaktik bir intiharla sonuçlandırdıkları bir gezegen vardı. Ve belki, en son üçerli elma intiharı, masalların bu sonuncusuna denk gelmişti. Gökten üç elma düştü ve Klopathranus allem etti, kallem etti, hepsini yedi.

Bu kadar.

TEŞEKKÜRLER BULMACASI

Belki bana yardım edenler, bunun farkında değildiler ve böyle bir eserin oluşumunda rol almak istemiyorlardır diye düşünerek böyle bir çözüm buldum. Bu yolla, ben onlara teşekkür etmiş oluyorum, ama bunlar özellikle görmek istemezlerse görmüyorlar. Hepsinden Allah razı olsun.

